

LETNO POROČILO 2025

Kočevje, marec 2026

Hydrovod d.o.o., družba za komunalno dejavnost, Ljubljanska c. 38, 1330 Kočevje, **tel.: 01 8938 170**, fax: 01 8938 184,
hydrovod@hydrovod.si, www.hydrovod.si, TRR: SI56 0232 0001 9840 967, ID za DDV: SI50590049

Družba je vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani, osnovni kapital: 1.350.000,00 EUR, matična številka: 5073251000

KAZALO VSEBINE

1	UVODNI DEL S POUČENI	3
1.1	OSNOVNI PODATKI O PODJETJU	3
1.2	KONTAKTNI PODATKI ZA PODJETJE	3
1.3	ORGANIZACIJSKA STRUKTURA PODJETJA	3
1.4	OSNOVNA NALOGA PODJETJA	4
1.5	LASTNIŠKA STRUKTURA PODJETJA	4
1.6	KRATKA PREDSTAVITEV PODJETJA TER DEJAVNOST PODJETJA	5
1.7	ZGODOVINA OSKRBE S PITNO VODO NA KOČEVSKO-RIBNIŠKEM OBMOČJU	8
2	UVODNA PREDSTAVITEV POSLOVANJA	12
2.1	UVODNA BESEDA DIREKTORJA DRUŽBE	12
2.2	OSKRBA S PITNO VODO V LETU 2025 – SPLOŠNA PREDSTAVITEV	15
2.3	KRATEK POVZETEK UVODNE PREDSTAVITVE	47
3	POVZETEK DOGAJANJ V LETU 2025	49
3.1	INVESTICIJSKA IN VEČJA VZDRŽEVALNA DELA NA INFRASTRUKTURI	59
3.2	OBNOVA IN VZDRŽEVANJE HIŠNIH PRIKLJUČKOV IN IZDAJA SOGLASIJ	72
3.3	KOHEZIJSKA PROJEKTA – SORIKO IN SUHOKRANJSKI VODOVOD	78
3.3.1	Delovanje vodarn Blate, Slovenska vas in Globel	80
3.4	DRUGI POUČENI POSLOVANJA	82
3.5	KAKO NAPREJ	113
3.6	ZAKLJUČEK	115
4	Poslovno poročilo	120
4.1	ANALIZA POSLOVANJA DRUŽBE V LETU 2025	120
4.1.1	Prihodki in njihova struktura	121
4.1.2	Odhodki in njihova struktura	122
4.2	IZVAJANJE JAVNE GOSPODARSKE SLUŽBE – OSKRBA S PITNO VODO	129
4.2.1	Prodaja pitne vode	129
4.2.2	Odjemna mesta	132
4.2.3	Okvare na vodovodnem omrežju	134
4.2.4	Cena vode	134
4.3	ZAPOSLENI	137
4.4	NABAVNA FUNKCIJA IN JAVNA NAROČILA	139
4.5	SODELOVANJE Z JAVNOSTJO	139
4.6	RAZVOJ IN NAČRTI ZA PRIHODNOST	140
4.6.1	Oskrba s pitno vodo	140
5	Računovodski izkazi	142
5.1	IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA	142
5.2	BILANCA STANJA	143
5.3	RAZKRITJA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	144
5.3.1	Izkaz poslovnega izida	144
5.3.2	Bilanca stanja	147
5.3.3	Druga razkritja	149
5.4	RAZPOREJANJE SKUPNIH IN SPLOŠNIH STROŠKOV	149
6	Predlog sklepa	152
7	Seznam tabel, grafikonov, prilog	153

1 UVODNI DEL S POUDARKI

1.1 OSNOVNI PODATKI O PODJETJU

Logotip:	
Ime podjetja:	<i>Hydrovod d.o.o., družba za komunalno dejavnost</i>
Naslov:	<i>Ljubljanska c. 38, 1330 Kočevje</i>
Telefon:	<i>(01) 8938 170</i>
Spletna stran:	https://www.hydrovod.si
Šifra dejavnosti:	<i>36.000 Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode</i>
Matična številka:	<i>5073251</i>
ID za DDV:	<i>SI50590049</i>
Transakcijski račun:	<i>SI56 0232 0001 9840 967</i>

1.2 KONTAKTNI PODATKI ZA PODJETJE

Kontaktne podatke podjetja so naslednji:

Hydrovod d.o.o., družba za komunalno dejavnost,
Ljubljanska cesta 38, 1330 Kočevje

centrala:	 (01) 8938 170
reklamacije:	 (01) 8938 176
soglasja:	 (01) 8938 182
kvaliteta vode:	 (01) 8938 185
fax:	 (01) 8938 184
dežurna služba:	 (051) 319 800
elektronski naslov:	hydrovod@hydrovod.si

1.3 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA PODJETJA

Delovni proces v podjetju je organiziran v naslednjih sektorjih:

- splošni sektor, ki ga vodi direktor družbe,
- tehnični sektor, ki ga vodi vodja tehničnega sektorja ter
- finančno-računovodski sektor, ki ga vodi vodja finančno-računovodskega sektorja.

Vsi trije sektorji so locirani na sedežu družbe, na naslovu Ljubljanska cesta 38, Kočevje.

1.4 OSNOVNA NALOGA PODJETJA

Osnovna naloga javnega podjetja Hydrovod d.o.o. ostaja nespremenjena vse od ustanovitve.

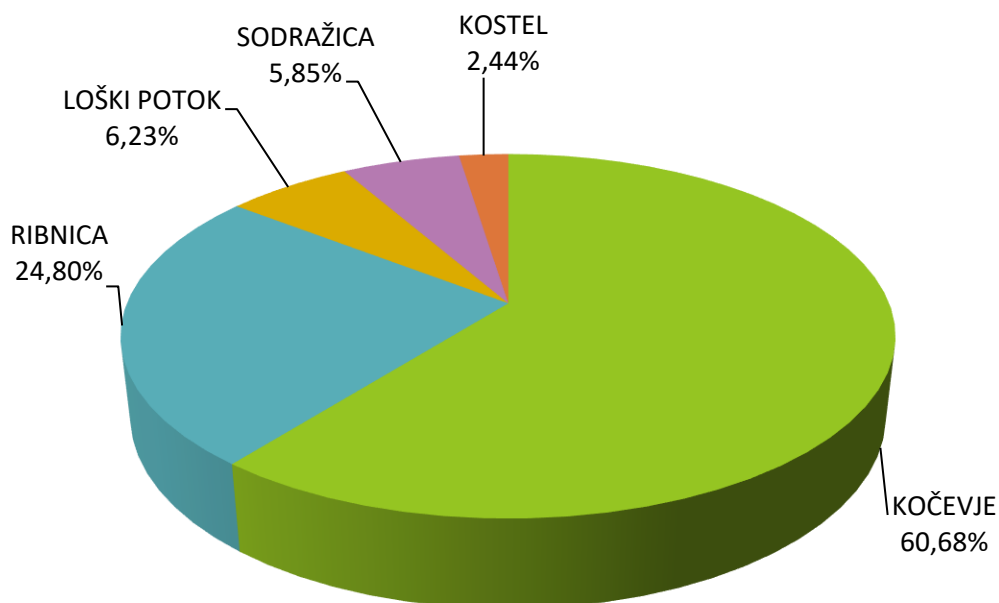
To je tudi razumljivo, ker smo ustanovljeni za trajno in nemoteno zagotavljanje javnih dobrin oziroma zadovoljevanje javnih potreb, ki so v javnem interesu občin in njenih prebivalcev. Tako ima podjetje še vedno poslanstvo, da skrbi za izvajanje gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo na območju občin Kočevje, Ribnica, Loški Potok, Sodražica in Kostel (dejavnost 36.000 – zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode). Ker vemo, da brez vode ni življenja oziroma brez urejene oskrbe s pitno vodo ni mogoče normalno bivati in se gospodarsko razvijati na določenem območju, so vsakodnevne naloge, ki jih izvajajo zaposleni delavci Hydrovoda, izredno zahtevne, strokovne in odgovorne, kar je razvidno tudi iz tega letnega poročila.

1.5 LASTNIŠKA STRUKTURA PODJETJA

Lastniški deleži posameznih družbenikov v osnovnem kapitalu javnega podjetja v primerjavi s prejšnjimi leti ostajajo nespremenjeni in znašajo:

- delež Občine Kočevje	60,68%,
- delež Občine Ribnica	24,80%,
- delež Občine Loški Potok	6,23%,
- delež Občine Sodražica	5,85%,
- delež Občine Kostel	2,44%.

1.6 KRATKA PREDSTAVITEV PODJETJA TER DEJAVNOST PODJETJA

Podjetje Hydrovod d.o.o. je v 100 % lasti občin, na področju katerih opravlja gospodarsko javno službo. Osnovni kapital družbe znaša 1.350.000,00 EUR in se v letu 2025 ni spreminjal.

V skladu z *Družbeno pogodbo o statusnem preoblikovanju javnega komunalnega podjetja Hydrovod Kočevje-Ribnica p. o. v Hydrovod d.o.o., družbo za komunalno dejavnost*, podjetje za občine ustanoviteljice izvaja gospodarsko javno službo:

- 36.000 Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode,

ki predstavlja osnovno dejavnost družbe. Torej je glavno poslanstvo podjetja redna in varna oskrba s pitno vodo vseh porabnikov, ki se oskrbujejo s pitno vodo iz vodovodnih sistemov v našem upravljanju.

Gospodarsko javno službo oskrbe s pitno vodo izvajamo tudi v delu občine Črnomelj – KS Stari trg ob Kolpi. Medsebojna razmerja z občino Črnomelj niso urejena in ta občina nas v svojih odlokih ne navaja kot upravljavca vodovoda. Do občine Črnomelj nimamo vzpostavljenih nobenih obveznosti iz naslova infrastrukture.

Javno podjetje Hydrovod d.o.o, skladno z ustanovitvenim aktom ter v skladu z 12. členom Zakona o gospodarskih javnih službah, opravlja za občine ustanoviteljice še naslednje naloge:

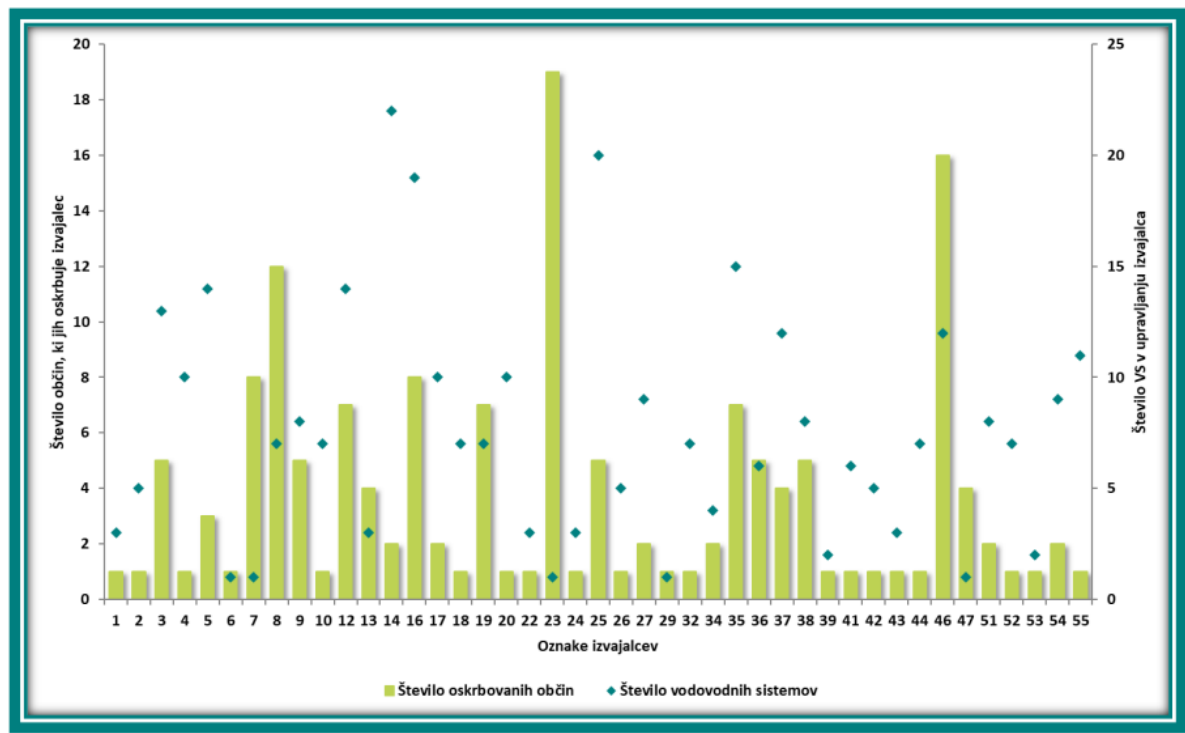
- strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge,
- izdajanje soglasij oziroma dovoljenj za priključitev na javno vodovodno omrežje,

- določanje pogojev in izdajanje soglasij k dovoljenjem za poseg v prostor, če le-ti zadevajo komunalno infrastrukturo.

V skladu s 3. členom Družbene pogodbe, zaradi racionalnejšega in gospodarnejšega izvajanja obvezne gospodarske javne službe oziroma v interesu zagotavljanja javne dobrine, opravljamo še naslednje dopolnilne (tržne) dejavnosti:

- gradnja in rekonstrukcije vodovodnih objektov in naprav,
- izdelava novih vodovodnih priključkov in
- izdelava tehničnih rešitev ter tehnične dokumentacije.

Na podlagi odlokov občin ustanoviteljic podjetje poleg osnovnih dejavnosti izvaja še druge storitve, ki so neposredno povezane z osnovno dejavnostjo. Te dopolnilne storitve obsegajo: vzdrževanje hidrantnega omrežja, storitve po pooblastilih občin, storitve načrtovanja in vodenja investicij na komunalni infrastrukturi, priprava razvojnih programov in projektov, odvzem vzorcev in analiza le-teh v priročnem laboratoriju (hitri testi), razna poročanja, itd.

Vir: Primerjalna analiza izvajanja oskrbe s pitno vodo za leto 2023, Inštitut za javne službe, 2024.

Prikaz izvajalcev javne službe oskrbe s pitno vodo glede na število občin in vodovodnih sistemov v upravljanju

Področje obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, med katerimi ima oskrba s pitno vodo posebno mesto, ker (poleg vseh ostalih področij uporabe) vsakemu porabniku predstavlja živilo, brez katerega ni življenja, opredeljuje in ureja obsežna zakonodaja, ki je sistemsko urejena in usklajena z evropskim pravnim redom. To področje v Republiki Sloveniji urejajo Zakon o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode, Zakon o gospodarskih javnih službah, Zakon o vodah in Zakon o varstvu okolja ter na podlagi tega sprejete uredbe (predvsem Uredba o pitni vodi, Uredba o oskrbi s pitno

vodo ter Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja) ter pravilniki, ki določajo standarde za doseg ciljev operativnih programov in predpisujejo obvezna ravnanja. Tukaj velja še posebej izpostaviti pomen Zakona o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (ZOPVOOV), ki je bil sprejet v lanskem letu in je začel veljati s 1. aprilom 2025. Eden od vzrokov za sprejem tega zakona je tudi uresničevanje ustavne pravice prebivalcev do pitne vode.

Zakon podrobno in celovito ureja področje oskrbe s pitno vodo ter odvajanja in čiščenja odpadnih voda. Z novim zakonom je definirano, da bo sistem oskrbe s pitno vodo, vključno z regulacijo, cenovno politiko in nadzorom, v

pristojnosti države, medtem ko bo pristojnost distribucije še vedno ostala v pristojnosti občin. Ena izmed najbolj odmevnih določb zakona je, da oskrbe s pitno vodo ni več mogoče izvajati v obliki profitne koncesije. S tem naj bi se sporočilo, da pitna voda ni blago, temveč javna dobrina. Posledično temu je zakon predpisal tudi prepoved prekinitve oskrbe s pitno vodo zaradi neplačila, uvedel pa je možnost omejene, a zagotovljene minimalne oskrbe.

Glede na prej navedeno dejstvo, da novi zakon ZOPVOOV pristojnost distribucije pitne vode še naprej pušča občinam, bo moral Hydrovod d.o.o., enako kot do sedaj, pri svojem delovanju in poslovanju upoštevati tudi občinske operative programe in občinske odloke za to področje. Ker Hydrovod d.o.o. izvaja oskrbo s pitno vodo na območju petih oziroma celo šestih občin (še del Občine Črnomelj), je potrebno pri vsakdanjem delu upoštevati tudi veljavne predpise o pitni vodi teh občin, kar zahteva visoko stopnjo odgovornosti pri vsakdanjem delu. Ker v obseg del, ki se dnevno izvaja, sodijo tudi investicije v vodovodno infrastrukturo, je potrebno pri izvajanju le-teh upoštevati tudi vso veljavno zakonodajo s področja urejanja prostora in gradnje objektov ter izpolnjevati zahteve za odgovorne osebe pri izvedbi posameznih investicij (pooblaščen inženirji, članstvo v IZS).

Ker voda ne pozna občinskih meja, nov zakon ZOPVOOV spodbuja občine, da se povezujejo z namenom bolj učinkovitega izvajanja oskrbe s pitno vodo. Zato sedaj tudi zakonsko postaja/ostaja ena od zelo pomembnih nalog Hydrovoda medsebojno usklajevanje vseh občinskih potreb, in sicer na način, da je oskrba s pitno vodo najbolj racionalno zastavljena in imajo vsi porabniki zahtevan standard oskrbe s pitno vodo, pri tem pa so zadovoljni tudi vsi partnerji, ker celoten proces poteka nemoteno, pregledno in transparentno.

Na gospodarsko-finančnem področju se podjetje ravna tako po splošnih predpisih (Zakon o gospodarskih družbah, Zakon o javnem naročanju, Slovenski računovodski standardi) kot posebnih predpisih in njihovih podzakonskih aktih, ki urejajo izvajanje in poslovanje

gospodarskih javnih služb (Zakon o gospodarskih javnih službah, Zakon o kontroli cen, Zakon o javno-zasebnem partnerstvu, ipd.).

1.7 ZGODOVINA OSKRBE S PITNO VODO NA KOČEVSKO-RIBNIŠKEM OBMOČJU

Zgodovina oskrbe s pitno vodo na območju delovanja današnjega Hydrovoda sega nekaj stoletij nazaj, ko so prebivalci tega področja na razne načine poskušali približati to dobroto svojim domovom.

Najstarejše sledi kažejo, da so tedaj obstajali manjši vaški vodovodni sistemi, po katerih je voda pritekala do končnih odjemnih mest. V uporabi so bile cevi iz različnih materialov - lesa, stekla, gline in kovine. Nekaj od tega je shranjeno tudi v depojih različnih muzejev. Najstarejša

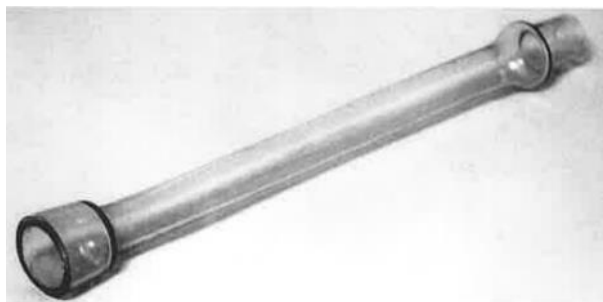
Stavba, v kateri je leta 1896 začelo delovati javno podjetje Kočevski vodovod in elektrarna, danes. Žal stavba počasi propada, kar je škoda.

Izkop jarka za vodovodno omrežje v mestu Kočevje, 1896. Pokrajinski muzej Kočevje.

vodovodna cev na Kočevskem je najdena na področju vasi Morava in datira okoli leta 1600, eden od najstarejših znanih vaških vodovodov je bil zgrajen v Rajndolu okoli leta 1842. Od zajetja do vaškega korita je bil dolg cca. 1500 m, zgrajen pa je bil iz lesenih cevi, dolgih 4 metre.

Posebej zanimiv prispevek k ohranjanju zgodovine oskrbe s pitno vodo kočevarskih vasi je v svoji knjigi »Vodni viri na Kočevskem« (Ljubljana, 2007) opisal inženir Anton Prelesnik.

Vodovodna cev iz vasi Mačkovec pri Kočevju, steklo, okoli 1910. Hydrovod Kočevje-Ribnica.

Bolj zahtevni vodovodni sistemi so datirani ob koncu 19. stoletja. Po razpoložljivih pisnih virih Kočevskega muzeja in Muzeja Miklova hiša sta bila prva dva prava vodovodna sistema na našem območju zgrajena ob koncu 19. stoletja in tako po letnici izgradnje sodita med prve vodovode na Kranjskem. Junija leta 1894 je bil zgrajen vodovod za Ribnico, ki se je napajal iz zajetja pod gričem Petelinjek pri Sv. Frančišku. Za razliko od tega, gravitacijsko in tehnično sorazmerno enostavnega vodovoda, je bil dve leti kasneje v Kočevju zgrajen tehnično dokaj zahteven vodovod z vodarno v Podgorski ulici. Ta vodovod lahko po zahtevnosti in

načinu delovanja primerjamo z današnjimi vodovodi. Voda je po njegovih ceveh pritekla v mesto natanko 19. novembra 1896, kar pomeni, da bo mesto Kočevje v tem letu praznovalo 130 let organizirane oskrbe s pitno vodo. Po razpoložljivih podatkih je imel ta vodovod vrtino in vodohran s prostornino 400 m³, lociran 55 m višje od vrtine, iz katerega se je napajalo 4,5 km dolgo vodovodno omrežje s premerom cevi 100 in 60 mm. Imel je dve batni črpalki, od katerih je lahko vsaka v 12-ih urah napolnila vodohran. Na vodovodnem sistemu je bilo 8 javnih vodnjakov z medeninastimi pipami, 8 vodnjakov za napajanje živine, 37 gasilskih hidrantov, 38 vodnih zasunov za zapiranje in odpiranje posameznih vej vodovoda, 5 čistilcev vodnih usedlin, 2 odzračevalnika in 2 regulatorja pretoka. Kočevski in ribniški vodovod sta z manjšimi obnovitvami v tridesetih letih prejšnjega stoletja zdržala vse do konca druge svetovne vojne.

Prvi razpoložljivi zapisi o organiziranosti in upravljanju kočevskega vodovoda po drugi svetovni vojni segajo v leto 1952, ko je v okviru delovne organizacije Kovinar delovala Uprava mestnega vodovoda Kočevje. Po dostopnih virih sta po drugi svetovni vojni za vodovod Ribnica skrbela vodovodni odsek v sklopu kovinskega podjetja »Partizan« Ribnica ter občina Ribnica.

Tako v Kočevju kot tudi v Ribnici so imeli ob koncu petdesetih let prejšnjega stoletja veliko pomanjkanje vode. Zaradi fekalnega onesnaženja zajetij je v Kočevju v tem času prišlo celo do epidemije tifusa, kar je bil znak za alarm. Soočeni s temi dejstvi so odgovorni v Kočevju in Ribnici sprejeli zamisel o skupnem reševanju vodooskrbe v obeh občinah, kar bi bilo mogoče

Epidemija tifusa v Kočevju pred dobrega pol stoletja in nekaj

PO SLOVENSKEM POROČEVALCU
(LJUBLJANA, 1. SEPTEMBER 1951)

Za glavni vir okužbe s tifusom so kmalu razglasili dotrajani kočevski vodovod, ki je bil zgrajen leta 1896, sporno pa je bilo tudi površinsko vodovodno zajetje z minimalno izdatnostjo, kar je še dodatno pospešilo hitro širjenje epidemije. Zaradi stalnega pomanjkanja vode so porabo vode za gospodinjstva omejili tako, da je voda tekla samo pet ur na dan. S tem so v preperelih ceveh povzročili podtlak, ki je v omrežje omogočil vdor fekalij in smrtno nevarnih bakterij tifusa.

pod številko 0815-575/1-59 izdala odločbo, s katero je dovolila ustanovitev vodne skupnosti

s skupnim upravljavcem in skupnim vodooskrbnim sistemom, ki bi se napajal iz skupnega črpališča v Blatah. Tako je bil imenovan pripravljalni odbor za ustanovitev Vodne skupnosti za vodovod Kočevje – Ribnica. Le-ta je s svojo vlogo, z dne 9. 7. 1959, zaprosil Upravo za vodno gospodarstvo LRS Ljubljana za ustanovitev vodne skupnosti. Zelo hitro, že 14. 7. 1959, je Uprava za vodno gospodarstvo LRS Ljubljana

Ob 50 letnici uspešnega delovanja Hydrovoda smo svečano odprli delno prenovljeno poslovno stavbo Hydrovoda

Ribnice, Loškega Potoka, Sodražice in Kostela, izvaja že več kot 66 let.

Leta 1975 je prišlo do spremembe imena podjetja, ki je od 20. 1. 1975 dalje delovalo pod imenom Komunalno podjetje Hydrovod Kočevje - Ribnica. Današnjo organizacijsko obliko je

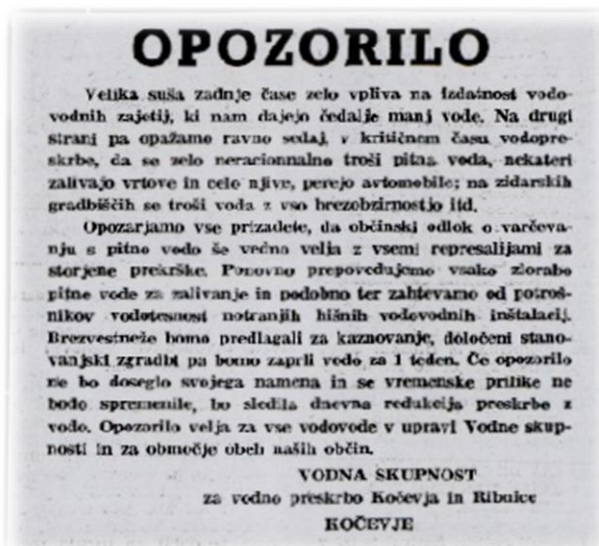
za obe občini. V odločbi je zapisano, da je »namen skupnosti vodna preskrba omenjenega območja, nadzor nad pravilno uporabo voda iz vodovoda, spopolnitev in razširitev vodovodnih naprav ter popravilo in vzdrževanje istih«.

Vodna skupnost Kočevje-Ribnica je dejansko začela delovati z dnem 1. 11. 1959. To pomeni, da se oskrba s pitno vodo v sedanji obliki na področju sedanjih občin Kočevja,

Hydrovod dobil leta 2000, ko je bila v skladu z Zakonom o gospodarskih javnih službah in Zakonom o gospodarskih družbah opravljena delitev lastniških deležev med občinami ustanoviteljicami Hydrovoda ter izvedeno preoblikovanje v družbo z omejeno odgovornostjo.

Vodna skupnost Kočevje - Ribnica je leta 1959 začela opravljati svoje poslanstvo z upravljanjem takratnega kočevskega in ribniškega vodovoda, ki sta bila v dosti manjšem obsegu kot sta danes ter še z nekaterimi manjšimi vodovodi. Vsi ti vodovodi so bili v zelo slabem stanju in prva leta delovanja Vodne skupnosti so bila resnično težka. Začelo se je praktično z ničle. Zaradi visokih vodnih izgub je, še posebej v sušnih obdobjih, pogosto prihajalo do izpadov pri redni oskrbi s pitno vodo. V tistem času so se vrstile izredne seje na najvišjih nivojih s samo eno točko dnevnega reda: kako preživeti sušo. Podjetja so zmanjševala obseg proizvodnje in imela zaradi tega velike težave in finančne izpade. Uvajale so se tudi različne oblike omejitev porabe pitne vode, kot tudi »stimulacije« v obliki denarne nagrade posameznikom, ki so našli mesto okvare in na ta način pripomogli k zmanjšanju vodnih izgub.

V prvih letih delovanja so bila vlaganja v nove cevovode dokaj intenzivna. Tako se je vodovodna infrastruktura postopoma dograjevala in s tem se je tudi povečevalo število porabnikov, ki so bili vključeni v sistem javne vodooskrbe. Pri tem je imel pomembno vlogo novozgrajeni vodovodni sistem Blate, na katerega so se postopoma priključevala vsa naselja okrog Kočevja in Ribnice ter še nekateri vaški vodovodi. Iz tega sistema je postopno nastal današnji regionalni vodovod, v zadnjem času pogosto imenovan SORIKO. Ta sistem je dejansko hrbtenica javnega vodovoda na kočevsko-ribniškem področju, ki oskrbuje s pitno vodo cca. 25.000 porabnikov.

objavljeno: 9.8.1963

2 UVODNA PREDSTAVITEV POSLOVANJA

2.1 UVODNA BESEDA DIREKTORJA DRUŽBE

Spoštovane članice in člani Skupščine in Nadzornega sveta, predstavniki lokalnih skupnosti, porabniki ter sodelavke in sodelavci!

Pred vami je letno poročilo podjetja Hydrovod d.o.o. za preteklo poslovno leto. Kot je širši javnosti že dobro znano, podjetje deluje že več kot 66 let in ves čas delovanja je njegova prioriteta naloga oskrba porabnikov z zdravo pitno vodo. Vsako poslovno leto je drugačno in vsako leto prinaša svoje izzive in tudi spremembe. V zadnjem času nam pogosto izzive prinašajo vplivi podnebnih sprememb, neenakomerna razporeditev padavin, vse pogostejša izrazito sušna obdobja ter tudi naraščajoča pričakovanja porabnikov glede kakovosti pitne vode, zanesljivosti oskrbe in transparentnosti izvajanja javne službe. Kljub vrstam ovir, ki smo jih dnevno premagovali, smo svoje poslanstvo – zagotavljati varno, zdravstveno ustrezno in trajnostno oskrbo s pitno vodo vsem porabnikom na območju našega delovanja – uresničevali odgovorno, strokovno in trajnostno naravnano.

Poslanstvo, vizija in strateške usmeritve

Kot izvajalec gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo se zavedamo, da je voda temeljna življenjska dobrina in strateški naravni vir. Naša vizija je razvijati sodobne, tehnološko napredne in okoljsko odgovorne vodovodne sisteme, ki bodo dolgoročno odporni na podnebne in demografske spremembe. Ključne strateške usmeritve v preteklem letu so bile:

- zagotavljanje visoke ravni zdravstvene ustreznosti pitne vode,
- zmanjševanje vodnih izgub v distribucijskem omrežju,
- posodobitev in digitalizacija infrastrukture,
- učinkovito in stabilno finančno poslovanje,
- krepitev zaupanja porabnikov ter transparentno poročanje o delovanju vodovodnih sistemov.

Upravljanje vodnih virov in kakovost pitne vode

Pri izvajanju svojih nalog imamo v upravljanju in uporabi več vodnih virov. Vsakodnevno smo skrbeli za le-te in redno smo vzdrževali vse objekte na vodnih virih, ki so v uporabi, in okolico le-teh. Posebno pozornost smo namenili spremljanju količinskega stanja virov v sušnih obdobjih ter prilagajanju črpanja glede na hidrološke razmere.

Na področju kakovosti pitne vode smo dosledno izvajali notranji nadzor ter sodelovali z akreditiranim laboratorijem pri izvajanju notranjega in zunanega monitoringa. Opravljene so bile redne ter po potrebi tudi izredne mikrobiološke, kemijske in fizikalne analize, ki so potrdile visoko kakovost pitne vode, ki ustreza najstrožjim predpisanim standardom, na kar smo še posebej ponosni. Posebno skrb smo namenili preventivnim dezinfekcijskim ukrepom, rednemu izpiranju omrežja ter sprotnemu ukrepanju ob morebitnih tveganjih.

Infrastruktura in investicije

Tudi v preteklem letu smo skrbeli za redno vzdrževanje vseh cevovodov, objektov in okolice le-teh, hišnih priključkov in drugih elementov vodovodnih sistemov, poskrbeli pa smo tudi za posodobitev in nadgradnjo vodovodne infrastrukture, ki jo upravljamo.

Tako smo izvedli več investicij v obnovo cevovodov, posodobitev črpališč in digitalizacijo nadzora omrežja, s čimer smo dodatno povečali zanesljivost oskrbe ter zmanjševali vodne izgube.

Ob tem smo nadaljevali z ozaveščanjem porabnikov o pomenu odgovorne rabe vode ter krepili sodelovanje z lokalnimi skupnostmi. Trajnostno upravljanje vodnih virov ostaja ena naših ključnih usmeritev, saj se zavedamo, da je voda strateška dobrina in temelj kakovosti življenja ter razvoja okolja.

V preteklem letu smo nadaljevali z načrtnim vlaganjem v obnovo in razvoj vodovodnega sistema. Izvedene so bile naslednje ključne aktivnosti:

- obnova dotrajanih cevovodov z namenom zmanjševanja izgub in povečanja zanesljivosti oskrbe,
- posodobitev črpališč in vgradnja energetske učinkovite opreme,
- nadgradnja sistemov daljinskega nadzora in upravljanja (SCADA),
- izboljšanje hidravličnega ravnovesja omrežja,
- redno preventivno in interventno vzdrževanje.

Sistematično spremljanje vodnih izgub nam je omogočilo boljše odkrivanje okvar in hitrejša ukrepanja ob izrednih dogodkih. S tem smo izboljšali odzivni čas ter zmanjšali količino nenadzorovane porabe vode.

Digitalizacija in optimizacija procesov

V okviru modernizacije poslovanja smo nadaljevali z digitalizacijo delovnih procesov. Nadgradili smo informacijske sisteme za spremljanje porabe, evidentiranje intervencij in planiranje vzdrževanja. Uvedba naprednih merilnih sistemov in analitike podatkov nam omogoča boljše načrtovanje investicij ter učinkovitejše upravljanje omrežja.

Digitalna podpora terenu je izboljšala koordinacijo med zaposlenimi in prispevala k večji operativni učinkovitosti ter sledljivosti izvedenih del.

Poslovanje in finančni rezultati

Podjetje je poslovno leto zaključilo stabilno in v skladu s sprejetimi finančnimi načrti. Prihodki so bili realizirani skladno z načrtom, ob tem pa smo ohranjali stroškovno disciplino ter zagotavljali sredstva za nadaljnje investicije in vzdrževanje infrastrukture.

Učinkovito upravljanje stroškov energije, materiala in storitev je prispevalo k stabilnemu poslovnemu izidu. Investicijska dejavnost je bila financirana s kombinacijo lastnih sredstev ter zunanjih virov, pri čemer smo skrbno spremljali likvidnost in finančna tveganja.

Skrb za zaposlene

Zavedamo se, da so zaposleni ključ do uspešnega delovanja podjetja. Enako kot v prejšnjih letih smo tudi v preteklem letu vlagali v njihovo strokovno usposabljanje, varnost pri delu ter prenos znanja med generacijami. Poseben poudarek smo namenili varnemu delu na terenu, saj narava dejavnosti vključuje delo v zahtevnih in potencialno nevarnih razmerah.

Spodbujali smo timsko sodelovanje, izboljšanje organizacijske kulture ter odprto komunikacijo med vodstvom in zaposlenimi.

Odgovornost do okolja in skupnosti

Kot upravljaivec javne infrastrukture smo zavezani trajnostnemu razvoju. S skrbnim upravljanjem vodnih virov, zmanjševanjem izgub ter optimizacijo porabe energije prispevamo k zmanjševanju okoljskega odtisa. Aktivno smo sodelovali z izobraževalnimi ustanovami in lokalnimi skupnostmi pri ozaveščanju o pomenu varovanja vode ter odgovorne rabe naravnih virov. Naš cilj ostaja dolgoročna ohranitev kakovostnih vodnih virov za prihodnje generacije.

Pogled naprej

V prihodnjem obdobju bomo nadaljevali z vlaganji v infrastrukturo, nadgradnjo digitalnih rešitev ter povečevanjem odpornosti sistema na podnebne spremembe. Poseben poudarek bomo namenili zmanjševanju vodnih izgub, energetske učinkovitosti ter prilagajanju sistema morebitnim izrednim razmeram.

Prepričani smo, da bomo z odgovornim upravljanjem, strokovnim znanjem in dobrim sodelovanjem z deležniki tudi v prihodnje zagotavljali zanesljivo in kakovostno oskrbo s pitno vodo.

Zahvaljujem se vsem zaposlenim za njihovo strokovnost in predanost, ustanoviteljem in nadzornemu svetu za podporo ter porabnikom za zaupanje.

S spoštovanjem,

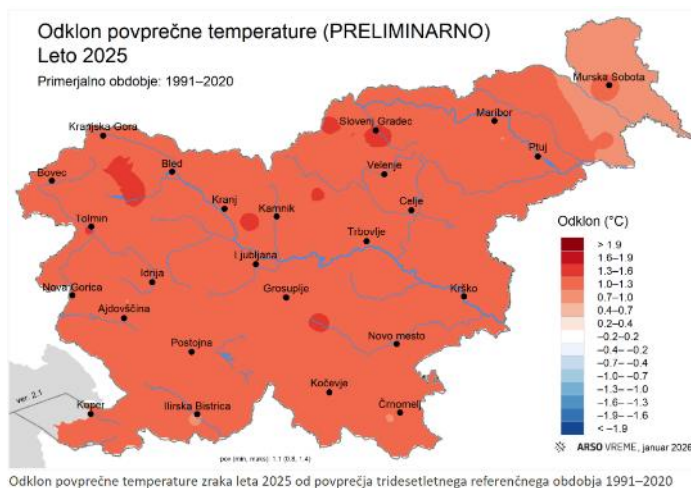

Direktor:
Antun Gašparac, univ. dipl. inž. grad.

2.2 OSKRBA S PITNO VODO V LETU 2025 – SPLOŠNA PREDSTAVITEV

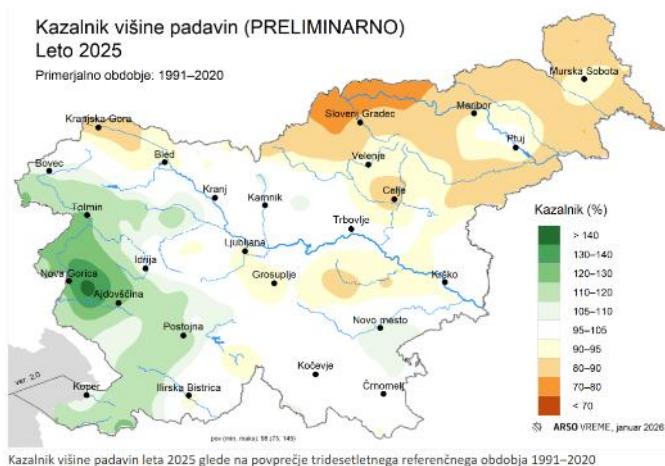
Javna gospodarska služba oskrbe s pitno vodo je zelo odvisna od vremenskih razmer in nenadnih sprememb le-teh ter stanja v naravi. Zato se njena uspešnost ali neuspešnost, gledano za nazaj, dostikrat ocenjuje tudi na način, da se analizira, v kakšni meri je ta ranljiva ob večjih ali ekstremnih vremenskih pojavih oziroma naravnih nesrečah.

Na srečo nam leto 2025 vremenskih skrajnosti ni prineslo, je pa izstopalo več pojavov.

Po javno dostopnih podatkih je bilo leto 2025 na državni ravni zelo toplo, povprečno namočeno in bolj osončeno kot običajno. Prvič v zgodovini meritev so se na prva tri mesta najtoplejših let uvrstila tri zaporedna leta: 2023, 2024 in 2025. Glede na povprečje obdobja 1991–2020 je bila v letu 2025 pomlad nadpovprečno namočena, zima in poletje podpovprečno, jesen pa normalno namočena. Za jugovzhodno Slovenijo, kamor sodijo občine, kjer izvajamo dejavnost oskrbe s pitno vodo, velja, da je večinoma padla običajna količina padavin.

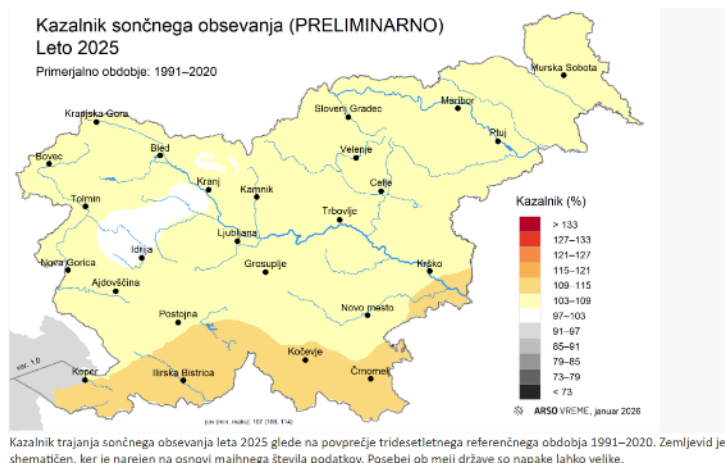
Odklon povprečne temperature zraka leta 2025 od povprečja tridesetletnega referenčnega obdobja 1991–2020

Kazalnik višine padavin leta 2025 glede na povprečje tridesetletnega referenčnega obdobja 1991–2020

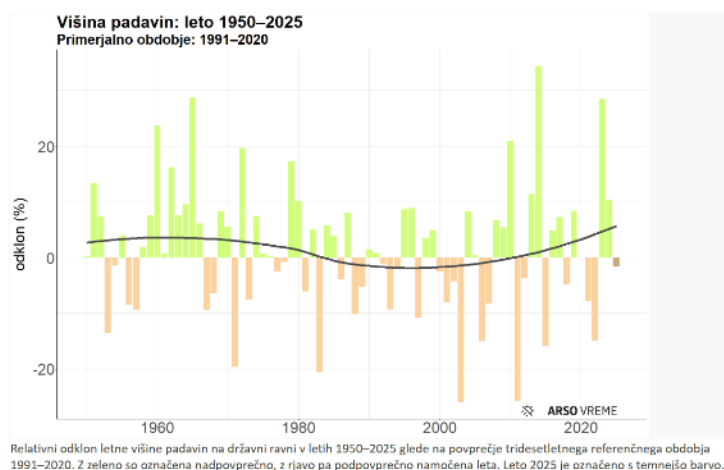
Če bolj podrobno pogledamo posamezne letne čase, je bila pomlad 2025 zelo topla in se je uvrstila med osem najtoplejših pomladi v zgodovini meritev. Poletje 2025 je bilo zelo vroče in se je uvrstilo med šest najtoplejših poletij v Sloveniji (količina padavin je bila 15 odstotkov pod povprečjem, število sončnih ur pa 13 odstotkov nad povprečjem obdobja 1991–2020). Še posebej je bil izjemno vroč in suh junij, julij pa je bil bolj moker in manj sončen

ter je posledično nekoliko omilil sušo iz junija. Jesen 2025 je bila dokaj sončna in nekoliko toplejša od povprečja. Septembra je Arso izdal edino rdeče vremensko opozorilo v letu, na srečo pa v Sloveniji večje škode ni bilo.

Zakaj navajamo podnebne značilnosti prejšnjega leta takoj v uvodnem delu letnega poslovnega poročila? Zato, ker je naša dejavnost zelo povezana z dogajanjem v naravi in delno tudi odvisna od teh dogajanj (npr. od količin padavin in namočenosti terena). Dogajanja in spremembe v naravi vplivajo na naše delo, nam otežujejo ali olajšajo delo na

odprtem ter zahtevajo od nas maksimalno angažiranost in prilagajanje pri opravljanju vseh dnevnih aktivnostih, ki jih izvajamo oziroma jih moramo izvajati, da našim porabnikom zagotovimo varno in stalno oskrbo s pitno vodo. Praviloma se izzivi pri izvajanju oskrbe s pitno vodo povezujejo samo s količinami padavin, a nam pomembno oviro pri delu na odprtem prinašajo tudi ekstremno visoke temperature in teh je iz leta v leto več. Kako npr. ob temperaturah višjih od 30 stopinj organizirati delo na terenu? Okvaro je nujno potrebno odpraviti, sama se ne bo, v sušnih obdobjih pa je žal okvar največ. To lahko naredi samo človek in definitivno ni lahko to početi pri tako visokih temperaturah. Pa okvare niso aktualne samo v poletnih časih, ko so zunanje temperature najvišje. V tem času se dogajajo tudi investicijska vlaganja v infrastrukturo, potrebno pa je narediti tudi marsikateri nov hišni priključek ali obnoviti obstoječega. Nasprotje sušnemu in vročemu vremenu so deževni in mrzli dnevi, ki so pogosto v kombinaciji z vse pogostejšim vetrom. Tudi takrat delo na odprtem ni prijetno, a ga je žal potrebno opraviti.

Kljub vsem navedenim vremenskim izzivom in drugim oviram s katerimi smo se dnevno srečevali, smo v minulem letu uspešno opravili vse svoje naloge, zato so imeli naši porabniki ves čas na razpolago dovolj velike količine pitne vode. Voda je bila ves čas v celoti zdravstveno ustrezna, kar je v svojem poročilu potrdil tudi Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (NLZOH). Ni bilo enostavno doseči takšen rezultat, a nam je uspelo na vse pravočasno in pravilno odgovoriti in ukrepati, za to pa ima zasluge celoten tim zaposlenih na Hydrovodu. Ne smemo pozabiti tudi na zahtevnost poslovnega okolja, v katerem delujemo. Še vedno je prisotna povišana inflacija, ki vpliva tako na stroške dela kot tudi na stroške materialov in storitev na trgu. Poslovno okolje se ne more stabilizirati in se najbrž še nekaj časa ne bo (dogajanja na Bližnjem vzhodu bodo zagotovo prinesla nove nestabilnosti), če nam ne bo uspelo ustaviti inflacijske spirale, ki bremeni ne samo gospodarstvo temveč celotno družbo. Žal tudi nekatere sprejete zakonske rešitve ne pripomorejo k normalizaciji stanja oziroma nam

otežujejo nemoteno izvajanje naših nalog. Z navajanjem teh izzivov ne iščemo izgovorov za morebitne naše napake, jasno nam je, da se moramo prilagoditi novi realnosti, kot mnogokrat prej. Ocenjujemo, da to uspešno delamo, temu pa pritrjujejo tudi finančni rezultati, ki smo jih dosegli.

Torej ne glede na značilnosti, ovire in težave, s katerimi smo se srečevali v poslovnem letu 2025, ocenjujemo, da smo kot tim delovali dobro in usklajeno, da imamo kaj pokazati, da smo poslovali stabilno, da smo tekoče in uspešno reševali vse izzive, ki so se tekom leta pojavljali na naši poti ter da smo v celoti zadovoljili vse potrebe naših porabnikov. Hkrati smo izpolnili vse planske naloge, ki smo si jih zastavili v začetku leta. Zaradi tega ne skrivamo zadovoljstva z opravljenim delom in doseženimi rezultati. Za nami je tako še eno uspešno poslovno leto.

Letno poročilo je prerez poslovanja podjetja v posameznem letu. Odraža pregledno in pošteno

Temeljni namen letnega poročila izvajalcev GJS je predstaviti, kako podjetje opravlja svoje poslanstvo tj. izvajanje gospodarske javne službe.

poročanje o vseh pomembnih dogodkih, ki so se zgodili v obravnavanem obdobju. Sestavljeno je iz poslovnega in računovodskega poročila. S

poslovnim poročilom predstavljamo dogajanja, poslovno okolje, svoje uspehe, delo in vizijo v prihodnosti, v računovodskem poročilu pa so prikazani računovodski izkazi.

Letno poročilo je tudi naše komunikacijsko sredstvo, s katerim predstavimo podjetje zunanjim in notranjim porabnikom ter prikažemo naše rezultate.

Oblika letnega poročila ni predpisana. Podjetje se samo odloči, kako ga bo sestavilo. Ne glede na obliko poročila pa je jasno, da:

- mora biti sestavljeno jasno in pregledno,
- mora izkazovati resničen in pošten prikaz družbe, njenega finančnega položaja in poslovnega izida, vključno s prikazom računovodskih in finančnih kazalcev.

Z občinskimi gospodarskimi javnimi službami se zagotavljajo materialne javne dobrine:

trajno in nemoteno

v javnem interesu

zaradi zadovoljevanja javnih potreb, kadar jih ni mogoče zagotavljati na trgu

doseganje dobička je podrejeno zadovoljevanju potreb uporabnikov

Uspešnost podjetja se meri z doseganjem cilja, za katerega je bilo ustanovljeno.

Glavni namen poslovnega poročila je vsem interesnim skupinam zagotoviti razumljive, prepričljive, pregledne in pravilne informacije o preteklem, sedanjem ter prihodnjem poslovanju podjetja. V ospredje postavlja glavne dosežke leta, odkriva načrte za prihodnost in filozofijo upravljanja podjetja.

Vir: mag. Stanka Cerkenik, Inštitut za javne službe

Poslovodstvo Hydrovoda si prizadeva, da vsako leto sestavi čim boljše letno poročilo. Poročilo za leto 2025 je narejeno zelo skrbno, je dovolj podrobno in bogato s podatki oziroma prikazom poslovnih in ostalih dogajanj v javnem podjetju Hydrovod d.o.o. ter tudi o celotni vodovodni infrastrukturi, s katero upravljamo in oskrbujemo

porabnike s pitno vodo.

Glede na dejstvo, da smo majhna družba, to poročilo presega nivo poročila, ki je potreben za našo velikost družbe. Kot majhna družba tudi nismo zavezani k reviziji poslovnega izida, a vseeno že vrsto let vztrajamo na tem, da je poslovanje naše družbe revidirano s strani pooblaščenih revizijske hiše, ki naše poslovanje pregleduje tekom minulega leta in tudi po zaključku poslovnega leta. Revizija poslovanja s strani neodvisnih strokovnjakov ima za nas dvojni namen:

- sami sebe preverimo glede dobrega, zakonitega in pravilnega poslovanja,
- naši ustanovitelji, nadzorni organi in zunanji opazovalci lažje zaupajo našemu delu in prikazanim podatkom.

Ni potrebno posebej poudarjati, da ne skrivamo zadovoljstva ob prejemu pozitivne ocene našega poslovanja oziroma delovanja, ki ga izrečejo zunanji strokovnjaki oziroma revizorji. Za to dobro oceno si resnično prizadevamo vsak dan v posameznem poslovnem letu.

Letno poročilo je najbolj vpliven dokument podjetja s komunikacijskega vidika.

Zakon o gospodarskih družbah definira obveznosti, ki jih posamezne gospodarske

družbe, v odvisnosti od svoje velikosti, morajo izpolnjevati pri pripravi oziroma izdelavi letnih poročil. Kot je bilo že omenjeno, Hydrovod d.o.o. sodi med majhne družbe in bi glede na svojo velikost svoje zakonske obveznosti glede izdelave letnega poročila izpolnili zgolj s pripravo mnogo krajšega poročila, ki bi vsebovalo samo osnovne podatke, pa tega ne želimo. Zakaj? Zato, ker je letno poročilo priložnost za nas, da naše lastnike in tudi širšo zainteresirano javnost, seznanimo o vseh bistvenih dogajanjih v minulem letu, vključno s prikazom stanja in kondicije vodovodne infrastrukture, kot tudi o pomenu pitne vode za vse nas.

V naši državi je vzpostavljen visok standard izvajanja oskrbe s pitno vodo in mnogi se tega premalo zavedajo. Oskrba s pitno vodo je ena najstarejših komunalnih dejavnosti, pitna voda pa je ena od najpomembnejših dobrin za blaginjo ljudi. Zato je pri nas pravica do pitne vode zapisana celo v ustavo.

Da bi bila naša predstavitev čim bolj razumljiva, smo poleg tekstualnega prikaza dogajanj poročilu priložili tudi vrsto foto gradiva, tabel in grafov, ki včasih veliko več povedo, kot sam tekst. Upamo, da bo prikaz dogajanj na ta način postal še bolj razumljiv in pregleden ter s tem tudi bolj sprejemljiv in zanimiv tako za tiste, ki že nekaj časa spremljajo naše delo, kot tudi za tiste, ki se z našim poročilom srečujejo prvič oziroma jim področje oskrbe s pitno vodo ni ravno blizu.

Hydrovod d.o.o. vse od ustanovitve izvaja isto dejavnost, ki je zakonsko omejena oziroma definirana. Govorimo o oskrbi s pitno vodo, ki predstavlja eno od gospodarskih javnih služb. Gre za javno dobro, ki jo morajo občine kot javno potrebo zagotavljati svojim občanom v javnem interesu, trajno in nemoteno. Pri tem je zelo pomembno, da je pri zagotavljanju javnih dobrin pridobivanje dobička podrejeno zadovoljevanju javnih potreb.

Torej je Hydrovod specializirano in namensko ustanovljeno podjetje, ki ima predpisano zelo ozko dejavnost: nemoteno in trajno zagotavljanje oskrbe s pitno vodo in pri tem odgovorno upravljanje z javno vodovodno infrastrukturo. Mi izvajanje te dejavnosti ne dojemamo samo kot obvezo, temveč tudi kot poslanstvo in privilegij, da našim porabnikom zagotavljamo dobro, ki je vir življenja in je nujna za naše preživetje ter jo uporabljamo vsak dan pri kuhanju, pranju, za izvajanje osebne higiene, v proizvodnji, itd.

Danes porabimo dvakrat več vode kot v 60. letih

Človeška poraba pitne vode se je od 60. let prejšnjega stoletja več kot podvojila, kar se sklada z naraščanjem prebivalstva in industrializacijo oz. razvojem držav.

Daleč najbolj so se povečale potrebe gospodinjstev, kar za 600 odstotkov oz. za šestkrat. Leta 1960 je Zemlja dosegla tri milijarde prebivalcev, leta 2022 pa osem milijard.

Uporaba vode v kmetijstvu se je povečala za 100 odstotkov oziroma dvakrat, medtem ko se je povpraševanje industrije po vodi potrojilo (300 odstotkov), predvsem zaradi večjega povpraševanja po elektriki, gorivu in tekstilu.

(Vir: World Resources Institute)

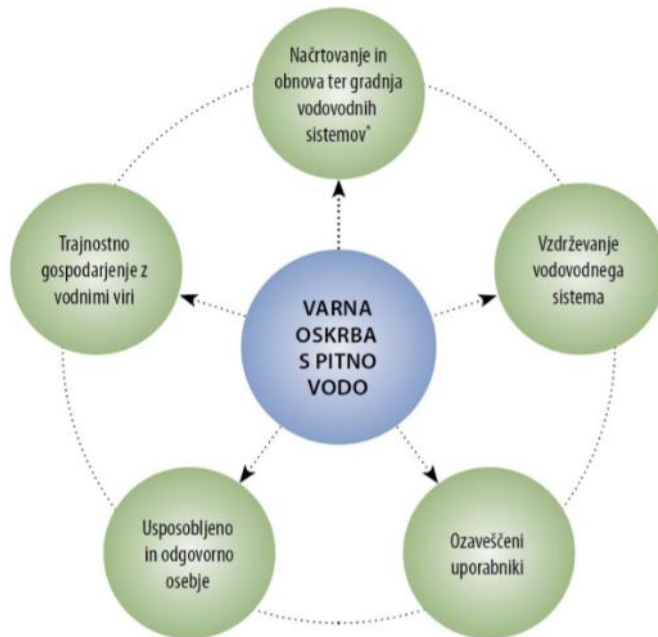
njen pomen, hkrati pa se poudari kontinuiteta delovanja. Kljub temu je vsakoletno poročilo unikatno, je presek dogajanj v posameznem letu, ki ni nikoli enako prejšnjim letom, in temu je tudi prilagojena vsebina poročila. Zaradi zagotavljanja nemotene oskrbe s pitno vodo in tudi načrtovanja njenega razvoja zahteva ta dejavnost določeno spremljanje skozi več let, ker se lahko le na ta način opazijo določeni trendi dogajanj in gibanj, ki so nam pomembni tako za vsakdanje delo kot tudi načrtovanje razvoja ter zastavljanje prioritete.

Večletno spremljanje stanja v dejavnosti oskrbe s pitno vodo je nujno potrebno tudi zato, ker gre za občutljivo dejavnost, ki je kapitalsko zelo zahtevna in ne dopušča stihijskega oziroma nenačrtnega izvajanja. Poleg tega je pitna voda po naši zakonodaji živilo in če bi to živilo

postalo neužitno oziroma neuporabno, bi to pomenilo tako veliko škodo, da si jo težko predstavljamo, za sanacijo škode pa bi porabili veliko finančnih sredstev in tudi časa.

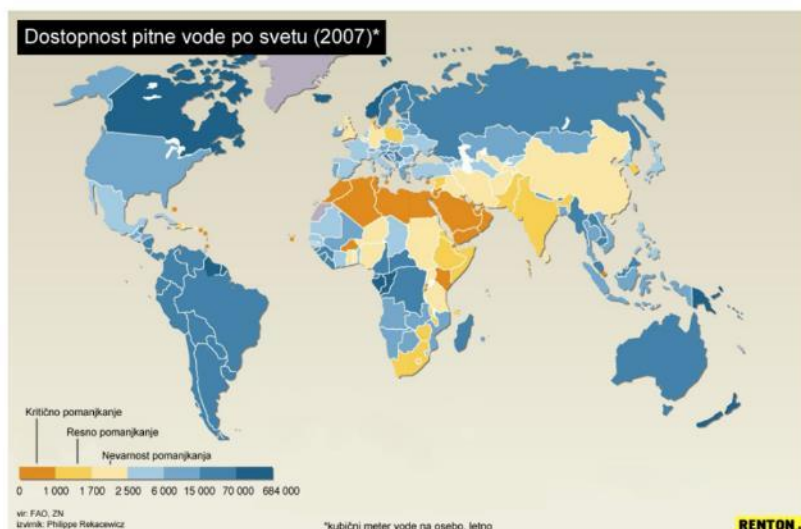
Na področju, kjer izvajamo svojo dejavnost, nam je uspelo postaviti visok standard oskrbe

prebivalstva s pitno vodo. Nekaj o tem je že bilo zapisano, v nadaljevanju pa bo še podrobno navedeno. Tega smo zelo veseli, na to smo ponosni, naše želje in načrti so povezani z ohranjanjem doseženega nivoja storitev oziroma celo nadgradnji le-tega. Da bi to dosegli, pa potrebujemo aktivno sodelovanje in razumevanje vseh naših porabnikov in tudi lastnikov infrastrukture. Opažamo, da se kot družba dostikrat ali celo prevečkrat ne zavedamo pomembnosti urejene oskrbe s pitno vodo, kot tudi ne kompleksnosti te dejavnosti. Mogoče je temu vzrok dejstvo, da imajo naši porabniki že vrsto let pitno vodo na svojih pipah 24 ur na dan in ne poznajo

nobenh omejitev pri porabi vode. Najbrž zato oskrbo s pitno vodo mnogi porabniki dojemajo kot samoumevno, kot nekaj kar je trajno rešeno in s tem se ni potrebno več ukvarjati in je sedaj enostavno in finančno nezahtevno opravilo. Poenostavljeno povedano: cevi so postavljene, voda je, drugega ne potrebujemo. Prava realnost se močno razlikuje od tega. Urejen sistem oskrbe s pitno vodo je zelo zahteven in drag ter se gradi, dograjuje in obnavlja tekom celotnega obdobja njegovega obratovanja. Za vzpostavitev vodovoda je potreben izredno velik denarni vložek. Vendar ni dovolj samo zgraditi vodovod; miselnost, da je s tem rešena oskrba s pitno vodo na določenem območju za vedno, je zelo zgrešena in nevarna.

Vodovod je potrebno vzdrževati in tudi skrbeti za njegovo nemoteno obratovanje, ohranяти njegovo »kondicijo«, saj drugače voda ne bo prišla do pip porabnikov ali pa bo neuporabna. Voda se v vodovodnem omrežju nahaja pod določenim tlakom in minimalni padec tega tlaka, kar včasih povzroči samo ena okvara, lahko določenemu številu porabnikov povzroči motnjo pri redni oskrbi s to dobrino. Nekateri zahtevni vodovodni sistemi imajo tudi velike stroške vzdrževanja (obstaja ocena, da obnova in vzdrževanje vodovodnih sistemov na svetu stane do 200 milijard dolarjev letno). V svetu je povprečno do 50% vode, izgubljene med transportom zaradi slabo vzdrževanih vodovodnih sistemov. Zaradi finančne zahtevnosti in predvsem zaradi visokih začetnih stroškov si veliko revnejših držav ne more privoščiti ustrezne vodovodne infrastrukture. Zato ljudje v teh državah porabijo večji del svojih prihodkov za čisto vodo. Statistika kaže, da ljudje v najrevnejših deželah porabijo 10% svojega prihodka za vodo, ljudje v razvitih deželah pa samo 3%.

Poleg navedenega, ne smemo pozabiti, da voda na našem planetu ni enakomerno razporejena. Zato je razumljivo, da je vodna kriza marsikje stalen spremljevalec življenja, marsikje pa utegne to kmalu postati, kar bo povzročilo različne konflikte in tudi vojne. Po nekaterih ocenah je bila oskrba s pitno vodo v letu 2017 ključni dejavnik v

spopadih v vsaj 45 državah sveta, do danes pa se stanje ni bistveno spremenilo. In ker je količina vode na našem planetu nespremenljiva oziroma se zaradi prevelike porabe in podnebnih sprememb celo zmanjšuje, število in potrebe prebivalstva pa se povečujejo, se utegnejo obstoječe in napovedane vodne krize z rastjo prebivalstva in z rastjo njegovih pričakovanj samo še zaostriti. Tako se je po podatkih Svetovnega sveta za vode (World Water Council) prebivalstvo v zadnjem stoletju potrojilo, poraba vode pa pošesterila in se letno zvišuje za en odstotek. V naslednjih 50-ih letih naj bi se po večini napovedi število prebivalstva povečalo še za 40 do 50 odstotkov, k temu pa je treba dodati še povečano breme industrializacije in urbanizacije. Zato so krize zaradi pomanjkanja razpoložljive pitne vode na vidiku. Po podatkih ZN se danes z dnevnim pomanjkanjem pitne vode sooča že petina prebivalstva v 30 državah, to število pa naj bi se v naslednjih letih povzpelo na tretjino prebivalstva in na 50 držav. Do leta 2075 pa naj bi po nekaterih napovedih kronično pomanjkanje vode prizadelo od tri do sedem milijard ljudi. Svet ob tem vsako leto zapravi količino vode, enako letnemu pretoku reke Volge, za pridelavo 1,3 milijarde ton hrane, ki jo izgubi ali zavrže. Da bi do leta 2050 proizvedli 70 odstotkov več hrane za 10 milijard prebivalcev Zemlje, bi potrebovali 14 odstotkov več vode.

Pomen vode za varnost in pripravljenost na krize v Evropski uniji je prepoznala tudi Evropska komisija in dne 4. 6. 2025 sprejela Evropsko strategijo za odpornost v zvezi z vodo. V tej strategiji je Evropska komisija med drugim zapisala, da »je skrajni čas, da odpornost v zvezi z vodo uvrstimo na vrh politične agende«. Eden od zapisanih ciljev v tej strategiji je »zagotavljanje čiste in cenovno dostopne vode ter sanitarne ureditve za vse in vselej ter opolnomočenje državljanov za odpornost v zvezi z vodo«. Pri tem je jasno zapisano, da je »dostop do varne in čiste pitne vode ter sanitarne ureditve človekova pravica«.

Voda kot potencial za konflikte

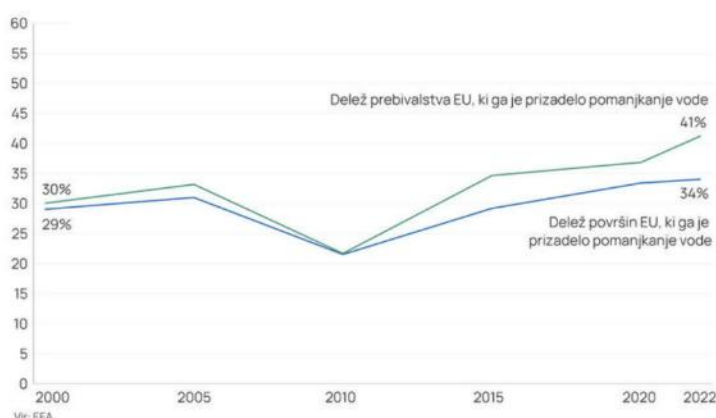
Vse večje potrebe po vodi že zdaj povzročajo konflikte med državami in etničnimi skupinami, v prihodnosti pa lahko vojne za vodo postanejo veliko pogostejše, je v znanstvenem članku *Voda in geopolitika* ugotavljal geograf Robert Ištók.

Tudi nekdanji generalni sekretar Združenih narodov Butros Butros Gali je ob prelomu tisočletja opozoril, da bo voda v novem tisočletju pomembnejša od nafte.

Kaj nam vse to govori? Predvsem nam dodatno potrjujejo že dolgo znano dejstvo, da bo voda bolj dragocena kot nafta (ali pa je že) oziroma, da je strateško že zdaj zelo pomembna in bo v bodoče še bolj. Zato se v zadnjem času vse pogosteje veže problematika pitne vode s vprašanjem varnosti in odpornosti. Posledično temu nas ne preseneča, da je Evropski parlament leta 2022 sprejel Direktivo 2022/2557/EU o odpornosti kritičnih subjektov, s katero je med kritično infrastrukturo uvrstil tudi oskrbo s pitno vodo (dobavitelji in distributerji vode, namenjene za prehrano ljudi). Torej sedaj postaja naše delo oziroma delo

Problem pomanjkanja vode, ki je bil tradicionalno omejen na južno Evropo, zdaj prizadeva že 41 odstotkov prebivalstva EU in skoraj 34 odstotkov kopenske površine v Uniji.

POVRŠINA IN PREBIVALSTVO, KI JU JE V EU VSAJ V ENEM ČETRTLETJU PRIZADELO POMANJKANJE VODE

tistih služb, ki skrbijo za izgradnjo, obratovanje in tekoče vzdrževanje vodovodne infrastrukture na določenem področju še pomembnejše. Strokovnost in dobra organiziranost teh služb je nujen predpogoj, da se obvladujejo danes tehnično že zelo zahtevni vodovodni sistemi in vse bolj prisotne hitre spremembe v naravi ter tudi nepredvidljiva dogajanja. Zato se je v službah, ki se ukvarjajo z oskrbo s pitno vodo, zamenjala (in se bo še bolj) tudi struktura zaposlenih. Prej je bilo veliko nekvalificiranega kadra,

ki je izvajal težka fizična dela, danes teh skorajda ni več, je pa vse več strokovno izobraženega kadra.

Kljub vsej tehnologiji in vsej skrbnosti upravljavca, ki vsakodnevno skrbi za kondicijo posameznega vodovoda,

GOSPODARSTVO

Voda kot orožje: tarče, ki bi destabilizirale celoten Perzijski zaliv

Teheran, 12. 03. 2026 06.00 • pred 9 urami • 6 min branja •

Vojna med Združenimi državami, Izraelom in Iranom je v javnosti predvsem povezana z energijo, torej z nafto, plinom in Hormuško ožino. Toda številni strokovnjaki opozarjajo, da obstaja infrastruktura, ki bi lahko bila za regijo še bolj kritična kot nafta – sistemi za razsoljevanje morske vode. Če bi bili ti obrati resno poškodovani ali izključeni iz delovanja, bi to lahko sprožilo humanitarno krizo v državah, kjer brez njih življenje skorajda ni mogoče.

vse to včasih ni dovolj za varno oskrbo s pitno vodo. V uvodu tega poročila smo že opozorili na dejstvo, da je naša dejavnost zelo povezana z dogajanjem v naravi in tudi odvisna od teh dogajanj. Podnebne spremembe, ki so tukaj in jih že nekaj časa ni možno zanikati, nam prinašajo negativne posledice, na

katere so opozarjali klimatologi in drugi strokovnjaki, ki te spremembe proučujejo. Tako je Nacionalni inštitut za javno zdravje leta 2016, v poročilu o pitni vodi v naši državi jasno zapisal, da »tudi v Sloveniji na kakovost oskrbe s pitno vodo vplivajo podnebne spremembe. Vse pogostejši izredni vremenski dogodki (poplave, neurja z vetrom, zmrzali, žled, nalivi...) bodisi

neposredno (npr. zalitje zajetja, poškodba cevi omrežja...) ali posredno (npr. z izpadom električne energije) ogrožajo oskrbo s pitno vodo in njeno kakovost. Zaradi posledic močnih padavin in poplav v mesecu novembru 2014 je moralo v Sloveniji pitno vodo prekuhavati okoli 91.000 prebivalcev na javnih (predvsem manjših) vodovodih. Prilagajanje na podnebne spremembe je nujno tudi na področju oskrbe s pitno vodo.» Kar nekaj dogajanj v naravi, ki se je zgodilo po letu 2016, povezanih z ekstremnimi vremenskimi pojavi, je potrdilo izrečeno v tem zapisu.

Ekstremne padavine, poplave in plazovi vplivajo na kvaliteto vode na zajetju, lahko pa tudi uničijo ali poškodujejo vodovodno in drugo infrastrukturo ter onemogočijo dostop do zajetij (uničene dostopne poti do naših objektov, podrta drevja, itd.). Kaj se lahko zgodi, so nam pokazale ekstremne padavine in poplave, ki so Slovenijo prizadele avgusta 2023. Takrat so se med največjimi težavami, s katerimi so se prebivalci in odgovorne osebe soočali na prizadetih območjih, omenjale težave z zagotavljanjem redne in varne oskrbe s pitno vodo. Torej smo se spet soočili z vprašanjem varnosti in odpornosti naše družbe in vplivu pitne vode na to problematiko. Vodo je moralo prekuhavati bistveno več prebivalcev, kot ob omenjenih poplavah v novembru 2014, v mnogih krajih pa je bila škoda na omrežjih tako velika, da oskrba s pitno vodo iz javnega vodovoda sploh ni delovala. Porabnikom so vodo dovažali pripadniki Civilne zaščite in Slovenske vojske s cisternami. Zaradi težav z vodo je prihajalo tudi do več primerov hidričnih obolenj, kar je zelo nevarno in so posledice lahko zelo boleče, za določeno populacijo lahko tudi usodne. Ravno zaradi takšnih dogodkov je in mora biti oskrba s pitno vodo del kritične infrastrukture, ker lahko njeno nedelovanje vsakemu posamezniku ali pa vsaki lokalni skupnosti prinese boleče posledice.

Posledice na naravo in posledično tudi na varno oskrbo s pitno vodo imajo lahko tudi druge nesreče, ki se žal dogajajo in jih ni mogoče izključiti tudi v bodoče. Tudi na te se je potrebno pripraviti in ob pojavu le-teh primerno na njih odgovoriti. Sami smo se v preteklosti že večkrat

Združeni narodi opozarjajo na nujnost ukrepanja na področju voda z naslednjimi dejstvi:

- 2,1 milijarde ljudi na svetu nima dostopa do sanitarne ureditve pitne vode;
- do leta 2050 naj bi svetovno prebivalstvo naraslo še za 2 milijarde, s čimer naj bi se potrebe po vodi povečala za 30 %;
- 1,9 milijarde ljudi živi danes v območjih, kjer je veliko pomanjkanje vode; do leta 2050 naj bi se to število povzpelo na okoli 3 milijarde;
- 80 % odpadnih voda, ki jih ustvari človeška družba, se neprečiščenih izliva nazaj v okolje;
- 1,8 milijarde ljudi uporablja vir pitne vode, ki ni zaščiten pred onesnaženjem s človeškimi iztrebki.

Vir: Statistični urad RS

srečevali s posledicami naravnih in drugih nesreč in ob tem pridobili tudi nekaj novih znanj in izkušenj (žledolom, vetrolom, poplave, vsakoletne suše, industrijska nesreča Melamin, itd.). Področje, kjer izvajamo dejavnost oskrbe s pitno vodo, je veliko ter terensko zahtevno. Dolžina našega omrežja je tudi velika, tudi tlaki v omrežju so dokaj visoki, oskrba porabnikov s pitno vodo pa se izvaja z

več ločenimi vodovodnimi sistemi, kar je kadrovsko in tehnično zahtevnejše kot če bi celotno oskrbo izvajali samo z enim vodovodnim sistemom. Zato je varna oskrba s pitno vodo lahko hitro ogrožena. Tudi če ne pride do fizičnih poškodb vodovodne infrastrukture, se kot redna posledica večjih padavin kaže povišana motnost vode na zajetjih, ki predstavlja nevarnost za zdravje porabnikov in zahteva od upravljavca izredne in dodatne aktivnosti, da ohranja redno in varno oskrbo s pitno vodo. Zato se zavedamo vseh tveganj, do katerih lahko pride, in poskušamo svoje delo organizirati na način, da smo čim bolj pripravljeni na izredne razmere.

V tem smislu že vrsto let izvajamo aktivnosti na zmanjšanju števila ločenih vodovodnih sistemov, na zagotavljanju rezervnih virov pitne vode, na nabavi potrebne opreme, na spremljanju stanja na terenu, na obnovi starih vodovodov, na zamenjavi azbestnih cevi, ki so še posebej ranljive ob terenskih premikih, itd. Prav tako, kot upravljavec kritične infrastrukture, v svojih nastopih in poročilih širšo javnost in lastnice infrastrukture pogosto opozarjamo na pomen varne oskrbe s pitno vodo v vseh pogojih delovanja oziroma na potrebo po stalnem, proaktivnem in planskem razvoju vodovodne infrastrukture, ker tako aktivno vplivamo na njeno kondicijo in uporabnost tako v normalnih kot tudi v izrednih razmerah. Ni dvoma, da javnost, tako strokovna kot tudi laična, spremlja in opazuje vse naše aktivnosti in se vse bolj zaveda pomena vode kot dobrine, ki nam, tudi če na kratko ostanemo brez nje, obrne vsakdanje življenje na glavo. Zato so vse izboljšave in pridobitve na vodovodni infrastrukturi pozitivno sprejete. Pozitivno so bila sprejeta tudi vsa naša pretekla prizadevanja in aktivnosti, ki so bila vložena v pridobitev nepovratnih sredstev za obnovo stare in gradnjo nove vodovodne infrastrukture, in sicer takrat, ko je to bilo najbolj pomembno in potrebno.

Standard oskrbe s pitno vodo se je v naših občinah vidno zvišal in javnost je to prepoznala. Da je temu tako, se mogoče še najbolj začuti pri spremembi cene pitne vode. To je zagotovo neahvaležno zanje, ker naše porabnike finančno dodatno obremenjujemo. S poštenim komuniciranjem in argumentiranjem, zakaj je potrebna korekcija cene pitne vode, se je celotni postopek spremembe cen v zadnjih nekaj letih zaključil brez negativnih komentarjev, ker je bilo porabnikom zelo jasno, kaj vse imamo, kaj vse je bilo zgrajenega v relativno kratkem obdobju in kaj varna in stalna oskrba s pitno vodo pomeni za vsakdanje življenje. Poleg tega smo vedno argumentirano pojasnili, da gre ob spremembah cen v bistvu za uskladitev teh z novo realnostjo, ki jo prinesejo ali nove pridobitve ali višji stroški dela, storitev in materialov, kar pa je zunaj našega vpliva. Ocenjujemo, da je prisotno zaupanje v naše delo, ki je rezultat večletnega odgovornega dela. To je zelo pomembno, ker se zaupanja ne pridobi čez noč in na to smo zelo ponosni. Zato bomo naredili vse, da to zaupanje ohranimo. Enako je tudi stališče občin, naših lastnic. Pa vsepovsod ni tako, tudi v razvitem svetu ne, še posebej ne tam, kjer so vodna zajetja in vodna infrastruktura v zasebni lasti.

Kakšni pa so načrti za naprej? Predvsem želimo in moramo doseženi standard oskrbe s pitno vodo na kočevsko-ribniškem območju v naslednjih letih ohraniti ter ga po potrebi še nadgraditi. Pri razvoju moramo slediti zahtevam zakonodaje, ki se spreminja, in tudi stroke v tej dejavnosti. Kljub dejstvu, da je naš procent vključenosti prebivalstva v sistem javne oskrbe s pitno vodo višji od državnega povprečja, je potrebno tam, kjer je to še mogoče in stroškovno realno, nadaljevati tudi z aktivnostmi pri vključitvi v sistem javne oskrbe s pitno vodo čim več tistih prebivalcev, ki še niso del tega sistema.

Načrti, ki jih imamo, so realno uresničljivi pod pogojem, da je zagotovljeno stabilno in stalno financiranje dejavnosti oskrbe s pitno vodo oziroma obratovanja delujoče vodovodne infrastrukture, rednega izvajanja tekočega vzdrževanja ter izvajanja njene obnovitve in tudi posodobitve. Nov Zakon o oskrbi s pitno

VODA KROJI SVET

Človek preživi brez marsičesa, brez nafte in premoga, celo brez elektrike in denarja, tudi brez bank in politike, brez vode pa ne more. To je tisto, kar je v svojem bistvu dobra novica za Slovenijo, če bo le znala bolje poskrbeti za svojo vodo.

Borut Tavčar, Delo

vodo, ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode, ki je bil sprejet v lanskem letu, je zakonsko dobro uredil področje financiranja. Sedaj imajo ključno vlogo in odgovornost občine, ki so lastnice vodovodne infrastrukture, in so zakonsko dolžne upoštevati sprejete rešitve. Že manjši odklon od tega predstavlja potencialno nevarnost in tveganje za varno vodooskrbo. Še posebej je napačna, škodljiva in nevarna miselnost, ki je prisotna pri delu nepoznavalcev dejavnosti oskrbe s pitno vodo, da je z izgradnjo vodovoda rešena oskrba s pitno vodo za vedno. Stroka in tudi zdrava kmečka pamet je glede tega zelo jasna: brez odgovornega in strokovnega gospodarjenja, ki vključuje tako zagotavljanje strokovnega upravljanja z infrastrukturo, kot tudi redne investicijske vložke v le-to, ni nobenih garancij, da bo vodooskrba tudi jutri potekala nemoteno in na varen način, ki omogoča normalno bivanje prebivalcev in delovanja gospodarstva na določenem področju. To izkušnjo smo v preteklosti tudi sami izkusili oziroma doživeli in zato ne smemo ponoviti teh napak.

Nismo še pozabili oziroma še čutimo posledice skoraj 30-letne zamrznitve cen pitne vode, kar nam je preprečevalo zbiranje potrebnih finančnih sredstev in posledično tudi pravočasna vlaganja v vzdrževanje, obnovo in posodobitev vodovodne infrastrukture. Zaradi tega smo predolgo imeli hrbtenico najpomembnejšega vodovodnega sistema iz starih in amortiziranih azbest-cementnih cevi, ki se jih že več kot 30 let ne proizvaja in tudi ne vgrajuje, ki jih tržišče več ne pozna in se jih porabniki bojijo. Imeli smo tudi vodarne, ki niso omogočale ustrezne priprave pitne vode, kar je predstavljalo resno tveganje za porabnike. V tistem času vodovodna infrastruktura resnično ni bila v dobri kondiciji in ni ponujala nobene garancije, da ne bo prišlo do neželenih posledic pri obratovanju vodovodov. Če ne bi uspeli pridobiti veliko nepovratnih sredstev iz evropskih skladov in narediti vse že znane pozitivne spremembe, bi imeli danes na mizah celo vrsto inšpekcijskih odločb, na terenu pa velike težave pri obratovanju vodovodov in posledično nezanesljivo oskrbo s pitno vodo in pogoste ukrepe prekuhavanja vode za prehranske namene, vse to pa bi povzročalo

slabo voljo porabnikov in njihove upravičene zahteve in pritiske na občine, župane in upravljavca vodovodov, da se stanje uredi.

O kvaliteti infrastrukture posamezne občine veliko pove tudi njena preostala vrednost. Pred izvedbo kohezijskih projektov SORIKO in Suhokranjski vodovod kot tudi nekaterih drugih projektov na vodovodni infrastrukturi, ki so se

zgodili po letu 2013, je bila vrednost naše infrastrukture (cevovodi in objekti) izredno nizka,

V marsikateri državi EU je vodna infrastruktura dosegla in v nekaterih primerih tudi presegla svojo življenjsko dobo. Preprosta zamenjava omrežja v številnih pogledih, zlasti pa finančno, ni izvedljiva.

tako nizka, da ne bi zadostovala niti nabavni vrednosti novih cevi za nadomestne cevovode. Današnje stanje je veliko boljše in najemnine, ki jih občine dobijo za svojo infrastrukturo, so zaradi izboljšav in investicij, financiranih z evropskimi nepovratnimi sredstvi, bistveno višje (skupna vrednost najemnine v letu 2026 bo znašala 1.045 tisoč €) in lahko zadostujejo za potrebno investicijsko vzdrževanje le-te pod pogojem, da se v celoti namensko porabijo. Na ta način je možno v naslednjih letih postopoma obnoviti še tiste odseke vodovoda, ki to obnovo potrebujejo. Ker je problematika obnove cevovodov s pretečeno amortizacijsko dobo evidentirana v celotni državi in tudi vnesena v državni operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027, bo najbrž možno za odpravo tega problema pridobiti tudi kakšna državna ali evropska nepovratna sredstva, kar lahko pomeni, da bomo hitreje prišli do ciljnega nivoja celotne infrastrukture. Nekaj v tej smeri se že dogaja (skupni nastop občin Ribnice in Kostela za pridobitev kohezijskih sredstev v finančni perspektivi 2021 – 2027).

Kot upravljavec vodovodne infrastrukture na področju občin Kočevja, Ribnice, Sodražice, Loškega Potoka in Kostela ob vsaki priložnosti jasno in upravičeno s ponosom izražamo zadovoljstvo z doseženimi izboljšavami na infrastrukturi, ki so se zgodile v zadnjih desetih letih. Posledično se je znižalo število okvar na vodovodnem omrežju in zato so se zmanjšale tudi vodne izgube, predvsem pa je pomembno, da se je izboljšala zanesljivost in varnost oskrbe s pitno vodo velike večine naših porabnikov (vsi naši vodovodi so že nekaj let s strani NLZOH ocenjeni kot zdravstveno ustrezni). Seveda je še dovolj prostora za izboljšavo, kar bo potrebno narediti v naslednjem obdobju. V mislih imamo predvsem obnovo določenih odsekov vodovoda na zelo razvejanem regionalnem vodovodu od Sodražice do Kočevja, ki nam povzročajo znatne vodne izgube, kot tudi na ostalih samostojnih vodovodnih sistemih, kjer vodne izgube presegajo predpisano mejo. Odprta ostaja tudi priprava pitne vode na določenih zajetjih (ali zamenjava vodnega vira), kar hitro pa se lahko pojavijo tudi težave, povezane z delovanjem zasebnih – vaških vodovodov, ki so že sedaj v zaskrbljujočem stanju in jih bodo občine, v katerih se ti vodovodi nahajajo, prisiljene prej ali slej sanirati in vključiti v sistem javne oskrbe s pitno vodo.

Ko omenjamo vodne izgube, je prav, da pojasnimo tudi to problematiko, ker je to zdaj ključno vprašanje in ključni izziv, ko se govori o pitni vodi v dokumentih Evropske unije. Tudi Evropska strategija za odpornost v zvezi z vodo obravnava to vprašanje kot eno od prioritet celotne EU. Črpanje nepovratnih sredstev, ki jih v okviru kohezijske politike Evropska unija omogoča državam članicam, je pogojeno z zmanjševanjem vodnih izgub, kar je zelo zahteven pogoj. Pri nas problematiko vodnih izgub obravnava in definira državni operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027. Naj takoj opozorimo, da je zmanjševanje vodnih izgub izredno zahtevno dejanje, ki zahteva veliko dela, veliko napora in veliko znanja, predvsem pa veliko finančnih sredstev. Upravljavec sam, brez podpore občin, ne more in ne bo dosegel zahtevanih ciljev.

Uredba o oskrbi s pitno vodo določa, da mora izvajalec javne službe vodne izgube iz javnega vodovoda spremljati in evidentirati v vodni bilanci javnega vodovoda, prav tako pa mora pripraviti program ukrepov za zmanjšanje vodnih izgub, ki je sestavni del programa oskrbe s pitno vodo. Občine, kot lastniki vodovodne infrastrukture, morajo zagotoviti takšno okolje, ki omogoča zmanjševanje vodnih izgub ter tudi izvedbo investicij in investicijskega vzdrževanja v skladu s programom za zmanjšanje vodnih izgub. Upravljavec javnega vodovoda mora zagotavljati izvedbo rednega vzdrževanja in ukrepov za zmanjšanje vodnih izgub, ki nastajajo

pri rednem obratovanju javnega vodovoda, v skladu s programom ukrepov za zmanjšanje vodnih izgub. Z izvedbo ukrepov za zmanjšanje vodnih izgub morata lastnik in upravljavec javnega vodovoda vodne izgube zmanjšati na dopustno raven vodnih izgub, določeno v skladu z operativnim programom oskrbe s pitno vodo. Za pričakovati je, da bo naslednji operativni program zahteval še nadaljnje zniževanje vodnih izgub, cilj pa bo najbrž doseči faktor ILI v višini 1,5 ali manj.

Izsek vodne bilance – ILI (Vir: Uredba o oskrbi s pitno vodo)

NEPRODANE KOLIČINE VODE (m ³ /leto)		
VODNE IZGUBE (m ³ /leto)		
DEJANSKE IZGUBE (m ³ /leto)	NAVIDEZNE IZGUBE (m ³ /leto)	NEOBRAČUNANA PORABA (m ³ /leto)
Dejanske izgube na vodih surove vode in na sistemih za obdelavo vode (če obstajajo) (m ³ /leto)	Neugotovljena poraba (m ³ /leto)	Neobračunana merjena poraba (vključujoč izvoz vode) (m ³ /leto)
Puščanje na transportnih in razdelilnih vodih (m ³ /leto)		
Puščanje in prelivi na transportnih in/ali razdelilnih vodohranah (m ³ /leto)	Nenatančnost meritev (m ³ /leto)	Neobračunana nemerjena poraba (m ³ /leto)
Puščanje na priključkih do merilnega mesta (m ³ /leto)		

Neprodana voda (v grobem so to vodne izgube) je pri upravljanju vodovodnih sistemov največji problem. Z zmanjšanjem neprodane vode dosežemo pozitivne vplive na:

- povečanje razpoložljivih kapacitet vodovodnega sistema,
- zmanjšanje stroškov investicij v dodatne vodne vire,
- manjše tveganje za zdravje ljudi zaradi morebitnega vpliva na zdravstveno ustreznost in skladnost vode,
- nižje stroške človeških in materialnih virov zaradi nenadnih in pogostih intervencijskih posegov, ob pogoju, da je zmanjševanje vodnih izgub povezano tudi s skrbno načrtovano obnovo vodovodnega omrežja, in
- trajnostno gospodarjenje z vodnimi viri in s komunalno infrastrukturo.

Iz izseka vodne bilance je razvidno, da se neprodane količine vode delijo na dejanske izgube, navidezne izgube in neobračunano porabo. Kljub temu, da je za uspešno upravljanje vodovodnega sistema potrebno zmanjševati vse segmente neprodane vode, pa se metodologija za določanje dopustne ravni vodnih izgub nanaša le na dejanske izgube.

Državni operativni program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027 predpisuje dve metodologiji za določanje dopustne ravni vodnih izgub za javne vodovode, in sicer ena velja za tiste javne vodovode, ki oskrbujejo 5.000 ali več prebivalcev, druga pa za javne vodovode, ki oskrbujejo manj kot 5.000 prebivalcev.

Dopustne ravni vodnih izgub za javne vodovode, ki oskrbujejo 5.000 ali več prebivalcev, se določa na podlagi priporočila mednarodnega vodnega združenja IWA – International Water Association, z uporabo infrastrukturnega indikatorja izgub ILI (Infrastructure leakage index). Ta indikator je kazalnik učinkovitosti dejanskih ali fizičnih vodnih izgub, ki ga je razvilo mednarodno vodno združenje (IWA) in je bil prvič objavljen leta 1999 (Taylor, 2008). Infrastrukturni indikator vodnih izgub najbolje opisuje učinkovitost obvladovanja dejanskih

izgub v vodovodnih sistemih. Z indeksom se meri, kako dobro se upravlja (vzdrževanje, popravila in sanacija) z distribucijskim omrežjem za kontrolo dejanskih izgub ob trenutnem operativnem tlaku. Štirje ključni dejavniki, ki vplivajo na dejanske vodne izgube v distribucijskih sistemih, so:

- hitrost in kakovost popravil,
- upravljanje cevovodov in objektov – obnova vodovodnega omrežja,
- aktivno ugotavljanje mest puščanj,
- upravljanje s tlakom (Taylor, 2008).

Za razvite države se glede na IWA standarde (Liemberger, 2005) za vodovodni sistem z indikatorjem ILI 2 - 4 smatra, da je to sistem z dobrim stanjem vodnih izgub. To je razvidno tudi iz spodnjih tabel, kjer je prikazana kategorizacija vodnih izgub na dva načina:

Opis in kategorizacija indikatorja vodnih izgub ILI za posamezne vodovodne sisteme

ILI	Obrazložitev kategorij vodovodnih sistemov
1-2	Odlično – ni potrebna intervencija
2-4	Dobro – ni potrebe po nujni intervenciji, potrebno je spremljanje
4-8	Slabo – potrebna je pozornost
>8	Zelo slabo - nujna takojšnja intervencija

Vir: Liemberger, 2007

Mednarodne kategorije učinkovitosti izgub (LPC)

ILI razpon za države z visokim dohodkom*	Kategorija učinkovitosti izgub (LPC)	Splošen opis LPC
< 1,5	A1	Nadaljnje zmanjševanje izgub je lahko neekonomično, razen če ne pride do pomanjkanja vode. Potrebna je natančna analiza za določitev stroškovno učinkovitih izboljšav.
1,5 do < 2	A2	
2 do < 3	B1	Potencial za izrazite izboljšave skozi upravljanje s tlakom, boljše aktivno upravljanje izgub in boljše vzdrževanje omrežja.
3 do < 4	B2	
4 do < 6	C1	Slabo beleženje izgub, ki je sprejemljivo le, če je vode v izobilju in je poceni. Celo takrat je potrebno analizirati raven in naravo izgub ter okrepiti napore za zmanjšanje izgub.
6 do < 8	C2	
8 do < 12	D1	Zelo neučinkovita raba virov. Nujna in prednostna naloga je priprava programov za zmanjšanje izgub.
12 ali več	D2	

*Klasifikacija Svetovne banke, 2021

Vir: Lambert, 2020

Za ugotavljanje dopustne ravni vodnih izgub za javne vodovode, ki oskrbujejo manj kot 5.000 prebivalcev, je v državnem operativnem programu oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027 zapisano, da »iz literature, ki obravnava infrastrukturni indikator vodnih izgub (ILI) izhaja, da je ta manj primeren kazalnik učinkovitosti obvladovanja vodnih izgub za javne vodovode, ki oskrbujejo manj kot 5.000 prebivalcev, zato se za določitev dopustne ravni vodnih izgub uporabi % načrpane vode«. Ta navedba se nam zdi zelo nenavadna in tudi nekoliko neresna, ker je program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2022 do 2027 nadomestil program oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2016 – 2021, kjer je bilo na strani 81 zapisano popolnoma drugače, in

sicer, da ocenjevanje vodnih izgub samo v odstotni vrednosti med oddano in prodano vodo v vodovodnem sistemu ni najbolj primerno, ker ne upošteva vseh dejavnikov, ki vplivajo na višino izgubljene vode.

Žal naši državni uradniki včasih ne vedo, kaj delajo in s svojim nepoznavanjem problematike škodujejo svojim državljanom. Naša država je relativno bogata z vodnimi viri in vprašanje je, ali je modro in racionalno (ali smo res tako bogati?) postaviti tako ostre zahteve. Mislimo, da ni potrebno posebej poudarjati, da je procentualno prikazovanje izgub pri manjših podeželskih vodovodih, ki se nahajajo na demografsko ogroženih področjih, nepravilno in zgrešeno. Če je poraba vode na teh malih podeželskih sistemih nizka in zaradi praznjenja podeželja pada iz leta v leto, se procent vodnih izgub zvišuje, tudi če vodne izgube nominalno ostajajo vsako leto enake. Poleg tega je jasno, da vodne izgube pri dveh vodovodih, ki imajo enako količino načrpane in prodane vode, imajo pa bistveno različno dolžino omrežja, ne morejo biti enake. Kako je potem lahko kriterij ocenjevanja vodnih izgub samo v odstotni vrednosti med oddano in prodano vodo v vodovodnem sistemu »uzakonjen«? Vsekakor bi bil kakšen drug kriterij, npr. izguba vode na kilometer omrežja, bolj pošteno merilo za male vodovodne sisteme.

Vodne izgube niso samo strošek, so tudi tveganje za porabnike vode in jih je zato nujno potrebno obravnavati kot prioriteto nalogo. Določena oblika prisile za zmanjševanje vodnih izgub na dopustno raven je zapisana v uredbi o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja, po kateri se oblikujejo cene komunalnih storitev. Tako se v kalkulacijo cene vodarine lahko vključijo stroški vodnega povračila za prodano pitno vodo in za vodne izgube le do dopustne ravni vodnih izgub v skladu s predpisom, ki ureja oskrbo s pitno vodo, ta predpis pa je operativni program. Strošek vodnih izgub nad dopustno ravni bi morale pokrivati občine. Pri pripravi dopustne ravni vodnih izgub za namen vključitve stroškov vodnega povračila za vodne izgube v ceno izvajanja storitev oskrbe s pitno vodo je operativni program upošteval, da se vodnih izgub ne da občutno zmanjšati v kratkem časovnem obdobju in je predvidel postopno doseganje ciljne vrednosti. Tako naj bi leta 2027 za javne vodovode, ki oskrbujejo 5.000 in več prebivalcev, indikator ILI znašal 4, za javne vodovode, ki oskrbujejo manj kot 5.000 prebivalcev, pa naj bi procent vodnih izgub znašal 28% načrpane vode.

Dopustna raven vodnih izgub za namen vključitve stroškov vodnega povračila za vodne izgube v ceno izvajanja oskrbe s pitno vodo - 5.000 ali več prebivalcev, po letih

LETO	DOPUSTNA RAVEN VODNIH IZGUB
2022	ILI = 6
2023	ILI = 6
2024	ILI = 5
2025	ILI = 5
2026	ILI = 5
2027	ILI = 4

Dopustna raven vodnih izgub za namen vključitve stroškov vodnega povračila za vodne izgube v ceno izvajanja oskrbe s pitno vodo - manj kot 5.000 prebivalcev, po letih

LETO	DOPUSTNA RAVEN VODNIH IZGUB
2022	30% načrpane vode
2023	30% načrpane vode
2024	29% načrpane vode
2025	29% načrpane vode
2026	29% načrpane vode
2027	28% načrpane vode

Kako doseči zmanjšanje vodnih izgub? Ključni ukrep za doseganje tega cilja je sistematična obnova cevovodov (primarnih in sekundarnih), saj se zaradi starosti in neustreznih lastnosti materialov pojavljajo številne okvare, ki terjajo odkop mesta poškodbe, popravilo ter vrnitev mesta v prvotno stanje, vse to pa je zelo moteče tudi za porabnike. Drugi najbolj učinkoviti ukrepi za zmanjšanje vodnih izgub pa so:

- zniževanje tlaka v tistih delih javnega vodovoda, kjer je to tehnično mogoče in smiselno,
- nadzor z vzpostavitvijo stalnih merilnih mest in
- aktivno odkrivanje okvar s sodobnejšo opremo in usposobljenim kadrom ter njihovo saniranje.

Po operativnem programu so odgovorni nosilci za zmanjševanje vodnih izgub občine in izvajalci javne službe. Torej, prej se bomo skupno lotili te naloge, prej bo boljše za vse. Na terenu izvajamo oskrbo s pitno vodo z dvajsetimi ločenimi vodovodnimi sistemi. Od teh sistemov je samo eden takšen, ki oskrbuje 5.000 in več porabnikov, vsi ostali oskrbujejo manj kot 5.000 porabnikov.

Vodovodni sistem, ki oskrbuje več kot 5.000 porabnikov, je regionalni vodovod Sodražica-Ribnica-Kočevje. Vodne izgube za ta vodovod se ugotavljajo z izračunom infrastrukturnega indikatorja vodnih izgub (ILI). V letu 2024 je ta znašal 2,68, kar je dokaj dobro in smo znotraj dopustne ravni vodnih izgub, ki je predpisana kot cilj ob koncu sprejetega državnega operativnega načrta (za leti 2024 in 2025 je predpisan faktor ILI = 5, za leto 2027 pa ILI = 4). Žal se s tem ne smemo zadovoljiti, ker je stanje, v primerjavi z nekaj let nazaj, slabše. Vodne izgube se tako povečujejo in ne zmanjšujejo. S projektom SORIKO smo obnovili pomemben del omrežja in s tem tudi zmanjšali vodne izgube, žal pa smo na temu ostali in nismo aktivno nadaljevali z obnovo preostalih odsekov dotrajanega omrežja, kjer se razmere slabšajo iz leta v leto, teh pa je žal še veliko in so znani. Stanje se samo od sebe ne bo izboljšalo, potrebno je čimprejšnje operativno delovanje. Realizacija projekta, ki predvideva črpanje kohezijskih sredstev v tej finančni perspektivi in ga pripravljata občini Ribnica in Kostel, bo vsekakor pozitivno vplivala na zmanjšanje vodnih izgub, žal pa s tem projektom ne bodo obnovljeni vsi stari in problematični odseki na tem vodovodnem sistemu.

V sklop vodovodov, ki oskrbujejo manj kot 5.000 prebivalcev, sodi preostalih naših 19 vodovodnih sistemov, od teh je devet, ki imajo zelo nizko porabo, manj kot 10 m³/dan, kar je po nekih merilih spodnja meja za uvrstitev na seznam javnih vodovodov (na teh sistemih je že izmenjava vode v cevovodih tako majhna, da predstavlja tveganje za kvaliteto vode). Kot je že bilo navedeno, se je država odločila, da se nivo dopustnih vodnih izgub za te vodovode računa

samo v odstotni vrednosti med oddano in prodano vodo. Tako dopustna raven vodnih izgub v letih 2022 in 2023 znaša 30% načrpane vode, v letih 2024 do 2026 znaša 29% načrpane vode, v letu 2027 pa 28% načrpane vode.

VODOVODNI SISTEMI			VSA ODVZETA VODA ZA VS	VSA PRODANA VODA (merjena in nemerjena)	VSA NEOBRAČUNANA PORABA VODE	VSA PORABA VODE OBRAČUNANA IN NEOBRAČUNANA	VODNE IZGUBE				
ZŠ	Šifra VS	Naziv vodovodnega sistema					Navidezne izgube	Dejanske izgube	% dejanskih izgub v odvzeti vodi	Skupaj vse izgube	% vseh izgub v odvzeti vodi
1	1092	Kočevje - Ribnica - Sodražica	2.344.706	1.580.381	135.067	1.715.448	46.662	582.596	24,85%	629.258	26,84%
2	1103	Kot-Jurjevica-Breže	37.296	28.586	89	28.675	978	7.643	20,49%	8.621	23,12%
3	1104	Sajevec - Dane (Francišek)	36.033	34.158	66	34.224	720	1.089	3,02%	1.809	5,02%
4	1093	Loški Potok	91.286	66.833	340	67.173	1.826	22.287	24,42%	24.113	26,42%
5	1094	Predgrad - Dol	44.284	31.386	1.266	32.651	886	10.747	24,27%	11.633	26,27%
6	1095	Gora	9.568	5.918	0	5.918	192	3.458	36,14%	3.650	38,14%
7	1096	Kostel-Kaptol-Delač	11.510	8.605	808	9.413	230	1.868	16,23%	2.098	18,22%
8	1097	Jakšiči - Fara	20.033	16.478	564	17.042	400	2.591	12,94%	2.991	14,93%
9	1098	Brezovica - Vimolj	8.842	7.720	35	7.755	98	989	11,19%	1.087	12,29%
10	1100	Koprivnik	6.102	6.024	0	6.024	78	0	0,00%	78	1,28%
11	1106	Vrh Krkovo	5.531	3.943	105	4.048	110	1.373	24,82%	1.483	26,81%
12	1108	Spodnji Log	1.692	1.692	0	1.692	0	0	0,00%	0	0,00%
13	1110	Trava-Srednja vas	3.065	2.680	0	2.680	62	323	10,54%	385	12,56%
14	1111	Knežja Lipa	4.485	2.568	570	3.138	170	1.177	26,24%	1.347	30,03%
15	1112	Žaga	614	610	0	610	4	0	0,00%	4	0,65%
16	1500	Novi Kot	1.612	1.545	0	1.545	32	35	2,17%	67	4,16%
17	1501	Laze pri Predgradu	949	900	3	903	18	28	2,95%	46	4,85%
18	1909	Kuželj	1.652	1.588	0	1.588	0	64	3,87%	64	3,87%
19	1910	Stari Kot	386	386	0	386	0	0	0,00%	0	0,00%
20	3021	Bilpa	617	371	234	605	12	0	0,00%	12	1,94%
		SKUPAJ	2.630.263	1.802.371	139.147	1.941.517	52.478	636.268	24,19%	688.746	26,19%

Iz navedenih izračunov je razvidno, da ciljne vrednosti dosegamo na večini vodovodnih sistemov, pri nekaterih pa nas čaka še kar nekaj dela, ta dela pa zahtevajo tudi zagotovitev potrebnih finančnih sredstev. Ob tem je naše mnenje, da je na nekaterih vodovodih smiselno vztrajati na urejanju razmer (npr. na sistemu Loški Potok, ki je velik sistem), na nekaterih zelo malih sistemih pa je potrebna podrobna analiza oziroma razmislek o načinu ukrepanja, ker gre količinsko za dokaj nepomembna odstopanja. Pa še dozo zdravega razuma potrebujemo, če je že država nima: ali je smiselno zapravljati sredstva za zmanjševanje vodnih izgub na kakšnem majhnem vodnem sistemu, potem pa izvajati izpiranje omrežja oziroma prisilno zamenjavo vode v omrežju. Odgovor je sam po sebi jasen, res pa je, da bomo v tem primeru evidentirani kot prekrškarji.

Po sedaj veljavni zakonski ureditvi je pitna voda v Sloveniji javna dobrina, kar je za varnost državljanov edino pravilno. Leta 2016 je bila pravica do pitne vode zapisana tudi v našo ustavo, kljub temu, da je bilo po mnenju večine strokovne javnosti to področje v naši zakonodaji primerno rešeno že pred tem. Način izvajanja dejavnosti oskrbe s pitno vodo in standard oskrbe porabnikov s pitno vodo sta delno urejena z državnimi predpisi in delno s predpisi lokalnih skupnosti. Skladno z veljavnim Zakonom o varstvu okolja sodi dejavnost oskrbe s pitno vodo med obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja. Po vpisu pravice v ustavo ta dejavnost postaja državna in država se je zavezala, da bo v 18-ih mesecih po uveljavitvi zapisa v ustavo uskladila vso potrebno zakonodajo. Žal je bil ta rok večkratno zamujen in državi je v lanskem letu končno uspelo pripraviti poseben zakon o pitni vodi, ki pa še ni popoln – čakamo še na podzakonske akte. Zakon je bil sprejet na hitro, ker se je zelo

mudilo. Sprejetje tega zakona je bilo namreč pogoj za črpanje ene večje tranše evropskih nepovratnih sredstev iz sklada za okrevanje in odpornost (v fazi pogajanj z Evropsko komisijo za pridobitev sredstev za okrevanje in odpornost se je naša država zavezala, da bo med drugim sprejela tudi to zakonodajo). Če ne bi bilo prisile, tega zakona najbrž še ne bi bilo. Zaradi časovne stiske pri sprejemanju pa žal ta zakon ni bil dobro pripravljen oziroma Ministrstvo za naravne vire in prostor, ki je pripravilo ta zakon, svoje naloge žal ni opravilo najboljšje. Lahko pa bi bilo čisto drugače, da se je sledilo predlogu mnogih, predvsem pa stroke, vseh treh asociacij občin in tudi izvajalcev komunalnih storitev, da bi besedilo zakona pripravili in uskladili skupaj, po tehtni analizi sedanjega stanja in oceni potrebnih sprememb.

»70.a člen
(pravica do pitne vode)

Vsakdo ima pravico do pitne vode.

Vodni viri so javno dobro v upravljanju države.

Vodni viri služijo prednostno in trajnostno oskrbi prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev in v tem delu niso tržno blago.

Oskrbo prebivalstva s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev zagotavlja država preko samoupravnih lokalnih skupnosti neposredno in neprofitno.«.

II.

Zakone, ki urejajo vsebine iz novega 70.a člena ustave, je treba uskladiti s tem ustavnim zakonom v osemnajstih mesecih po njegovi uveljavitvi.

Ta ustavni zakon začne veljati z razglasitvijo v Državnem zboru.

Uradni list RS, št. 75/16 z dne 30. 11. 2016

Ne glede na vse, je novi zakon zdaj veljaven, prinaša kar nekaj nalog in sprememb, ki se jim bomo morali prilagoditi. Da bomo to »lažje« naredili, je država poskrbela z grožnjami finančnih sankcij, če se zakonodaja ne bo dosledno izvajala (tega do sedaj ni bilo).

Z besedilom novega zakona so ostali razočarani predvsem tisti, ki niso vključeni v javno oskrbo s pitno vodo oziroma nimajo ustrezno urejene oskrbe s pitno vodo. Ti so pričakovali, da jim z zapisom pravice do pitne vode v ustavo, ta pravica absolutno pripada oziroma da bodo sedaj prišli do pitne vode. Gre predvsem za lastnike objektov, ki so razpršeni oziroma dislocirani od strnjenih naselij. Seveda se to ne bo in tudi ne more zgoditi iz vsaj dveh razlogov: ali bi to bilo predrago, ali pa iz zdravstvenega razloga to ne bi bilo smiselno, ker bi ob premajhni porabi vode prihajalo tudi do premajhne izmenjave vode v vodovodnih ceveh, kar pomeni, da bi imeli »postano« vodo, ki ne bi bila zdravstveno ustrezna.

Osnovni namen vpisa pravice do pitne vode v ustavo je bil zaščita naših vodnih virov pred privatizacijo. Ali smo to dejansko dosegli in so zdaj ti viri resnično bolj varni kot prej, bo pokazal čas.

Vsi vemo, da brez vode ni življenja. Žal to zelo dobro vedo tudi tisti, ki imajo dovolj denarja in znajo izračunati finančne koristi, ki bi nastale, če bi prišlo do privatizacije vodnih virov. To bi bila ena od najbolj varnih, zaželenih in donosnih naložb. Zato želja bogatih po posedovanju vodnih virov ne bo nikoli ugasnila, tudi vpis pravice do pitne vode za njih ne bo predstavljal popolnoma nepremostljive ovire. Zato se bo ob prvi pravi priložnosti hitro pojavila nova oblika javnega ali prikritega predloga, pobude, »ponudbe« ali celo prisile za izvedbo »bolj ekonomične«, »bolj učinkovite«, »bolj vsečne« ali temu podobne oblike oskrbe s pitno vodo, kar pomeni isti cilj v nekoliko spremenjeni obliki (lepše »zapakiran«). Vsi primeri privatizacije

vodnih virov po svetu so negativni (tudi v Evropi), ker so prinesli mnogo višje cene pitne vode, slabše vzdrževanje vodovodne infrastrukture, slabšo kvaliteto vode na pipah porabnikov in slabšo dostopnost pitne vode za najbolj ranljive skupine porabnikov. Vsi ti odkloni so logični in tudi pričakovani, ker je čim večji zaslužek osnovno vodilo kapitala. Zasebni koncesionarji po zaključku obdobja koncesije, puščajo lokalni skupnosti popolnoma iztrošeno in dotrajano infrastrukturo, ki jo je potrebno ponovno zgraditi z javnimi sredstvi. Zato je zavedanje javnosti in pritisk različnih civilnih iniciativ največje zagotovilo, da bo oskrba s pitno vodo ostala javna in da ne bo več prihajalo do različnih privatizacijskih eksperimentov.

Za zaključek te uvodne predstavitve lahko še enkrat izpostavimo zadovoljstvo nad uspešnim poslovnim letom 2025. Kljub mnogim izzivom, ki smo jih srečevali tekom leta 2025 in smo jih delno tudi opisali v tej splošni predstavitvi našega delovanja, smo realizirali vse načrtovane aktivnosti, nekatere pa tudi presegli. Na ta način smo ponovno naredili korak naprej pri razvoju dejavnosti oskrbe s pitno vodo na celotnem področju našega delovanja.

Dobro sodelovanje občin in upravljavca je ključ vsega doseženega v minulih letih, je gonilo razvoja. Ta ugotovitev ne velja samo v našem primeru. Vseprisod v naši državi, kjer občine in upravljavec infrastrukture dobro sodelujejo, praviloma ni težav. Timsko delo in dolgoročno načrtovanje dajejo vedno dobre rezultate. Na Hydrovodu dejansko ves čas delovanja te družbe deluje relativno majhna in usposobljena ekipa, ki zna in zmora in se ne ukvarja zgolj z vzdrževanjem vodovodne infrastrukture, kar si mnogi predstavljajo, temveč opravlja širok obseg delovnih nalog, med katerimi imajo razvoj in načrti za jutri še posebno mesto. Moramo biti vsestranski, če želimo, da smo dobri oziroma, če želimo opraviti vse svoje obveznosti in tudi realizirati sprejete letne poslovne načrte. Vsakodnevne naloge in tudi razmere v družbi nas silijo v nenehna prilagajanja, ki so pogojena s spremembami predpisov, s spremembami na terenu, z vremenskimi spremembami, s spremembami materialov in tehnologije ter tudi z novo nastalimi potrebami porabnikov. Samo na ta način lahko našim porabnikom zagotovimo stalno in varno oskrbo s pitno vodo.

Po veljavni zakonodaji so javni vodovod objekti in naprave (kot so cevovodi, črpališča, vodohrani, naprave za pripravo vode in druga pripadajoča oprema), ki pretežno del rednega obratovanja deluje samostojno, hidravlično ločeno od drugih vodovodov, ima enega upravljavca in je kot infrastruktura javnih služb namenjena izvajanju javne službe oskrbe s pitno vodo.

V letu 2025 smo oskrbo naših porabnikov s pitno vodo izvajali z obratovanjem enakega števila javnih vodovodov kot leto prej. To so:

- regionalni vodovod Kočevje – Ribnica – Sodražica pokriva največji del potreb po pitni vodi v občinah Kočevje, Ribnica in Sodražica. Ta vodovodni sistem je bil vedno naš največji sistem, z realizacijo kohezijskih projektov pa je postal še večji, ker je prevzel oskrbo s pitno vodo nekaterih porabnikov, ki so se prej oskrbovali s pitno vodo iz samostojnih vodovodnih sistemov,
- vodooskrbni sistem Dol oskrbuje s pitno vodo del porabnikov na področju občine Kočevje in del porabnikov s področja občine Črnomelj,
- vodooskrbni sistem Ravni Dol oskrbuje s pitno vodo del porabnikov na področju občine Ribnica in del porabnikov na področju občine Sodražica,

- vodovodni sistemi Koprivnik, Knežja Lipa, Brezovica – Vimolj, Spodnji Log, Bilpa in Laze oskrbujejo s pitno vodo preostali del porabnikov v občini Kočevje,
- vodovodni sistemi Loški Potok, Trava – Srednja vas, Stari Kot in Novi Kot oskrbujejo s pitno vodo porabnike v občini Loški Potok,
- vodovodni sistem Gora oskrbuje s pitno vodo preostali del porabnikov v občini Sodražica,
- vodooskrbni sistem Frančišek (Sajevec – Dane) oskrbuje s pitno vodo del porabnikov s področja občine Ribnica, in
- vodovodni sistemi Jakšiči – Fara, Kostel-Kaptol-Delač, Žaga, Vrh – Krkovo in Kuželj oskrbujejo s pitno vodo porabnike v občini Kostel.

Vsi navedeni javni vodovodi oskrbujejo s pitno vodo približno 30.000 porabnikov (stalno in začasno prijavljenih), ki bivajo in delujejo na tem področju. Pri tem regionalni vodovod Kočevje – Ribnica – Sodražica štejemo kot enotni vodovodni sistem, ki je izredno velik, se napaja iz petih neodvisnih vodnih virov in ima razvejano vodovodno omrežje v treh občinah ter bi ga kot takšnega lahko prikazali vsaj v obliki treh vodovodnih sistemov. Pomembno pa je izpostaviti, da je ta vodovod prevzel tudi vlogo napajanja s pitno vodo dela področja nekdanjega Suhokranjskega vodovoda, ker se iz vodarne Slovenska vas oskrbujejo s pitno vodo porabniki občine Kočevje, ki teritorialno sodijo na področje Suhe Krajine, kakor tudi del porabnikov v občini Žužemberk (odcep Smuka) ter občini Dobropolje (odcep pri Vrbovcu). Še ne tako dolgo nazaj smo izvajali oskrbo naših porabnikov z obratovanjem dosti več vodovodnih sistemov, kot jih imamo danes (vsaj 11), a se je s postopnim združevanjem nekaterih manjših vodovodnih sistemov z regionalnim vodovodom to število zmanjšalo, kar je dobro in finančno racionalnejše, s tem pa se je tudi zvišala zanesljivost in varnost oskrbe porabnikov s pitno vodo.

Skupna dolžina javnega vodovodnega omrežja v upravljanju Hydrovoda, ki je zelo razvejano, je ob koncu leta 2025 znašala 505,734 m. To je sorazmerno dolgo omrežje za oskrbo približno 30.000 porabnikov. Zgolj za primerjavo: Ljubljanski vodovod upravlja z omrežjem, dolgim cca. 1.270 km in s tem omrežjem, po 48.000 priključkih, oskrbuje cca. 330.000 porabnikov oziroma 150.000 gospodinjstev v Ljubljani in okolici. Torej na približno 2,5-krat daljšem omrežju imajo 5,1-krat več vodovodnih priključkov, oskrbujejo 11-krat več porabnikov in prodajo 12,2-krat več vode.

Dolžina našega vodovodnega omrežja se praviloma vsako leto povečuje, kot rezultat izgradnje novih krakov in odsekov vodovoda, ob tem pa se zgolj minimalno povečuje število vodovodnih priključkov oziroma novih porabnikov pitne vode. Žal območje občin, kjer izvajamo svojo dejavnost, ni tako atraktivno za stanovanjsko pozidavo, kot so območja v občinah okrog Ljubljane, zato število prebivalcev stagnira oziroma se celo zmanjšuje. Če bi bili prometno bolj odprti v smeri glavnega mesta naše države, bi bili tudi mi dosti bolj zanimivi za priseljevanje, kar pomeni, da bi nam postopoma raslo tudi število porabnikov, posledično tudi poraba vode.

Omrežje, s katerim izvajamo našo dejavnost, je zgrajeno iz vseh možnih materialov. Tako vzdržujemo cevovode iz jeklenih cevi, cevi iz litega železa, iz polietilena in polivinilklorida, iz nodularne litine in azbestno-cementnih cevi. Vse te cevi so različnih profilov (od DN 30 do DN 400) in različne starosti (nekateri deli omrežja so stari tudi več kot 85 let). Pri novogradnjah in

obnovah vodovodnega omrežja se najpogosteje uporablja nodularna litina (ductil) in polietilen, najpogosteje uporabljeni material pri hišnih priključkih pa je polietilen. Na vodovodnem omrežju je vgrajeno ogromno hidrantov ter drugih armaturnih elementov:

zasuni, lopute, zračniki, blatniki. Največji del tega imamo evidentiranega v katastru, ne pa vsega, ker se vodovodna infrastruktura nahaja pod zemljo in je zagotovo ostalo še kaj očesu skrito. Po trenutno znanih podatkih imamo evidentirano vgrajenih 9886 zasunov, 1439 hidrantov, 485 zračnikov in

429 blatnikov, postavljenih pa je tudi 226 krmilnih jaškov. Poleg cevovodov Hydrovod upravlja še s 4 vodarnami, 42 zajetji in vrtinami, 61 vodohrani, 20 črpališči, 12 hidropostajami, 6 razbremenilnimi objekti in 4 drugimi pomožnimi objekti. Brez vsega naštetega oskrba s pitno vodo na tako razgibanem terenu, kot je naš, ne bi bila mogoča.

Delovanje vodovodnih sistemov je v večjem delu (ne pa v celoti) vodeno in nadzorovano v nadzornem centru. Tja se prenašajo mnogi podatki o delovanju posameznih objektov. Tisti, ki so namenjeni črpanju, prečrpavanju in shranjevanju vode, so avtomatizirani in nadzorovani daljinsko. Krmilniki na podlagi vhodnih podatkov samostojno urejajo procese črpanja in prenašajo podatke v nadzorni center. Prenos podatkov med objekti in nadzornim centrom poteka na več načinov (po radijski postaji, GPRS povezavi, GSM povezavi). Brez te tehnične pomoči, na tako veliki površini, kot jo pokrivamo, bi svojo nalogo zelo težko izvajali tako uspešno, kot jo izvajamo sedaj.

Za vse uvodoma našete vodovodne sisteme je značilno, da so ti medsebojno tehnično ali popolnoma ločeni in različno oddaljeni, tako nivojsko kot tudi višinsko.

Vsak od naših prej naštetih javnih

vodovodov ima svoje značilnosti in posebnosti, zato ni mogoče govoriti o dveh enakih vodovodih. V osnovi lahko te vodovode ločimo po velikosti in zahtevnosti. Tako so nekateri od teh vodovodov tehnično dokaj enostavni za upravljavca, zato je upravljanje z njimi sorazmerno

nezahtevno, pri nekaterih drugih pa so terenske značilnosti zahtevale izgradnjo dokaj zahtevnega vodovodnega sistema, ki ima zgrajenih več objektov in črpališč, pa tudi več zajetij. Takšni vodovodi zahtevajo vsakodnevno kontrolo obratovanja, saj so izredno ranljivi, posledice morebitnih okvar so večje in čas vzpostavitve prvotnega stanja je daljši. Zato je razumljivo, da so tudi stroškovno zahtevnejši.

Glede spremljanja zdravstvene ustreznosti vode in izvajanja HACCP programa pa so za nas vsi ti vodovodi enako zahtevni in jih je potrebno vse obravnavati z dolžno skrbnostjo. Vsak vodovod ima porabnike, eni jih imajo manj, eni več, vsak porabnik pa mora na svoji pipi dobiti pitno vodo, ki je bistra, brez barve, vonja in okusa in ne vsebuje mikroorganizmov, parazitov in njihovih razvojnih oblik v številu, ki lahko predstavlja nevarnost za zdravje ljudi ter snovi v koncentracijah, ki bi same ali skupaj z drugimi snovmi lahko predstavljale nevarnost za zdravje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

ZDRAVSTVENI INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE

OB06-00-01

Zapisnik o inšpekcijskem pregledu

Območna enota Novo mesto, Defrancescijeva 1, 8000 Novo mesto, gp-oenm.zirs@gov.si

Številka:06102 – 520 / 2025 - 3

ZAPISNIK O INŠPEKCIJSKEM PREGLEDU

Na podlagi pooblastil Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Ur. list RS, št. 43/07-UPB1 in 40/14; v nadaljevanju ZIN) v zvezi s 17. členom Zakona o zdravstveni inšpekciji (Uradni list RS, št. 59/06 – uradno prečiščeno besedilo, 40/14 – ZIN-B, 196/21 – ZDOsk in 29/22; v nadaljevanju ZZdrI) se sestavi zapisnik o REDNEM inšpekcijskem pregledu.

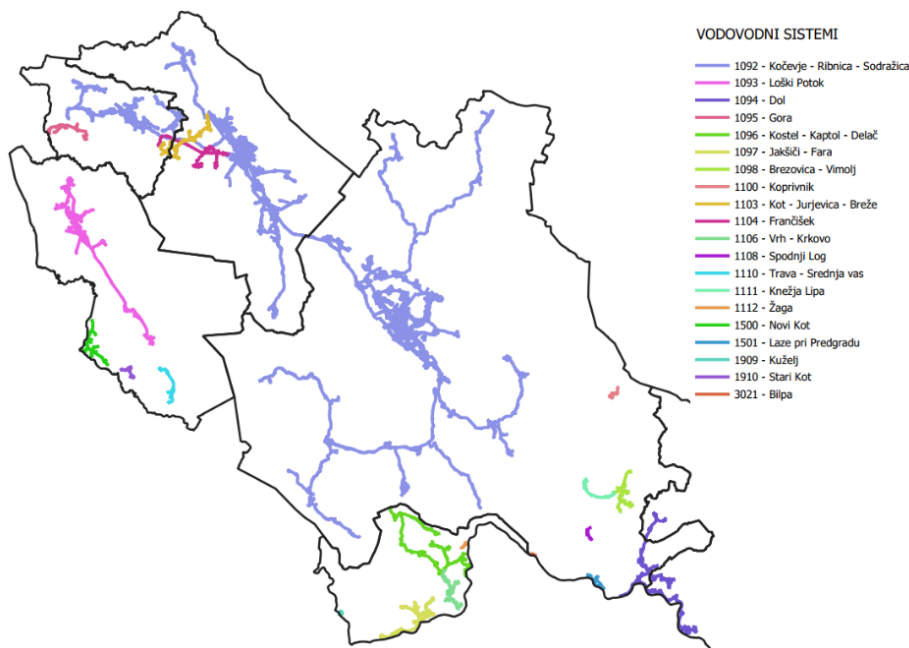
ljudi. Da svojo nalogo izvajamo dobro in natančno, skrbi zdravstvena inšpekcija, ki nas redno nadzira in ta nadzor je zelo temeljit in zahteven. Temu pritruje tudi

obsežen zapisnik, ki je rezultat vsakega nadzora zdravstvene inšpekcije.

Izvajanje HACCP programa ima svojo ceno. Poleg vseh stroškov, ki jih ima upravljavec vodovoda z vzpostavbo in izvajanjem HACCP programa, so nemajhen stalni letni stroški tudi terenski odvzemi vzorcev vode in laboratorijska analiza teh odvzetih vzorcev, ki jih izvaja zunanji pogodbeni partner, Nacionalni laboratorij za zdravje okolje in hrano iz Novega mesta. Število odvzetih vzorcev je odvisno tudi od števila vodovodnih sistemov in zato bi zmanjševanje števila vodovodnih sistemov pomenilo racionalizacijo teh stroškov. Žal zmanjševanje števila sistemov ni vedno samoumevno in vsepovsod mogoče, ker so vodovodni sistemi medsebojno različno oddaljeni, tako nivojsko kot tudi višinsko. Zato v primerih prevelikih medsebojnih razdalj in višinskih razlik, pa tudi nizke porabe vode na posameznih manjših vodovodih, le-teh ni smiselno povezovati. Premajhna izmenjava vode v cevovodih nam lahko povzroča velike težave in stroške, ker je težko zagotavljati varno oskrbo s pitno vodo (postana voda). S tem izzivom se na terenu že srečujemo, še posebej na dolgih odsekih z majhno porabo ali pa na demografsko ogroženem podežlju, kjer je vse manj porabnikov, s tem pa se zmanjšuje tudi poraba vode.

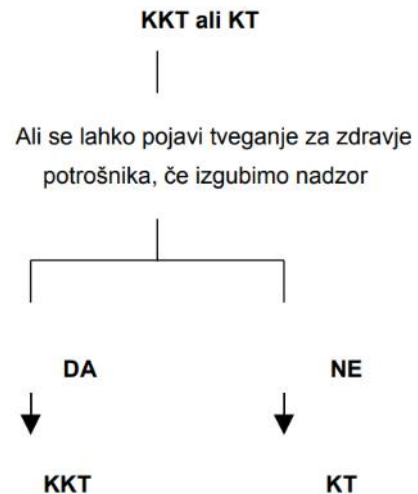
Vse naše prej naštetе vodovodne sisteme upravljamo v celoti, torej od zajetja do zadnjega porabnika, izjemo predstavlja samo vodovodni sistem Kuželj, ki je del nekoč skupnega vodovodnega sistema obeh Kuželjev (hrvaški in slovenski) z zajetjem in vodohranom na hrvaški strani.

Od vseh naših vodovodnih sistemov je najpomembnejši in največkrat izpostavljen regionalni vodovod Kočevje – Ribnica -Sodražica, ki se v javnem registru vodi pod številko 1092. Ta vodovod poteka po treh občinah: Sodražica, Ribnica in Kočevje. Njegov pomen za nemoteno oskrbo porabnikov s pitno vodo v teh občinah je izredno velik. Teža tega vodovoda je vidna že iz samega grafičnega prikaza vodovodnih

Vodovodni sistemi v upravljanju Hydrovoda

prodane vode. Dolžina transportnih cevovodov tega sistema znaša nekaj manj kot 90 km, če k temu prištejemo še celotno pripadajoče razvejano omrežje, pa znaša dolžina tega vodovodnega sistema več kot 350 km. Porabniki na tem vodovodnem sistemu so v letu 2025 porabili 1.576.742 m³ vode, kar predstavlja 87,67 % naše celokupne prodane vode.

sistemov v upravljanju Hydrovoda. Ta sistem, ki je sedaj tudi za državne razmere zelo velik, za upravljavca pa tehnično, finančno in upravljavsko zelo zahteven, je dejansko naša hrbtenica vodooskrbe, saj je hkrati naš največji sistem tako po dolžini omrežja in številu porabnikov, kot tudi po količini

Gradnja regionalnega vodovoda je bila v bistvu temelj za ustanovitev današnjega javnega podjetja Hydrovod d.o.o. in zato je bil ta vodovod vedno največji in najpomembnejši vodovod, s katerim Hydrovod upravlja, z realizacijo obeh kohezijskih projektov (SORIKO in Suhokranjski vodovod) pa se je še dodatno povečal (povečala se je tako dolžina in razvejanost tega vodovodnega sistema, kot tudi področje, ki ga ta sistem pokriva). Tako sedaj ta vodovod poteka in oskrbuje porabnike s pitno vodo od področja severno od

Sodražice preko Sodražice, Ribnice in Kočevja ter se konča v naseljih južno in jugovzhodno od Kočevja oziroma skoraj ob meji z občino Kostel (Morava), z občino Dobrepolje (Vrbovec) in občino Žužemberk (Smuka). Voda iz tega sistema se uporablja tudi za oskrbo s pitno vodo dela porabnikov iz občin Žužemberk in Dobrepolje, po povezovalnih cevovodih, ki so realizirani v sklopu projekta Suhokranjski vodovod.

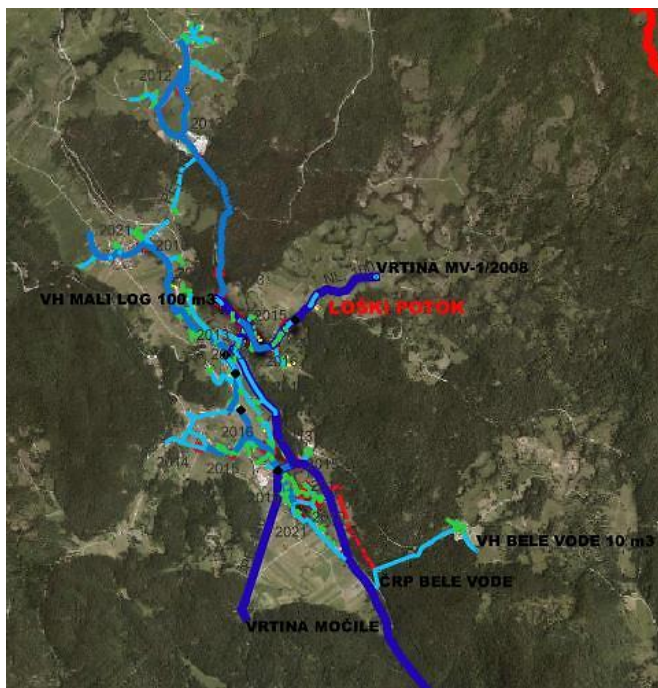
Regionalni vodovod je trenutno v sorazmerno dobrem stanju. Velik del tega vodovodnega sistema je obnovljen, predvsem se to nanaša na glavne transportne vode. Še vedno pa je na tem vodovodnem sistemu v funkciji pomemben del omrežja, ki je že dotrajan oziroma amortiziran in kot takšen povzroča dokaj velike vodne izgube, ki stroškovno obremenjujejo ceno vode. Del tega omrežja so tudi odseki vodovodov z azbestnimi cevmi, ki jih je dobro obnoviti tudi iz drugih razlogov. Zato je nujno potrebno načrtovati in postopoma izvajati obnovo takšnega dela omrežja. Če k temu ne bomo pristopili, se lahko stanje hitro poslabša, posledice pa bomo občutili v še večjih količinah izgubljene vode. Želimo si, da se uspešno realizirajo načrti za pridobivanje nepovratnih sredstev kohezijskega sklada v tej finančni perspektivi ter se na ta način v celoti obnovi še cca. 15 kilometrov dotrajanega omrežja.

Za upravljavca je upravljanje regionalnega vodovoda, kot zelo velikega ter tehnično in finančno zelo zahtevnega sistema, poseben izziv. Vodovod poteka po zelo razgibanem terenu in tlačne razmere v cevovodih se nenehno spreminjajo, v pretežni meri pa imamo zelo visoke tlake, ki tako za omrežje, kot tudi za upravljavca niso zaželeni, ker pomembno vplivajo na količino vodnih izgub. V strokovni teoriji in tudi praksi je zmanjševanje tlakov v omrežju, kjer je to mogoče, eden od najbolj učinkovitih ukrepov za zmanjšanje vodnih izgub. Gre za zelo logičen

ukrep, ki zagotovo daje rezultate. Žal je to pri nas dokaj težko, ponekod tudi nemogoče izvedljivo, delno zaradi razgibanega terena in delno zaradi zgodovinskih vzrokov. Vse večstanovanjske stavbe, zgrajene na našem območju, nimajo lastne opreme za zagotavljanje potrebnih tlakov v vodovodnem omrežju znotraj posamezne večstanovanjske stavbe in zato so vsi porabniki – stanovalci teh stavb odvisni od tlakov, ki jih zagotavljamo mi, upravljavec vodovoda. Kljub navedenemu, stalno spremljamo stanje na terenu in analiziramo možnosti, da vsaj ponekod (na omejenem območju) znižujemo tlake v omrežju, tudi če gre za minimalno nižanje tlakov (v lanskem letu smo tudi izvedli eno takšno izboljšavo).

Med ostalimi vodovodnimi sistemi velja po pomembnosti, velikosti in tudi zahtevnosti omeniti še dva vodovodna sistema, to sta sistema Loški Potok in Dol.

Vodovodni sistem Loški Potok pokriva pretežni del občine Loški Potok in oskrbuje s pitno vodo največji del naselij v tej občini. Zaradi terenske razgibanosti (posledice tega so visoki tlaki v omrežju) in medsebojne razdalje posameznih naselij je ta sistem zelo dolg (po velikosti je to drugi najdaljši vodovodni sistem v našem upravljanju – dolg je gotovo 36 km) in tudi izredno zahteven za vzdrževanje in obratovanje ter energetsko potraten. Sistem je bil v času izgradnje zastavljen na koriščenju površinske vode zajetja »Izvir Loški Potok«, ki pa je bil zaradi kakovosti vode in premajhne izdatnosti opuščen in leta 1985 nadomeščen z vrtinami, ki sta bili izvrtani v zaledju izvira Obrh. Oskrba porabnikov je bila urejena z izgradnjo potrebnega vodovodnega omrežja, petih vodohranov in štirih črpališč. Vodovodni sistem se je tekom obratovanja postopoma dograjeval in danes ima poleg prvotnega vodnega zajetja urejeno še dodatno zajetje – vrtino na Hribu, ki omogoča dodatno varnost pri zagotavljanju nemotene oskrbe porabnikov s pitno vodo, dodatno pa sta zgrajena še dva vodohrana in črpališča. Tako danes ta vodovod deluje z uporabo dveh zajetij pitne vode, sedmih vodohranov, šestih črpališč ter zelo razvejane mreže cevovodov, zaradi prevelikih pritiskov na določenih lokacijah pa je s pomočjo reducirnih ventilov potrebno poskrbeti tudi za zmanjševanje teh pritiskov na posameznih delih omrežja na nivoje, ki so sprejemljivi za porabnike. Jasno je torej, da gre za zelo zahteven vodovodni sistem, ki zaradi velikega števila objektov, več tlačnih nivojev oskrbe s pitno vodo in visokih tlakov v omrežju zahteva od upravljavca posebno pozornost, obratovanje takšnega vodovodnega sistema pa je tudi stroškovno drago.

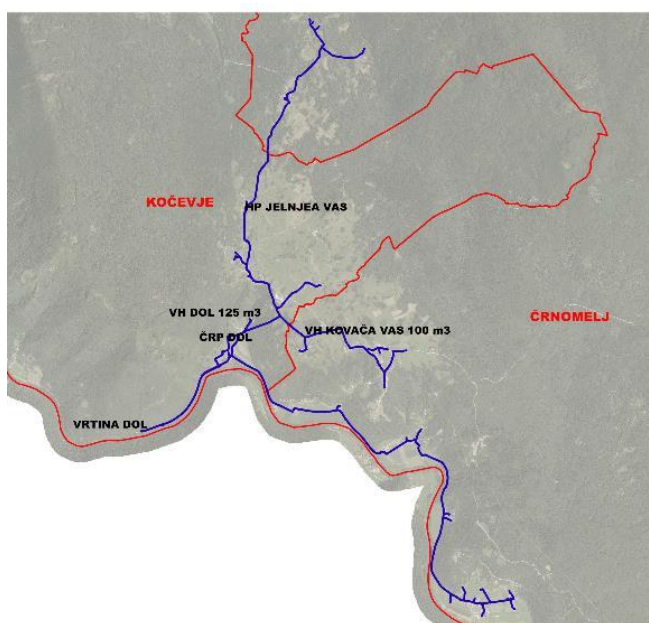

V zadnjih desetih letih se je v ta vodovodni sistem vložilo kar nekaj finančnih sredstev, s katerimi se je delno obnavljalo staro in dotrajano vodovodno omrežje, delno pa so bila

sredstva uporabljena za dograditev oziroma širitev vodovodnega sistema, kar je omogočilo priklop dodatnih porabnikov, ki prej niso imeli dostopa do pitne vode. Pomembna faza razvoja tega vodovoda je bila zaključena v lanskem letu, tudi z delnim sofinanciranjem z nepovratnimi EU sredstvi iz sklada za okrevanje in odpornost. Še posebej pomembna je vključitev novega vodnega vira – vrtine na Hribu, v obratovanje, ker je ta vir veliko stabilnejši od starega vodnega vira (tudi ob največjem deževju ohranja enako kakovost). Poleg tega dodaten vodni vir omogoča tudi normalno izvedbo vzdrževalnih del na zajetjih, ko so ta potrebna, brez motenj redne oskrbe porabnikov s pitno vodo. Vsa izvedena vlaganja so pomembno prispevala k večji zanesljivosti delovanja tega vodovoda. Žal pa ima ta vodovod še vedno zelo visoke vodne izgube, ki so predvsem posledica preostalega dela starega in dotrajanega omrežja, kar upravljavcu povzroča tudi ekonomske posledice (dražje obratovanje). Zato je nujno potrebno v naslednjih letih urediti stanje na terenu do te mere, da se vodne izgube postavijo na nivo, čim nižji od zgornje meje dovoljenega.

Vodovodni sistem Dol je po velikosti tretji najdaljši vodovodni sistem v našem upravljanju. Dolg je gotovo 23 km, zaradi svoje velikosti in terenskih značilnosti pa je to dokaj zahteven sistem za upravljavca. Kot posebnost tega vodovoda velja poudariti, da le-ta pokriva potrebe porabnikov s pitno vodo tudi na delu občine Črnomelj (krajevna skupnost Stari trg ob Kolpi), kar pomeni, da gre za medobčinski vodovod. Za ta namen so bili v preteklosti zgrajeni trije kraki vodovoda, in sicer:

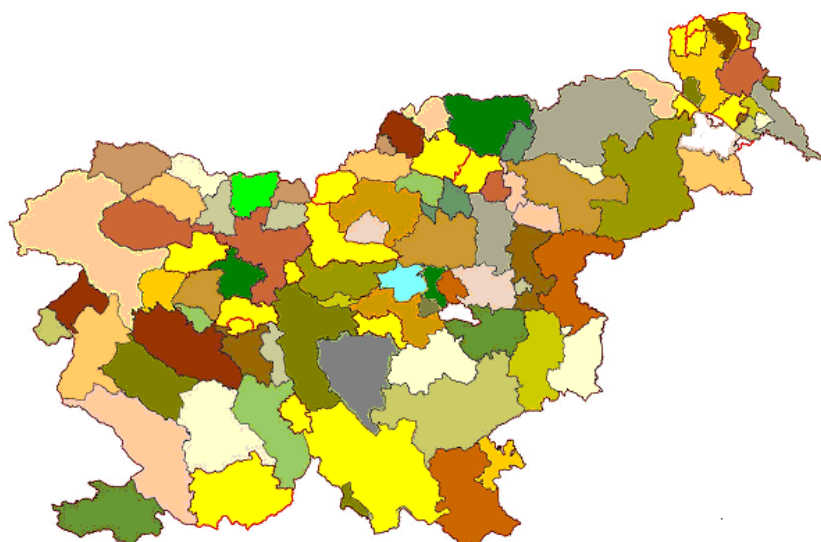
- od Jelenje vasi v smeri Zagozdca ter Gorenje in Dolenje Podgore,
- od vodohrana Kovača vas do Starega trga ter
- od Dola v smeri Prelesja, Sodevcev in Radencev.

Po črpanju vode iz vrtine, oddaljene cca 2 km od Dola (nahaja se ob cesti Dol – Laze), sistem deluje v dveh nivojih. Prvi nivo oskrbuje naselja ob reki Kolpi (od Dola do Spodnjih Radencev), drugi nivo pa višje ležeča naselja (od Starega trga in Predgrada, pa vse do naselij Gorenja in Dolenja Podgora). Za potrebe obratovanja višje ležečih naselij je potrebno vodo črpati iz Dola (cca 190 m nadmorske višine) do vodohrana Kovača vas (cca 422 m nadmorske višine), kar pomeni, da je potrebno premagati več kot 230 m višinske razlike. To je največja višina črpanj na naših vodovodih. Zaradi tega je jasno, da poraba energije na tem vodovodu odstopa v primerjavi z drugimi vodovodi. Kljub tako visokemu dvigu vode ter vmesnemu izboljšanju tlačnih razmer (hidropostaja Jelenja vas), zelo razgiban teren povzroča težave in manjši del porabnikov še vedno ostaja s tlačnimi razmerami v omrežju, ki niso najbolj optimalne. Del

cevovoda je tudi poddimenzioniran, kar je delno razumljivo, saj je bil vodovod grajen v času, ko je bila poraba vode dosti nižja, kot je sedaj.

Teritorialni obseg delovanja Hydrovoda ni zanemarljiv, gledano tudi širše v primerjavi z ostalimi upravljavci vodovodov po Sloveniji. Po podatkih registra IJSVO na dan 9. 5. 2024 izvaja javno službo oskrbe s pitno vodo 94 izvajalcev. Po površini področja, ki ga pokrivamo ter še posebej po številu vodovodnih sistemov, ki jih upravljamo, sodimo med največje izvajalce dejavnosti oskrbe s pitno vodo, kar je tudi razvidno s spodnje slike, ki je vzeta iz Operativnega programa oskrbe s pitno vodo iz leta 2006 (stanje se do danes ni bistveno spremenilo). Pogled na sliko nam pove, da imamo v naši državi preveliko število upravljavcev vodovodnih sistemov oziroma veliko takšnih, ki oskrbujejo sorazmerno malo število porabnikov ali pa pokrivajo samo eno občino. Država je pred leti načrtovala določene aktivnosti, ki bi šle v smeri zmanjševanja števila upravljavcev in tudi poenotenja cene vode na nivoju posameznega upravljavca. Trenutno se na tem področju ne dogaja nič konkretnega, načrti o zmanjševanju števila upravljavcev pa niso pozabljeni.

Pregledna karta območij upravljanja izvajalcev javne službe v RS (Hydrovod poleg označenega območja oskrbuje s pitno vodo tudi del občine Črnomelj)

V Operativnem programu oskrbe s pitno vodo za obdobje 2022 -2027 je naveden podatek, da devet izvajalcev javne službe oskrbe s pitno vodo oskrbuje več kot 50.000 prebivalcev Slovenije oziroma skupno 937.663 prebivalcev, kar znaša skoraj polovico vseh oskrbovanih prebivalcev, ki se oskrbujejo iz javnih vodovodov (49,859%). Izvajalcev oskrbe s pitno vodo, ki oskrbujejo med 10.000 in 50.000 prebivalcev, je 34. Navedeni izvajalci skupaj oskrbujejo 734.153 prebivalcev, kar je 39,038%. 40 izvajalcev javne službe oskrbuje med 1.000 in 10.000 prebivalcev. Skupno število teh prebivalcev je 206.219, kar znaša 10,965% vseh prebivalcev, ki se oskrbujejo iz javnih vodovodov. Ostalih 2.573 prebivalcev (0,136% vseh prebivalcev) oskrbuje 6 izvajalcev javne službe. Hydrovod je po številu porabnikov, ki jih oskrbuje s pitno vodo, med 89-timi izvajalci 15. po velikosti, med tistimi izvajalci, ki oskrbujejo med 10.000 in 50.000 prebivalcev, pa 6.

Vsekakor sodimo med večje izvajalce, ki svojo dejavnost izvajamo na površinsko zelo velikem območju (cca. 1.000 km²), žal pa je to območje redko poseljeno. Javno omrežje, ki je zgrajeno za oskrbo porabnikov s pitno vodo, omogoča javno oskrbo s to dobrino za približno 95 % vseh prebivalcev kočevsko-ribniškega območja, kar je izjemen rezultat in kaže na zelo visok standard izvajanja te javne službe. Dejansko so razen nekaj malo večjih vasi v občini Ribnica (Žlebič, Sušje, Slatnik, Sv. Gregor) vsa ostala večja naselja na kočevsko - ribniškem območju vključena v sistem javne oskrbe s pitno vodo. Po procentu vključenosti prebivalstva v sistem javne oskrbe s pitno vodo smo nad povprečjem države (cca. 92%) kljub dejstvu, da so poseljenost in terenske značilnosti našega območja za izvedbo oskrbe s pitno vodo zelo zahtevne in posledica tega je večje število samostojnih vodovodnih sistemov, ki so nujno potrebni za javno oskrbo s pitno vodo tako visokega procenta prebivalstva. Kot potrditev navedbe o terenski razgibanosti navajamo podatek, da se naše najnižje zajetje Dol nahaja na nadmorski višini približno 194 m, najvišje ležeč vodohran Novi Kot pa je zgrajen na koti približno 885 m (v lanskem letu novi zgrajeni vodohran v Loškem Potoku je zgrajen na koti 881,60 m n. v.). Kako organizirati stroškovno sprejemljivo oskrbo s pitno vodo vseh porabnikov, ki imajo svoje objekte zgrajene na tako razgibanem terenu, je vsekakor velik izziv za stroko in upravljavca. To velja tudi za urejanje in obvladovanje tlačnih razmer v našem omrežju, ki imajo pomemben vpliv tudi na vodne izgube in posledično na ceno vode.

V uvodu smo predstavili vseh 20 vodovodnih sistemov, s katerimi izvajamo oskrbo s pitno vodo. Razgibanost terena in večje število samostojnih vodovodnih sistemov prinaša predvsem negativne ekonomske posledice, saj stroškovno bolj obremenjuje izvajanje oskrbe s pitno vodo na celotnem območju, ki ga pokrivamo (stroški dela, stroški energije, stroški obratovanja, stroški gradnje nove infrastrukture, stroški tekočega vzdrževanja,...), kar je tudi pričakovano in logično. Upravljanje večjega števila ločenih vodovodnih sistemov je dosti zahtevnejše in dražje kot upravljanje samo enega. Poleg višjih stroškov, ki z obstojem večjega števila sistemov nastajajo, je tudi težje zagotoviti varnost in stalnost oskrbe s pitno vodo (težje je skrbeti za varovanje zaledij 42 zajetij in vrtin ter za delovanje več kot trideset črpališč, hidropostaj in vodarn, kot za eno samo črpališče oziroma vodarno, višji so stroški zagotavljanja dostopnosti objektov ter komunikacija z njimi, itd.).

Še posebej se to izkaže ob izrednih dogodkih oziroma naravnih nesrečah, ko pride tudi do izpada napajanja z električno energijo (žal se velike naravne nesreče v zadnjih letih dogajajo vse pogostejše). Tudi obveznosti, ki nam jih je zakonodajalec nalaga z novo zakonodajo, npr. z

ново Uredbo o pitni vodi so nam, s tako velikim sistemom ločenih vodovodov (in vodnih virov), težje izvedljive (tudi finančno), kot če bi imeli samo en vodovodni sistem. To lahko vidimo že iz zahtev 20. člena omenjene Uredbe, ki upravljavcu vodovodov nalaga, da izdela oceno tveganja in predlog ukrepov za upravljanje tveganja prispevnih območij za zajetja pitne vode. Ocena tveganja in upravljanje tveganja vključujeta celotno oskrbovalno verigo pitne vode od prispevnega območja za zajetja pitne vode, zajetja, priprave, shranjevanja in distribucije pitne vode do mesta uporabe, torej pipe porabnika. Ocena tveganja in upravljanje tveganja zajemata:

- oceno tveganja in upravljanje tveganja prispevnih območij za zajetja pitne vode v skladu z 20. členom te uredbe,
- oceno tveganja in upravljanje tveganja sistemov za oskrbo s pitno vodo v skladu z 21. členom te uredbe,
- oceno tveganja internih vodovodnih napeljav v skladu z 22. členom te uredbe.

Več ima upravljavec v upravljanju vodovodnih sistemov, več ocen tveganj bo potrebno izdelati in več časa bo porabljeno za izvedbo te naloge. Pa to ni vse. Težava je tudi v tem, da noben upravljavec vodovoda ni zmožen sam, s svojimi zaposlenimi, izdelati prej naštetih ocen tveganja in upravljanja, ker gre za kompleksno nalogo, ki zahteva sodelovanje strokovnjakov z različnih področij. Torej bo potrebno te najeti na trgu in jih tudi plačati. Zato so izjave predstavnikov države, ob sprejemu Uredbe o pitni vodi, da ta ne prinaša finančnih posledic, smešne in neresne, lahko jih tudi obravnavamo kot zavajanje javnosti ali pa norčevanje iz občin in upravljavcev vodovodov.

Vse večje zahteve, ki jih zakonodaja prinaša upravljavcem vodovodov, veliko število ločenih sistemov, velika pokritost območja s sistemom javne oskrbe s pitno vodo in posledično velika dolžina omrežja ter število objektov, ki so v funkciji izvajanja oskrbe s pitno vodo, zahtevajo tudi primerno število zaposlenih, ki so nujno potrebni, da lahko obvladujejo situacijo v rednih in izrednih razmerah. Torej moramo imeti več ekip, da lahko, če je to potrebno, istočasno ukrepamo na različnih sistemih. Predpisani standardi oskrbe s pitno vodo v naši državi so visoki in jih je potrebno dosegati, porabniki pa tudi zahtevajo visok nivo storitev ter stalno in varno oskrbo s pitno vodo (ta je za nekatere gospodarske porabnike še kako pomembna, ker imajo lahko tudi finančne posledice v primeru neizpolnitve svojih pogodbenih obveznosti in nam sploh ne dovolijo niti začasne prekinitve redne oskrbe s pitno vodo). Žal ima izpolnitev vseh teh zahtev tudi pomemben vpliv na stroškovno ceno izvajanja oskrbe s pitno vodo, ki je še vedno nizka, kar nekateri, ki smatrajo, da bi voda morala biti zastoj, ne razumejo.

Skrb in želja občin, da poskrbijo tudi za podeželje oziroma, da v sistem javne oskrbe s pitno vodo vključijo še preostale prebivalce, ki sedaj niso del tega sistema, sta zelo dobrodošli, žal pa od vodovodov na določenih demografsko ogroženih območjih ni mogoče pričakovati

ekonomsko rentabilnega delovanja. Ravno nasprotno, takšni vodovodi predstavljajo breme, saj povzročajo večje stroške od zbranih prihodkov in imajo pomemben vpliv na ceno pitne vode (skoraj polovica naših vodovodnih sistemov ima dnevno porabo nižjo od 10 m³, kar vse pove). Podeželje se na žalost prazni in posledično temu se niža poraba (kar nam tudi prinaša vse večje težave, ker prihaja do premajhne izmenjave vode v omrežju in posledično do pojava postane vode, vse to pa vpliva na kakovost vode, ki prihaja na pipo porabnika), prihodki pa se zmanjšujejo.

Še posebej novejši manjši vodovodi, ki imajo večjo vrednost, zelo izstopajo po svoji (ne)rentabilnosti in jih redno izpostavljamo, ker se nam zdi pravilno, da se opozori državo in širšo javnost, na ceno, ki jo občine plačujejo za razvoj podeželja (pa tudi porabniki v večjih naseljih z višjo ceno vode na položnici), kar bi sicer morala biti tako skrb kot tudi interes države. Vodovodni sistemi, ki imajo na kilometer omrežja majhno število priključkov (pa še ti niso v uporabi celo leto, ker gre za prazne hiše, ki jih lastniki občasno uporabljajo) in majhno porabo, so logično manj ekonomsko rentabilni od tistih, ki imajo večje število priključkov in večjo porabo. Ne glede na to dejstvo, je bil v preteklosti zgrajen marsikateri vodovod ali odsek vodovoda z osnovnim namenom, da se prebivalstvu zagotovijo normalni pogoji življenja. Če občine tega ne bi počele oziroma ne bi imele posluha za podeželje, bi imeli danes marsikatero vas popolnoma prazno.

Prihodki in stroški najema nekaterih manjših vodovodnih sistemov

Sistem za oskrbo s pitno vodo	Poraba vode v m ³ /dan v letu 2025	Število odjemnih mest	Celotni prihodek v letu 2025 v €	Strošek najemnine
NOVI KOT	4,2	36	7.167,16	12.735,24
KNEŽJA LIPA	7,0	9	3.915,62	4.083,84
LAZE PRI PREDGRADU	2,5	23	3.554,55	9.050,40
BILPA	1,0	4	850,05	2.933,88

Podatki v tabeli kažejo celotne prihodke teh vodovodov, torej seštevke vodarine in omrežnine, ter prikaz samo enega izmed stroškov, ki ga ti vodovodi imajo – najemnine. Razvidno je torej, da že samo strošek najema presega višino skupnih prihodkov, kar pomeni, da ostali vodovodni sistemi pokrivajo tako preostali strošek najema pri teh nerentabilnih vodovodnih sistemih, kakor tudi vse ostale fiksne stroške sistema in tudi skupne stroške obratovanja (stroške tekočega vzdrževanja in obratovanja, energije, dela, storitev, ...). S podobnimi primeri se srečujemo tudi na določenih odsekih novozgrajenega omrežja (torej na večjih vodovodnih sistemih, tudi na regijskem vodovodu), ki s svojo vrednostjo pomembno dvigujejo strošek najema, hkrati pa prihodki, ki jih prinašajo takšni odseki vodovoda, niti približno ne pokrijejo niti stroška tega najema. Je pa cena pitne vode za vse porabnike določene občine enaka, ne glede na kraj bivanja. Torej se pri cenovni politiki zasleduje cilj solidarnosti znotraj posamezne lokalne skupnosti, v naši državi pa se vse bolj uveljavlja tudi cilj solidarnosti na nivoju enotnega upravljavca, temu pa tudi mi postopoma sledimo.

Podatek o pokritosti s sistemom javne oskrbe s pitno vodo ter uspešno izvajanje te dejavnosti na kočevsko – ribniškem področju, ob vseh naravnih omejitvah (redka poseljenost,

razgibanost terena, kraško področje, ...) je dosežek, ki se ga mogoče ne zavedamo v celoti. Ne tako dolgo nazaj je na celotnem področju starih občin Kočevje in Ribnica primanjkovalo pitne vode. Še posebej v poletnih mesecih so bili izpadi v oskrbi s pitno vodo nekaj običajnega.

Voda pomeni življenje in brez urejene oskrbe s pitno vodo ni mogoče organizirati kvalitetnega bivanja in delovanja prebivalstva na določenem prostoru. Zaradi tega je delo in poslanstvo, ki

VODA – KLJUČNA DEJSTVA

Voda predstavlja pomemben delež dnevne prehrane.

Pogosto je ključna surovina v živilski proizvodnji.

Pomanjkanje pitne vode bo v prihodnosti pomemben izziv.

Kakovost in zdravstvena ustreznost vode nista samoumevni.

Obolevnost zaradi neustrezne kakovosti vode zajame širok krog ljudi.

ga opravlja Hydrovod kot upravljavec celotnega javnega vodovodnega omrežja na področju občin Kočevje, Ribnica, Loški Potok, Sodražica in Kostel (delno tudi občine Črnomelj, in sicer na področju KS Stari trg ob Kolpi), izjemno odgovorno in pomembno za vse prebivalce, javni sektor in gospodarske dejavnike na tem področju.

Če je spoznanje o pomenu pitne vode za vsakdanje življenje vse bolj prisotno med našimi

porabniki in širši javnosti nasploh, pa je nekoliko manj znana pot, ki jo je potrebno narediti do urejene in varne oskrbe s pitno vodo. Ta pot ni preprosta, ker pitna voda ne pride na pipe porabnikov kar tako, temveč je potrebno zgraditi zahtevno in drago infrastrukturo, ob upoštevanju mnogih zahtev, soglasij, pogojev in ovir. Poleg tega enkrat zgrajena in delujoča infrastruktura ne daje nobenega zagotovila, da bo ta delovala tudi jutri. Zato je še pomembnejše zagotoviti tudi dobro vsakodnevno skrb za to infrastrukturo ter tudi zagotoviti njeno pravočasno tekoče in investicijsko vzdrževanje, kakor tudi modernizacijo le-te, ko je to potrebno. Pot do porabnikove pipe ni enostavna in tudi ni poceni, je pa to edini način ravnanja, če želimo, da oskrba s pitno vodo nemoteno deluje. Zato je to dejstvo, ki je tudi zakonsko podprto, potrebno pogosto ponavljati.

Brez urejene oskrbe s pitno vodo ni možno nemoteno bivanje prebivalstva na določenem področju, ni kmetijstva in živinoreje, ni predelave hrane, ni možno delovanje in razvoj gospodarstva, ni razvoja turizma, ni požarnega varstva, ni perspektive za jutri.

Za vodovodne sisteme je značilno, da so to v osnovi zelo kompleksni sistemi (saj njihovo kompleksnost opredeljuje že sama tehnična narava vodovodnih sistemov), ki so sestavljeni iz niza med seboj močno soodvisnih elementov. To

pomeni, da je tudi vzdrževanje teh sistemov zelo kompleksno in zahtevno. Dodatno težavnost vodovodnih sistemov predstavlja dejstvo, da je vodovodno omrežje vgrajeno v zemlji in nedostopno človeškim očem, pogosto pa se tudi nahaja na težko dostopnem terenu ali na zelo prometnih površinah. Zato so tudi zmanjševanje vodnih izgub, iskanje okvar in odprava poškodb na vodovodnem omrežju precej kompleksna, dolgotrajna, zahtevna in draga dejanja.

Poleg kompleksnosti sistemov in upravljanja z njimi pa dajejo dodatno težo javni vodooskrbi tudi druge potrebe, ki jih je potrebno zadovoljiti iz javnih vodovodnih sistemov. Poleg oskrbe stavb in gradbenih inženirskih objektov s pitno vodo, če se v njih zadržujejo ljudje ali se pitna voda uporablja za oskrbo živali, zagotavljajo le-ti tudi požarno varnost (požarna voda),

pokrivanje potreb javnih služb, turizma, kmetijstva, živinoreje in industrije z vodo (tehnološko vodo), itd. Pri tem lahko ugotovimo, da je cilj zadovoljevanja drugih porabnikov vodovodnih sistemov včasih lahko v konfliktu s ciljem zagotavljanja kakovosti dobavljene vode (potreba po vgrajevanju cevovodov večjega profila, tveganje glede nastanka postane vode, itd.).

Zahteve in pričakovanja vseh porabnikov pitne vode so visoka, kar je razumljivo. Ob tem pa se

"Voda je dobrina in ima ceno"

prof. dr. Mihael Jožef Toman, redni profesor
za Ekologijo in varstvo celinskih voda na
Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani,
podpredsednik Slovenskega društva za
zaščito voda

praviloma pozablja na ekonomske posledice takšnih pričakovanj in zahtev. Oskrba s pitno vodo je storitev, njena distribucija pa je povezana s stroški. Osnovni cilji visokega standarda izvajanja oskrbe s pitno vodo, kot so kakovost vode, pretok in tlak ter zanesljivost oskrbe, so najpogostejše v nasprotju s ciljem poceni oskrbe s pitno

vodo. Vsepovsod velja pravilo, da višji nivo storitve oziroma višji standard oskrbe posledično zahteva tudi višjo ceno, kar pa je pri oskrbi s pitno vodo v praksi dostikrat težko uresničiti. Tudi sami smo se o tem večkrat prepričali.

Voda je vir življenja. Brez vode ne preživijo ne človek, ne živali in ne rastline, zato moramo imeti do vode spoštljiv odnos in zato je oskrba s pitno vodo del kritične infrastrukture. Če bi bila zastoj, je nihče ne bi spoštoval in tudi ne bi imeli pravega odnosa do nje, poleg tega pa bi tudi kršili evropsko direktivo in načelo »povzročitelj plača povzročene stroške«. Tega si pa ne smemo dovoliti, še posebej ne ob dejstvu, da skoraj tretjina svetovnega prebivalstva te dobrine nima.

Našim porabnikom želimo ponuditi največ, ker si to zaslužijo. Želimo graditi in ohranjati varen vodooskrbni sistem, želimo uporabljati kvaliteten material, želimo vgrajevati sodobno tehnologijo in sodobne rešitve, želimo čim manj okvar in posledično čim manj izpadov pri izvajanju redne oskrbe s pitno vodo, želimo, da pitna voda pride do vsakega in v zadostnih količinah, želimo, da je pitna voda skladna z zahtevami veljavne zakonodaje oziroma, da so rezultati mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav vzorcev vode daleč pod mejnimi vrednostmi, ki jih določajo predpisi o skladnosti pitne vode. To so naši cilji in želje in na tem bomo vztrajali tudi naprej. Žal pa sodobna tehnologija in digitalizacija dejavnosti prinašata tudi

Slovenija je lani zabeležila izrazit skok kibernetičnih incidentov. Po podatkih nacionalnega odzivnega centra **SI-CERT** so obravnavali 14.260 primerov, kar pomeni približno 35-odstotno povečanje v primerjavi z letom prej. Takšnega povečanja niso zaznali že vrsto let, je na predstavitvi lanskih statistik opozoril vodja SI-CERT **Gorazd Božič**.

nova tveganja. Že prej smo opozorili na dejstvo, da je oskrba s pitno vodo del kritične infrastrukture. To

zelo dobro vedo tudi mnoge kriminalne družbe po celem svetu in vse pogostejše se dogajajo, tako v tujini, kot tudi pri nas, kibernetični napadi in kraje podatkov ter izsiljevanja v povezavi s tem. To pa naši dejavnosti in našemu delu prinaša nove izzive, na katere moramo biti pripravljeni.

2.3 KRATEK POVZETEK UVODNE PREDSTAVITVE

Iz uvodne predstavitve poslovanja izvajalca dejavnosti oskrbe s pitno vodo v letu 2025, javnega podjetja Hydrovod d.o.o., je razvidno, da je ta dejavnost v občinah Kočevje, Ribnica, Loški Potok, Sodražica in Kostel dobro organizirana in dobro deluje. Zgrajena infrastruktura omogoča porabnikom visok in zakonsko predpisan standard javne oskrbe s pitno vodo oziroma zanesljivo in varno oskrbo s pitno vodo, v katero je vključenih cca 95% porabnikov navedenih občin, kar je zelo visok procent, višji od državnega povprečja. Oskrba s pitno vodo ni ovira, ki bi omejevala razvoj gospodarstva ali novih poselitev na območjih, kjer Hydrovod izvaja svojo dejavnost. Tudi kvaliteta vode, ki jo zagotavljamo na pipah naših porabnikov, v celoti zadovoljuje zahteve naše zakonodaje, kar je tudi zelo pomemben dosežek. Da to drži, pritrjuje poročilo o zdravstvenem nadzoru pitnih voda v občinah Kočevje, Kostel, Loški Potok, Ribnica in Sodražica v letu 2025, ki ga je izdelal Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, Oddelek za okolje in zdravje Novo mesto.

Vse to je rezultat dolgoletnega skupnega dela mnogih generacij javnega podjetja Hydrovod d.o.o. (prej Vodne skupnosti Kočevje-Ribnica) ter vseh občin, ustanoviteljic Hydrovoda, in na to smo lahko ponosni. Dosežen rezultat je tudi potrditev pravilne odločitve o skupnem reševanju problematike oskrbe s pitno vodo celotnega kočevsko-ribniškega območja in ustanovitve skupnega medobčinskega javnega podjetja za izvajanje te dejavnosti, ker voda ne pozna občinskih meja. S tem, ko svojim porabnikom že vrsto let zagotavlja zanesljivo in varno oskrbo z zdravo pitno vodo, je tudi skupni izvajalec te javne službe, javno podjetje Hydrovod d.o.o., dokazal, da zna in zmore. To dokazuje že vrsto let, kljub mnogim oviram, ki jih uspešno premaguje. Vedno sta prisotna želja in prizadevanje, da se v vsakem poslovnem letu razmere na področju oskrbe s pitno vodo izboljšajo in to se pozna na terenu in na odjemnih mestih naših porabnikov. Žal pa so določene težave, kot npr. tiste, ki jih povzroča narava, stara in dotrajana vodovodna infrastruktura ali pa pomanjkljive zakonske rešitve, stalnice pri našem delu, v zadnjem obdobju pa nam težave povzroča tudi pridobivanje ustreznega tehničnega kadra.

Osnove za dolgoročno stabilno oskrbo s pitno vodo so postavljene z mnogimi, do sedaj uspešno izvedenimi investicijami na infrastrukturi, ki jo imamo v uporabi, še posebej pa z realizacijo kohezijskega projekta SORIKO. S tem projektom smo pomembno izboljšali stanje glavnih cevovodov, ki povezujejo glavna zajetja, vodarne in vodohrane, ter tako znižali povprečno starost omrežja. Vrednost celotne infrastrukture se je zvišala in občine so pridobile dodatna sredstva iz naslova najema infrastrukture, kar jim, ob namenski porabi teh sredstev, omogoča v naslednjih letih postopno obnovo preostale dotrajane infrastrukture (Hydrovod je v letu 2025 vsem občinam plačal skupno 1.015 tisoč € najemnine, kar je skoraj 2,5 krat več kot v letu 2013). V obratovanju imamo še precej kilometrov cevovodov, ki so v večji meri ali celo že v celoti amortizirani (med njimi tudi še cca. 11 km azbestnih cevi) in kot takšni lahko v naslednjih letih postanejo potencialna grožnja za varno in nemoteno oskrbo s pitno vodo. Če bi želeli sproti obnavljati cevovode, bi moral biti naš skupni cilj, glede na našo dolžino omrežja, letna obnova cca. 10 km cevovodov, pa žal ne dosegamo niti polovice te razdalje.

Kakšni pa so naši pogledi za naprej?

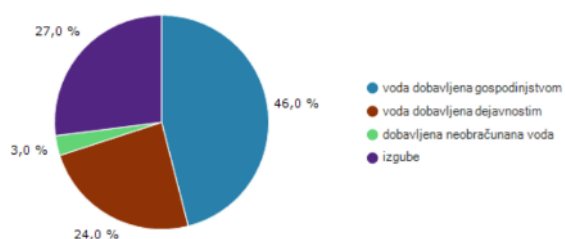
Glede na dejavnost, ki jo opravljamo, ter na pomen in obveznosti, ki jih imamo, so naši cilji za naslednja leta zelo jasni, razumljivi in predvidljivi. Prioritetno želimo ohraniti dosežen nivo oskrbe s pitno vodo in ga po potrebi še izboljšati, ker naši porabniki to od nas pričakujejo, prepričani pa smo, da si to želijo tudi občine, naše lastnice. To lahko uresničimo zgolj na način, da še naprej aktivno in vsakodnevno skrbimo za infrastrukturo, s katero izvajamo dejavnost oskrbe s pitno vodo, ter za njeno tekoče vzdrževanje in nemoteno obratovanje. Izzivov nam torej ne bo zmanjkalo. Tudi nova regulativa, povezana s pitno vodo, prinaša izvajanje dodatnih nalog ter doseganje določenih parametrov. Med temi, poleg novih zahtev, povezanih z zagotavljanjem kakovosti vode, velja omeniti zahteve po zmanjševanju vodnih izgub in postavitev le-teh v predpisane okvire. Tukaj mora upravljavec v fazi vzdrževanja opraviti svoj del naloge, ko pa se na določenih odsekih vrstijo okvare, pa je nujno potrebno izvesti čimprejšnjo zamenjavo starih in dotrajanih cevovodov, kar je največ odvisno od naših občin, ki so lastnice vodovodne infrastrukture in morajo zagotoviti potrebna finančna sredstva za ta investicijska dela. Še enkrat omenjamo tudi potrebo po pravočasni oziroma čim hitrejši zamenjavi azbestnih cevi, ki so še v uporabi, ker lahko njihova poraba postane moteča.

Voda je najpomembnejša življenjska dobrina, saj je od nje odvisno celotno življenje. Vsi živi organizmi na našem planetu so pretežno sestavljeni iz vode: ljudje sami smo v 60-odstotnem delu »vodeni«, ribe so »vodene« kar 80-odstotno, rastline še bolj, med 80 in 90 odstotki. Brez vode se ne bi odvila nobena kemijska reakcija v živi celici in brez vode tudi ne bi bilo nobene izmenjave informacij med celicami. To pritrjuje dejstvu, da, če vode ne bo, tudi nas ne bo. Tudi v gospodarstvu ima voda zelo pomembno vlogo, saj je industrijska surovina, prenašalka energije, energetski vir in transportno sredstvo. Brez vode ni hrane. Kdor bo imel v bližnji prihodnosti urejeno to vprašanje, bo imel strateško razvojno prednost pred mnogimi drugimi konkurenti. Mogoče kdo v to ne verjame ali se mu zdi to malo verjetno, sami pa si želimo, da tega v praksi pri nas ne doživimo nikoli. Dejstvo je, da se zaloge vode po svetu zmanjšujejo in pitna voda predstavlja le še odstotek celotne količine vode na planetu. A tudi to še ne bi bil razlog za prevelik alarm, če bi bila ta količina vode enakomerno razporejena, pa žal ni. Tudi zaradi tega že vrsto let govorimo, da voda bo oziroma je že naslednja nafta, ker tudi ta po svetu ni enakomerno razporejena.

3 POVZETEK DOGAJANJ V LETU 2025

Osnovna naloga javnega podjetja Hydrovod d.o.o. je redna in varna oskrba porabnikov s pitno vodo, ki mora biti zdravstveno ustrezna oziroma primerna za uporabo, pitje, kuhanje, pripravo hrane in umivanje, brez morebitnega tveganja za zdravje ljudi. Zdravstveno ustrezna pitna voda je tista, ki izpolnjuje zahteve evropske vodne direktive in slovenske zakonodaje.

Dobava in izgube načrpane vode, Slovenija, 2024

REPUBLIKA SLOVENIJA
STATISTIČNI URAD

Svojo osnovno nalogo smo v letu 2025 v celoti izpolnili. Vsem porabnikom, priključenim na javne vodovodne sisteme, ki jih Hydrovod upravlja in pogodbeno vzdržuje, smo zagotovili zanesljivo in količinsko zadostno ponudbo pitne vode kljub različnim težavam, ki smo jih sproti reševali, in vremenskim razmeram, ki so bile včasih zelo neprijazne do izvajalcev oskrbe s pitno vodo. Na to smo upravičeno

ponosni. Razpoložljive količine pitne vode na vseh pomembnih vodovodnih sistemih so bile večje od potreb, kar je pozitiven signal za lokalne skupnosti, saj jim to dejstvo omogoča neoviran razvoj v naslednjih letih. Še vedno velja, da je Slovenija z vodo bogata dežela, saj je povprečna letna količina padavin dvakrat večja, kot je povprečje za celotno Zemljo. Čeprav ima Slovenija, v primerjavi z mnogimi deželami, veliko vode, utegnejo podnebne spremembe vplivati na vodne vire in oskrbo s pitno vodo tudi v Sloveniji, vsaj na določenih področjih. Tudi mi na nekaterih naših zajetjih opazamo zmanjšanje izdatnosti, na splošno v svetu pa je ta pojav že več kot očiten.

Leta 2024 se je za prebivalstvo načrpal 79,6 kubičnega metra vode na prebivalca oz. 218 litrov na dan. Porabilo se je 57,6 kubičnega metra vode na prebivalca oz. 158 litrov na dan. Gospodinjstvom se je dobavilo 36,4 kubičnega metra vode na prebivalca oz. povprečno 100 litrov na dan, so zapisali statistiki.

Na količino vode, ki jo bodo naši porabniki porabili, nimamo vpliva in jo tudi zelo težko načrtujemo. Z ekonomsko-poslovnega stališča bi si želeli, da je poraba čim višja, ker to pozitivno vpliva na naše poslovanje. Hkrati pa se dobro zavedamo pomena pitne vode in potrebe po njeni racionalni in varčni rabi, kar naši porabniki vse bolj upoštevajo. Analiza porabe vode za več let nazaj nam kaže, da ta ni vedno enaka. Iz leta v leto se spreminja, včasih je kakšen procent višja, včasih pa nižja in jo je zato zelo težko načrtovati. To dejstvo nam povzroča kar nekaj težav pri vsakoletnem načrtovanju prihodkov in odhodkov. Tudi v lanskem letu je bilo podobno.

Naša ocena o uspešno opravljenem delu v letu 2025 temelji na prikazanih rezultatih in dosežkih, ki pa so posledica dobrega planiranja naših nalog, pripravljenosti, izkušenj, pravočasnih ukrepov, preventivnih aktivnosti in proaktivne držbe. Navajamo samo nekaj teh:

- Nadzor kakovosti pitne vode na zajetjih in v distribucijskem omrežju je potekal z rednimi in občasnimi preskušanji, skladno z letnim načrtom izvajanja notranjega nadzora, ob ugotovljenih dodatnih potrebah in morebitnih klicih naših porabnikov pa so bila izvedena še dodatna preskušanja pitne vode. Na terenu se poznajo rezultati izboljšav, ki so narejeni kot posledica večletnega spremljanja stanja in pridobivanja izkušenj.
- V primerih izpada dobave pitne vode zaradi izrednih večjih okvar na vodovodnem omrežju je bila v najkrajšem možnem času zagotovljena intervencija na terenu. Tam smo, če je bilo to le možno, najprej zagotovili začasno oskrbo s pitno vodo čim večjemu številu prizadetih porabnikov, hkrati pa smo začeli z deli na čimprejšnji odpravi okvar s sočasnim obveščanjem porabnikov. Vsa ta intervencijska dela ne bi potekala tako uspešno, če ne bi imeli svoje mehanizacije, opreme in predvsem zaposlenih, ki so si izkušnje nabirali tudi pri izvajanju investicij in tako vedo, kakšni materiali so uporabljeni, kako intervencijo organizirati, kako pristopiti k izvedbi del in kaj je potrebno narediti, da se stanje na terenu čim prej normalizira.
- Programi rednih vzdrževalnih del na vodovodnih sistemih so potekali skladno z načrti, ob pojavih odstopanj so se planirana vzdrževalna dela prilagajala prednostnim nalogam v zvezi z odpravo motenj, okvar in ostalih zaznanih posebnosti v oskrbi.

- Izvedeno je bilo 69 intervencijskih popravil na javnem vodovodnem omrežju (manjše ali večje okvare, ki so povzročale motnje in vodne izgube ter ogrožale varnost oskrbe s pitno vodo) ter še 141 na hišnih priključkih.
- Del razpoložljivega časa smo porabili za realizacijo dopolnilne dejavnosti, ki nam prinaša mnoge koristi, ki jih bomo opisali v nadaljevanju tega poročila.
- Preventivno smo izvajali izpiranja cevovodov, pranje in dezinfekcijo vodnih celic, pred vključitvijo novih odsekov vodovodov v obratovanje pa smo izvajali preizkuse tesnosti le-teh.

Glede na velikost naše vodovodne infrastrukture, ki je bila v uvodnem delu poročila podrobno predstavljena, je že na osnovi navedb v teh šestih alinejah mogoče sklepati, da je bilo v minulem letu opravljeno izredno veliko in obsežno delo tako na vzdrževanju in obratovanju vodovodne infrastrukture, kot tudi pri ustvarjanju pogojev za zagotavljanje varne oskrbe s pitno vodo. Bolj podroben prikaz sledi v nadaljevanju tega poročila.

Skladno z veljavno Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja smo tudi v letu 2025 pripravili elaborat cen predstavili kalkulacije vodarine in omrežnine. Cene pitne vode se v minulem letu niso spremenile v nobeni občini, kjer izvajamo dejavnost oskrbe s pitno vodo. Ob spremembah cen vedno navajamo, da je te spremembe napačno imenovati podražitev, ker gre v bistvu za prilagajanja cen novim razmeram. Vhodni stroški, ki se uporabljajo pri kalkulaciji cen pitne vode, se praviloma spreminjajo vsako leto, odvisno od višine inflacije, in, če želimo ohraniti likvidnost poslovanja in tudi dosežen standard oskrbe s pitno vodo, so prilagajanja cene nujen ukrep. V lanskem letu smo imeli nižje stroške elektrike, ki so po energetske krizi končno postale nekoliko »bolj normalne«, ta racionalizacija stroškov pa nam je pokrila druge vhodne stroške, ki vplivajo na ceno pitne vode (gre za stroške materiala, stroške storitev ter stroške dela, ki so bili nekoliko višji, predvsem kot posledica višje letne inflacije). Kalkulacija cene pitne vode je, upoštevajoč navedeno, pokazala, da prilagajanje cene pitne vode ni potrebno. Da smo pravilno in dobro načrtovali poslovanje v minulem letu, pa kažejo tudi številke poslovnega izida za leto 2025. Delni pozitivni vpliv na ceno pitne vode ima tudi izvajanje dopolnilne dejavnosti, ki jo vsako leto uspešno izvajamo. S pozitivnim rezultatom te dejavnosti redno uspevamo pokriti del stroškov, ki bi jih sicer morala pokrivati osnovna dejavnost.

Cene pitne vode so v vseh občinah oblikovane po določbah Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Ur. list RS 87/2012) in so sestavljene iz dveh obračunskih postavk: omrežnine in vodarine. Vzrokov za spremembo cen pitne vode je več. Pri omrežnini, ki v bistvu predstavlja strošek infrastrukture, je najpogostejši vzrok za spremembo cen vrednost te infrastrukture. Ta se z vsakoletnimi investicijami v vodovodno infrastrukturo zvišuje in posledično se viša tudi znesek vsakoletne amortizacije te infrastrukture. To se je najbolj poznalo pri vključitvi obeh kohezijskih projektov (SORIKO in Suhokranjski vodovod) v obratovanje, ker je vrednost teh investicij bistveno povečala skupno vrednost infrastrukture.

Pri vodarini, ki predstavlja strošek obratovanja infrastrukture, je več vzrokov za spremembo cene. Največji vpliv na ceno vodarine imajo stroški obratovanja in vzdrževanja te infrastrukture. To pomeni, da je prilagoditev cen pitne vode nujna ob dvigu stroškov dela ter stroškov storitev, materiala in energije, ki nastanejo pri vzdrževanju in obratovanju

Z občinskimi gospodarskimi javnimi službami se zagotavljajo materialne javne dobrine:

trajno in nemoteno	v javnem interesu	zaradi zadovoljevanja javnih potreb, kadar jih ni mogoče zagotavljati na trgu
--------------------	-------------------	---

Pri zagotavljanju javnih dobrin je pridobivanje dobička podrejeno zadovoljevanju javnih potreb!

vodovodne infrastrukture. V nasprotnem primeru bi prišlo do likvidnostnih težav in nezmožnosti izpolnjevanja vseh tekočih obveznosti.

Od inflacije oziroma rasti življenjskih stroškov je odvisna tudi rast minimalne plače. Ker je bila inflacija v zadnjih nekaj letih visoka, se je zgodil tudi precej visok dvig minimalne plače. Že nekaj časa velja zakonska obveznost, da so iz minimalne plače izločeni vsi dodatki, posledica le-tega in dviga minimalne plače pa je podiranje plačnih razmerij v družbi (in kolektivni pogodbi), saj je minimalna plača že v rangi VI. plačilnega razreda po veljavni kolektivni pogodbi. To postaja resna težava celotnega gospodarstva in vse pogosteje se govori o potrebi po celoviti spremembi plačnega sistema, pri tem pa sindikati zahtevajo, da minimalna plača postane dejansko izhodiščna plača. Del delodajalcev je zelo rezerviran do te zahteve in opozarja, da bi se s tem ogrozila mnoga delovna mesta, saj bi se zmanjšala konkurenčnost slovenskega gospodarstva, hkrati pa je vsem zelo jasno, da imamo popolnoma prazen kadrovskega bazen (pri nas že dela 150.000 tujih delavcev) in veliko povpraševanje po tehničnem kadru povzroča veliko težav vsem delodajalcem v naši državi ter dviguje stroške dela. Trenutno stanje na trgu dela je pač takšno, da imajo pri kolektivnem dogovarjanju delojemalci določeno prednost.

S sprejemom Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uredba MEDO - Ur. list RS 87/2012) ter z njeno uveljavitvijo je naša država v bistvu izpolnila zahtevo ene od evropskih direktiv, ki usmerja države članice k oblikovanju ustrezne cenovne politike po načelu »povzročitelj plača povzročene stroške«. Pred uveljavitvijo te uredbe je država omejevala formiranje stroškovne cene komunalnih storitev oziroma so bile te vrste let zamrznjene. S tem je bila povzročena velika škoda, najbolj porabnikom, ker je bila ob vedno višjih oskrbovalnih standardih (še posebej z implementacijo evropske zakonodaje) ogrožena zanesljiva in kakovostna oskrba s pitno vodo.

Način dela, ki ga je predpisala uredba o cenah, pomeni tudi nov način razmišljanja in delovanja na komunalnem področju. Vsi skupaj smo se začeli zavedati pomena vzpostavitve trajnostnega razvoja dejavnosti, ker je ena od naših nalog, da vodovodno infrastrukturo ohranjamo v »dobri kondiciji« ter tako poskrbimo, da bodo tudi generacije, ki prihajajo za nami, imele zagotovljeno nemoteno in varno oskrbo s pitno vodo. Cene pitne vode, ki se določajo z upoštevanjem nove Uredbe, morajo biti postavljene na nivo, ki čim bolj omogoča »normalno« gospodarjenje z vodovodno infrastrukturo (potrebno bi bilo še na novo oceniti vrednost infrastrukture, da bi ta izražala realno ekonomsko vrednost, ki bi bila podlaga za realen obračun amortizacije, ter izvesti določeno korekcijo amortizacijskih stopenj, kar pa je v pristojnosti države). Potrebno je omeniti, da je novi Zakon o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode razveljavil Uredbo MEDO in jo bo nadomestil s posebnim podzakonskim aktom, ki naj bi bil sprejet do 1. aprila 2026 (do takrat ta uredba velja). Upamo, da bo novi akt pravočasno ali pa čim prej sprejet in da bo povzel bistvene rešitve iz uredbe MEDO, ker so se te v praksi izkazale kot dobre in uporabne.

V preteklem letu je pogodbeni odnos med občinami, kot lastnicami infrastrukture za oskrbo s pitno vodo, in Hydrovodom, kot najemnikom te infrastrukture, potekal skladno z zahtevami veljavnih zakonskih predpisov. Na podlagi pogodb o najemu plačuje Hydrovod občinam polno najemnino za uporabo infrastrukture. Vse svoje finančne obveznosti do občin smo redno in v celoti poravnali.

Višji namenski prilivi v proračune posameznih občin v obliki najemnine za vodovodno infrastrukturo, s katerimi bi se načrtno pristopilo k obnavljanju dotrajane vodovodne infrastrukture, v prejšnjih letih niso bili

v celoti porabljeni za ta namen. Nekatere občine so v obnovo lastne vodovodne infrastrukture vložile celotno najemnino (ali celo več), nekatere pa ne. Družbeno odgovorno je, po novem Zakonu o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode pa tudi zakonsko predpisano, da poraba sredstev najemnine za obnovo vodovodne infrastrukture postane praksa, pa ne zgolj zaradi tega, da se izpolni zakonska obveznost, temveč zaradi tega, da se nižajo stroški obratovanja, da porabniki ne plačujejo posledic prevelikih izgub ter da se ohranja varna oskrba s pitno vodo tudi bodočim generacijam. Če poraba sredstev najemnine

Namenska sredstva občine za financiranje infrastrukture javnih služb, ki so zbrana iz naslova najemnine za uporabo infrastrukture javnih služb ali omrežnine, kot je določeno v 6. členu tega zakona, v celoti predstavljajo obvezen vložek za financiranje infrastrukture javnih služb. Občina za financiranje infrastrukture javnih služb ni upravičena do sredstev EU ali sredstev iz državnega proračuna, če ne izkaže, da so bila v celoti porabljen namenska sredstva iz naslova najemnine ali omrežnine. Občina izkaže namensko rabo sredstev na podlagi zaključnega računa občine za preteklo leto.

Najemnina za uporabo infrastrukture javnih služb, ki je v lasti občin ali omrežnina iz prejšnjega odstavka, je namenski prejemek občinskega proračuna. Sredstva, zbrana z najemnino ali omrežnino iz prejšnjega stavka se lahko porabijo le za investicije in vzdrževalna dela na tisti infrastrukturi javnih služb, za katero je bila obračunana ali gradnja infrastrukture javnih služb. Z odlokom, s katerim se sprejme občinski proračun, občina sredstva, zbrana z najemnino ali omrežnino določi kot namenski prihodek.

ni namenska, se bo stanje vodovodne infrastrukture postopoma poslabševalo in spet se lahko pojavijo podobne težave, kot smo jih že imeli v preteklosti, žal pa takrat ne bo več evropskih sredstev (le-teh je že v sedanji finančni perspektivi bistveno manj, v naslednji pa naj jih sploh ne bi bilo), da z njimi na hitro pogasimo težave. Zato je naša dolžnost, kot nosilca izvedbe javne oskrbe s pitno vodo, da pravočasno opozarjamo na

potencialna tveganja v dejavnosti oskrbe s pitno vodo. Uporabnost in zanesljivost infrastrukture lahko zagotavljamo samo na ta način, da upoštevamo zakonitosti gospodarjenja z lastnino.

Zakaj v naših poročilih redno opozarjamo na pomen pravočasnih obnov in intervencij na infrastrukturi, ki se morajo zgoditi, ko preteče življenjska doba posameznega elementa vodovoda, ali pa je njegova preostala funkcionalna uporabnost tako omejena, da povzroča prevelike stroške popravil oziroma ogroža dosežen standard oskrbe s pitno vodo in zdravje porabnikov? Zato, ker je to izredno pomembno za varno oskrbo s pitno vodo, ki še posebej zahteva stalno in stabilno obratovanje in čim manj motenj porabnikov pri vsakdanjih opravilih. O varni oskrbi ne moremo govoriti, če imamo pogoste okvare na infrastrukturi in posledično pogoste nenadne izpade pri vsakodnevni oskrbi s pitno vodo, če imamo visoke vodne izgube

ter posledično dražje obratovanje, če obstaja večje tveganje, da pride do onesnaženja vode v cevovodih in na pipah porabnikov. Ne smemo pozabiti, da oskrba s pitno vodo sodi med kritično infrastrukturo. Zakaj? Zato, ker je strateško pomembna za naše vsakdanje življenje.

Oskrba s pitno vodo je tudi kot dejavnost zakonsko regulirana na način, da se prioriteto zadovoljijo potrebe in interesi porabnikov. Vedno so v ospredju porabniki in oni so tisti, ki morajo prvi začutiti, da je njihova oskrba s pitno vodo varna ter da lokalna politika skrbi, da bo takšna ostala tudi v bodoče. Zato je trajnostni razvoj in družbeno odgovorno gospodarjenje z vodovodno infrastrukturo nujnost, ker je to dobro za vse. Porabniki s tem pridobijo varno in nemoteno oskrbo s pitno vodo, občine, kot lastnice infrastrukture, dobijo zadovoljnega prebivalca (ki je hkrati tudi volivec), kar je neprecenljivo, upravljavec vodovoda pa dobi zadovoljnega porabnika ter infrastrukturo, s katero ima manj težav (manj intervencij, manj okvar, nižja poraba časa, materiala in storitev, nižji stroški vzdrževanja, nižji stroški obratovanja, itd.). Koristi urejenega gospodarjenja z infrastrukturo se poznajo tudi pri drugih oblikah zadovoljevanja javnega interesa, kot je zagotavljanje požarne varnosti (hidranti na javnem omrežju), oskrba industrije, kmetijstva in javnega sektorja s pitno vodo, itd. V bistvu ni realne alternative takšnemu načinu upravljanja z infrastrukturo, ker bi nas vsak drug pristop vodil po poti iz manjših težav k večjim. Opuščanje rednega investicijskega vzdrževanja porabnikom dolgoročno prinaša mnoge pričakovane posledice, ki vplivajo na varnost in zanesljivost obratovanja vodovodnega sistema (pogosti izpadi pri redni oskrbi s pitno vodo, tveganja glede zagotavljanja kvalitete pitne vode ter s tem povezan dolgoročni vpliv na zdravstveno sliko porabnikov, itd.). Takšen vodovod lahko prinese tudi razvojno tveganje lokalni skupnosti, ker bi, poleg nenehnega nezadovoljstva porabnikov, odvrčal marsikaterega podjetnika, ki bi bil sicer pripravljen investirati na določenem področju.

Velikokrat slišimo rek, da je najdražja voda tista, ki je ni. To resnico najbolj začutimo, ko vode res ni na naših pipah in še posebej takrat, ko jo najbolj potrebujemo (potrebujemo pa jo stalno) ali pa je oskrba z njo pogosto motena, oziroma je voda neužitna in kot takšna neprimerna za uporabo. Zato je odgovornost lastnikov infrastrukture in tistih, ki upravljajo z njo, da naredijo

Si predstavljate dan brez čiste pitne vode? Vsak 4. človek na svetu nima dostopa do varne čiste pitne vode. Zaradi diareje, povezane s pomanjkanjem ustrezne vode, sanitarij in higijene, vsak dan umre več kot 700 otrok, mlajših od 5 let.

(Vir: UNICEF Slovenija)

vse, kar je v njihovi moči, da do tega ne pride, ker so posledice takšnega stanja zelo boleče in praviloma tudi drage, postopek sanacije pa je lahko zelo dolgotrajen in naporen. Tako spet pridemo do spoznanja, da je pristop »biti dober gospodar« najenostavnejši, najlažji in edini pravi način dela z vodovodno infrastrukturo. Potrebno je samo redno izvajati vsa potrebna tekoča vzdrževalna dela in hkrati pravilno in pravočasno načrtovati ter izvesti vsa potrebna investicijsko-vzdrževalna dela. Ko usvojimo takšen način dela,

postanejo mnoge težave pri izvajanju varne oskrbe s pitno vodo preteklost.

Kot upravljavec vodovodov na kočevsko-ribniškem območju dnevno živimo z vodovodno infrastrukturo, s katero opravljamo svojo dejavnost (z omrežjem in objekti), skrbimo za njeno funkcionalnost in uporabnost, najbolj poznamo njene pomanjkljivosti, kar je logično, in smo pod največjim pritiskom javnosti, ko gre kaj narobe. Živeti s tem ni čisto preprosto, pritiski so iz leta v leto vse višji. Se ne pritožujemo, si pa želimo urejeno in finančno pokrito gospodarjenje z infrastrukturo in tudi ne skrivamo zadovoljstva ob vsaki pridobitvi in izboljšavi na infrastrukturi, kar prispeva k dobremu delovanju le-te. Zadnjih nekaj let so vidni pozitivni premiki na vseh delih vodovodnega omrežja, vključno s hišnimi priključki. Že številke o opravljenih intervencijah, zamenjavah vodomerov ter obnovah hišnih priključkov, ki jih v vsakem letnem poročilu predstavljamo, kažejo na veliko angažiranost vseh zaposlenih delavcev Hydrovoda. Drugače se takšnega obsega dela ne da opraviti. Je pa vedno velik izziv, kako z razpoložljivim številom zaposlenih izvesti vsa potrebna in predvidena dela na področju izvajanja osnovne dejavnosti ter ob tem opraviti tudi določen obseg del na dopolnilni dejavnosti oziroma na sklopu investicijske obnove omrežja, ki ga vsako leto uspešno opravimo. Na ta sklop opravljenega dela pogosto opozarjamo, ker gre pri tem nesporno za izvedbo dodatnega obsega dela. Izvajanje dopolnilne dejavnosti prinaša družbi neko dodano vrednost ali pa določeno nadgradnjo, ki se kaže v obliki boljšega finančnega rezultata in tudi večje finančne stabilnosti, porabnikom pa nižje cene. To se je še posebej poznalo v letih, ko so bile cene komunalnih storitev zamrznjene in je dopolnilna dejavnost pokrivala izgubo osnovne dejavnosti in družbi omogočala ohranjanje likvidnosti in normalno poslovanje, tudi razvoj, pozna pa se tudi danes, če zbrana sredstva vodarine in omrežnine ne pokrivajo vseh stroškov dejavnosti.

Vsi vemo, da največjo vrednost vsake družbe predstavljajo njeni zaposleni delavci. Gre za splošno znano dejstvo. Ne glede na vso razpoložljivo opremo je vsem jasno, da brez velike angažiranosti in znanja zaposlenih dobrih rezultatov ni mogoče doseči. V našem primeru to tudi pomeni, da vode na pipi porabnikov dostikrat ne bi bilo, če se naši zaposleni ne bi maksimalno potrudili, da na terenu odpravijo težave oziroma uredijo zadeve na način, da vse deluje v mejah normale.

Pri izvajanju našega dela, zaradi vsakodnevnih sprememb na infrastrukturi, moramo iskati kompromis med izvajanjem vseh potrebnih nalog za zagotavljanje oskrbe porabnikov s pitno vodo, kar je naša osnovna naloga, ter tržnimi priložnostmi na področju izvajanja dopolnilnih dejavnosti, kar prinaša finančno osnovo za rast družbe. To zahtevno nalogo mora opraviti poslovodstvo Hydrovoda, in sicer na

način, da je vedno v prvem planu nemotena oskrba porabnikov z zdravstveno ustrezno pitno vodo, ker je to naša osnovna dejavnost in naše poslanstvo. Če se zgodi okvara, je vedno prioriteta javni interes in naš porabnik. Okvaro je potrebno sanirati čim prej, ker morajo biti motnje pri redni oskrbi s pitno vodo čim krajše, da porabniki niso predolgo brez vode (npr. cel dan ali več).

Toda, če bi, poenostavljeno povedano, samo »čakali« na okvare in sanacijo le-teh, oziroma, če

bi se naše delovanje fokusiralo zgolj na odprave okvar, bi bil najbrž občasno delovni čas premalo izkoriščen. Zato je določeno tveganje potrebno prevzeti in si upati narediti nekaj več in mi to počnemo. Poleg tega vemo iz lastnih izkušenj, da je tisto, kar naredimo sami, hkrati najboljše in najcenejše,

kar je razumljivo, ker delamo sebi in za sebe, gradimo omrežje, s katerim bomo tudi upravljali in s katerim bomo živeli. V bistvu vidimo v dopolnilni dejavnosti tudi priložnost, da infrastrukturo gradimo po svoji meri, da bi jo kasneje lažje in ceneje vzdrževali. Dinamiko izvedbe nekaterih del, ki se izvajajo v okviru dopolnilne dejavnosti, je terminsko mogoče načrtovati in prilagajati drugim obveznostim (npr. izvajanje tistih posegov, ki jih sami izvajamo v celoti), nekatera dela pa, žal ne (npr. tam, kjer smo podizvajalci in moramo slediti dinamiki izvajanja del, ki jo narekuje glavni izvajalec) in tukaj imamo občasno težave in stiske, ko so potrebe po delavcih večje od naših zmogljivosti.

Da je tisto, kar naredimo sami, najboljše za vse nas, smo se še posebej prepričali ob izvajanju kohezijskih projektov. Upamo, da se to ne bo pozabilo. Za razliko od zunanjih izvajalcev, ki jim je iz razumljivih razlogov profit v prvem planu, vse ostalo pa je podrejeno temu cilju (še posebej jim gre težko odprava napak in pomanjkljivosti), mi, zaradi svojega statusa javnega podjetja in nalog, ki so nam z ustanovitvenim aktom naložene, k izvajanju del na vodni infrastrukturi pristopamo popolnoma drugače in zaradi tega pristopa vsi skupaj (tako naročniki, kot tudi mi kot izvajalec) tekom gradnje porabimo dosti manj energije, živcev in časa, kot smo jih porabili ob spremljanju gradnje kohezijskih projektov.

Zato predlagamo, da tam, kjer je to mogoče, čim več obnov obstoječega omrežja naredimo sami. Če svoje delo naredimo dobro in kvalitetno, z uporabo kvalitetnih materialov, bomo zagotovili dolgoročno zanesljivo in stabilno delovanje omrežja, ki bo imelo manj okvar in manj izpadov pri vsakodnevnom delovanju, kar prinese cenejše obratovanje in vzdrževanje v življenjski dobi vodovoda. Seveda so ta pristop in naši argumenti nekaterim tudi moteči, predvsem tistim, ki iščejo svoj interes. V preteklosti smo že doživeli kakšno izjavo na naš račun, ki ni bila dobronamerna. Je pa dejstvo, da vsi tisti zelo dobro vedo, da mi vodovodno infrastrukturo, stanje na trgu, materiale, ki se uporabljajo za gradnjo vodovodnega omrežja,

in kalkulacije cen poznamo zelo dobro. Ravno tako dobro vemo, da nas nihče nima tako rad, da nam bo nekaj podaril oziroma, da bi delal v svojo škodo.

Ker smo pravna oseba v javni lasti, je naša naloga in tudi dolžnost, da ščitimo javni interes. Zato zagovarjamo »in house« izvedbo del oziroma »in house« javna naročila in vidimo prednosti, ki jih ta oblika prinaša. Takšen način dela ni izum naše države ali držav »nove« Evrope, temveč se je ta oblika javnih naročil razvila in se uporablja v državah »stare« Evrope, največ v Nemčiji. »In house« naročila so tudi zakonsko urejena z evropskimi direktivami in se uporabljajo v vseh državah Evropske skupnosti. Poenostavljeno povedano: če je nekaj dobro za Nemčijo, kot najmočnejšo ekonomijo znotraj EU, je najbrž dobro tudi za nas. Če ob tej obliki izvedbe del ostane izvajalcu, ki je v 100% javni lasti, kar je pogoj za »in house« naročila, kakšen evro zaslužka, le-ta ostane znotraj javne sfere oziroma znotraj dejavnosti oskrbe s pitno vodo in se lahko porabi namensko.

V preteklosti smo ta sredstva porabili za dodatna vlaganja v vodovodno omrežje, pokritje morebitne izgube na osnovni dejavnosti, predvsem pa v razvoj podjetja, kar je ključno. Vse, kar smo naredili na razvoju podjetja in izboljšanju pogojev dela (odkup zemljišča od Slovenskih železnic, obnova in dograditev poslovne stavbe, obnova voznega parka, itd.), smo financirali sami, z lastnimi sredstvi. Pri teh vlaganjih nismo popolnoma nič obremenili naših lastnikov oziroma njihovih proračunov, kar je redkost v naši državi. V bistvu smo dvignili vrednost njihovega premoženja, kar se vidi tudi v višini osnovnega kapitala. Tudi v bodoče bi želeli voditi razvoj na enak način in s tem razbremeniti naše ustanovitelje tega stroška. Drugače je pri zasebnih ponudnikih oziroma izvajalcih, ki jim je to posel in želijo iz njega iztržiti za sebe največ, kar je mogoče, še posebej sedaj, ko je dela na trgu dovolj oziroma je izvajalcev premalo. To je razumljivo in legitimno, saj se nahajamo v tržnem kapitalizmu. Mnogi smo se v preteklosti že prepričali, da na videz nizke in vsečne ponudbe, ki jih prejemo v fazi oddaje naročil, niso tako ugodne, kot se zdijo na prvi pogled. Z različnimi aneksi in podražitvami, nepredvidenimi deli ali pa z vgradnjo materialov slabše kakovosti, vsak ponudnik (izvajalec) na koncu vseeno doseže svoj cilj, torej profit.

Koristi »in house« naročil niso samo ekonomske, ki jih je mogoče meriti, temveč tudi druge, ki so nemerljive in o katerih se malo ve, so pa za lokalno okolje zelo pomembne. Če občine, kot lastnice infrastrukture, zaupajo javnemu podjetju, ki je v njihovi lasti, izvajanje različnih del, povezanih z gradnjo nove ali obnovo obstoječe infrastrukture, dejansko vlagajo v njegov razvoj in znanje delavcev tega podjetja. Za uspešno izvajanje investicij je potrebno veliko znanja in redno spremljanje stanja v stroki, spremljanje ponudbe materialov, opreme, tehničnih rešitev ter vseh novosti, ki se pojavljajo (modernizacija). Pridobljena

znanja in izkušnje so kasneje zelo dobrodošli pri vzdrževanju in upravljanju vodovodne infrastrukture. Mi smo ta znanja in izkušnje na mnogih že izvedenih investicijah pridobili in jih imamo. Brez teh bi bili prisiljeni za mnoge posege pri tekočem vzdrževanju najeti zunanje izvajalce, kar bi pomembno podražilo tovrstna dela in bi posledično prineslo tudi višjo ceno vodarine, ki bi jo morali plačevati porabniki, poleg tega pa bi v mnogih primerih prekinitev oskrbe s pitno vodo odprava okvar trajala zagotovo dlje kot sedaj, saj je zunanje izvajalce težko dobiti ravno takrat, ko jih nujno potrebuješ.

Pa še nekaj ne smemo pozabiti. Zaradi podnebnih sprememb nas vse bolj ogrožajo različne naravne in druge nesreče, vse večkrat pa se srečujemo tudi z ekološkimi nesrečami, kot je bila pri nas nesreča v Melaminu ali pa ob prometni nesreči v Loškem Potoku. Tudi varnostno stanje okrog nas se je močno spremenilo in vojna v Ukrajini (in tudi ta na Bližnjem vzhodu) nas je spomnila, da naša varnost ni samoumevna. Ob vseh teh varnostnih vprašanjih smo dolžni razmišljati in načrtovati naše delovanje tudi v izrednih razmerah. Na to nas vse bolj sili tudi nova zakonodaja, ki se sprejema. Oskrba s pitno vodo sodi med kritično infrastrukturo, njeno nedelovanje lahko stanje v izrednih razmerah še poslabša. Kdo bo v izrednih razmerah poskrbel, da bodo prebivalci oskrbljeni s pitno vodo vsaj v količinah, ki so nujne za preživetje? Če ne bomo imeli svojega izvajalca, ki bo poznal teren in vodne zaloge, ki bo usposobljen, strokoven, dobro organiziran, dobro opremljen in zaupanja vreden, veliko tvegamo. Kdo bo takrat prevzel odgovornost, če ne bomo pripravljeni in usposobljeni za izredne razmere? A bomo tudi takrat iskali nekoga z javnim naročilom, nekoga na trgu? Odgovor na

Prebivalci ukrajinskega kraja Časiv Jar blizu frontne črte v Bahmutu se po ruskem napadu na kritično infrastrukturo zanašajo na dostavo pitne vode. Foto: Reuters

Vir: RTV SLO

ta vprašanja je zelo enostaven in samoumeven. Sami moramo poskrbeti za urejeno oskrbo s pitno vodo, tako sedaj, ko živimo normalno življenje, kot tudi takrat, ko bodo izredne razmere. Glede tega imamo najbrž vsi enako mnenje. Zato vztrajamo na poti, ki smo jo v tem poročilu podrobno opisali. Stabilno poslovanje, jasni cilji in proaktivno delovanje so tudi značilnosti minulega poslovnega leta. V vseh občinah je oskrba s pitno vodo potekala nemoteno, izvajale so se izboljšave, obnove in tudi modernizacije obstoječe infrastrukture, gradili pa so se tudi novi odseki vodovodov. Kratek prikaz teh dogajanj predstavljamo v nadaljevanju tega poročila.

3.1 INVESTICIJSKA IN VEČJA VZDRŽEVALNA DELA NA INFRASTRUKTURI

1. V Nemški vasi smo v letu 2025 nadaljevali z obnovo omrežja. Obnovili smo zelo pomemben odsek vodovoda, kar nam je omogočilo ukinitvev dela starega azbest-cementnega cevovoda DN 200, v skupni dolžini 350 m, ki je potekal po privatnem zemljišču, ki je zelo močvirnato in neprijazno za vzdrževalna dela. V sklopu realizacije tega posega smo obnovili skupaj 206,40 m cevovoda. Pretežni del tega cevovoda, v dolžini 121,40 m, je umeščen v lokalno cesto. Ta del smo izvedli z uporabo cevi iz nodularne litine, premera DN 100 mm. Ostali del cevovoda, v dolžini 85 m, ki poteka po kolovozni poti, pa smo izvedli z uporabo cevi PE RC PROTECT 63 mm. Na trasi cevovoda smo vgradili 3 nove hidrante, in sicer 2 nadzemna in enega podzemnega. Obenem smo obnovili tudi 11 hišnih priključkov in jih opremili z ustreznimi vodomernimi termo jaški. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju novega cevovoda smo ta novi odsek cevovoda povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje.

Slika 1: Odcep za novi cevovod v Nemški vasi

2. V Prešernovi ulici v Kočevju smo nadaljevali z deli na obnovi vodovoda, ki so se začela v letu 2024 (dela so se izvajala hkrati z izgradnjo kanalizacije in obnovo ceste). Stari dotrajani cevovod v dolžini 49 m smo nadomestili z novimi cevmi iz nodularne litine, vgradili smo nov hidrant in obnovili 6 hišnih priključkov. Po izvedeni tlačni probi smo novi odsek cevovoda povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje, teren pa smo vzpostavili v prvotno stanje.

Slika 2: Izkopen kanal, polaganje cevi in izdelava odcepa z zasunom

3. Nadaljevali smo z deli na obnovi vodovoda v Koblarijih. Obnovili smo odsek starega dotrajanega omrežja, ki nam je povzročal mnogo težav, delno zaradi nedostopnosti cevi in delno zaradi vodnih izgub. Skupno smo obnovili 320 m omrežja in na tem delu smo stari cevovod nadomestili z novimi cevmi iz nodularne litine, vgradili smo 2 nova nadzemna hidranta in obnovili 17 hišnih priključkov. Po izvedeni tlačni probi smo novi odsek cevovoda povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje, teren pa smo vzpostavili v prvotno stanje.

Slika 4: Prestavitev cevovoda Pri Unionu

5. V Mahovniku smo obnovili krajši odsek amortiziranega cevovoda. V dolžini 150 metrov smo zamenjali stari PVC 315 cevovod z novim cevovodom iz nodularne litine DN300. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju novozgrajenega odseka vodovoda, smo tega povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje.

Slika 5: Zahteven izkop in montaža cevi DN300

Slika 3: Zahteven izkop zaradi obstoječih instalacij

6. V Kočevju, v Mestnem logu, smo v sklopu obnove elektro omrežja in cestišča izvajali tudi rekonstrukcijo vodovodnega omrežja. Stari cevovod, ki je v preteklosti imel kar nekaj okvar, smo obnovili v dolžini 300 metrov ter ga zamenjali z novimi ductilnimi cevmi DN 100. Vgradili smo tudi 2 nova hidranta in obnovili 16 hišnih priključkov. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju smo novi odsek cevovoda povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje. Investicija se nadaljuje tudi v letu 2026.

Slika 6: Prevezave cevi v Mestnem logu

Slika 7. Hidrant TZO 50

7. V sklopu investicijskega vzdrževanja hidrantov smo v občini Kočevje zamenjali 7 hidrantov na naslednjih lokacijah: TZO 50, Kidričeva ulica 7, Cankarjeva ulica 1, Nabrežje 29, Stara Cerkev pri Osnovni šoli, UHM 2 in na Trati VII/7.

8. V naselju Mozelj smo v sklopu vzdrževanja obnovili močno dotrajan cevovod, kjer smo imeli kar nekaj okvar. Na trasi, dolgi 220m smo vgradili novo cev PE110. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju smo nov odsek cevovoda povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje.

Slika 8. Obnova vodovoda Mozelj

Slika 9: Nova cev v Mahovniku

9. V Mahovniku smo v sklopu komunalnega opremljanja bodočega stanovanjskega naselja vgradili 216 metrov novega cevovoda iz nodularne litine DN100. Za potrebe požarnega varstva smo na cevovodu vgradili tri nove nadzemne hidrante, pripravili pa smo tudi 8 odcepov, za bodoče hišne priključke.

10. V Brezovici smo interventno zamenjali 60 metrov stare dotrajane PE cevi z novo cevjo PEHD 63. V sklopu tega posega smo obnovili tudi tri hišne priključke ter vgradili nov podzemni hidrant za potrebe izpiranja omrežja. Po izvedeni tlačni probi smo novi odsek cevovoda povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje.

Slika 10. Navezava v Brezovici

Slika 11. Prevezava v Vimolju

11. Zaradi več okvar na krajšem odseku vodovoda smo v Vimolju zamenjali 220 metrov stare dotrajane cevi z novo cevjo RC PROTECT 110. V sklopu izvedbe tega posega smo obnovili tudi pet hišnih priključkov. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju smo novi odsek cevovoda povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje.

Slika 12: Prevezava TZO

12. V Kočevju, na Trgu zbora odposlancev, smo obnovili krajši odsek vodovoda. Staro dotrajano cev, kjer smo imeli več okvar, smo v dolžini 30m obnovili z novo cevjo PE 90. V sklopu tega posega smo obnovili tudi tri hišne priključke in vgradili nov podzemni hidrant. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju smo novi odsek cevovoda povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje.

13. V Dolgi vasi smo obnovili stari odsek vodovoda v dolžini 130 metrov. Staro cev smo nadomestili z novo cevjo PE 110. Vgrajen je bil tudi zračnik. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju smo novi odsek cevovoda povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje. Ta poseg nam je omogočil opustitev dela starega amortiziranega omrežja.

14. Podjetje Yaskawa je v industrijski coni LIK postavilo nov obrat, ki ga je bilo potrebno priključiti na vodovodno omrežje. V ta namen je bilo potrebno zgraditi sekundarni cevovod iz smeri Kočevja proti Gorenju v skupni dolžini 120 m. Za izgradnjo tega odseka smo uporabili cevi iz nodularne litine preseka DN 150. Novozgrajeni odsek smo opremili z enim podzemnim hidrantom in zračnikom na najvišji točki cevovoda. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju cevovoda smo novozgrajeni odsek povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje.

Slika13: Prevezava za odjemno mesto Yaskawe

Slika 14:: Obnova komunalne infrastrukture TZO

15. V sklopu obnove komunalne infrastrukture v centru Kočevja, smo na TZO obnovili en del dotrajane PE 90 vodovodne cevi in jo nadomestili z novo PE 110 RC PROTECT, v skupni dolžini 50 metrov. Hkrati smo na tem odseku obnovili tudi 7 hišnih priključkov in jih opremili z ustreznimi jaški. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju cevovoda smo novi odsek povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje.

16. Na Moravi smo obnovili del starega vodovoda. Stari cevovod, ki je že zdavnaj amortiziran in tudi pod dimenzioniran, smo na dolžini 210 metrov zamenjali z novimi cevmi PE RC PROTECT 125. Na trasi vodovoda smo vgradili nov zračnik ter obnovili 1 hišni priključek. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju smo novi odsek cevovoda povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje, teren pa smo vzpostavili v prvotno stanje.

Slika 15: Izkop in položena cev v Moravi

17. V sklopu obnove vodovoda v naselju Bukovica, ki ga je izvajal drug izvajalec, smo obnovili vse hišne priključke v tem naselju, teh je bilo skupaj 30, ob tem pa smo hišne priključke opremili z zunanjimi vodomernimi termo jaški ter v njih prestavili vodomere, ki so se prej nahajali znotraj stanovanjskih objektov.

18. V sklopu izgradnje komunalne infrastrukture v naselju Hrastje pri Ribnici, ki jo je izvajal drug izvajalec smo vse parcele opremili s hišnimi priključki. Celoten poseg je bil razdeljen v dve fazi, in sicer v fazo ETAPA A1, v kateri je bilo izvedenih 20 priključkov, in fazo ETAPA C1, v kateri je bilo izvedenih 13 priključkov.

Slika 16: Obnova v Sajevcu

19. V naselju Sajevce smo v sklopu izgradnje kanalizacijskega omrežja ter ureditve

cestišča obnovili tudi vodovodno omrežje v skupni dolžini 238 m. Stare PE cevi premera 63 mm smo zamenjali z novimi iz

nodularne litine premera DN 100. Stare cevi so potekale preko zelenic, ki so v privatni posesti, nova trasa pa je umeščena v cestni svet, ki je v občinski lasti. Na novi trasi vodovoda smo postavili dva nova hidranta (1x nadzemni in 1x

Slika 17: Obnova v Sajevcu

podzemni) in en zračnik na najvišji točki cevovoda. Obenem smo obnovili tudi vseh 7 hišnih priključkov in jih opremili z ustreznimi vodomernimi termo jaški. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju novozgrajenega omrežja smo le-tega povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje.

20. Zaradi visokih tlakov v omrežju, ki pomembno vplivajo tudi na višino vodnih izgub, ob tem pa so tudi moteči za porabnike in njihovo interno inštalacijo, smo na trasi vodovoda pri Sajevcu izgradili AB jašek in v njem vgradili redukcijski ventil ter druge potrebne elemente. S tem imamo možnost reguliranja višine tlakov v omrežju za določeno skupino porabnikov, ki je prej imela le-te previsoke.

21. V občini Ribnica smo v sklopu investicijskega vzdrževanja javnih hidrantov zamenjali 6 nedelujočih hidrantov, in sicer na naslednjih lokacijah: Ulica talcev, Ugar, Čolnarska ulica, Grajska pot, Kettejeva ulica in na Gallusovem nabrežju.

Slika 18. Zamenjani hidrant v Ribnici

Slika 19: Podzemni hidrant na Slemenski cesti

22. Popravilo okvar na dveh hišnih priključkih na Slemenski cesti v Sodražici se je na terenu izkazalo kot gotovo nemogoče izvedljiv poseg predvsem zaradi izvedene zunanje ureditve pri stanovanjskih objektih, ki sta jo izvedla lastnika hišnih priključkov na trasi le-teh. Zaradi izgradnje visokih škarp, zasaditve grmovja in drugih rastlin, so trase priključkov postale praktično nedostopne, teren pa neprimeren za izvedbo popravila okvar. Kot edina smiselna rešitev se je pokazala v izvedbi podaljška dela sekundarnega cevovoda. To smo naredili z vgradnjo cevi PE RC PROTECT 63, v dolžini 50 m, dodatni odsek cevovoda pa smo zaključili s podzemnim hidrantom, ki nam bo omogočil izpiranje omrežja v fazi vzdrževanja. Obnovili smo tudi oba hišna priključka ter ju opremili z ustreznimi jaški. Poseg je bil izjemno zahteven tudi zaradi dejstva, da gre za izrazito kamnit teren ter posledično za zahteven izkop.

23. Vodovodni sistem Gora je trenutno naš najslabši sistem in nam pri upravljanju povzroča veliko težav, na kar redno opozarjamo. Na cevovodih evidentiramo veliko okvar in posledično vodnih izgub, stanje objektov pa je tudi nezadovoljivo. Zato je bil vložek Občine Sodražica v obnovo dela cevovoda izredno dobrodošel. Obnovljeno je bilo 650 metrov stare dotrajane cevi, ki je nadomeščena s PE RC PROTECT 110. V sklopu investicije smo vgradili nov blatnik in zračnik ter obnovili tri hišne priključke. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju smo novi odsek cevovoda povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje.

Slika 20. Novi blatnik na trasi

Slika 21: Nov odcep v Šegovi vasi

24. Na območju Šegove vasi v Loškem Potoku se je nadaljevala rekonstrukcija dela cevovoda, začeta v letu 2024. Staro in dotrajano cev, ki je potekala po privatnem zemljišču, je nadomestila nova, ki je položena v javno površino. Skupaj smo na novo položili 138 m cevovoda, in sicer 48 m nodularne litine, premera DN 100, 82 m cevi PE RC PROTECT, premera 110 mm, ter 8 m prav tako PE RC PROTECT, premera 63 mm. Obnovljen cevovod smo opremili tudi z blatnikom, za občasno izpiranje omrežja. Obenem smo obnovili tudi en hišni priključek, ki je navezan na novo omrežje. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju smo novi odsek cevovoda povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje.

25. Skoraj vsi objekti na vodovodnem sistemu Loški Potok so že amortizirani (po zakonu ta doba znaša 40 let) in posledično potrebni večjih obnovitvenih del. Še v najslabšem stanju je bil VH Dednik, ki je bil v minulem letu deležen popolne prenove, tako notranjosti objekta kot tudi zunanjskega dela. V sklopu te investicije so bile obnovljene stene na obeh celicah, na novo so bili izvedeni vsi preboji skozi stene za nove cevi, zamenjana so bila okna, vgrajene nove inox lestve za dostop v celice, položena keramika v suhem delu vodohrana, vgrajene so bile nove cevi na dotoku in iztoku iz vodohrana (uporabljen je inox material, da se prepreči korozija, ki pri oskrbi s pitno vodo ni dovoljena). Izvedena je bila dezinfekcija in tlačni preizkus obeh celic, itd. Prav tako smo z novimi vrati in novo fasado (oblaganje s kamnitimi ploščami) popolnoma

uredili zunanost. Za obnovo hidroizolacije nad vodohranom je bilo potrebno odstraniti celoten zemeljski nasip vodohrana, izvesti potrebna dela (hidroizolacija, zaščita hidroizolacije, ureditev in zaščita zračnikov, izvedba kleparskih del, itd.) in ponovni nanos zemljine na vodohran. Izvedeno je bilo tudi barvanje filtra ter vgradnja dodatne cevi za odtok vode pri pranju filtra. Investicija je bilo zelo zahtevna, dela so potekala postopoma, saj je ves čas urejanja vodohrana ta moral biti v funkciji (obratovanju), ker bi v nasprotnem primeru porabniki ostali brez vode. Z dobrim načrtovanjem ter marsikatero premišljeno rešitvijo nam je to uspelo in na to smo zelo ponosni.

Slika 22: Obnovljen VH Dednik

26. Tudi omrežje vodovodnega sistema Delač se sooča s težavami, kar je tudi pričakovano, glede na starost tega sistema (grajen je bil med leti 1978 in 1982). Zato je bil v Novih selih obnovljen krajši del cevovoda, ki je potekal po vrtovih, med hišami in med pomožnimi objekti, poleg tega pa je na trasi vodovoda zraslo marsikatero drevo ali pa je bila zgrajena kakšna ograja. Skratka, vodovod je postal vse težje dostopen in posledično je bilo njegovo vzdrževanje vse težje. Okvare, ki smo jih imeli na tem delu v preteklih letih, je bilo vse težje odpravljati in vse več je bilo ročnega izkopa, ki mora biti v današnjem času izjema in ne pravilo. Zato smo nov cevovod umaknili iz privatnih parcel in ga speljali po lokalni cesti. Stare tankostenske PE 90 cevi, smo nadomestili z novimi v RC PROTECT izvedbi večjih premerov, in sicer: 21 m premera 125

Slika 23: Nova trasa v Novih selih

mm, 96 m premera 110 mm in 40 m premera 63 mm, torej smo skupaj obnovili 157 m cevovoda. Na novi trasi smo vgradili tudi tri nove hidrante, in sicer dva nadzemna in enega podzemnega. Obenem smo na tem delu naselja obnovili tudi vseh 11 hišnih priključkov in jih opremili z ustreznimi jaški. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju smo novi odsek cevovoda povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje.

27. Zaradi polaganja novega asfalta smo v Pirčah obnovili 50 metrov starega dotrajanega cevovoda in ga nadomestili z novim cevovodom PE RC PROTECT 63. Hkrati smo obnovili tudi 6 hišnih priključkov, kar je bilo dokaj težavno in pogojeno s premagovanjem mnogih terenskih ovir, ter vgradili tudi nov podzemni hidrant. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju smo novi odsek cevovoda povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje, teren pa smo vzpostavili v prvotno stanje.

Slika 25: Obnovljen cevovod v Sodevcih

Slika 24. Trasa novega cevovoda in ovire, ki smo jih premagovali

28. V naselju Sodevci smo v sklopu urejanja cestišča zamenjali 170 metrov starega in dotrajanega cevovoda ter ob tem vgradili nove cevi PE RC PROTECT 110. Ob tem smo postavili še dva nova nadzemna hidranta ter obnovili 6 hišnih priključkov. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju smo novi odsek cevovoda povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje.

29. V Starem trgu ob Kolpi smo obnovili krajši odsek vodovoda, kjer smo imeli pogoste okvare. Stari PE cevovod smo nadomestili z novim PE 110. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju smo novi odsek cevovoda povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje.

30. Problematiko previsokih tlakov v omrežju, ki pomembno vplivajo tudi na višino vodnih izgub, ob tem pa so tudi moteči za porabnike in njihovo interno inštalacijo, smo reševali tudi na delu omrežja med Blatami in Ribnico. Preuredili smo obstoječi jašek na trasi

vodovoda in v njem uredili cevni razvod ter vgradili redukcijski ventil in druge potrebne elemente. S tem imamo možnost reguliranja višine tlakov v omrežju, ko izvajamo oskrbo s pitno vodo iz vodohrana Blate.

31. Za nižanje previsokih tlakov v omrežju smo poskrbeli tudi v Retjah. Postavili smo tipski jašek ter v njem vgradili redukcijski ventil. Sedaj oskrba poteka z obratovalnimi tlaki, ki so primernejši za porabnike in njihovo interno inštalacijo.
32. Ob izgradnji avtobusne postaje v Novih Lazih je bilo potrebno tudi obnoviti en del starega vodovoda. Tako smo na novo položili 24 m cevi PE RC PROTECT 110 in 78 m cevi PE RC PROTECT 90. Ob tem smo še obnovili 7 hišnih priključkov z montažo zunanjih termo vodomernih jaškov. Po izvedeni tlačni probi in izpiranju smo novi odsek cevovoda povezali z obstoječim omrežjem ter vključili v obratovanje.
33. Poleg naštetih večjih posegov je bilo opravljenih še vrsto manjših, prav tako potrebnih in pomembnih posegov. Navajamo samo nekatere:
- V občinah Kočevje in Sodražica smo vgradili nove jaške za polnjenje gasilskih cistern, za lažje točenje vode za potrebe gasilstva.
 - Pregledali smo vse hidrante na našem območju, kar je bila zelo obsežna naloga, saj je teh več kot 1.400. Vse hidrante smo po izvedenem pregledu tudi plombirali. Izdelali smo tudi pisno poročilo o njihovi uporabnosti ter ga posredovali občinam. Določene evidentirane pomanjkljivosti, ki jih lahko sami odpravimo, smo tudi naredili.
 - Zamenjali smo črpalko v črpališču Mozelj ter dve črpalke za črpanje odpadne vode iz muljnega bazena v zalogovnik blata ČN Blate in ČU Slovenska vas
 - Zaradi nenormalno dolgih dobavnih rokov (tudi do treh mesecev) smo na zalogo nabavili več strogo namenskih črpalk za črpanje vode ali analizo klora. Na ta način lahko takoj odreagiramo v primeru okvar sedaj vgrajenih črpalk, kar pomeni, da bi bili porabniki brez vode zelo kratek čas.
 - Zaradi lažjega spremljanja stanja na terenu ter možnosti hitrejšega odzivanja ob nepričakovanih težavah, smo nadgrajevali naš sistem telemetrije. Tako smo med drugim poskrbeli za:
 - Vzpostavitev komunikacije z radijsko povezavo med objektoma VH Kržeti NC in VH in ČP Kračali za vklop črpalk.
 - Vzpostavitev komunikacije z radijsko povezavo med objektoma VH Betonovo in VH in ČP Kračali za vklop črpalk.
 - Vzpostavitev radijske povezave med 7 merilnimi jaški in VH Dolenja vas z VH Blate in povezavo v nadzorni sistem (nadgradnja in racionalizacija delovanja sistema – ukinitve naročnin za GPRS povezavo).
 - Nadgradnjo komunikacije z radijsko povezavo med ČP in VH Koče za vklop črpalk.
 - Vzpostavitev telemetrične povezave med VH Trava in nadzornim sistemom v Kočevju.
 - Vzpostavitev komunikacije z radijsko povezavo med objektoma VH Nova Sela in ČP Delač za vklop črpalk.
 - Nadgradnjo radijske povezave med VH in ČP Frančišek in VH Dane za vklop črpalk z energetsko varčnejšim sistemom.

- Prenos podatka trenutnega pretoka in kumulative načrpane vode iz ČP Koprivnik v nadzorni sistem.
- Za potrebe zagotavljanja komunikacije z vodohranom v Mačkovcu smo izvedli telemetrijsko povezavo med črpališčem Kočarji in VH Mačkovec ter prenos podatkov na centralni nadzorni sistem, ki se nahaja na sedežu družbe.
- V vodohranu Trava in črpališču Mozelj smo vgradili analizatorje klora.
- Zaradi zakonskih zahtev smo na določenih zajetjih pitne vode vgradili 6 novih vodomeroev, s katerimi se meri načrpana voda (evidentirani podatek je osnova za poročanje državi) ter zamenjali 2 stara vodomera z ustreznimi žigosanimi vodomeri.
- Zaradi zahtev zdravstvene inšpekciji in zagotavljanja varne oskrbe s pitno vodo, smo zamenjali določene korodirane fazonske kose in lestve za dostop v vodne celice z istimi izdelki, ki pa so iz inox materiala, ki ne korodira. To smo izvedli v objektih HP Sela, VH Kržeti NC, VH Dane, VH Mozelj, VH Grčarice ter VH Dol NC.
- Opravili smo 31 testov tesnosti cevovodov pred njihovo vključitvijo v obratovanje.
- Po naročilu smo za izvajalca del izvedli dezinfekcije novega vodohrana na Hribu (novi dveh celic po 50 m³) ter dezinfekcijo in tlačni preizkus tlačnega in napajalnega cevovoda DN100 od krmilnega jaška na Hribu do novega VH Hrib, v skupni dolžini 520 m, in napajalnega cevovoda DN100 od naselja Hrib do naselja Dednik, v skupni dolžini 600 m.
- Kot preventivno dejavnost za ohranjanje kvalitete vode smo z visokotlačnim čistilcem oprali vodne celice 28-tih vodohranov ter jih po pranju še v celoti dezinficirali. Po zaključku del smo poskrbeli za ponovno nemoteno oskrbo s pitno vodo.

Opisani posegi so samo del tistega, kar smo izvajali na naši infrastrukturi, je pa vseeno prikazani seznam vlaganj v infrastrukturo dovolj dolg in obsežen ter potrjuje navedbo, da smo spet marsikaj izboljšali na infrastrukturi, kar je tudi prav, ostaja pa odprto vprašanje, če je to dovolj. Glede na dolžino omrežja in zakonske amortizacijske stopnje najbrž ne. Vemo tudi, da je potrebno pri gospodarjenju z infrastrukturo upoštevati določena pravila. Če se npr. na določenem odseku pojavlja več okvar, je ekonomsko smiselno ta odsek čim prej obnoviti, ne glede na starost tega odseka. Zato je dobro gospodarjenje z infrastrukturo in pravočasno ukrepanje ključno za varno oskrbo s pitno vodo in ohranjanje uporabnosti te infrastrukture. Če to zapostavimo za nekaj časa, je stanje težko sanirati čez noč, ker tudi potrebnih finančnih sredstev ni mogoče zagotoviti čez noč. Ko gre enkrat narobe oziroma, ko oskrba s pitno vodo ni varna, se stopnjujejo tudi pritiski na upravljavca in občine, ki so lastnice infrastrukture, bodisi s strani pristojnih organov, še posebej inšpekcij, bodisi s strani porabnikov, ki zahtevajo svoje pravice,

in v teh pogojih je resnično težko delati. Temu lahko pritrdimo tudi z mnogimi lastnimi izkušnjami.

Ali si predstavljamo vse možne težave, ki bi jih imeli, če ne bi vztrajali in uspeli realizirati projekta SORIKO? Kako bi porabniki sprejeli 50 ali 100-dnevno omejitev porabe vode za prehranske namene v mestih Kočevje ali Ribnica in kako bi jim pojasnili ta ukrep? Verjetno bi bilo iskanje izgovorov in rešitev zelo zahtevno in neprijetno za vse nas, vse to pa porabnikov ne bi zadovoljilo. Podobne težave bi se pojavljale pri obvladovanju prevelikega števila okvar (in posledično pogostih prekinitvah dobave vode), količin vodnih izgub, itd. Vse to so osnovni razlogi in tudi pravi argumenti za vsakoletno načrtovanje obnove vodovodne infrastrukture in za zagotavljanje potrebnih finančnih sredstev za te posege. Sedaj je vse lažje, saj imamo na razpolago vsaj sredstva najemnine, ki so strogo namenska sredstva za financiranje teh posegov, in že s temi sredstvi je mogoče veliko postoriti.

Omeniti moramo tudi problematiko azbestnih cevovodov. Trenutno imamo v obratovanju še cca. 11 km azbestnih cevovodov, ki se nahajajo na več lokacijah. Res je, da ne obstaja nobena relevantna študija, ki bi potrjevala škodljivost teh cevi za izvajanje varne oskrbe s pitno vodo, opazamo pa, da te cevi pri porabnikih niso ravno zaželeni. Tudi NIJZ je pripravil priporočilo za upravljavce vodovodov, kjer je upravljavcem naložil določene naloge glede teh cevovodov. Med drugim nalaga tudi izdelavo terminskega načrta menjave teh cevovodov. To je tudi določen znak, da bi v naslednjih letih lahko azbest cementne cevi postale problematične. Zato bi bilo zelo dobro in tudi s strani javnosti pozitivno sprejeto, da vložimo nekaj naporov in čim prej umaknemo te cevi iz uporabe, vsekakor pa prej, preden nas v to prisili zakonodaja.

3.2 OBNOVA IN VZDRŽEVANJE HIŠNIH PRIKLJUČKOV IN IZDAJA SOGLASIJ

DOLŽINE HIŠNIH PRIKLJUČKOV PO OBČINAH IN SISTEMIH ZA LETO 2025

OBČINA	ID VODOVODNEGA SISTEMA	DOLŽINA CEVOVODA (m)
OBČINA KOČEVJE	1092_KOČEVJE - RIBNICA - SODRAŽICA	58.251
	1094_DOL	1.733
	1098_BREZOVICA - VIMOLJ	1.310
	1100_KOPRIVNIK	643
	1108_SPODNJI LOG	169
	1111_KNEŽJA LIPA	103
	1501_LAZE PRI PREDGRADU	264
	3021_BILPA	53
	SKUPAJ	62.525
OBČINA RIBNICA	1092_KOČEVJE - RIBNICA - SODRAŽICA	27.694
	1103_KOT - JURJEVICA - BREŽE	2.535
	1104_FRANČIŠEK	1.463
	SKUPAJ	31.692
OBČINA SODRAŽICA	1092_KOČEVJE - RIBNICA - SODRAŽICA	8.009
	1095_GORA	852
	1103_KOT - JURJEVICA - BREŽE	401
	SKUPAJ	9.262
OBČINA LOŠKI POTOK	1093_LOŠKI POTOK	8.162
	1110_TRAVA - SREDNJA VAS	440
	1500_NOVI KOT	22
	1910_STARI KOT	379
	SKUPAJ	9.002
OBČINA KOSTEL	1096_KOSTEL - KAPTOL - DELAČ	2.365
	1097_JAKŠIČI - FARA	3.414
	1106_VRH - KRKOVO	1.230
	1112_ŽAGA	215
	1909_KUŽELJ	350
	SKUPAJ	7.574
OBČINA ČRNOMELJ	1094_DOL	4.738
	SKUPAJ	4.738
VSE OBČINE SKUPAJ		124.794

Hišni priključki so ena od ključnih točk vodovodnega sistema, ki so bili vse do leta 2013 zakonsko neupravičeno zanemarjeni. Lahko jih celo imenujemo pomembne kritične točke vodovodnega sistema, in sicer zaradi več razlogov. Kot prvega navajamo številčnost teh priključkov, saj je teh v našem upravljanju več 9.337. Za upravljavca, ki svojo dejavnost ne izvaja v eni od dvanajstih mestnih občin, temveč v podeželskih občinah, je to sorazmerno veliko število priključkov. Naslednji razlog je povezan z dolžino omrežja teh priključkov, ki je zelo velika in pomembno vpliva na obseg našega dela. V našem upravljanju so samo odseki priključkov od javnega vodovodnega omrežja do merilne točke porabe (vodomera) in samo dolžina teh odsekov priključkov, po sedaj znanih podatkih (vseh priključkov še nimamo vrisanih v katastru, ker nam njihov potek ni znan)

znaša 124,8 km, kar je zelo veliko. V času prevzema v upravljanje je bila dolžina teh priključkov še večja. Delni vzrok za to je zgodovinski, saj se je v določenem obdobju stanovanjska gradnja razvijala hitreje kot javno vodovodno omrežje in posledično so bili nekateri hišni priključki zelo dolgi (zdaj izvajamo optimizacijo dolžine teh priključkov), delno pa tudi iz razloga, ker so bila merilna mesta praviloma v objektih, sedaj pa jih prestavljamo v zunanje merilne jaške in s tem krajšamo dolžine teh priključkov. Tretji razlog, zakaj so hišni priključki zelo pomembna točka oskrbe s pitno vodo, je njihovo zatečeno stanje. Mogoče je to celo najpomembnejši razlog, ki je tesno povezan z zgodovino gospodarjenja s temi priključki.

Do leta 2013 so bili hišni priključki brez pravega gospodarja oziroma prave skrbi, čeprav je bilo njihovo lastništvo ves čas nesporno znano. Hišni priključki so sestavni del stanovanjskega (ali drugega) objekta in so v lastništvu lastnika objekta. Meritve porabljene vode so se izvajale v samem objektu, torej na koncu teh priključkov, in vsa morebitna puščanja vode na trasi priključka niso bila izmerjena oziroma evidentirana in niso finančno bremenila lastnika tega priključka. Posledično ta ni bil preveč zainteresiran za obnovo tega dela svoje lastnine, kar je logično. Izjema se je dogajala v primerih, ko je puščanje vode postalo moteče in je lastniku priključka delalo škodo na njegovi posesti. Tudi po preteku življenjske dobe hišnih priključkov so lastniki le-teh ostajali pasivni in niso pristopali financiranju obnove tega dela svoje lastnine, čeprav so s tem škodovali tudi

svojem zdravju (na terenu še vedno najdemo priključke iz pocinkanih in celo svinčenih cevi). Upravljavec izgube vode, ki so se dogajale na hišnih priključkih, ni mogel evidentirati ali oceniti in so se dejansko porazdelile na celoten sistem, povzročena škoda pa se je razdelila na vse porabnike. Tudi sicer so bili upravljavci vodovoda dejansko nemočni, ker namenskih sredstev za kontrolo in obnovo hišnih priključkov niso imeli (tudi pooblastil za to ni bilo), javnih sredstev za tovrstne namene pa niso smeli porabljati (teh tudi sicer, zaradi zamrznjenih cen komunalnih storitev, ni bilo). Imel pa je upravljavec vodovoda, zaradi neurejenih razmer, eno dodatno težavo: po veljavni zakonodaji mora zagotavljati zdravstveno ustreznost pitne vode na pipi pri porabniku, nevzdrževani hišni priključki pa so predstavljali veliko tveganje za kvaliteto pitne vode, še posebej v pogojih neurejenega odvajanja odpadne vode. Torej mu je bila odgovornost naložena, pristojnosti pa ni imel, kar je bilo popolnoma nelogično.

Stanje 1.3.2026

Šifra lokacije	Naziv lokacije	Število vodomero	Delež	Število vodomero 2	Delež 2
2	Zunaj - tipski vodomerni jašek	4.320	45,39	5.742	60,33
3	Zunaj - betonski jašek	1.422	14,94		
6	V objektu - jašek	3.293	34,60	3.776	39,67
7	V objektu - niša	483	5,07		
	skupaj	9.518	100,00	9.518	100,00

Zakaj opisujemo pretekle izkušnje? Zato, ker jih je potrebno poznati, da bi razumeli določene težave, ki so na terenu še vedno prisotne in se z njimi skorajda dnevno srečujemo (hkrati pa tudi, da bi znali oceniti, kakšne izboljšave in pozitivne premike smo uspeli narediti in kaj nas še čaka). Težave s hišnimi priključki so, po mnogih letih opozarjanja na njih, postale nevzdržne in država je končno leta 2012 sprejela logično rešitev, ki sedaj omogoča lažje delo upravljavcu, porabnikom pa zvišuje standard oskrbe s pitno vodo. S tem, ko so izvajalci oskrbe s pitno vodo dobili v upravljanje še dele hišnih priključkov med javnim omrežjem in vodomernim jaškom oziroma mestom meritve porabljene vode, in tudi namenski finančni vir za potrebna dela, je zagotovljen strokovni nadzor nad celotno potjo vode od zajetja oziroma meritve zajete vode do meritev porabljene vode. Delo na terenu je sedaj nekoliko lažje, pristojnosti so znane, lažje je tudi načrtovanje posegov, ni izgube časa v prepričevanju lastnikov priključka, da je obnova le-tega potrebna, itd. Upravljanje tega dela vodovodnega omrežja sedaj načeloma poteka nemoteno (razen pri določenih izjemah) in tudi na veliko zadovoljstvo samih porabnikov, saj jim ni potrebno plačevati intervencijskih posegov v enkratnem znesku, temveč je ta storitev zajeta v ceni omrežnine. Ni pa vse idealno. Na terenu se, pri vzdrževanju hišnih priključkov, srečujemo včasih z nemogočimi razmerami. Na hišnih priključkih najdemo zgrajene objekte, škarpe, ograje, visoke podporne zidove, dodatna nasutja (ta so v posameznih primerih tudi tri ali celo več metrov), posajena drevesa, zgrajena je različna zunanja ureditev. Skratka, vrsta ovir, ki nam preprečuje enostaven poseg in intervencijo in včasih se resnično najdemo v situaciji, ko ne vemo, kaj narediti.

Ne glede na vse to je sedaj delujoči način upravljanja hišnih priključkov vsekakor eden največjih dosežkov spremenjene zakonodaje na področju urejanja dejavnosti oskrbe s pitno vodo. Naše občine, ki so poznale problematiko vzdrževanja hišnih priključkov, ker smo jih o tem redno obveščali, so to spremembo takoj vnesle v svoje odloke o oskrbi s pitno vodo in s tem upravljavcu omogočile celovito upravljanje na vseh delih sistema za oskrbo s pitno vodo, hkrati pa so v sklopu vzdrževanja hišnih priključkov predvidele tudi selitve merilnih mest iz stanovanjskih hiš v vodomerno jaške, ki se postavijo zunaj objekta, čim bližje javnemu omrežju (s tem tudi zmanjšujemo možnost postavitve nelegalnih ali »črnih« iztočnih mest oziroma krajo vode), kar se je izkazalo kot zelo dobra rešitev iz več razlogov. Zato lahko zaključimo, da danes na terenu upravljanje hišnih priključkov poteka organizirano, strokovno in z nekoliko manj težav, kar pa je najpomembnejše, nov način dela daje rezultate in ti so vidni. Kot upravljavec smo porabnikom ves čas na voljo, na terenu pa smo vsakodnevno prisotni.

Vsi novi hišni priključki se evidentirajo takoj ob izgradnji, postopoma pa se izdeluje tudi kataster starih hišnih priključkov, kar je zelo zahtevna naloga, ker podatkov iz preteklosti ni in je potrebno vse delati na novo. Ob sprejemu hišnih priključkov v upravljanje, leta 2013, smo okvirno ocenjevali, da bomo z njimi dobili v upravljanje cca. 100 km dodatnega vodovodnega omrežja. Ko smo po evidentiranju cca. treh četrtin hišnih priključkov to dolžino presegli, smo to oceno popravili na cca 140 km, danes pa, do sedaj evidentirana dolžina znaša 124,8 km, številka pa ni dokončna, ker zaradi pomanjkanja podatkov, določene trase hišnih priključkov sploh niso znane in posledično tudi niso evidentirane.

Začetek upravljanja hišnih priključkov je bil zelo zahteven in tudi stresen, saj se nam je čez noč obseg infrastrukture, s katero upravljamo, povečal za četrtno, ob dejstvu, da nismo imeli nobene evidence ali podatkov o dodatnem

obsegu del, ki smo ga dobili. Poleg tega je bila ta dodatna infrastruktura v zelo slabem stanju. Tudi kadrovsko je bilo zelo težko odgovoriti na dodaten obseg dela. Eden od prvih ukrepov, ki smo jih naredili po prevzemu hišnih priključkov v upravljanje, je bila izdelava analize stanja na terenu in ugotavljanje najbolj kritičnih priključkov, ki so zahtevali takojšnje ukrepanje. V relativno kratkem času smo opravili terenski ogled in kontrolo vseh vodomernih jaškov in vodomeroev, kjer smo pregledali vodotesnost, higienske razmere, zaščitenost proti zmrzali, dimenzijsko ustreznost ter druge posebnosti teh delov hišnega omrežja. O ugotovitvah smo, če so to razmere na terenu zahtevale, tudi pisno opozarjali porabnike oziroma lastnike teh priključkov. V kratkem času je bilo opravljeno resnično zelo obsežno delo in rezultat tega dela je bila vzpostavitev baze

podatkov s foto posnetki vseh odjemnih mest. Poleg tega smo z narejeno inventuro stanja na terenu in izvedenimi ukrepi že izvedli prvo opazno izboljšavo na tem delu vodovodnega omrežja. Tako smo pomembno vplivali na zmanjšanje posledic, ki jih povzroči zmrzal, znižali smo število izlivov in poskrbeli za boljšo higieno in urejenost vodomernih mest in s tem

posledično za boljšo kvaliteto pitne vode ter varnost oskrbe s pitno vodo, kar je najbolj pomembno. Vse te naše prve aktivnosti ob prevzemu hišnih priključkov v upravljanje so bile na terenu dobro sprejete. Z nenehnim opozarjanjem na slab odnos nekaterih porabnikov do lastnih merilnih mest smo želeli (in v največji meri tudi uspeli) postopoma spremeniti slabe navade porabnikov, kar je edino pravilno in nujno potrebno. Tudi sami smo bili presenečeni, kako so se nekateri posamezniki malomarno obnašali do svojega merilnega mesta in posledično tudi do svojega zdravja. V posameznih primerih so bila merilna mesta dobesedno zalita z gnojevko, kar je nedopustno.

V preteklem letu smo ob celovitih rekonstrukcijah vodovodnega omrežja na različnih koncih občin, kjer izvajamo svojo dejavnost, skupaj obnovili 164 priključkov.

Obnov hišnih priključkov in premestitev merilnih mest v zunanje vodomerne jaške nismo izvajali samo na lokacijah, kjer se je celovito obnavljalo javno vodovodno omrežje, temveč tudi drugod po terenu, kjer imamo težave bodisi zaradi dotrajanosti hišnega priključka bodisi zaradi neprimernih jaškov v notranjosti objekta, kjer smo ovirani pri redni menjavi vodomera. Veliko število prestavitev merilnih mest in obnove hišnih priključkov izvajamo tudi na željo porabnikov, ko ti preurejajo zunanjo okolico svojih objektov ali pa preurejajo prostore v objektih, kjer so prej imeli nameščena merilna mesta. Tako smo v preteklem letu prestavili 55 merilnih mest v zunanje vodomerne jaške. Ugotavljamo, da je v posameznih občinah ali delu občin interes porabnikov za obnovo priključkov večji,

v posameznih pa manjši, nekateri celo zavračajo obnovo priključkov, kar ni logično, ker vodomerno mesto znotraj objekta prinaša kar nekaj tveganj (poplave). Glede tega nas v bodoče čaka še nekaj dela, ki ga bomo morali uskladiti s pristojnimi občinskimi službami.

Poleg tehničnih težav pri obnovi priključkov nam težave povzroča tudi neenakomerna letna potreba po obnovi le-teh in posledično temu neenakomeren letni strošek teh obnov. Zato se nam v kakšnem letu pojavi problem z zagotavljanjem potrebnih finančnih sredstev za tovrstna dela, ker s prevelikim potrebami presegamo zagotovljena finančna sredstva. Največ priključkov se obnovi ob celovitih obnovah omrežja, ki se na terenu izvajajo, obseg teh obnov oziroma njihovo dinamiko izvajanja pa tudi občine težko načrtujejo. Veljavna Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja omogoča vsakoletno spremembo cene omrežnine oziroma njeno prilagajanje tekočim potrebam, v praksi pa je to težko izvedljivo zaradi več razlogov, predvsem pa zaradi prej navedenega pomanjkanja pravočasnih podatkov o dinamiki in obsegu izvajanja del na obnovi vodovodnega omrežja.

Ko navajamo podatke o novem načinu gospodarjenja s hišnimi priključki ter mnogimi narejenimi izboljšavami stanja le-teh, je potrebno še posebej poudariti dejstvo, da pri novih odjemalcih že v fazi priprave izgradnje stanovanjskega ali poslovnega objekta poskrbimo, da se zagotovi meritev porabljene vode zunaj objekta, v tipskem vodomernem jašku ali pa v jašku, ki ga porabnik izdelava sam (teh je zanemarljivo malo). S tem se je poskrbelo, da se na terenu ne odpirajo novi problemi, sami pa se fokusiramo samo na odpravo starih bremen. Če naredimo skupno rekapitulacijo v preteklem letu postavljenih zunanjih merilnih jaškov, je bilo teh skupaj (novogradnje, obnove in premestitve) 189, od tega 62 jaškov za nove odjemalce. Največ je bilo vgrajenih enojnih jaškov, in sicer 172, ter 17 dvojnih. Ob vsem naštetem smo v preteklem letu popravili tudi 141 okvar, ki so se pojavile na hišnih priključkih. Večina okvar je bila na priključni cevi in na cestnem ventilu, predvsem zaradi dotrajanosti materialov. Poleg tega smo v preteklem letu na hišnih priključkih izvedli tudi 59 plačljivih intervencij. V glavnem so bile to poškodbe na priključni cevi, izredne zamenjave vodomerovalov zaradi zmrzali ter razne manjše usluge, ki ne sodijo v obseg vzdrževanja hišnih priključkov.

Prikaz opravljenih del iz naslova vzdrževanje hišnih priključkov

Občina	Število okvar na HP	Število premestitev merilnih mest	Število obnovljenih HP	Skupno število vgrajenih jaškov	
				enojni	dvojni
Občina Kočevje	75	39	71	82	10
Občina Loški Potok	8	1	10	6	0
Občina Ribnica	40	9	47	62	3
Občina Kostel	9	3	26	9	3
Občina Sodražica	5	2	3	6	0
Občina Črnomelj	4	1	7	7	1
SKUPAJ	141	55	164	172	17

Navedeno število okvar na hišnih priključkih je celo malo nižje kot v letu prej in ni preveliko glede na skupno število priključkov, ki jih imamo. Kot je bilo že navedeno, je na področju tega dela vodovodnega omrežja narejen viden pozitiven premik, kot rezultat desetletja

organiziranega oziroma urejenega gospodarjenja. Pri tem je bilo od leta 2013 do danes obnovljenih pomembno število priključkov, ki so bili res v slabem stanju, ob tem pa je bilo tudi veliko vodomerovalov prestavljenih iz objektov v zunanje vodomerne jaške. Brez tega pozitivnega premika in izboljšav bi bilo stanje na terenu težko obvladljivo, na posameznih lokacijah celo kritično, pojavljale bi se težave s kakovostjo vode na pipah porabnikov, količine izgubljene vode pa bi bile dosti večje

oziroma bi te imele zaskrbljujoč trend rasti. Na zastavljeni poti upravljanja s hišnimi priključki je potrebno nadaljevati, saj imamo na tem delu vodovodnega omrežja zagotovo še vrsto okvar

V številnih delih države so cevovodi oziroma javni vodovodni sistemi zastareli, največ okvar in puščanj pa je na sekundarnih cevovodih in hišnih priključkih, pravijo na ministrstvu za naravne vire in prostor.

in puščanja vode, kar vpliva na vodno bilanco. Na hišnih priključkih, ki jih saniramo, najdemo tudi primere nedovoljenega odvzema vode, ki ga po prestavitvi merilnega mesta v

zunanji vodomerni jašek odpravimo (upamo, da ne zgolj začasno).

Jasno je, da čez noč ni mogoče sanirati napak, ki so se delale 50 let, v določenem časovnem obdobju pa je to mogoče, če se pri tem vztraja. Ob prevzemu hišnih priključkov v upravljanje smo si okvirno določili 30-letno obdobje, kar približno ustreza amortizacijski dobi posameznega hišnega priključka, v katerem bomo v celoti sanirali stanje na terenu. Zaenkrat nam gre dobro. Če bo vse teklo kot do sedaj, bomo ta cilj tudi uresničili. Potrebno je samo vztrajati na načrtani poti ter nadaljevati s prakso, da se pri vsaki večji obnovi vodovodnega omrežja hkrati poskrbi tudi za celovito obnovo (starih) hišnih priključkov na tem delu omrežja, ob tem pa nikakor ne zanemariti potrebe po obnovi ostalih kritičnih priključkov, ne glede na to, kje se nahajajo. Včasih res ne gre lahko, ker se na terenu srečujemo s celo vrsto ovir in je zelo težko obnoviti traso vodovodnega priključka, še težje pa poiskati prostor za umestitev vodomernega jaška.

Ko govorimo o hišnih priključkih, je potrebno omeniti še eno našo aktivnost, ki je povezana z njimi oziroma je predpogoj, da do novega hišnega priključka sploh pride. Hydrovod d.o.o. ima poleg drugih zadolžitev tudi javno pooblastilo za izdajo projektnih pogojev in mnenj v skladu s predpisi s področja urejanja prostora in graditve objektov na območju občin, v katerih opravlja gospodarsko službo oskrbe s pitno vodo.

Služba za izdajanje prej omenjenih dokumentov je v letu 2025, na zahtevo različnih investorjev, izdala 39 projektnih pogojev in 132 soglasij ter 60 pogodb o priključitvi na javni vodovod oziroma o izgradnji novih hišnih priključkov.

3.3 KOHEZIJSKA PROJEKTA – SORIKO IN SUHOKRANJSKI VODOVOD

Pred dvajsetimi leti je bilo stanje vodovodne infrastrukture, s katero je Hydrovod izvajal svojo dejavnost oskrbe s pitno vodo, v dokaj slabem stanju. Občine niso imele potrebnih sredstev, da stanje izboljšajo, upravljavec pa je imel zamrznjene cene komunalnih storitev, ki so komaj zadoščale za normalno obratovanje in tekoče vzdrževanje infrastrukture. Edina rešitev za premik na bolje se je kazala v potegovanju za nepovratna sredstva, bodisi evropska bodisi državna. Tako smo leta 2006 začeli z bolj resnimi aktivnostmi na pripravi podlag za kandidiranje za sredstva evropskega kohezijskega sklada ter pripravi tehnične in finančne dokumentacije. Na tej poti je bilo mnogo ovir in mnogo zapletov, a nam je na koncu uspelo. Zadnja dela so bila izvedena v letu 2022, ko je bil zgrajen še nov vodohran v Gotenici ter izvedena obnova vodovoda v Zamostcu. Z realizacijo obeh kohezijskih projektov, Oskrba s pitno vodo na območju Sodražica – Ribnica – Kočevje (krajše: SORIKO) in Oskrba s pitno vodo

Suhe Krajine (tisti del, ki se je izvajal v občini Kočevje), se je varnost oskrbe porabnikov s pitno vodo bistveno izboljšala. Za nas je še posebej pomemben projekt SORIKO. Sami smo bili ves čas vpeti v načrtovanje in izvedbo tega projekta ter po zaključku del tudi v uspešno vključitev v obratovanje. Zato je razumljivo, da smo ob zaključku tega velikega projekta čutili veliko olajšanje, ker je šlo resnično za zelo zahteven projekt. Res je vse skupaj trajalo zelo dolgo, prehojena je bila dolga in zahtevna pot, so pa doseženi rezultati tako veliki, da smo lahko ponosni na njih, tako vse tri občine, ki so bile partnerice v projektu, kot tudi mi na Hydrovodu. Glede na sedanjo prakso dodeljevanja evropskih sredstev, se nikoli več ne bo ponovila priložnost, ki smo jo mi znali in zmogli izkoristiti. Izgradili smo veliko nujno potrebne vodovodne infrastrukture ob skoraj 90% sofinanciranju z nepovratnimi sredstvi, kar je izjemen rezultat. Če bi nam na terenu nekateri bolj sledili, bi lahko izvedli še večji obseg del. Naj še enkrat ponovimo pozitivne dosežke tega kohezijskega projekta:

- Zgrajeni so osnovni transportni cevovodi, ki dejansko predstavljajo hrbtenico delovanja našega vodovodnega sistema. Ti cevovodi so v veliki meri nadomestili stare, nezanesljive in že amortizirane azbestne cevi, o katerih imajo mnogi različne pomisleke.
- Zgrajene so tri nove vodarne, ki skrbijo za primerno pripravo vode na zajetju. S tem se je varnost oskrbe s pitno vodo bistveno povečala za vse porabnike. Če vodarn ne bi imeli, bi bili porabniki več dni na leto deležni ukrepa obveznega prekuhavanja vode za prehranske namene.
- Na novozgrajeno omrežje so priključeni mnogi obstoječi porabniki in tudi novi porabniki, ki do sedaj niso imeli primerno urejene oskrbe s pitno vodo oziroma niso bili del sistema javne oskrbe s pitno vodo.
- Stopnja sofinanciranja gradnje z nepovratnimi sredstvi je bila zelo visoka, znašala je 87,4 %, kar je izredno visok procent sofinanciranja. Za primerjavo: sofinanciranje gradnje vodovodov, ki se izvaja iz sredstev za okrevanje in odpornost, je zgolj polovično (50%). To v primeru projekta SORIKO pomeni razliko skoraj 10.000.000 €. Teh sredstev Občine Kočevje, Ribnica in Sodražica same ne bi zbrale.
- Projekt je bil realiziran v okviru predvidenih sredstev, kar je danes redkost.
- Zaradi obeh kohezijskih projektov se je tudi močno povišala vrednost vodovodne infrastrukture, ki jo imajo v svoji lasti Občine Kočevje, Ribnica in Sodražica. Iz naslova višje vrednosti infrastrukture prejemajo te tri občine na letnem nivoju približno 500.000 € dodatne najemnine.

Vsa zgrajena infrastruktura je že nekaj časa v funkciji in uspešno deluje. Obstajajo nekatere težave pri delovanju vodarn, ki so navedene pri opisu delovanja le-teh.

V teku je nova finančna perspektiva, ki tudi omogoča sofinanciranje gradnje in obnove vodovodne infrastrukture z nepovratnimi sredstvi. Lastnice dela naše infrastrukture, Občini Ribnica in Kostel, se potegujeta za nepovratna evropska sredstva kohezijskega sklada, s katerimi bi se zgradilo ali obnovilo cca. 15 km vodovodnega omrežja, eno črpališče ter 2 vodohrana. Sredstva se dodeljujejo pod pogojem, da se zmanjšajo vodne izgube za 20 %, kar je dokaj zahteven pogoj. Želimo si in verjamemo, da bodo ta prizadevanja uspešna in se bomo ob koncu leta 2029 veselili novih pridobitev.

3.3.1 Delovanje vodarn Blate, Slovenska vas in Globel

V poročilu smo že opisali regionalni vodovod od Sodražice do Kočevja in njegov pomen za oskrbo porabnikov teh občin s pitno vodo. Delovanje tega vodovodnega sistema zagotovo ne bi bilo tako varno in stabilno, če nam ne bi uspelo v okviru kohezijskega projekta SORIKO izgraditi novih vodarn s pripravo vode z ultrafiltracijo v Blatah, Slovenski vasi in Globeli. Gre za objekte, ki so tehnološko zelo zahtevni in upravljanje z njimi ni enostavno. Zahtevajo 24-urni nadzor in si zato zaslužijo nekaj več pozornosti v tem poslovnem poročilu.

Vodarne so tekom leta 2025 delovale stabilno in brez večjih motenj. Obstajajo nekatere težave, ki jih rešujemo oziroma jih moramo rešiti, te pa so posledica napake izvajalca tekom gradnje (žal je šel izvajalec del v stečaj in likvidacijo), delno pa tudi neživiljenjske okoljske zakonodaje. Gre za težave povezane z neučinkovitim pranjem predfiltrrov, kar je lažje rešljivo, ter z odvajanjem odpadnih voda iz vodarn Slovenska vas in Blate v času povišane motnosti surove vode (preseganje parametrov Fe in Al, ki so predpisani v izdanem OVD-ju), kar je zahtevnejša naloga. Ne glede na vzroke teh težav ostaja dejstvo, da smo mi, kot upravljavec, dobili v upravljanje tri vodarne, pri katerih se je v fazi obratovanja izkazalo, da obdelava odpadnih voda ne deluje optimalno in jo je potrebno dodelati. Pri vodarni Globel smo uspeli stanje sanirati in sedaj tam nimamo težav, pri vodarnah v Blatah in Slovenski vasi pa so te še prisotne in nas to delo še čaka. Želimo si, da se to izvede čim prej ter se s tem zagotovi optimalno delovanje zgrajenih naprav. Doseči moramo mejne (ciljne) vrednosti odpadnih voda, ki so zapisane v izdanem OVD-ju v kateremkoli vremenu oziroma ob katerikoli motnosti.

Ne želimo si težav z inšpekcijskimi službami in verjamemo, da imajo isti cilj tudi lastnice teh vodarn, ki morajo poskrbeti, da se izvedejo še ta potrebna sanacijska dela. Sami vlagamo veliko naporov v iskanje vzroka težav ter možnih rešitev. V minulih letih smo večkrat izvajali testiranje uspešnosti koagulacije in flokulacije v vodarni Slovenska vas. Test je potrdil ustreznost tehnoloških ukrepov, vendar pa za uspešnost samega procesa koagulacije in flokulacije trenutno zgrajeni bazeni niso ustrezne velikosti oziroma volumna in je to najbrž osnovni vzrok težav, ki jih imamo. Enak postopek testiranja ustreznosti tehnološkega postopka koagulacije in flokulacije bo potrebno narediti tudi v vodarni Blate. Pri težavah s predfiltri pa je jasno, da te izvirajo iz razloga nedoseganja minimalnega potrebnega tlaka za pranje predfiltrrov.

V letu 2025 so vodarne dosegale izkoristke v povprečju okoli 94 %, kar dokazuje, da je tehnologija in proces čiščenja oziroma priprave pitne vode dobro zasnovan in sistem avtomatizacije deluje učinkovito. Nekoliko nižji izkoristek se kaže v deževnih obdobjih, kadar je povišana motnost. Leto 2025 je bilo bolj deževno leto, z več padavin v spomladanskem in jesenskem času. Najvišji dvig motnosti je bil izmerjen v Slovenski vasi v začetku septembra in sicer okoli 45 NTU (dovoljena vrednost je 1 NTU). Večji dvig je bil zabeležen še v začetku marca na vseh treh vodarnah in sicer okoli 25 oziroma 35 NTU.

S strani zunanjih izvajalcev so bili opravljeni redni letni servisi naslednje opreme:

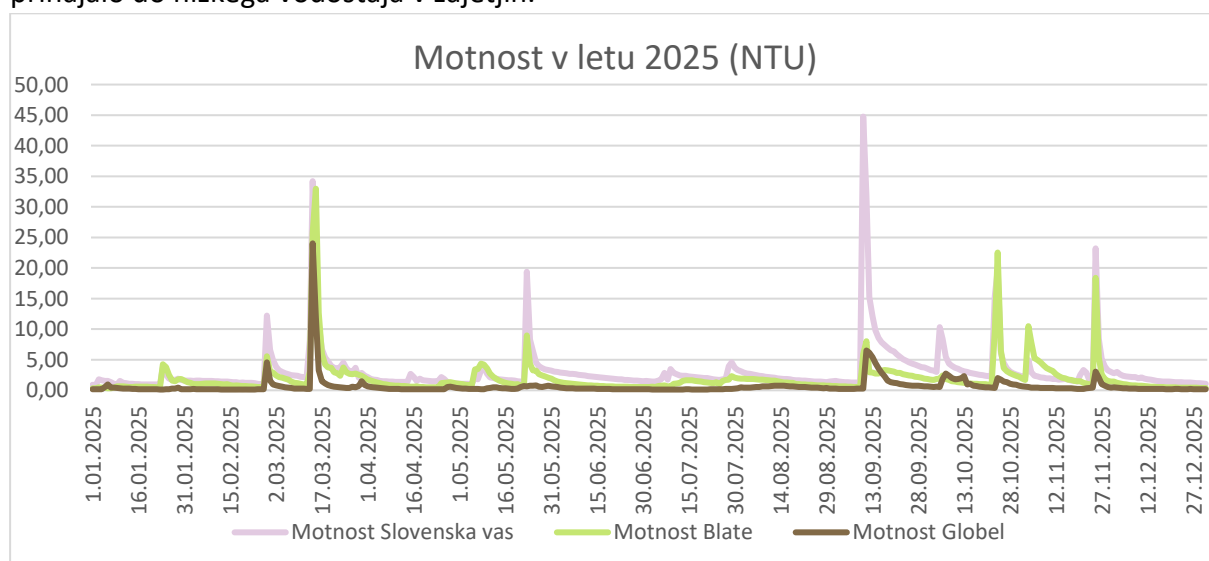
- Merilne opreme za merjenje motnosti in organskih snovi.
- Kompresorske opreme.
- Opreme za doziranje plinskega klora.
- Dizel agregata in UPS naprave.

V omrežje se je iz vodarn načrpalo preko 1.760.000,00 m³ pitne vode, kar predstavlja glavnino porabe vode za porabnike območja občin Kočevje, Ribnica in Sodražica.

Spodnja tabela prikazuje količine načrpane in distribuirane vode. Njuno razmerje predstavlja izkoristek vodarn.

VODARNE SKUPAJ			
MESEC	NAČRPANA VODA (m3)	DISTRIBUIRANA VODA (m3)	IZKORISTEK (%)
Januar	146.875	138.396	94,23%
Februar	131.476	123.690	94,08%
Marec	155.247	143.352	92,34%
April	155.750	146.479	94,05%
Maj	151.473	141.622	93,50%
Junij	173.834	164.000	94,34%
Julij	172.472	162.300	94,10%
Avgust	163.690	153.949	94,05%
September	165.878	154.670	93,24%
Oktober	159.698	149.192	93,42%
November	153.567	142.902	93,06%
December	154.260	145.511	94,33%
SKUPAJ	1.884.220	1.766.063	93,73%

Spodnji graf prikazuje motnosti po posameznih vodarnah v letu 2025. V lanskem letu ni bilo potrebno prilagajati delovanja ultra filtracije, saj je bilo tekom celega leta padavin dovolj in ni prihajalo do nizkega vodostaja v zajetjih.

Stroški delovanja vodarn se gibljejo v pričakovanih okvirih. Poleg stroška upravljanja in vzdrževanja vodarn, so ostali večji stroški električna energija in nabava kemikalij. Strošek električne energije in dobave kemikalij na kubik distribuirane vodo znaša v povprečju 0,05 €/m³ (v letu 2024 je ta strošek znašal 0,11 €/m³, predvsem na račun cenejše elektrike). Delež stroška električne energije, ki so jo vodarne porabile v primerjavi s celotnim stroškom porabe elektrike Hydrovoda, pa znaša 44,8%, kar je manj kot prejšnje leto (v 2024 je bil delež 50,5%). Skupaj strošek vodarn (brez stroška dela) v letu 2025 prikazana na kubik distribuirane vode znaša 0,08 €/m³.

3.4 DRUGI Poudarki Poslovanja

V poročilu smo že večkrat omenili, da je naša osnovna naloga izvajanje varne in zanesljive oskrbe s pitno vodo vseh naših porabnikov. Za to nalogo smo tudi namensko ustanovljeni, zdaj že davnega leta 1959. Zato vse, kar počnemo pri našem delu, je in mora biti podrejeno tej nalogi oziroma cilju. V teh več kot 66-ih letih delovanja smo videli in doživeli marsikaj, predvsem pa smo si nabrali veliko izkušenj, ki se prenašajo iz generacije v generacijo naših delavcev. Tako vemo, kako se infrastruktura obnaša, kako se mora z njo ravnati, kje lahko pričakujemo naslednje težave, kaj je potrebno še narediti. Se pa vedno lahko zgodijo kakšna presenečenja, kar je razumljivo.

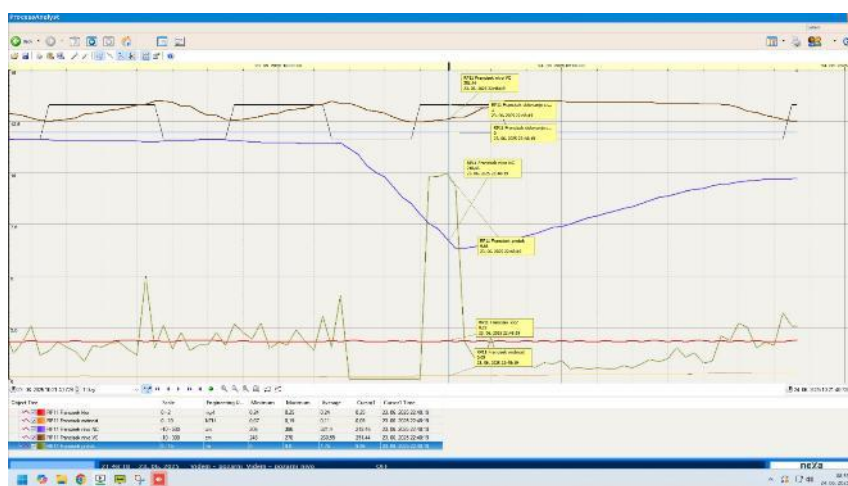
Voda se v vodovodnih ceveh nahaja pod tlakom, ki omogoča dotok vode do porabnikov in zagotavljanje primerne standarda vodooskrbe. Padec tlaka v omrežju je povezan z okvarami oziroma vodnimi izgubami. Vsak večji padec tlaka lahko ogrozi normalno oskrbo s pitno vodo oziroma zniža standard te oskrbe. Ker je vodovod sestavljen iz nešteto spojev, je vsak spoj potencialni vir vodnih izgub in posledično padca tlaka. Zato je zagotavljanje nemotenega obratovanja vodovoda izredno zahtevno. Zelo pomembno je pravočasno odkrivanje okvar, kar ni enostavno, in njihova odprava oziroma zelo pomembna je nenehna skrb za zmanjševanje vodnih izgub, na kar še posebej opozarja veljavni državni operativni program oskrbe s pitno vodo. Izkušnje nam govorijo, da največje učinke na tem področju dosežemo s pravočasnimi obnovami starega in dotrajanega vodovodnega omrežja. Poleg tega je potrebno izvajati stalni nadzor vodovodnega omrežja in redne terenske kontrole. Na vse to pa smo v tem poročilu že večkrat opozorili.

Sami se z zmanjševanjem vodnih izgub v okviru finančnih zmožnosti sistematično ukvarjamo že vrsto let in evidentiramo dokaj dobre rezultate, ki smo jih že predstavili. Imamo usposobljene sodelavce, ki z ustrezno opremo uspešno iščejo okvare, ki jih sproti tudi odpravljamo. Gre za zelo zahtevno delo, ki se začne z dobro pripravo na sedežu družbe in nadaljuje s stalno terensko prisotnostjo. Potrebno pa je izpostaviti, da vodne izgube ne nastajajo zgolj pri okvarah na javnem vodovodnem omrežju, temveč tudi drugod: na hišnih priključkih, pri nenatančnosti meritev ali okvarah vodomero, pri črnem odvzemu, pri nedovoljenih odvzemih vode na hidrantnem omrežju (žal nam tudi del gasilskih društev ne sporoča odvzemov vode iz hidrantov), ipd.

Za izboljšavo stanja in pridobivanja realnih količin izgubljene vode zahteva vsak od teh vzrokov poseben pristop in posebne priprave. Potrebni so tudi finančni vložki, ki pa se, dolgoročno gledano, povrnejo, saj vodne izgube predstavljajo strošek, ki ga imamo z dodatnim črpanjem in pripravo pitne vode ter plačilom vodnih povračil (taksa državi, ki se plačuje od načrpane in ne od prodane vode). Sami že nekaj časa delamo na formiranju manjših zaokroženih celot, kjer merimo porabljeno vodo in z analizo pridobljenih podatkov poskušamo lažje detektirati mesta puščanja vode iz omrežja. To je realno največ, kar lahko z razpoložljivimi sredstvi in razpoložljivimi kadri naredimo. V naslednjih letih pričakujemo, da se tudi občine vključijo v aktivnosti zmanjševanja vodnih izgub, kot je to praksa tudi drugod. Sredstva najemnin so lahko finančni vir tudi za postavitve terenskih meritev in izvedbo strokovnih nalog (izdelavo hidravličnih modelov), ki so v funkciji zmanjševanja vodnih izgub. To je realnost, ki nas čaka, v to nas pa tudi sili veljavna zakonodaja.

Pri izvedbi vseh potrebnih monitoringov, ki jih država zahteva, velja opozoriti občine na obveznosti, ki jih le-te imajo iz naslova izdanih vodnih dovoljenj (vgradnja vseh potrebnih merilcev, vodenje monitoringa, poročanje na ARSO, obnova teh vodnih dovoljenj). Država oziroma Direkcija za vode (prej ARSO) vodnih dovoljenj ne izdaja upravljavcu temveč občinam, ki so lastnice infrastrukture. Vodna dovoljenja prinašajo tudi obveznosti, ki jih je potrebno tekoče izvrševati. Na to opozarjamo v vsakem poročilu. Ker se zavedamo, da občine nimajo primernih kadrov, sami poskušamo narediti največ, kar se da, da ne prihaja do kršitev pogojev iz vodnih dovoljenj in da se vodna dovoljenja pravočasno obnavljajo oziroma podaljšujejo. Vodnih dovoljenj, ki jih še ni, pa ne moremo pridobiti brez angažiranja občin.

Sami smo občinam pri urejanju problematike vodnih dovoljenj prihranili velika finančna sredstva. V prvih izdanih vodnih dovoljenjih je ARSO na mnogih vrtinah zahteval tudi izgradnjo vrtin za monitoring. Danes teh obveznosti v vodnih dovoljenjih ni več, ker smo uspeli prepričati odločevalce, da te zahteve niso smiselne. Zgolj za informacijo naj navedemo strošek izdelave samo ene

Kraja vode – pogled na Scadi

povprečne vrtine, globine 150 m. Strošek zgolj fizične izdelave takšne vrtine znaša cca. 45.000 EUR. Če je takšnih vrtin potrebno narediti 10 ali 15, je jasno, kakšen je to strošek.

Posebno težavo nam povzročajo starejše vrtine, ki so praviloma nezacevljene oziroma premajhnega profila, da se v njih poleg črpalk umestijo tudi vsi senzorji oziroma merilniki, ki so potrebni, da se zadovoljijo zahteve, ki jih država ob izdaji vodnih dovoljenj postavlja občinam. V teh primerih izpolnitev vseh obveznosti ni mogoča brez celovite sanacije teh vrtin,

kar ima finančne posledice. Žal je to potrebno urediti, ker so inšpekcijske službe, ki na terenu preverjajo izpolnitev zahtev iz vodnih dovoljenj, resnično aktivne in zahtevajo svoje. V to smo se tudi sami prepričali. Zato je boljše določene potrebe reševati pravočasno, kot v časovni stiski, ko je vse težje. Trenutno so še posebej aktualne zadeve povezane z meritvami odvzete vode na zajetjih, ker je to prihodek državnega proračuna. Država ni zadovoljna z vgrajenimi induktivnimi vodomeri in zahteva meritve z vodomeri, ki imajo MID certifikat in morajo biti overjeni ali pa zamenjani (odvisno od točnosti) vsakih pet let. Te vodomere moramo namestiti na vsako zajetje. Obveznost zagotavljanja meritev odvzete vode je zapisana v vodnih dovoljenjih, kar pomeni, da je to obveznost nosilca vodnega dovoljenja. Potrebno je poudariti, da je pravilen podatek o količini odvzete vode eden od osnovnih podatkov, ki ga potrebujemo za izdelavo vodne bilance, ki kot končni rezultat pokaže višine vodnih izgub posameznega vodovodnega sistema.

Drugi ključni podatek za izdelavo vodne bilance je prodana voda. V letu 2025 smo evidentirali za skoraj 44.000 m³ večjo porabo vode kot leto prej, kar nas je pozitivno presenetilo in nam tudi prineslo višji prihodek in pozitiven vpliv na naše poslovanje. Skupna porabljena količina vode je znašala 1,798 MIO m³. Sami smo tega zelo veseli, ker smo približno takšno porabo v zadnjih desetih letih imeli zgolj leta 2021 (vsa ostala leta je bila poraba veliko nižja). Porabo vode je zelo težko planirati in ta se spreminja iz leta v leto. Še posebej v letih 2022 in 2023 smo imeli dokaj velik padec prodaje vode kljub dejstvu, da smo pridobivali nove porabnike. Kot rečeno, na porabo ne moremo vplivati. Naša naloga in cilj je, da porabnikom v omrežju zagotovimo dovolj velike količine vode, oni pa jo porabijo skladno z njihovimi potrebami. Porabljeno vodo zaračunavamo v višini dejanske porabe, ki se evidentira na merilnem mestu (vodomeru) posameznega porabnika. Na dan 31. 12. 2025 smo imeli samo enega pavšalnega porabnika, vsi ostali naši porabniki pa imajo vgrajene vodomere.

Pri mnogih porabnikih je moč opaziti vse bolj racionalno porabo pitne vode, kar je posledica vse večje osveščenosti in to je potrebno pozdraviti, kljub finančnemu izpadu, ki nam ga prinaša. Nižjo porabo žal generalno opažamo tudi na podeželju in ta ni rezultat racionalne porabe vode, temveč rezultat praznjenja naših vasi, ki se kaže v vse večjem številu praznih, zaprtih hiš oziroma manjšem številu prebivalstva. To pa ni dober podatek, ne za podeželje, ne za naše občine in tudi ne za državo. Upravljavec ima zaradi tega lahko dodatne težave, ker je posledica nižje prodaje vode tudi manjša izmenjava vode v omrežju, kar lahko vpliva na kvaliteto vode na pipah porabnikov.

Prodana voda predstavlja naš največji prihodek v poslovanju. Stabilna poraba vode nam omogoča lažje delo, ker lažje načrtujemo naše poslovanje in naše aktivnosti. Višja poraba prinaša lažjo realizacijo določenih ciljev, nižja pa nam ustvarja pritisk na ceno vode oziroma nam podira izdelano kalkulacijo cene m³ pitne vode, kar je razumljivo, ker se z nižjo porabo vode hkrati ne zmanjšuje količina vodovodne infrastrukture, ker je to nemogoče. Znano je, da so strošek infrastrukture ter skrb za njeno delovanje glavni stroški pri oskrbi s pitno vodo, največji del teh stroškov pa ni odvisen od porabe vode (spremenljivi stroški so skoraj zanemarljivi). To pomeni, da se z vsakoletnimi vlaganji v infrastrukturo (rekonstrukcije, modernizacija, novi odseki vodovoda za priključitev novih porabnikov, itd.) skupna vrednost

infrastrukture, ki ima pomemben vpliv na ceno storitve, povečuje, hkrati pa se večajo tudi stroški obratovanja.

Tudi število objektov, ki so v funkciji izvajanja oskrbe s pitno vodo, vsa potrebna oprema za obratovanje, število vzorčenj, stroški dela itd., se ne zmanjšuje, ker je zakonske in druge obveznosti potrebno izvrševati. Zato fiksni stroški ostajajo enaki ali se celo povečajo. Mogoče pride zgolj do nekoliko nižje porabe elektrike na črpališčih, kar je variabilni strošek, in sicer pod pogojem, da se zaradi starosti omrežja ne povečajo vodne izgube (kar se v praksi žal dogaja). Zato padec prodaje vode neizbežno vodi k podražitvi le-te, ker se povečuje strošek na enoto izdelka (m^3 pitne vode). Torej je logično, da je nižanje porabe vode ekonomsko za poslovanje upravljavca nezaželeno, posledično pa lahko spodbujanje porabnikov k nižji porabi vode, ob pogoju, da je pitne vode dovolj, le-tem prinese višje cene. Ekonomija poslovanja je pri tem neizprosna: nižji prihodki, ob enakih stroških in enakem standardu izvajanja dejavnosti, nujno prinašajo višanje cen na enoto. Vodovodno omrežje je linijski objekt, sestavljen iz objektov in naprav, ki so se gradile vrsto let in spremembe le-teh niso mogoče. Če poraba vode pade, je potrebno sprejeti to dejstvo in se mu cenovno prilagoditi. Večkrat omenjamo podatek, da smo sredi osemdesetih let prejšnjega stoletja z dosti krajšim omrežjem, manjšo pokritostjo z mrežo javne oskrbe s pitno vodo in manjšim številom porabnikov imeli porabo vode večjo kot 2,6 MIO m^3 , kar je veliko višja poraba, kot jo imamo danes. Lahko si samo predstavljamo pozitiven učinek te porabe na današnjo kalkulacijo cene vode (to je cca. 800.000 m^3 vode oziroma cca. 920.000 € dodatnih prihodkov).

Poraba vode ima povezavo tudi s kvaliteto le-te. Višja poraba vode hkrati pomeni tudi večjo oziroma hitrejšo izmenjavo vode v omrežju, kar je s stališča varnega obratovanja in kvalitete vode na pipah porabnikov zelo dobrodošlo. Torej, morebitna višja poraba vode nima samo pozitivnega vpliva na ekonomiko poslovanja upravljavca, temveč prinaša pozitiven učinek tudi porabnikom. Kaj pa prinaša zmanjševanje porabe vode?

Za javni vodovod se je v 2023 načrpalo 183 milijonov m^3 vode ali za 2,0 % več kot leto prej.

Gospodinjstva so porabila 82 milijonov m^3 vode iz javnega vodovoda oz. za 4,2 % manj kot leto prej, poslovni subjekti pa 42,8 milijona m^3 vode oz. za 13,0 % več.

Za namene, za katere se voda ne obračunava (npr. iz hidrantov, za gašenje požarov oz. za čiščenje cest), je bilo na letni ravni porabljenih 4,6 milijona m^3 vode oz. nekoliko več kot v letu pred tem (za 4,7 % več). V omrežju se je izgubilo 53,7 milijona m^3 vode oz. za 4,3 % več, kar je posledica slabo vzdrževanih omrežij.

Celotno vodovodno omrežje je bilo dolgo 44.779 km. Ob koncu leta 2023 je bilo nanj priključenih 573.695 priključkov oz. na letni ravni za 7,2 % več.

Vir: Statistični urad RS

Preveliko zmanjševanje porabe vode lahko prinese poleg ekonomskih posledic tudi premajhno izmenjavo vode v cevovodih in tveganja glede kvalitete vode (pojav postane vode kot posledica predolgega zadrževanja vode v omrežju, kar vpliva na njen okus in kakovost). Če voda ostane v sistemu predolgo, lahko začnejo nastajati neprijetni vonji, okus ali celo zdravju škodljive snovi (npr. bakterije ali bakterijski biofilmi). To je še posebej problematično v vročih mesecih, ko visoke temperature pospešujejo rast mikroorganizmov. Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) svetuje, da se za ohranjanje kakovosti pitne vode v distribucijskih omrežjih zagotovi dovolj visoka hitrost pretoka in redna izmenjava vode. WHO natančno ne določi konkretnega števila ur, vsekakor pa se mora ta izmenjava zgoditi v treh do petih dneh.

Zaradi tega je potrebno biti previden pri pozivih k racionalni porabi vode ter uporabi deževnice za sanitarne in druge potrebe. Ta racionalizacija porabe vode ni vedno smiselna in dobra za porabnika, ker lahko prinaša tudi negativne posledice. Izgradnja vodovodnega omrežja ni poceni in sedaj zgrajeno omrežje je nemogoče spreminjati čez noč. Slovenija je kljub vsemu po količinah padavin dokaj bogata država in je gradnja dveh sistemov oskrbe s pitno vodo resnično ekonomsko vprašljiva oziroma nesmiselna. Poleg tega tudi poraba vode na prebivalca v Sloveniji ni visoka in se glede na povprečje v Evropi nahajamo v spodnji polovici evropskih držav. Na prebivalca ta znaša v povprečju 42 kubičnih metrov vode na leto oziroma približno 117 litrov na dan. Po podatkih Eurostata pa je bilo v državah EU-ja v povprečju v letu 2008 oz. 2009 v gospodinjstvih porabljenih 70 kubičnih metrov vode na prebivalca (letno) oziroma 192 litrov na dan (največ na Irskem – 141 m³ pitne vode na leto). Razlika je očitna.

Pri izvajanju oskrbe naših porabnikov s pitno vodo v letu 2025 nismo imeli nobenih omejitev pri zagotavljanju potrebnih količin pitne vode. Poleg tega tudi ni bilo kakšnih omembe vrednih izpadov pri redni oskrbi s pitno vodo zaradi okvar ali drugih vzrokov. Zato z zadovoljstvom ugotavljamo:

Hydrovod je v letu 2025 vsem našim porabnikom, tako gospodinjstvom kot tudi gospodarstvu in javnim službam tekom celega leta zagotovil zanesljivo in količinsko zadostno ponudbo pitne vode.

Za izvajalca oskrbe s pitno vodo je ta ugotovitev potrditev o dobro opravljenem delu in hkrati ocena uspešnosti njegovega dela. Prav je, da se to izpostavi, ker je to hkrati spodbuda za vse zaposlene za nadaljnje uspešno delo. Za takšen dosežek je potrebno vsakdanje prizadevanje vseh zaposlenih, tudi takrat, ko ne gre vse po načrtih, kar v naši dejavnosti ni nič nenavadnega.

Zagotavljanje dovolj velikih količin pitne vode porabnikom ni dovolj za varno oskrbo s pitno vodo. Zato z veseljem izpostavljamo tudi rezultate kontrol kvalitete pitne vode na pipah naših porabnikov, ki so se izvajale v minulem letu, in poročila zunanjega sodelavca za kvaliteto vode, Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano, Enote za živila in predmete splošne rabe Novo mesto (nekdanji Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto), ki sodeluje pri izvajanju notranjega monitoringa kakovosti pitne vode. Skozi zgodovino našega delovanja je vedno bilo nekaj vodovodnih sistemov, ki so bili ocenjeni kot zdravstveno neustrezni, kar ob kraških zajetjih in stanju teh vodovodov ni bilo nič nenavadnega. Sedaj imamo že nekaj let vse sisteme ocenjene kot zdravstveno ustrezne. Tudi ta dosežek je rezultat dobrega dela vseh zaposlenih na Hydrovodu, definitivno pa to dobro delo ne bi bilo tako prepoznano, če se ne bi zgodile mnoge tehnične izboljšave, ki so bile nujno potrebne za izvajanje varne oskrbe s pitno vodo (npr. izgradnja treh novih vodarn s pripravo vode po sistemu ultrafiltracije). Nacionalni laboratorij je v svojem poročilu zapisal tudi določene predloge in usmeritve za izboljšavo stanja v naslednjih letih, ki bi jim morali slediti, če želimo, da se ta pozitiven trend nadaljuje.

Doseženi rezultati in stanje oskrbe s pitno vodo ne bi bili mogoči brez dobrega in doslednega izvajanja mnogih preventivnih aktivnosti, ki se dnevno izvajajo in jim pri organizaciji dela posvečamo posebno pozornost. Seznam teh preventivnih aktivnosti nenehno spremljamo, analiziramo in dopolnjujemo z izkušnjami s terena. Želimo si čim manj nenadnih izpadov pri

oskrbi s pitno vodo, ker dobro vemo, da so porabniki na njih zelo občutljivi, nam pa tudi povzročajo težave.

Preventivni pregledi in kontrole na terenu so se redno izvajale tekom celotnega leta 2025, še posebej pa smo aktivnosti, enako kot v prejšnjih letih, okrepili v poletnem obdobju, ko je poraba največja, ko se izdatnost določenih zajetij zaradi sušnih obdobj zmanjša in ko so gradbene in druge dejavnosti na terenu v največjem obsegu. Poletni čas praviloma prinaša tudi večje število okvar na omrežju in zato moramo biti takrat zelo hitri in odzivni, izvajati moramo stalne preventivne preglede stanja celotnega vodovodnega omrežja in objektov, da lahko pravočasno identificiramo morebitne okvare, ki bi nam lahko ogrozile stabilno delovanje naših vodooskrbnih sistemov. Aktivnosti so

potekale tako na daljavo, s kontrolo podatkov, ki jih s terena dobimo v naše računalnike, ter vizualno na terenu, z rednimi obhodi in kontrolo merilnih instrumentov v objektih in na omrežju kot tudi z uporabo posebne opreme za iskanje okvar.

Nepoznavalci naše dejavnosti vidijo okvare na omrežju zgolj kot ekonomsko škodo, za nas pa okvare predstavljajo tudi veliko tveganje za varno izvajanje oskrbe s pitno vodo, ker povzročajo nepričakovane motnje v redni oskrbi porabnikov in ogrožajo zdravstveno ustreznost pitne vode. Okvare so včasih težko obvladljive, še posebej, če se zgodijo na težko dostopnem terenu, kjer tudi uporaba mehanizacije ni mogoča. Zato zahtevajo posebno pripravljenost zaposlenih, tudi za istočasno intervencijo na več lokacijah. Odprave okvar pomenijo tudi pomembno

tveganje s stališča varstva pri delu in zato temu tekom celega leta posvečamo posebno pozornost, prinašajo pa tudi neizogibne finančne posledice, ki se kažejo tako v stalni pripravljenosti ekip za odpravo okvar, kot tudi pri stalni zalogi določene količine materiala in opreme v skladišču, ki ga potrebujemo za odpravo teh okvar. Pri odpravah okvar je želja in cilj vseh upravljalcev vodovodov isti in je povezan s čim prejšnjo odpravo teh okvar ter normalizacijo oskrbe s pitno vodo. Na ta način se tudi posledice okvar minimizirajo.

Okvaram se ni moč izogniti, ker je takšna narava vodovodnega sistema. Vsak od neštetegega števila spojev na cevovodih je potencialno mesto okvare. Te se pojavljajo podnevi in ponoči, v delovnem času in izven njega, ob vikendih in ob praznikih, praviloma pa vedno takrat, ko jih ne pričakuješ. Lahko jih ločimo samo po tem, ali so velike in zahtevajo takojšnje ukrepanje, ali pa so nekoliko manjše in nam omogočajo nekoliko daljši čas za reakcijo. V vsakem primeru je okvaro potrebno odpraviti, ker povzroča škodo in tveganje pri izvedbi varne oskrbe s pitno vodo.

Okvare se pogosteje pojavljajo na starejših vodovodnih odsekih, kar pa nikakor ne pomeni, da se ne zgodijo tudi na nekoliko mlajših vodovodih (npr. zaradi napake pri materialu ali pa napak pri izvedbi del). V lanskem letu smo izvedli 69 intervencijskih popravil na javnem vodovodnem omrežju (manjše in večje okvare, ki so povzročale motnje in vodne izgube ter ogrožale varnost oskrbe s pitno vodo).

Žal se v zadnjih letih vse več okvar pojavlja tudi kot posledica nedovoljenih ali pa neodgovornih posegov tretjih oseb na vodovodih. Te okvare se lahko zgodijo takoj, ob fizičnih posegih teh oseb na terenu (s tem povzročijo poškodbe naših cevi, saj se predhodno ne pozanimajo za lokacije le-teh ali pa ne upoštevajo postavljene zakoličbe), ali pa kasneje, kot posledica

opravljanja teh del. Poškodbe, ki se zgodijo ob izvedbi raznih gradbenih del v bližini vodovodnega omrežja ali na trasi vodovoda, kot npr. ob izgradnji kanalizacijskega omrežja, ob polaganju telefonskega omrežja, ob polaganju internetnega omrežja, itd., je potrebno takoj intervencijsko odpraviti, kar pomeni, da moramo pustiti naše delo, ki ga po planu izvajamo, in hiteti na mesto okvare. To dostikrat ni enostavno, ker so naši kadrovske resursi omejeni, še posebej v poletnem času.

Najbolj moteči za nas so primeri, ko takšni izvajalci pretrgajo našo cev kljub dejstvu, da smo jo z zakoličbo jasno označili. Tukaj se pokaže ves ignorantski odnos neodgovornih posameznikov ali skupin do tuje lastnine, v tem primeru do naše infrastrukture, ter do varovanja zdravja naših porabnikov. Še posebej boli, ko nam ti izvajalci direktno povedo, da jim je ceneje plačati strošek popravila okvare, kot izvajati dela z upočasnjanim tempom in z lopato (pravilno je, da se pri izvajanju izkopov, ko se približaš vodovodni infrastrukturi, ti izkopi izvajajo nekoliko previdnejše in posledično upočasnjeno, delno pa je potrebno izvajati tudi ročni izkop, delavcev z lopato pa »moderni« izvajalci izkopov nimajo, ker to za njih ni racionalno in ogroža njihovo produktivnost). Torej jih zanima samo njihov interes in posledično zaslužek, tuja lastnina in tveganje zdravja porabnikov pa ni njihova skrb. Poleg tega enkrat pretrgana cev in sanirana z različnimi spojkami ni nikoli enakovredna prvotni cevi. Tukaj bi tudi občine, ki dajejo soglasja za izvedbo mnogih del na njihovih zemljiščih (ali na javnem dobru) ali jih celo naročajo, morale narediti nekaj več, da se prepreči ta nerazumna praksa.

Največ neresnosti opažamo pri izvajalcih telekomunikacijskih vodov. Le-ti svoje vode zelo pogosto postavljajo brez predhodno pridobljenega gradbenega dovoljenja (posledično tudi brez našega soglasja in tudi soglasja občin), saj trdijo, da ga ne potrebujejo, način polaganja vodov je popolnoma stihijski, izkope pa najraje izvajajo tam, kjer je izkop lažji, torej tudi v

koridorjih inštalacij, ki so v zemlji že položene. Ker je globina polaganja telekomunikacijskih vodov med 60 in 80 cm (včasih tudi manj), se zelo pogosto zgodi, da so ti vodi položeni neposredno nad vodovodnimi cevmi, kar nam povzroča veliko težav ob obnovi našega omrežja ali ob interventni odpravi okvar (to pomeni, da bo nemoteno vzdrževanje vodovodov oteženo v celotni življenjski dobi teh vodovodov). Podobno se občasno zgodi tudi ob postavitvi različnih jaškov, večjih prometnih znakov ali drogov javne razsvetljave, ko izvajalci teh del postavijo armirano betonski temelj ali jašek direktno na vodovodno cev ali pa neposredno ob njej. Seveda vse te ovire predstavljajo grožnjo varni oskrbi s pitno vodo, podražijo odpravo okvar,

če se te zgodijo na teh lokacijah, podaljšajo pa tudi intervencijski čas odprave teh okvar, kar pomeni, da so porabniki dalj časa brez vode. Na vse te anomalije stalno opozarjamo, žal pa se vedno znova pojavljajo. Pred petdesetimi leti so se v zemlji nahajali samo vodovodni cevovodi, danes, ko se vsa infrastruktura praviloma vgrajuje samo v koridor javnih površin (ceste, pločniki, bankine) pa je takšna »gneča«, da zmanjkuje prostora in zato tisti, ki prihajajo zadnji, polagajo svojo infrastrukturo kjerkoli, tudi nad že položeno infrastrukturo. Opozarjamo na še eno anomalijo. Pri vzdrževalnih delih smo že večkrat opazili, da se ob polaganju druge infrastrukture nad našimi cevmi dogajajo tudi poškodbe na naši infrastrukturi, ki niso takoj vidne (vodovod je v zemlji in je skrit očesom) oziroma so jih izvajalci del prikrili. Posledice se pokažejo kasneje (posledice vibriranja nasipa, zbijanja zemlje, »stisnjena« cev, itd.) in te posledice saniramo več let po nastanku vzroka za njihov pojav, seveda s svojimi sredstvi, ves ta čas pa lahko povzročajo vodne izgube, za katere ne vemo, in ogrožajo varno oskrbo s pitno vodo.

V prikazu opravljenih intervencij ne evidentiramo vseh tistih intervencij na zajetjih, vodarnah,

črpališčih in ostalih objektih vodovodov, ki jih nihče ne vidi in jih naši porabniki pri redni oskrbi s pitno vodo niso čutili. In teh je bilo mnogo več od prikazanih intervencijskih popravil na terenu. V naših objektih je čedalje več tehničnih naprav, računalnikov, krmilnikov, merilnikov, senzorjev in mnogih drugih naprav, ki so občutljivi na mnoge potencialne motnje in iz znanih ali neznanih razlogov prenehajo delovati. Največkrat se to zgodi ob slabem

vremenu, ko zaradi posledic udara strele ali prenapetosti omrežja prihaja do različnih poškodb. V teh primerih so najbolj ranljivi elektro inštalacije (varovalke, zaščite, elektro omara), signalne inštalacije, merilno-regulacijska oprema, črpalke in pripadajoča oprema ter tudi sistemi za dezinfekcijo.

Okvare in predvsem vodne izgube bodo v bodoče stalnica v naših poročilih, in sicer, žal, manj zaradi mnogih tehničnih razlogov, ki so bili opisani, predvsem pa zaradi zakonodaje. Škoda je, da nas mora k resnejši obravnavi teh vprašanj siliti zakonodaja, ker že zdrava logika govori, da so vodne izgube in okvare veliko tveganje za varno oskrbo s pitno vodo, ob tem pa prinašajo tudi škodljive ekonomske posledice. Izdelava vodnih bilanc postaja nujnost in resna obveznost, le-teh pa ni mogoče izdelati brez obvladovanja stanja na terenu in brez ustreznih meritev. Pri tem se ne smemo slepiti. Vodne izgube je zelo težko zmanjševati in ciljnih vodnih izgub ne bomo dosegli, če ne bomo delali dosledno in enotno, občine, kot lastnice infrastrukture in Hydrovod, kot upravljavec le-te. Obstaja vrsta majhnih ukrepov, ki lahko pomembno vplivajo na končni rezultat. Seštevek majhnih izboljšav in ukrepov pa bo dal končni efekt. Začeti je treba

pri gradnji nove infrastrukture oziroma obnovi obstoječe. Tako je potrebno v fazi izgradnje infrastrukture vsa dela izvesti na način, da bodo novi cevovodi resnično zgrajeni iz kvalitetnih materialov, njihova vodotesnost pa mora biti absolutno zagotovljena. Če tega ni, potem lahko pozabimo vsa kasnejša prizadevanja za zmanjševanje vodnih izgub. Nekoč smo vsa dela na izgradnji infrastrukture delali sami in je logično, da smo se teh načel držali. Danes vse več del izvajajo drugi izvajalci, ki te infrastrukture ne delajo zase, temveč gre za podjetniško gradnjo. S tem ni nič narobe, če je vse narejeno korektno. Skladno s starim pregovorom, ki pravi, da je zaupanje dobro, kontrola pa še boljša, bi bilo nujno potrebno v teh primerih postaviti upravljavski nadzor (v tehničnih pravilnikih je ta zapisan, kot obvezen), a žal do njega praviloma ne pride, ker za ta del investicije zmanjka finančnih sredstev.

Če želimo imeti realno stanje sistema, je zelo pomembno, da se evidentira celotna poraba, tako obračunana, kot tudi tista neobračunana. Zelo si prizadevamo, da evidentiramo vso odvzeto vodo na hidrantih, pri tem pa velikokrat naletimo na težave in nerazumevanje. Skratka, brez evidentiranja vse zajete vode ni mogoče narediti prave bilance porabe oziroma dobiti podatka o dejansko izgubljeni vodi. Rezultati vodnih bilanc pa so zelo uporabni tudi za izdelavo ocene o naši infrastrukturi. Če je bilanca slaba, je jasno, da je infrastruktura slaba, dotrajana in slabo vzdrževana, s tem pa porabniki plačujejo dražjo storitev. V tem primeru je rešitev pravočasna obnova starih in amortiziranih cevovodov, ker s staranjem prihaja do dotrajanosti materialov, poleg tega pa je vodovodno omrežje sestavljeno iz neštete števila spojev, vsi ti spoji pa z leti postanejo potencialna mesta za puščanja vode v manjšem ali večjem obsegu (več je spojev, več je potencialnih šibkih točk in potencialnih mest za manjše puščanje vode). Zato vedno pravimo, da je najti okvaro praviloma zahtevnejše kot jo fizično sanirati.

Merjenje porabljene vode zahteva natančnost meritev. Predpogoj za to so kvalitetni merilniki pretokov, ki morajo biti po naši zakonodaji veljavno overjeni in menjani po določenem časovnem obdobju. To obdobje je pri nas pet let, po petih letih se vsak vodomer preveri v laboratoriju in se oceni njegova nadaljnja uporabnost. Praviloma vsak vodomer »preživi« dve obdobji, izjemoma tudi tretje, potem pa ga je potrebno nadomestiti z novim. V letu 2025 smo izvedli 1.870 rednih menjav vodomero, kar je približno 20 % vseh vgrajenih vodomero. S tem smo opravili pomembno in zahtevno delo, ker je cel postopek zamenjave potrebno skrbno načrtovati (vnašanje potrebnih podatkov v poslovne knjige, datumska kontrola poteka veljavnosti posameznih vodomero, servisiranje starih vodomero, nabava dodatnih novih vodomero, ki nadomeščajo neuporabne stare, itd.). Menjave vodomero ne potekajo samo na eni lokaciji oziroma določenem področju, temveč so lokacije vodomero, ki jih je v določenem letu potrebno menjati, razpršene po celotnem območju, kjer izvajamo svojo dejavnost, kar zahteva vožnjo in čas. Seveda bi bilo idealno in stroškovno najugodnejše, če bi zamenjave vodomero potekale zgolj na določenem zgoščenem območju (npr. istočasna menjava vodomero v celi vasi). Žal je to v praksi nemogoče, ker je postavitve teh vodomero znotraj določene skupnosti potekala v različnih časovnih obdobjih.

Zamenjave vodomero so zahtevne tudi zaradi dejstva, da se še vedno velik del vodomero nahaja znotraj stanovanjskih objektov ali pa ograjenih posesti. V teh primerih zamenjave vodomero ni mogoče izvesti brez prisotnosti lastnika, ki omogoči vstop v objekt oziroma

pristop do vgrajenega vodomera. To dostikrat ni enostavno zaradi odsotnosti lastnikov, v koronskih časih pa se nam je celo dogajalo, da nam lastniki objektov, zaradi strahu pred okužbo, niso odpirali vrat, kljub temu, da so bili doma. Zato je v teh primerih potreben tudi večkratni obisk, v posebnih primerih pa je potrebno predhodno izvesti določene pripravke za menjavo vodomero (npr. telefonski klic ali pa pisno obvestilo), določeno število vodomero pa je potrebno zamenjati tudi ob vikendih, ko so lastniki objekta lažje dosegljivi. Opisane težave nam potrjujejo, kako je bila odločitev o postopni prestavitvi merilnih mest iz objektov v zunanje vodomerno jaške

dobra in daljnovidna rešitev, ki je bila vgrajena v občinske odloke. Na tej nalogi delamo vsako leto in skladno s finančnimi zmožnostmi jo postopoma uresničujemo (kar smo že opisali), ob tem pa nam je uspelo postaviti tudi sistem daljinskega odčitavanja vodomero. Le-ta deluje po sistemu »drive by« in prinaša mnoge prednosti. Poleg manjše porabe časa za pridobivanje podatkov s celega terena, kar odpira možnost pogostejšega odčitavanja tekom leta, prinaša ta sistem tudi druge prednosti, kot so:

- hkrati omogoča tehnični nadzor nad delovanjem vodovodnega sistema,
- odčitavanje ne moti porabnika in je popolnoma neodvisno od človeškega faktorja,
- obračun vodarine je hiter in zanesljiv.

Osnova za vsak sistem daljinskega odčitavanja je vodomero, opremljen z ustreznim impulznim ali drugim elektronskim izhodom. Pri tem lahko izbiramo med različnimi vrstami prenosa podatkov:

- ročno odčitavanje podatkov preko terminala,
- povezava vodomera z računalniškim centrom preko modema,
- prenos podatkov po radijski zvezi.

Na ta način je omogočeno odčitavanje podatkov brez vstopa v objekt oz. na mesto vgradnje vodomera, kar pomeni, da ni potrebno motiti naših porabnikov na njihovem domu, poleg tega pa nam znatno zniža stroške odčitavanja, saj večkratni dostop do strank ni več potreben. S tem načinom pridobivanja podatkov je sedaj izločena tudi napaka pri prepisovanju le-teh, hkrati pa so odčitani podatki lahko izvoženi direktno v obračunski program, porabnik pa dobi mesečni račun za dejansko porabljeno količino vode. V primeru nekontroliranega iztoka vode je tega možno ugotoviti v krajšem času, saj se popis stanja vodomero lahko vrši pogosteje. Vgrajeni radijski moduli omogočajo odčitavanje, ko se vodomero z oddajnikom približamo (peš ali z vožnjo mimo objekta) na predvideno razdaljo, ki je v dosegu radijskega oddajnika. Radijski moduli omogočajo tudi pridobivanje mnogih drugih uporabnih podatkov o porabi vode, ki lahko zelo koristijo pri razrešitvi kakšne reklamacije s strani porabnika.

Gospodarjenje z vodno infrastrukturo je danes nemogoče brez dobrega operativnega katastra GJI. Njegov pomen je izredno velik in je ključni dokument vodovoda, kar je tudi logično. Ne moreš upravljati z omrežjem, če ne veš, kje se nahaja. Izdelovanju katastra podzemnih vodov se v začetku delovanja Vodne skupnosti Kočevje – Ribnica oziroma Hydrovoda ni posvečalo preveč pozornosti in danes nam manjkajo mnogi podatki o lokaciji določenih odsekov vodovodov. Razlogov za to je verjetno več. Ni bilo kadra, ki bi to delal in ni bilo denarnih sredstev za ta namen, saj je bila vsa pozornost usmerjena k izgradnji potrebnih cevovodov in zagotavljanju pitne vode čim večjemu številu prebivalcev. Tako so prvotni »kataster« dejansko predstavljali zaposleni delavci Hydrovoda, ki so v svojih glavah nosili ključne podatke o vodovodu, ki so ga predhodno zgradili. Prve težave s pomanjkanjem podatkov o infrastrukturi so nastopile z odhodom posameznih delavcev v pokoj oziroma z menjavo generacij na Hydrovodu, poleg tega pa se je nenehno večala dolžina in zahtevnost omrežja. Z večanjem količine različnih podzemnih vodov (elektrika, kanalizacija, telekom, plin, voda, toplovod, itd.), projektiranju z naprednimi tehnologijami in tendenco, da se čim več vodov vgradi pod zemljo, pa so informacije oz. podatki o poteku in lastnostih podzemnih vodov začeli dodatno pridobivati na pomenu. Poleg tega je tudi prostorsko načrtovanje občin brez evidentiranih podatkov skoraj nemogoče izvajati.

Sedanja generacija zaposlenih na Hydrovodu se že zelo dolgo zaveda, kako pomemben je kataster izgrajene vodovodne infrastrukture. Večkrat smo si prizadevali urediti financiranje izvajanja teh nalog, pa žal nismo bili uspešni. Zakonodaja je vzpostavitev in financiranje katastra naložila občinam, a te niso čutile potrebe, da bi se ta naloga realizirala. Zaradi tega smo sami pristopili k evidentiranju stanja na terenu na način, ki smo ga sami zmogli, ki je bil za nas najcenejši in najbolj učinkovit. Ne glede na kadrovsko podhranjenost, omejena lastna finančna sredstva in omejenost podatkov, nam je že pred nekaj več kot desetimi leti uspelo evidentirati večji del posegov na terenu, ki smo jih sami izvajali oziroma so jih v preteklosti izvajale generacije Hydrovodovih delavcev, ki so skrbele za infrastrukturo pred nami. Na ta način smo kljub vsem težavam in omejenim informacijam, ki smo jih imeli, uspeli pokriti predpisane obveznosti, ki jih je država naložila občinam. Torej smo v imenu občin uspeli izpolniti zakonsko obveznost na področju vzpostavitve katastra gospodarske javne infrastrukture (občine za te aktivnosti niso porabile nobenih sredstev, sami smo zagotovili vris celotnega javnega vodovodnega omrežja v centralno bazo Geodetske uprave RS in krili vse stroške in priprave podatkov za vpis, vključno z izdelavo elaborata, ki ga lahko v predpisani obliki izdela in preda le pooblaščen geodetsko podjetje). Natančnost podatkov o nekaterih cevovodih sicer ni bila na najvišjem nivoju, ker je to ob pomanjkanju podatkov nemogoče, saj smo mnoge stare vodovode imeli papirnato evidentirane, v merilu 1 : 2880, se pa natančnost iz leta v leto izboljšuje (država se ni spuščala v oceno kakovosti pridobljenih podatkov, pomembno je bilo, da je bila do predpisanega roka obveznost izpolnjena).

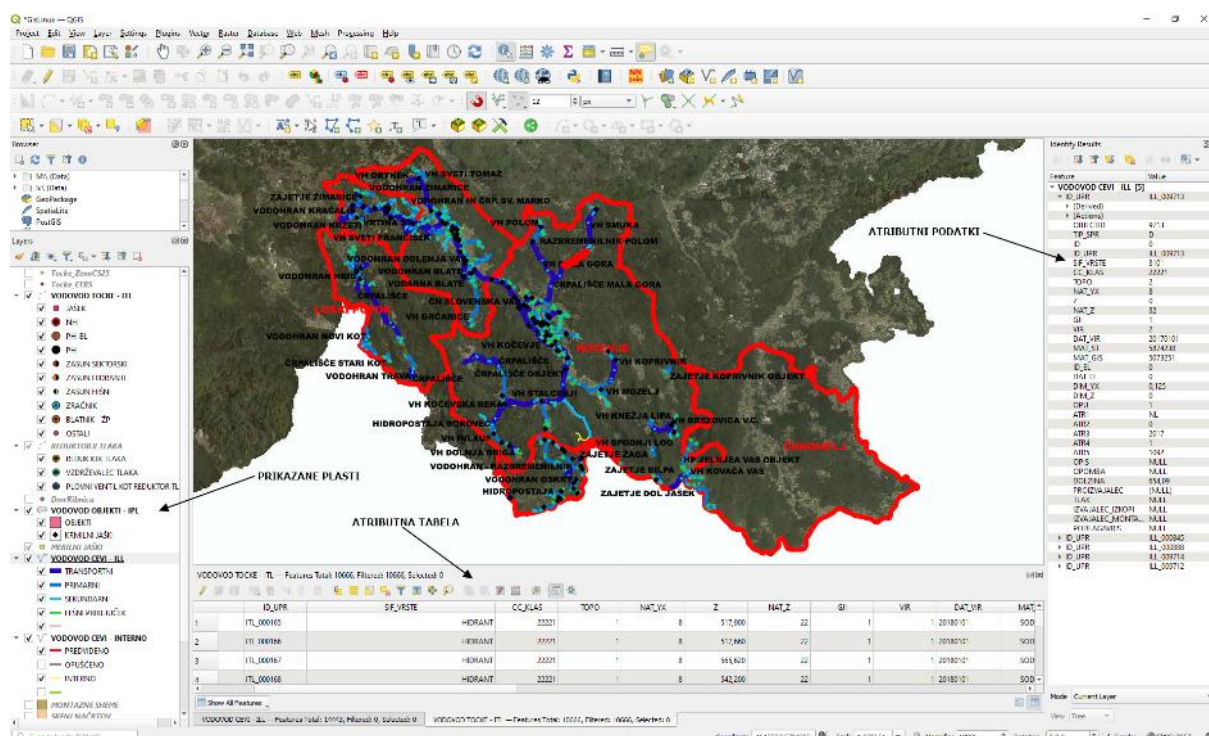
Dobavili smo tudi ustrezno napravo za terenski zajem podatkov ter programsko opremo, ki nam omogoča zajem podatkov do natančnosti 1 cm (odvisno od števila satelitov in oddaljenosti od referenčne točke). Tako že od leta 2012 na Hydrovodu vodimo kataster vodovodnega omrežja izključno digitalno s pomočjo programov, ki omogočajo vris in vodenje vseh podatkov o vodovodnem omrežju ter s terensko opremo, ki omogoča prostorski zajem

podatkov. Z digitalizacijo se je opustil način vodenja podatkov o vodovodnem omrežju s pomočjo kart, skic in drugih, na papirju zapisanih podatkov. Največja prednost digitalizacije gospodarske infrastrukture je v tem, da so vsi podatki na enem mestu, vsak grafični element ima pripete tudi podatke o lastnostih, hitra izmenjava podatkov, hitra poprava poteka trase in podatkov in hitro pridobivanje potrebnih podatkov o dolžini omrežja, detajlih, itd.

Od leta 2012 do danes smo nadgrajevali bazo podatkov o poteku in lastnostih vodovodnega omrežja, ki bo v prihodnje pripomogel k boljšemu poznavanju omrežja in hitrejšemu reševanju problemov na terenu ter seveda posledično tudi k večjemu zadovoljstvu strank.

Konec leta 2021 smo uspešno končali prenos podatkov na nov, zakonsko predpisan referenčni koordinatni sistem Slovenije, z oznako D96/TM. Po končanju tega postopka je kataster povezljiv z vsemi državnimi geodetskimi podlogami in prostorskimi podatki, ki so zajeti v zakonsko predpisanem načinu. Poleg tega je bila podatkovna baza katastra migrirana v PostGIS podatkovno bazo. Ta omogoča hitrejši, enostavnejši dostop do podatkov, več možnosti obdelave in boljšo povezljivost med različnimi programi. V letu 2025 so bili posodobljeni vsi podatki v državnih bazah GJI in so tako dosegljivi tudi uporabnikom različnih aplikacij, kot npr. (PISO, ATLAS OKOLJA,...).

Za pregledovanje, urejanje, prikaz in izvoz podatkov iz baze katastra uporabljamo program QGIS, ki je odprtokodni program in brezplačen, ima pa vse funkcije kot primerljivi plačljivi programi. Spodnja slika prikazuje osnovno okno programa QGIS, iz katerega sta razvidna grafični del in podatkovni del baze katastra.

**DOLŽINE CEVOVODOV JAVNEGA OMREŽJA PO OBČINAH IN
SISTEMIH ZA LETO 2025**

OBČINA	ID VODOVODNEGA SISTEMA	DOLŽINA CEVOVODA (m)
OBČINA KOČEVJE	1092_KOČEVJE - RIBNICA - SODRAŽICA	213.335
	1094_DOL	8.889
	1098_BREZOVICA - VIMOLJ	6.361
	1100_KOPRIVNIK	1.479
	1108_SPODNJI LOG	1.042
	1111_KNEŽJA LIPA	3.810
	1501_LAZE PRI PREDGRADU	2.727
	3021_BILPA	249
	SKUPAJ	237.891
OBČINA RIBNICA	1092_KOČEVJE - RIBNICA - SODRAŽICA	97.739
	1103_KOT - JURJEVICA - BREŽE	7.601
	1104_FRANČIŠEK	8.514
	SKUPAJ	113.854
OBČINA SODRAŽICA	1092_KOČEVJE - RIBNICA - SODRAŽICA	42.999
	1095_GORA	5.842
	1103_KOT - JURJEVICA - BREŽE	3.269
	1104_FRANČIŠEK	1.496
	SKUPAJ	53.606
OBČINA LOŠKI POTOK	1093_LOŠKI POTOK	35.716
	1110_TRAVA - SREDNJA VAS	4.093
	1500_NOVI KOT	6.141
	1910_STARI KOT	1.666
	SKUPAJ	47.615
OBČINA KOSTEL	1096_KOSTEL - KAPTOL - DELAČ	18.446
	1097_JAKŠIČI - FARA	12.621
	1106_VRH - KRKOVO	6.763
	1112_ŽAGA	584
	1909_KUŽELJ	555
	SKUPAJ	38.968
OBČINA ČRNOMELJ	1094_DOL	13.801
	SKUPAJ	13.801
	VSE OBČINE SKUPAJ	505.734

Po najnovejših podatkih Hydrovod upravlja s 505,734 km javnega vodovodnega omrežja. Pod javno vodovodno omrežje se štejejo transportni, primarni in sekundarni cevovodi. Vgrajeno je 9886 zasunov, 1439 hidrantov, 485 zračnikov, 429 blatnikov in postavljenih 226 krmilnih jaškov. Poleg cevovodov Hydrovod upravlja še s 4 vodarnami, 42 zajetji in vrtinami, 61 vodohrani, 20 črpaljšči, 12 hidropostajami, 6 razbremenilnimi objekti in 4 drugimi pomožnimi objekti.

Poleg javnega omrežja upravljavec vzdržuje tudi hišne priključke, ki jih je po zadnjih podatkih 124,794 km.

Kot zanimivost smo opravili tudi izračun koliko vode se nahaja v samem omrežju in prišli do presenetljivega rezultata, saj je v ceveh javnega vodovodnega omrežja kar 7.318 m³ vode, brez upoštevanje količine vode v hišnih priključkih.

Ocenjujemo, da smo s svojimi sredstvi in brezplačno programsko opremo kataster vodovoda pripeljali do stopnje, kjer bi se zbrane podatke v povezavi s podatki iz nadzornega sistema vodovodnega omrežja (Scada) ter baze podatkov o porabljeni vodi po posameznih odjemnih mestih (Bass) lahko uporabilo tudi na drugih področjih, npr. pri zmanjševanju vodnih izgub. Da bi bilo to mogoče, bi morali v doglednem času dokupiti namensko programsko opremo in jo prirediti našim potrebam. Z njo bi lahko učinkoviteje nadzorovali stanja na vodovodnem omrežju in na podlagi dobljenih podatkov ukrepali na načine, ki bi privedli do manjših vodnih izgub in optimizacije vodovodnega sistema (manjšanje tlakov na omrežju, kjer je to mogoče, odpravljanje mrtvih krakov in s tem posledično izboljšanje kvalitete vode, zagotavljanje optimalne pretočnosti s krmiljenjem omrežja, ...). Zato bi bilo smiselno dogovoriti oziroma določiti način financiranja razvoja in vzdrževanja katastra ter terminski plan, da bi prišli do orodij, ki nam bodo pomagala pri samem nadzoru vodovodnega sistema, zmanjševanju vodnih izgub in tudi razvoju vodovodnega sistema.

Občasno hidravlično modeliranje javnega vodovoda sodi med obvezne storitve javne službe, ki jih mora upravljavec javnega vodovoda, skladno z 22. členom Uredbe o oskrbi s pitno vodo, zagotavljati v okviru storitev javne službe. Gre za obsežno in drago nalogo, ki jo v naši državi izvaja relativno omejen krog strokovnjakov, podatke pa moramo pripraviti sami. V letu 2024 smo se v omejenem obsegu te naloge lotili sami. Začeli smo z vzpostavljanjem hidravličnega

modela za vodovodni sistem 1092: Kočevje – Ribnica – Sodražica. Po vzpostavitvi modela bo mogoče:

- kartirati zaprtost in odprtost sektorskih zasunov,
- preverjati tlake v omrežju za določen del dneva,
- preverjati pretoke v omrežju za določen del dneva,
- določiti smer toka vode v cevovodih,
- iskanje mrtvih krakov na omrežju in zmanjševanje nastankov teh krakov,
- simulirati tlake, pretoke in smer toka pri spremembah v omrežju, ki nastanejo kot posledica zapiranja in odpiranja sektorskih zasunov,
- simulirati odziv obstoječega omrežja pri morebitnih priključitvah novih večjih porabnikov na javno omrežje (industrijske cone, večje tovarne, ...) in na podlagi tega določiti pogoje, pod katerimi se lahko večji porabniki priključijo na javni vodovod, da ne pride do vpliva na obstoječe porabnike,
- bolj natančno določiti pogoje za prikllope večjih porabnikov,
- uporabljati za optimizacijo celotnega vodovnega omrežja (zmanjšanje tlakov na območjih, kjer je to možno in s tem zmanjšanje vodnih izgub, optimizacija tlačnih con,...),
- simuliranje širjenja in količine klora v omrežju,
- simuliranje vdora in širjenja polutantov v omrežju.

Na spodnji sliki je prikaz rezultatov, iz katerega so razvidna območja z višjimi tlaki (rdeče pike) in območja z nižjimi tlaki (zelene pike). Puščice prikazujejo smer toka vode, na črtah so zapisani pretoki vode v ceveh, ob točkah pa tlaki v določeni točki.

Navedli smo le nekaj prednosti vzpostavitve takega hidravličnega modela. Seveda pa vzpostavitev takega modela za vse naše vodovode zahteva čas in finančna sredstva, saj gre za veliko in zapleteno omrežje, zahteva tudi nabavo dodatne opreme za zajem podatkov o tlaku, pretoku, višinah (merilce pretokov in tlakov z zapisom meritev skozi daljše časovno obdobje, ki omogočajo pošiljanje podatkov operaterju, natančne merilce višin – laser, itd.). Vzpostavljen hidravlični model pa mora redno kontrolirati in nadgrajevati usposobljen operater, ki se z modelom ukvarja, ga posodablja in na koncu producira uporabne rezultate. Če bomo sami nadaljevali z delom na vzpostavitvi tega modela, pa bomo morali iti v nakup bolj specializirane programske opreme in postavitev hidravličnega modela še na višjo raven, z večjo natančnostjo simuliranja rezultatov.

Iz navedenega opisa je jasno, da je pomen urejenega katastra za dejavnost oskrbe s pitno vodo izredno velik. Zato je pomembno urediti njegovo financiranje. Računsko sodišče je v svojih revizijah večkrat opozorilo, da je strošek izdelave in vzdrževanja katastra strošek, ki bi ga morale pokrivati občine, ki so tudi eden od večjih porabnikov teh podatkov. Ta obveznost izhaja iz zakonodaje o urejanju prostora. Naj spomnimo, da je bil že leta 2003 sprejet Zakon o urejanju prostora (ZUreP-1), ki je določal dolžnost vodenja gospodarske javne infrastrukture in dolžnost posredovanja podatkov o infrastrukturi v zbirno evidenco. Od leta 2007 je pravno podlago za evidentiranje gospodarske javne infrastrukture predstavljal Zakon o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt), od leta 2018 pa to predstavlja Zakon o prostorskem načrtovanju. Vsem zakonom je skupno to, da lastnicam javne gospodarske infrastrukture (občinam) nalaga, da posredujejo vse predpisane podatke o posamezni infrastrukturi na Geodetsko upravo RS. Leta vodi skupno bazo podatkov o vsej gospodarski javni infrastrukturi v Republiki Sloveniji, ki je tudi javno dostopna.

Kataster vodovodnega omrežja, ki ga imamo sedaj, je resnično dober in dovolj natančen ter je dobra podlaga za uspešno gospodarjenje z vodovodno infrastrukturo v naslednjih letih, natančni podatki o vodovodni infrastrukturi pa so dostopni tudi v aplikaciji PISO, ki jo imajo in jo tudi aktivno uporabljajo vse občine. Na tej aplikaciji so vidne tudi lokacije vseh hidrantov, kar je naš prispevek za lažje delo gasilcev v vseh petih občinah. Je pa to največ, kar lahko naredimo sami, z uporabo brezplačne programske opreme. Za kaj več pa potrebujemo finančna sredstva za programsko opremo in zunanje sodelavce. Sami si želimo nadgradnjo doseženega, bila bi škoda, da ostanemo samo na tem nivoju oziroma da nazadujemo. Nova zakonodaja o oskrbi s pitno vodo prinaša določene spremembe na tem področju, ki bodo bolj jasne s sprejemom podzakonskih aktov, ki pa jih še ni.

Na osnovi prikazanih aktivnosti, ki smo jih izvajali v minulem letu, je jasno, da smo dosegli dobre rezultate pri izvajanju vseh obveznosti, ki jih imamo oziroma smo jih dolžni izvajati. Za doseganje dobrih rezultatov podjetja pa so vedno najbolj zaslužni njegovi zaposleni. Javnosti je znano, da so pogoji dela pri vzdrževanju vodovodne infrastrukture zahtevni in niso prijazni do zaposlenih in njihovega zdravja. Zato poklic terenskega vodovodarja – monterja ni bil nikoli pretirano vabljiv in čedalje težje pridemo, ne do vodovodarja, ker teh ni, temveč do vsaj približno primerne kadra. Pretežno se dela zunaj, na odprtem, v stiku z vodo, v pogojih, kjer sta blato in vlaga nekaj vsakdanjega, kjer si pogosto moker, na temperaturah, ki so v zimskem

času včasih nenormalno nizke (včasih mrzel veter še povečuje občutek mraza), v poletnem času pa neživiljenjsko visoke (s stališča varstva pri delu tudi nedopustne), pogosto v kanalu in v razmočeni zemljini, kjer je nevarnost zrušitve zemljine vedno prisotna.

Naše terensko delo najlažje izvajamo oziroma smo najbolj učinkoviti ob primernih vremenskih pogojih. Če je teren suh in temperature niso ekstremno nizke ali visoke, se boljše, lažje in hitreje izvajajo tako investicijska kot tudi tekoča vzdrževalna dela. Tudi tveganje delovnih poškodb je v teh pogojih dela mnogo manjše in delovni efekt je večji, ob tem pa se tudi povzroči najmanjša škoda na terenu (zemljišču), kjer se dela izvajajo. To je razumljivo in pričakovano. Zimsko obdobje je veliko manj primerno obdobje za izvedbo marsikaterega resnejšega opravila, če je hkrati prisoten sneg, pa je dela skoraj nemogoče izvajati. Enako velja tudi za čas deževja. Zato se pogosto srečujemo s težavo, povezano s časovno neenakomerno porazdelitvijo obveznosti oziroma obsega dela, ki ga moramo opraviti. Posledica tega je, da glavnino našega dela pri obnovi in gradnji novega vodovodnega omrežja izvedemo med aprilom in oktobrom. Takrat se praviloma pojavlja tudi največje število okvar na infrastrukturi, ki se tudi sicer v tem obdobju najlažje ugotovijo, locirajo in odpravijo. Odprave okvar, kot je že bilo navedeno, pa imajo pri našem delu najvišjo prioriteto.

Obdobje med aprilom in oktobrom je dejansko čas polne gradbene sezone na odprtem tudi za ostale investitorje (fizične in pravne osebe, upravljavce komunalne, elektro, telekomunikacijske in cestne infrastrukture, itd.), ki tudi koristijo primerne vremenske pogoje za izvajanje svojih investicij. Ker so mnoge njihove potrebe in posegi v manjši ali večji meri povezani tudi z vodovodno infrastrukturo, je razumljivo, da moramo hitro, večkrat tudi urgentno, odgovoriti na njihove potrebe in naročila (novi priključki, prestavitev cevovodov, sprememba merilnih mest, itd.), ker nikakor ne želimo zavirati investicijske dejavnosti naših porabnikov na terenu. Velik del teh dodatnih obveznosti se zgodi nenačrtovano oziroma nenajavljeno. Je pa potrebno priznati, da se aktivnosti v teh nekaj mesecih tudi najbolj poznajo na finančnem rezultatu in je zato razumljivo, da vlagamo v tem obdobju maksimalen napor, da naredimo največ, oziroma da z razpoložljivim številom zaposlenih usklajujemo vse obveznosti, ki sproti nastajajo.

To investicijsko zelo aktivno obdobje bi veliko lažje premostili, če bi lahko ves ta čas imeli na razpolago celotno ekipo zaposlenih. Žal je to nemogoče, ker se v poletnem času koristi tudi velik del letnih dopustov, kar je pričakovano in je del zakonskih pravic delavcev. Zato pridejo dnevi, ko se vseh teh obveznosti, ki jih je potrebno nujno narediti, zbere preveč in takšen povečan obseg potreb po naših storitvah presega naše realne zmožnosti. Takrat ni lahko nobenemu zaposlenemu in to je tudi eden od razlogov, zakaj je poletni čas mogoče najbolj stresno obdobje pri našem delu za vse zaposlene. Vprašanje, kako opraviti vse povečane naloge in hkrati poskrbeti za izpolnitev vseh ukrepov varstva pri delu na odprtem, še posebej, ko zunanje temperature presežejo 28 stopinj Celzija, kar naj bi bila meja za zdravo delo, včasih tudi pri vodilnih delavcih Hydrovoda, ki skrbijo za organizacijo dela, ostane brez odgovora.

Pitna voda se je vedno obravnavala kot splošna pravica, ki vsem pripada oziroma kot določena oblika socialno dostopne dobrine, ki nikoli ni imela cene, ki si jo ta dobrina zasluži. Zato smo

bili pri številu zaposlenih (in vseh drugih potrebah) vedno zelo racionalni, ker so nas finančne razmere silile v to. V določenem obdobju smo celo zmanjševali to število, ker je bila cena vode zamrznjena in smo se, zaradi ohranjanja likvidnosti, morali prilagajati nastalemu stanju. Ne glede na zmanjševanje števila zaposlenih pa smo vsako leto v upravljanje dobivali nove porabnike oziroma njihove priključke in dodatne vodovodne sisteme ter dodatne odseke obstoječih vodovodov (zato so se realno naše operativne zmožnosti zmanjšale in jih sedaj s težavo povečujemo, ker ne najdemo primerne kadra).

Če smo želeli vsako leto izvesti vse naloge, ki jih je bilo potrebno opraviti, smo resnično morali vložiti veliko energije, se dobro organizirati in maksimalno obremeniti celotno tehnično operativno ekipo zaposlenih. To nam mnogi tisti, ki poznajo naše delo, tudi priznajo. Enako je bilo tudi v letu 2025. Naši zaposleni so se zelo izkazali, opravili so pomembno delo in realizirali vse za dejavnost potrebne naloge, res pa je, da bi nam občasno »človek več« še kako prav prišel, da bi opravil tiste naloge, ki smo jih začasno opustili. Žal je naša delovna zakonodaja premalo fleksibilna, da bi kadrovske ekipiranost prilagajali trenutnim potrebam, pa tudi kadra za kratkočasno zaposlitev ni. Naš kadrovske bazen je preprosto prazen, kar je splošna ugotovitev (v naši državi trenutno dela približno 150.000 tujih delavcev), in tisti, ki so v evidenci brezposelnih, so žal nezaposljivi. Zato je zelo aktualno vprašanje, kako bo s kadrom čez 10 ali 20 let? Ali bomo imeli domače delavce ali pa bomo tudi mi »uvažali« tuje delavce, ki ne govorijo slovenskega jezika, kar je lahko ovira v komunikaciji s porabniki? Smo storitvena dejavnost, dnevno se srečujemo s porabniki in ti imajo različen odnos do tujcev.

Ohranjanje doseženega visokega standarda oskrbe porabnikov s pitno vodo na našem območju ni mogoče brez stalne dežurne službe. Ta je v pripravljenosti 24 ur na dan tekom celega leta. Mnoge intervencije te službe so pripomogle k uspešni in hitri odpravi okvar in posledično k hitri normalizaciji stanja na vodovodnem omrežju. Zato so bili naši porabniki zelo redko in zelo kratek čas brez pitne vode. Z nekaterimi pravočasnimi intervencijami smo odpravili okvare na sistemih tako, da jih porabniki skoraj niso zaznali, z nekaterimi intervencijami pa smo preprečili nastanek okvar. Stalna dežurna služba je strošek pri izvajanju oskrbe s pitno vodo, je pa ta strošek nujen in upravičen ter predstavlja nenadomestljiv del obveznega standarda izvajanja oskrbe s pitno vodo. Uspešnost izvedbe oskrbe s pitno

vodo se meri tudi po številu izpadov ter času, potrebnem za normalizacijo stanja po vsaki prekinitvi oskrbe s pitno vodo. Ravno dežurna služba s hitrimi intervencijami omogoča čimprejšnjo normalizacijo stanja na terenu v sorazmerno kratkem času, s temi intervencijami pa se tudi prepreči stopnjevanje gospodarske škode na infrastrukturi (večanje vodnih izgub) ter izpraznitev vodohranov. Ni potrebno posebej navajati, da tudi sami porabniki zahtevajo takojšnjo intervencijo in čimprejšnjo sanacijo okvare ob vsakem izpadu oskrbe s pitno vodo.

Daljši izpadi pri redni oskrbi s pitno vodo pa gospodarskim porabnikom lahko povzročijo tudi gospodarsko škodo.

Ko govorimo o pitni vodi, se praviloma vsi najprej fokusirajo na vprašanje glede zadostnih količin pitne vode. Tudi sami smo v dosedanjem delu poročila večkrat izpostavili dejstvo, da smo porabnikom zagotovili večje količine vode, kot jih ti potrebujejo. To je zelo pomembno za zagotavljanje varne oskrbe s pitno vodo, ni pa dovolj. Poleg zadostnih količin mora upravljavec poskrbeti tudi za zagotavljanje ustrezne kvalitete pitne vode, ki jo porabniki dobijo na svojih pipah. Voda je po naši zakonodaji živilo in zahteve, ki iz tega

dejstva izhajajo, so zelo visoke. Zahtevnost oskrbe s pitno vodo se je zlasti povečala z implementacijo evropskih direktiv v naš pravni red. Upravljavci imajo danes mnogo težje delo kot nekoč in dosti večjo odgovornost. Ena od teh je tudi izvajanje notranjega nadzora nad kvaliteto vode, ki je zasnovan na HACCP načelih. Osnova sistema HACCP je obvladovanje tveganj za zdravje ljudi. Tveganje v tem primeru predstavlja verjetnost nastanka zdravju škodljivih posledic zaradi izpostavljenosti dejavnikom tveganja v biološkem, kemijskem in fizikalnem smislu. Obvladovanje tveganja vključuje prepoznavanje dejavnikov tveganj (mikrobioloških, kemijskih in fizikalnih) in tveganj okoliščin. Tveganja je potrebno tudi ovrednotiti (visoko, srednje, nizko) in razvrstiti glede na težo posledic. Prav tako je potrebno določiti ukrepe za preprečitev, odstranjevanje ali omejevanje tveganja. Vse našteje faze so obdelane tudi v našem HACCP sistemu, ki smo ga uspešno uveljavili pri našem vsakdanjem delu.

Za uspešno delo je potrebno veliko postoriti. Osnova je redno spremljanje stanja na terenu in evidenca potrebnih podatkov, tekoče vzdrževanje opreme in objektov za pripravo in dezinfekcijo pitne vode ter odpravljanje morebitnih nepravilnosti in okvar. S tem načinom dela pomembno vplivamo na varnost izvajanja oskrbe naših porabnikov s pitno vodo, kljub temu pa se vedno lahko zgodi kaj nepredvidenega. Je pa že zdaj jasno, da vse to, kar trenutno izvajamo, že v naslednjih letih ne bo dovolj, ker novi predpisi (EU Direktiva 2020/2184 o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi, Uredba o pitni vodi) zahtevajo več. Pojavljajo se

»Velik izziv za kakovost voda že zdaj, še bolj pa v prihodnjih desetletjih, pomenijo nova onesnaževala, kot so mikro- in nanoplastika, aktivne snovi v zdravilih, antibiotiki in podobno,« pravi Pavel Gantar, nekdanji okoljski minister, zdaj pa dejaven v Slovenskem društvu za zaščito voda.

pogosto zamuja pri implementaciji evropske zakonodaje v naš pravni red. V časovni stiski, ko nam grozijo kazni zaradi neupoštevanja evropskih predpisov, država sprejema praviloma manj

TVEGANJA, POVEZANA S PITNO VODO

FIZIKALNA TVEGANJA

- Prisotnost tujih delcev (vsedlina, motnost...)

KEMIJSKA TVEGANJA

- Prisotnost onesnaževal (pesticidov, težkih kovin...)

BIOLOŠKA TVEGANJA

- Prisotnost mikroorganizmov (bakterij, virusov, parazitov...)

tudi nova tveganja za zdravje porabnikov (npr. problematika mikroplastike v pitni vodi). Nam, izvajalcem javne službe, delo dodatno otežuje tudi dejstvo, da naša država

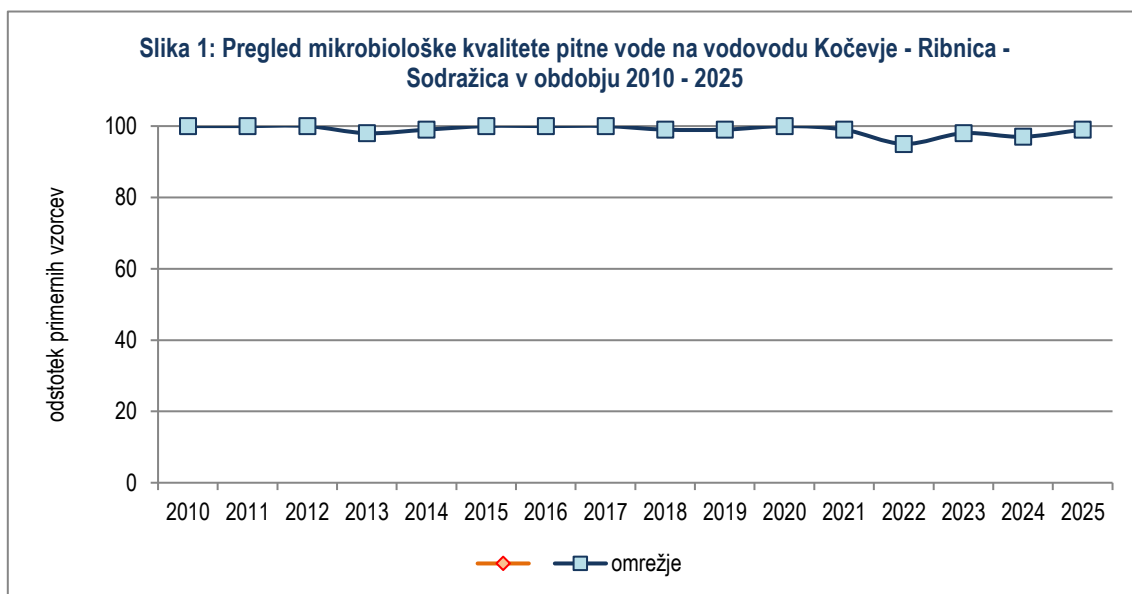
dorečene in premalo premišljene predpise, ki jih je težko izvajati in jih vsak razume po svoje. V lanskem poročilu smo omenili postopek sprejetja Uredbe o pitni vodi. Država je na hitro pripravila nedodelano in slabo pripravljeno besedilo nove Uredbe, zaradi hitenja pri sprejemu se niso upoštevale pripombe stroke in sprejeto Uredbo si danes razlaga vsak po svoje (Ministrstvo za zdravje, NIJZ, NLZOH, Zdravstveni inšpektorat, izvajalci oskrbe s pitno vodo), zaradi nesporazumov in zmede pa se nekateri deli Uredbe sploh ne izvajajo. Izkazalo se je tudi, da so pisci Uredbe pri pisanju mislili eno, zapisali pa nekaj popolnoma drugega. Nekaj podobnega se je v lanskem letu dogajalo tudi pri sprejemu novega Zakona o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (ZOPVOOV), kjer pa je bil vzrok za hitro sprejemanje tega zakona denar (država ne bi dobila evropskih nepovratnih sredstev iz sklada za okrevanje in odpornost).

Cilji komunalne stroke v naši državi so delati dobro, zakonito in pravilno, težava je, ker so določene obveznosti zaradi slabe zakonodaje nedorečene ali zapisane dvomljivo in ne vemo, kaj je prav in kaj ne. To nas lahko pri inšpekcijskih nadzorih drago stane, saj so kazenske določbe, zapisane na koncu novejšje zakonodaje, dobesedno brutalne. Težava je tudi s prehodnimi določbami, tako pri Uredbi o pitni vodi, kot tudi pri zakonu ZOPVOOV, ki prinašajo dodatno zmedo. Tako nekateri členi začnejo veljati kasneje, izvajanje nekaterih je pogojeno še s prejetjem podzakonskih aktov, nekateri nadomeščajo staro zakonodajo v celoti, nekateri pa delno, nekateri členi iz stare zakonodaje ostajajo še v veljavi itd. Skratka, zahtevno za branje in zahtevno za izvajanje. Čakamo še na podzakonske akte in navodila, roki so postavljeni, a očitno ne bodo držali. Seveda nas zanima, kakšne obveznosti nam bodo podzakonski akti in navodila prinesli. Še posebej so nam zanimiva navodila, ki bodo definirala način izdelave ocene tveganj, upravljanja tveganj in spremljanja izpolnjevanja zahtev za pitno vodo. Gre za izdelavo enega od ključnih dokumentov, ki ga nova Uredba o pitni vodi zahteva.

Ocena tveganja in upravljanje tveganja vključujeta celotno oskrbovalno verigo pitne vode od prispevnega območja za zajetja pitne vode, zajetja, priprave, shranjevanja in distribucije pitne vode do mesta uporabe. Gre za zelo zahtevne elaborate, ki zahtevajo delo in sodelovanje vrste strokovnjakov različnih področij. Upravljavec sam teh elaboratov ne bo mogel narediti, kar pomeni, da bo potrebno angažirati zunanje sodelavce in jih tudi plačati. Čeprav je bilo ob sprejemu Uredbe o pitni vodi zapisano, da ne prinaša finančnih posledic, je očitno, da to ne bo držalo, kar je logično. Nove obveznosti oziroma zahteve prinašajo dodatne stroške in te bo, žal, moral plačati porabnik. Naj navedemo nekaj teh obveznosti. Ena izmed zahtev Uredbe je zahteva po dnevni oziroma neprekinjeni meritvi koncentracije aktivne učinkovine biocidnega proizvoda v pripravljene pitni vodi, kar nas sili v montažo analizatorjev prostega klora in prenosa oziroma neprekinjenega beleženja podatkov tudi na manjših vodnih virih, kar ni majhen strošek. Uredba zahteva tudi nadzor nad količino uporabljenega biocidnega proizvoda, za kar zaenkrat, razen tehtnic, enostavne in cenejše tehnične rešitve ne najdemo. Z uveljavitvijo prehodnih določb se povečuje spremljanje oziroma vzorčenje in analiza snovi iz predpisanega nabora. Tako je od 1.1.2026 obvezno spremljanje dodatnih parametrov, kot so bisfenol-A, halogenocetne kisline, mikrocistin-LR, vsoto PFAS, skupno PFAS in uran.

Do izdelave novih ocen tveganj in upravljanj ostaja v veljavi HACCP sistem, ki ga imamo izdelanega, vendar ga določeni členi v Uredbi, ki so že v veljavi, delno tudi povozijo, kar terja potrebo po nenehnih popravkih HACCP sistema, popravkih internih navodil, navodil o ukrepanjih in podobno. Skratka, dodatna zmeda. Tako pri naši najboljši volji, da delujemo po novi Uredbi, ne vemo, če delamo prav in nikakor ni možno izključiti možnosti, da bo tudi nas doletela kakšna inšpekcijska sankcija.

Pri vseh naših aktivnostih glede zagotavljanja varne oskrbe s pitno vodo nam že vrsto let nudi posebno strokovno podporo zunanji sodelavec, Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, Oddelek za okolje in zdravje Novo mesto (nekdanji Zavod za zdravstveno varstvo iz Novega mesta). Le-ta je na terenu odvezal vzorce pitne vode in jih v svojem laboratoriju analiziral ter na osnovi rezultatov analiz dajal potrebna navodila oziroma usmeritve. Tako je bilo v okviru notranjega monitoringa skupno odvzeto 349 vzorcev za mikrobiološke preiskave in 107 vzorcev za sanitarno-kemične preiskave, od tega osem vzorcev za razširjene analize (na vodovodnih sistemih: Kočevje – Ribnica - Sodražica, Kot – Jurjevica - Breže, Loški Potok, Predgrad – Dol, Sajevec – Dane in Trava – Srednja vas). Na vseh vodovodnih sistemih so se spremljali stranski produkti dezinfekcije, ki niso pokazali presežnih vrednosti. NLZOH je na podlagi rezultatov rednega mesečnega spremljanja kakovosti pitne vode vseh 20 vodovodnih sistemov v našem upravljanju ocenil kot zdravstveno ustrezne.

Sodelovanje in skupno strokovno delo s predstavniki Nacionalnega laboratorija je potekalo konstantno in uspešno, informacije pa smo izmenjevali zelo hitro. Ta način dela se je še posebej izkazal pri sumu ali ugotavljanju nepravilnosti. Resnično je bila skrb za zaščito zdravja naših porabnikov na zelo visokem nivoju. Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano je rezultate celoletnega strokovnega dela pri spremljanju kvalitete oskrbe s pitno vodo naših vodovodnih sistemov podal v zbirnem poročilu o zdravstvenem nadzoru pitnih voda, ki je sestavni del tega Letnega poročila. Iz njega je razvidno stanje na terenu glede zagotavljanja

Omeniti velja, da tudi država izvaja dodatno kontrolo kvalitete pitne vode z državnim monitoringom. V okviru tega monitoringa je bilo na omrežju vzetih 59 vzorcev z različnim naborom parametrov: od razširjene mikrobiološke preiskave do posameznih kovin, pesticidov in stranskih produktov dezinfekcije. V štirih so bile najdene bakterije, ki spadajo v indikatorske parametre (skupno število, koliformne bakterije, klostridij,...), ki sicer ne predstavljajo nevarnosti za zdravje, so pa v neskladju s Uredbo. Za vse štiri neskladne vzorce je bilo s kontrolnimi vzorci dokazano, da je vzrok v hišnem vodovodnem omrežju.

V letu 2025 smo imeli 7 celodnevni inšpekcijski pregledov s strani zdravstvenega inšpektorata na različnih vodovodnih sistemih. Inšpektor je zelo natančno preveril vso

dokumentacijo za posamezni vodovodni sistem (HACCP elaborat, rezultate monitoringa, itd.), in vse naše postopke, ki smo jih izvajali, opravi pa je tudi pregled vodovodnih objektov na terenu. Pri vseh teh inšpekcijskih pregledih niso bile ugotovljene posebne pomanjkljivosti.

Vsi navedeni podatki in rezultati nadzora različnih inštitucij potrjujejo našo oceno, da je bilo delo pri zagotavljanju ustrezne kvalitete pitne vode uspešno opravljeno in da je dobavljena voda porabnikom izpolnjevala zahteve veljavne Uredbe o pitni vodi. Ni šlo vedno brez težav, a smo jih uspešno reševali.

Rezultati rednega notranjega monitoringa v letu 2025

Vodovodni sistem	Oskrbovalno območje	Priprava vode	Število stalno prijavljenih prebivalcev	Prodana voda v letu 2025 v m ³	Mikrobiološke analize				Fizikalno-kemijske analize			
					Število vzorcev vzetih po pripravi	Ustrezni	Neustrezni	% ustreznih	Število vzorcev	Ustrezni	Neustrezni	% ustreznih
KOČEVJE-RIBNICA-SODRAŽICA	KOČEVJE	ultrafiltracija, klorni preparat	14.473	1.049.169	89	88	1	98,9	19	19	0	100,0
	KOČEVSKA REKA	ultrafiltracija, UV, klorni preparat	345	29.310	22	22	0	100,0	8	8	0	100,0
	SODRAŽICA	ultrafiltracija, klorni preparat	1.396	69.939	24	23	1	95,8	7	7	0	100,0
	VINICE - ZAPOTOK	ultrafiltracija, klorni preparat	287	10.802	4	4	0	100,0	2	2	0	100,0
	RIBNICA	ultrafiltracija, filtracija, klorni preparat	7.043	417.522	34	34	0	100,0	11	11	0	100,0
LOŠKI POTOK	LOŠKI POTOK	filtracija, klorni preparat	436	66.607	28	27	1	96,4	7	7	0	100,0
PREDGRAD-DOL	PREDGRAD-DOL	klorni preparat	490	31.386	9	9	0	100,0	3	3	0	100,0
GORA	GORA	UV, klorni preparat	137	5.850	8	8	0	100,0	3	3	0	100,0
KOSTEL-KAPTOL-DELAČ	KOSTEL-KAPTOL-DELAČ	UV, klorni preparat	144	8.596	9	8	1	88,9	2	2	0	100,0
JAKŠIČI-FARA	JAKŠIČI-FARA	UV	242	16.469	13	13	0	100,0	2	2	0	100,0
VIMOLJ-BREZOVICA	VIMOLJ-BREZOVICA	UV, klorni preparat	132	7.720	7	7	0	100,0	3	3	0	100,0
KOPRIVNIK	KOPRIVNIK	klorni preparat	84	6.024	4	4	0	100,0	2	2	0	100,0
KOT-JURJEVICA-BREŽE	KOT-JURJEVICA-BREŽE	UV, klorni preparat	530	28.586	10	10	0	100,0	2	2	0	100,0
SAJEVEC-DANE	SAJEVEC-DANE	klorni preparat	799	34.141	9	9	0	100,0	3	3	0	100,0
VRH-KRKOVO	VRH-KRKOVO	klorni preparat	119	3.943	8	8	0	100,0	5	5	0	100,0
SPODNJI LOG	SPODNJI LOG	UV, klorni preparat	19	1.779	4	4	0	100,0	1	1	0	100,0
TRAVA-SREDNJA VAS	TRAVA-SREDNJA VAS	UV, klorni preparat	69	2.680	5	5	0	100,0	5	5	0	100,0
KNEŽJA LIPA	KNEŽJA LIPA	UV	18	2.568	4	4	0	100,0	2	2	0	100,0
ŽAGA	ŽAGA	klorni preparat	11	610	4	4	0	100,0	2	2	0	100,0
NOVI KOT	NOVI KOT	UV	49	1.545	3	3	0	100,0	1	1	0	100,0
LAZE PRI PREDGRADU	LAZE PRI PREDGRADU	UV	8	900	3	3	0	100,0	1	1	0	100,0
KUŽELJ	KUŽELJ	klorni preparat	41	1.588	6	6	0	100,0	2	2	0	100,0
STARI KOT	STARI KOT	UV	7	392	3	3	0	100,0	1	1	0	100,0
BILPA	BILPA	UV	5	371	4	4	0	100,0	2	2	0	100,0
			26.884	1.798.497	314	310	4	98,7	94	94	0	100,0

Značilnosti naših vodovodnih sistemov in vodnih virov so nam zelo dobro znane in okvirno že vemo, kje in kdaj lahko pričakujemo kakšne manjše ali večje težave, čeprav v zadnjih letih zaradi ekstremnih vremenskih pojavov, ki so posledica podnebnih sprememb, lahko ugotovimo, da ti pojavi ogrožajo vse naše vodovode in njihove vodne vire. Močnejše in intenzivnejše padavine z velikimi količinami padavinske vode v kratkem času so postale stalnica, pojav motnosti pa opazamo na virih, kjer se v preteklih letih ni pojavljal. Negativen vpliv prinašajo tudi višje temperature in pogostejši vročinski valovi, kar je širši javnosti manj znano. Ti povzročajo zvišanje temperatur pitne vode v distribuciji, posledica le tega je pospešena mikrobiološka rast in pojav biofilma v cevovodih. Tako smo v poletnih mesecih prisiljeni v vedno intenzivnejša in pogostejša izpiranja odsekov cevovodov, saj je to skorajda edina rešitev za zniževanje temperature vode v cevovodih, še posebej tam, kjer je premajhna izmenjava vode v omrežju, in zagotavljanje mikrobiološke stabilnosti.

Ko se soočamo s temi in drugimi težavami oziroma tveganji, je vedno naš cilj, da naredimo vse, kar je v naši moči, da saniramo stanje, ko pa to ni dovolj, smo zakonsko dolžni opozoriti porabnike na nujnost prekuhavanja vode za prehrabne namene, kar seveda pri porabnikih ni dobro sprejeto. Zato smo veseli, da je tovrstnih omejitev vse manj.

Slika: Delež kraškega sveta v Sloveniji.

Vir: Inštitut za raziskovanje krasa, ZRC SAZU.

Področje, na katerem delujemo, sodi med kraška področja, kjer je pojav povišane motnosti na vodnih virih, kar ni dovoljeno, zelo značilen in pričakovan. Po naši zakonodaji ima sicer pri izbiri virov za oskrbo s pitno vodo prednost voda, za katero priprava ni potrebna, torej viri pitne vode, ki niso primarno onesnaženi. Vendar okoli 50

odstotkov površine Slovenije prekriva kras, kar je lepo razvidno iz priložene karte, iz nje se tudi vidi, da je skoraj celotna površina tudi naših petih občin del tega kraškega sveta. V svojem poročilu o pitni vodi (17. 3. 2016) Nacionalni inštitut za varovanje zdravja (NIJZ) navaja, da imajo

»zaradi specifičnih lastnosti krasa t. i. kraške vode v primerjavi z ostalo podzemno vodo le omejene sposobnosti samo čiščenja, zato jih v higienskem smislu uvrščamo med površinske vode, ki oskrbujejo s pitno vodo okoli tretjino prebivalcev Slovenije. Kraški viri so občasno ali stalno mikrobiološko-fekalno onesnaženi, njihova druga značilnost je ta, da po močnejših padavinah postanejo motni. Kraški viri pitne vode so z vidika onesnaženja ranljivi, upravljanje takšnih virov je zahtevno. Pri njihovem upravljanju je ključna opredelitev in odprava morebitnih (dodatnih) tveganj onesnaženja že na prispevnem

območju ter zagotovitev učinkovite, večstopenjske priprave vode (npr. sedimentacija, flokulacija, filtracija, dezinfekcija...)».

Z zapisanim se v celoti strinjamo. Vse to dnevno čutimo in s tem živimo. Upravljanje kraških vodnih virov je resnično zahtevno in drago. NIJZ je v nekaj stavkih povedal tisto, kar se premalo ve. Kraški vodni viri oskrbo s pitno vodo stroškovno pomembno dodatno obremenijo, ker je poleg vseh drugih stroškov, ki so prisotni, potrebno pred distribucijo zagotoviti še zahtevno pripravo te vode (koagulacija, flokulacija, filtracija, dezinfekcija). Normalno je, da ceno te vode ne moremo in ne smemo primerjati s ceno vode, ki ne zahteva nobene priprave.

Vodni viri na našem glavnem vodovodnem sistemu imajo zagotovljeno primerno pripravo vode in ta ni poceni, imajo pa sedaj porabniki tega sistema konstantno zdravstveno ustrezno in skladno vodo, ne glede na vsa ekstremna vremenska dogajanja, ki smo jih imeli v minulih letih. Pri ostalih sistemih, kjer je poraba vode manjša, poskušamo težave, povezane s povišano motnostjo vode na zajetju, reševati na nekoliko cenejši način, in sicer z iskanjem takšnih vodnih virov, kjer tako zahtevna priprava vode ne bo potrebna (razen dezinfekcije). Je pa iskanje in delovanje vodnih virov, kjer voda ne kali, negotovo in tudi povezano s povišanimi stroški, ker ti vodni viri predstavljajo globoke vrtine, kjer se išče dolomitna kamnina, ki je zaradi svojih značilnosti določen garant, da se bo voda, ki teče skozi to kamnino, očistila in ne bo skalila tudi v obdobjih močnih in intenzivnih padavin, ki se pojavljajo vse pogostejše, kot posledica podnebnih sprememb.

S to rešitvijo smo, vsaj upamo, v zadnjih nekaj letih uspešno rešili težave, povezane s kvaliteto vode po večjih deževjih na nekaterih prej kritičnih vodovodnih sistemih (Loški Potok, Gora, Jakšiči). Poudarek je na besedi upamo, ker nihče ne more predvideti, kaj se dogaja in kaj se bo v naslednjih letih še dogajalo v podtalju, na globini stotih ali dvestotih metrov. Ne glede na vse, si bomo še naprej maksimalno prizadevali, da bodo tudi v naslednjih letih vsi naši vodovodni sistemi ocenjeni kot sistemi, ki porabnikom zagotavljajo zdravstveno ustrezno pitno vodo. S tem bomo sledili zahtevam Direktive 2020/2184 o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi, ki zahteva zagotavljanje primerne standarda oskrbe s pitno vodo oziroma zagotovilo, da je voda, namenjena za prehrano ljudi, „zdravstveno ustrezna in čista“, da mora biti brez mikroorganizmov in parazitov ter brez snovi, ki lahko v številu ali koncentraciji predstavljajo morebitno nevarnost za zdravje ljudi. Zavedamo se mnogih tveganj in izzivov, ki nas čakajo. Na nekatere opozarja tudi Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, Oddelek za okolje in zdravje Novo mesto v letošnjem poročilu o nadzoru kvalitete vode, kjer je posebej izpostavil nekatere dejavnike, ki ogrožajo varnost pitne vode, in sicer:

- *obratovalne okvare v vodovodnem omrežju (vključno z neustreznim vzdrževanjem),*
- *naravne nesreče in izjemni vremenski pojavi, kot so potresi, poplave itd.,*
- *različne nesreče in kontaminacije,*
- *zlonamerne grožnje (namerno uničevanje) in terorizem (onesnaženje vode z biološkimi ali kemičnimi snovmi)*

Vse naštete skupine dejavnikov bo potrebno zajeti v načrtu za zagotavljanje ustrezne pitne vode (IV. poglavje Uredbe o pitni vodi - ocena tveganja, upravljanje tveganja in spremljanje izpolnjevanja zahtev za pitno vodo).

S prvim dejavnikom se srečujemo vsakodnevno, z drugim in tretjim pa občasno. Še posebej je zanimiva navedba četrtega dejavnika v zgornjem zapisu. O zlonamernih grožnjah in terorizmu kot dejavnikih tveganja za varno oskrbo s pitno vodo v zadnjih tridesetih letih nismo nič govorili. Na to smo popolnoma pozabili in smo mislili, da je naša varnost nekaj samoumevnega. Ves naš kataster smo dali na svetovni splet in vse je javno in dostopno. Danes vidimo, kako potekajo »moderne« vojne (Ukrajina, Bližnji vzhod) in kakšno škodo lahko naredijo sorazmerno poceni izdelani droni. Ti potrebujejo samo prave koordinate in mi jim te ponujamo. Žal so se časi in razmere spremenili, stoprocentne varnosti ni več, zato bo v strokovne time, ki bodo jutri skrbeli za varno oskrbo porabnikov s pitno vodo, potrebno vključiti tudi stroko s področja fizičnega, tehničnega in kibernetskega varovanja.

Naši pomembni objekti, zajetja in vodohrani se pogosto nahajajo na odročnih in težje dostopnih (včasih tudi nedostopnih) mestih. To dejstvo mnogim ni znano ali o njem ne razmišljajo, za nas pa je zelo pomembno, ker predstavlja oviro pri našem delu. Nujno potrebujemo dostopnost do objektov vodooskrbe in to je eden od predpogojev za zagotavljanje varne oskrbe s pitno vodo. V nasprotnem primeru je težje zagotavljati redno kontrolo in spremljanje stanja v teh objektih, njihovo tekoče vzdrževanje (intervencije, pranje celic, itd.), dostavo dezinfekcijskega sredstva, hitro ukrepanje, ko je to potrebno itd. Stalno dostopnost posameznih vodooskrbnih objektov (zajetij, vodarn, vodohranov) moramo zagotavljati tudi v zimskem času, ob snežnih padavinah (na srečo je teh vse manj), kar je tudi strošek, ki obremenjuje ceno pitne vode. Večina dostopov do objektov je legalno zgrajenih in neproblematičnih in tam nimamo posebnih težav z ohranjanjem uporabnosti dostopnih poti, je pa nekaj objektov in dostopnih poti, kjer temu ni tako, bodisi zaradi tega, ker prava dostopna pot v času gradnje sploh ni bila narejena (npr. do vodohrana Kovača vas) ali pa je dostop oviran s strani najemnikov kmetijskih zemljišč (npr. dostop do črpališča Knežja Lipa, vrtin v Sodražici, itd.). Tudi to tveganje bo potrebno obdelati v bodočih ocenah tveganj in predlogih ukrepov za upravljanje tveganj, ki jih bomo morali imeti, skladno z zahtevami Uredbe o pitni vodi.

Tukaj pričakujemo pomoč in podporo pristojnih občin, ki so tudi lastnice vodovodne infrastrukture. Glede tega bo na določenih lokacijah tudi potreben razmislek o odkupu potrebnih zemljišč za zagotavljanje dostopa, še posebej pa to velja glede odkupa zemljišč, na katerih so zgrajeni objekti za vodooskrbo (nekaj teh objektov se nahaja na zemljiščih, ki so v zasebni lasti) in pa zemljišč, ki sodijo v prvi vodovarstveni pas. V prejšnji državi oziroma sistemu, kjer je prevladovala družbena lastnina, lastniki zemljišč niso skoraj nikoli komplicirali, če je bil vodooskrbni objekt zgrajen na njihovem zemljišču ali če je bil prehod zgrajen čez njihovo lastnino, danes pa se to spreminja (enako velja tudi za cevovode in hidrante). Zato je prav, da se to vprašanje uredi in da zemljišča, ki so potrebna za izvajanje varne oskrbe s pitno vodo, postanejo občinska last, ker so tudi objekti, zgrajeni na teh zemljiščih za potrebe izvajanja vodooskrbe, občinska last. Brez rešitve tega vprašanja bo jutri mogoče še težje zagotoviti varnost teh objektov.

Za varno izvajanje oskrbe s pitno vodo so zelo pomembna vodovarstvena območja, kjer veljajo posebni režimi in omejitve, ki so v službi varovanja virov pitne vode. Pri tem si največjo grajo zasluži država, ker kljub dejstvu, da je od sprejetja Zakona o vodah minilo več kot 20 let, še vedno ni sprejela ustreznega predpisa, s katerim bi zavarovala naše vodne vire oziroma določila njihova vodovarstvena območja (rok za sprejetje tega predpisa je potekel leta 2005). Izjema je občina Loški Potok, kjer je po dolгих letih usklajevanj država oktobra 2025 izpolnila svojo obveznost. Pri drugih občinah še naprej vse stoji in se ne premakne. Za varovanje vodnih virov pa moramo tudi sami narediti kaj več, predvsem je potrebno nenehno opozarjati neodgovorne posameznike, da za izboljšanje kvalitete naših voda lahko največ naredimo sami, z odgovornim obnašanjem in varovanjem naše narave.

► Vedno bolj se zavedamo, da je voda vrednota.

► Jo bomo zmogli ohraniti čisto in zdravo /varno?

Od ostalih izvedenih aktivnosti v letu 2025 naj omenimo še nekaj teh, katere nam predpisuje zakonodaja in jih izvajamo v prvem četrtletju vsakega leta. Gre za pripravo raznih poročil, ki jih zahteva država, pri tem pa je zelo dosledna. To so:

- poročilo za Ministrstvo za zdravje o notranjem nadzoru pitne vode (monitoring kemijskega in mikrobiološkega stanja vode iz posameznega zajetja za pitno vodo),
- poročilo za Direkcijo za vode o monitoringu količine iz posameznega zajetja za pitno vodo, odvzete vode v skladu s pogoji vodnega dovoljenja za oskrbo s pitno vodo in monitoring iz zajetja za pitno vodo, odvzete vode za drugo rabo, ki ni oskrba s pitno vodo, če se ta odvzema iz javnega vodovoda v skladu s pogoji iz vodnega dovoljenja ali koncesije (podlaga za obračun vodnih povračil),
- poročilo za Direkcijo za vode o monitoringu posameznih parametrov iz izdanega vodnega dovoljenja,
- letno poročilo o izvajanju javne službe za preteklo leto, ki smo ga skladno s 34. členom Zakona o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode dolžni do 31. marca tekočega leta posredovati pristojnemu ministrstvu za okolje (gre za zelo obsežno in zahtevno poročilo),
- poročila na osnovi evidenc opravljanja storitev javne službe, v skladu s 24. členom Uredbe o oskrbi s pitno vodo.

Poleg teh poročil so tudi druga (npr. za statistični urad), ki jih moramo redno poročati. Izdelava vseh teh poročil je dokaj obsežna in zahtevna, terja izvedbo vrste aktivnosti oziroma vodenje ustreznih evidenc tekom leta in predstavlja pomembno porabo časa. Delo je razdeljeno na terenske aktivnosti, kjer se zbirajo potrebni podatki ter na delo v pisarni, kjer se zbrani podatki obdelajo in pripravijo v končni obliki. Zbiranja potrebnih podatkov pa seveda ni in ne more

biti, če predhodno niso nameščeni ustrezni merilni inštrumenti, teh pa tudi ni brez zagotavljanja potrebnih finančnih sredstev za nabavo in montažo le-teh.

Delo, ki ga opravljamo, zahteva od nas dobro poznavanje stroke in zakonodaje. Jasno je, da zaposleni na Hydrovodu najbolj poznamo pomen pitne vode v današnjem svetu in vso problematiko, povezano z oskrbo s pitno vodo. To znanje želimo deliti z javnostjo ter na ta način krepiti zavest o pomenu vode in potrebi ohranjanja te strateške surovine tudi za bodoče rodove. Zato sodelujemo z vsemi tistimi, ki jih voda zanima, največ s šolami na našem območju ter tudi z drugimi posamezniki in zainteresirano javnostjo. Vsem tem predstavimo pomen pitne vode in dejavnost oskrbe s pitno vodo ter podjetje Hydrovod d.o.o.. Mnogi ne poznajo obsega vseh naših nalog in izzivov, s katerimi se dnevno srečujemo na terenu ter tudi nekaterih dejstev o pitni vodi. Po potrebi jim pokažemo naše vodarne in pripravo pitne vode z ultrafiltracijo, naš mini laboratorij, izdelavo hišnih priključkov ter opremo in način iskanja okvar.

Ob izvajanju svojega dela skrbimo na razne načine tudi za izobraževanje naših zaposlenih, vsakoletno srečanje delavcev komunalnih podjetij pa je tudi priložnost za kontakt in izmenjavo kakšne izkušnje z delavci iz drugih komunal.

smo izvedli dezinfekcijo gasilskih cistern in tudi IBC kontejnerjev. Pohod je v nekaj letih doživel preobrazbo in postal zeleni pohod oziroma prijazen dogodek brez plastenk, ki združuje naravo in pohodništvo ter skrb za naš planet.

bil zelo obsežen in na katerem so sodelovali številni udeleženci iz celotne regije, med njimi policija, gasilci, vojska, komunalna podjetja, Civilna zaščita, NIJZ, Agencija za varnost prometa, itd., smo sodelovali s svojo stojnico tudi mi in smo vsem zainteresiranim predstavili dejavnost oskrbe s pitno vodo, potrebo po varovanju okolja in še posebej vodovarstvenih območij, način zagotavljanja varne oskrbe s pitno vodo, priročni laboratorij, itd. Ciljna publika dogodka so bili vrtci, šole, starejši občani ter družine. Dogodek je bil zelo dobro obiskan.

S svojim znanjem pomagamo tudi drugim. Tako smo, enako kot prejšnja leta, poskrbeli za varno oskrbo s pitno vodo vseh udeležencev pohoda »Po medvedovih stopinjah«. Predhodno

Pohoda po medvedovih stopinjah se redno udeležujejo nekateri zaposleni delavci našega podjetja, ki so na svojih pohodnih majicah opozarjali na zavezo certifikata Voda iz pipe.

Dne 18. 4. 2025 je pred Rokodelskim centrom v Ribnici potekal dogodek **Varno in zabavno**, ki je bil posvečen varnosti. Na dogodku, ki je

Kot aktivni deležniki se vključujemo tudi v dogajanja, ki presegajo meje območja, kjer izvajamo našo dejavnost. Še vedno smo aktivni deležniki na mnogih področjih in dogodkih, predvsem tistih, ki jih organizira Zbornica komunalnega gospodarstva. Tako smo tudi v lanskem letu:

- sodelovali v delovni skupini »Skupaj za boljšo družbo« v okviru GZS,
- sodelovali v Sosvetu za statistiko naravnih virov in okolja v okviru SURS-a,
- imeli svojega predstavnika v Upravnem odboru Zbornice komunalnega gospodarstva, ki opravlja funkcijo podpredsednika, hkrati pa tudi vodi eno od komisij Zbornice (Komisija za ekonomiko),
- sodelovali v Komisiji za pitno vodo in Komisiji za ekonomiko pri Zbornici komunalnega gospodarstva,
- aktivno sodelovali v programskem svetu glavnega dogodka Zbornice komunalnega gospodarstva – to je letna konferenca, ki je bila septembra v Podčetrtku, ob tem tudi moderirali en programski sklop,
- izvajali mentorstvo obvezne prakse tako študentom, kot tudi dijakom različnih fakultet oziroma šol.

Kot nosilec certifikata »Voda iz pipe« vedno promoviramo uporabo vode iz pipe ter osveščamo javnost o kakovosti pitne vode v Sloveniji. V svojih prostorih vedno ponujamo pitno vodo iz pipe, postrežemo jo v steklenih vrčih in kozarcih ter k njenemu pitju spodbujamo tudi zaposlene, partnerje ter ostale deležnike. S tem izkazujemo svojo družbeno odgovornost do okolja in spodbujamo pozitivno prakso, da je uživanje sveže pitne vode zdravju in okolju prijaznejša izbira kot predpakirana voda.

3.5 KAKO NAPREJ

Voda je za naše zdravje in življenje ključnega pomena, saj oskrbuje celice s kisikom in hranili in hkrati odstranjuje odpadne snovi iz telesa. Zato brez vode ni življenja in zdravja. Pitje drugih tekočin ne more nadomestiti vode. Gre za vsem znano dejstvo, ki ga ni potrebno posebej ponavljati. Dejavnost oskrbe s pitno vodo je strateško pomembna in zato je dobro organizirana in delujoča oskrba s pitno vodo osnovni predpogoj za življenje na določenem prostoru oziroma za nemoteno bivanje ljudi in delovanje gospodarstva. Takšne oskrbe ni mogoče vzpostaviti brez dobre in urejene infrastrukture za oskrbo s pitno vodo, takšna infrastruktura pa je praviloma tehnično zahtevna in draga ter se gradi vrsto let, dograjuje in obnavlja pa tekom celotnega obdobja njenega obratovanja. S takšnim premoženjem je potrebno ravnati kot dober gospodar: skrbno, organizirano, strokovno in brez velikih pretresov. Zato je potreben tudi dober in strokovno usposobljen upravljavec, ki zna in zmore. Nič se ne sme prepustiti slučajnostim, ker je oskrba s pitno vodo preveč pomembna za vsakdanje življenje vseh nas in zato sodi v obseg kritične infrastrukture. Za vzpostavitev vodovodnega sistema je potreben velik denarni vložek in zato je odgovornost vseh udeležencev, ki sodelujejo pri kreiranju in izvajanju vodooskrbe, zelo velika.

Načrtovanje razvoja dejavnosti oskrbe s pitno vodo je stalno timsko delo tako upravljavca kot tudi občin. Pri tem se nenehno iščejo rešitve za optimizacijo sistema in za nadaljnjo širitev mreže javnega vodovoda, in sicer na področja, ki še niso vključena v sistem javne vodooskrbe, kot tudi za posege, ki se nanašajo na rekonstrukcije oziroma obnove obstoječega omrežja in priključitve novih porabnikov. Del razvoja je povezan z realizacijo prostorskih načrtov (nove stanovanjske pozidave, nove gospodarske cone), mnogi razvojni načrti oziroma izboljšave pa so posledica analiz podatkov, pridobljenih na terenu. V zadnjih desetih letih se je stanje infrastrukture bistveno izboljšalo in delno se je nadomestil razvojni izpad, povzročen z dolgoletno zamrznitvijo cen pitne vode, je pa še vedno v obratovanju veliko vodovodne infrastrukture, ki je že amortizirana in potrebna obnove. Ta del infrastrukture dolgoročno ni varen, ker prinaša preveč tveganj in vodnih izgub.

Država daje v zadnjem obdobju lokalnim skupnostim kar nekaj priložnosti, da se stanje na terenu sanira s črpanjem evropskih nepovratnih sredstev, lokalne skupnosti pa se morajo primerno organizirati, da to priložnost tudi izkoristijo. S sprejetjem *Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja* pa je uveden nov način obračuna porabljene vode, ki predvideva zbiranje namenskih sredstev za obnovo infrastrukture (omrežnina), kar predstavlja korak v pravo smer pri urejanju pametnega oziroma trajnostnega gospodarjenja z infrastrukturo v bodoče. Torej, če se bodo sredstva najemnine v bodoče porabljala namensko za vzdrževanje in obnovo vodovodne infrastrukture, kar je sedaj tudi zakonska obveznost, ob nadaljnjih prizadevanjih za pridobitev nepovratnih državnih ali EU sredstev, bo mogoče tudi v naslednjem obdobju izvajati mnoge izboljšave na naši infrastrukturi, ki so potrebne in nas še čakajo. Če tega ne bo, se nam lahko slaba izkušnja, povezana z dezinvestiranjem vodovodne infrastrukture, ponovi s to razliko, da takrat evropskih nepovratnih sredstev, s katerimi bi popravljali storjene napake, najbrž več ne bo. Mislimo, da dileme, kako naprej, ne bi smelo biti. Bodoče delovanje (gospodarjenje) je

potrebno postaviti na pravi način. Tokrat nas zakonodaja ne ovira, temveč spodbuja, da se obnašamo ekonomsko.

Nova Uredba o pitni vodi, ki v naš pravni red prinaša zahteve evropske direktive o pitni vodi, prinaša še dodatne zahteve pri zagotavljanju zdravstvene ustreznosti pitne vode. Najpomembnejša naloga, ki nas čaka, je povezana z izdelavo ocene tveganj, upravljanja tveganj in spremljanja izpolnjevanja zahtev za pitno vodo. Uredba navaja potrebo po izdelavi treh ocen tveganj in upravljanja tveganj:

- oceno tveganja in upravljanje tveganja prispevnih območij za zajetja pitne vode,
- oceno tveganja in upravljanje tveganja sistemov za oskrbo s pitno vodo,
- oceno tveganja internih vodovodnih napeljav.

Ocene tveganj bi morale biti izdelane do 30. 6. 2027, žal pa navodil za izdelavo tega elaborata država še vedno ni pripravila. Tudi nov Zakon o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (ZOPVOOV) prinaša mnoge spremembe in naloge, ki jih bomo morali izvajati. Potrebno se bo primerno organizirati in kadrovsko okrepiti. Država v svojih predpisih pogosto poudarja potrebo po ekonomičnosti in racionalnem obnašanju, ko pa piše nove predpise, to pozablja. Upravljavcem nalaga nove in dodatne naloge, ki upravljavce sili k dodatnim kadrovskim okrepitvam. Na svojo racionalnost pa država pozablja. Pri sprejemu novega zakona o pitni vodi je v gradivu, ki ga je obravnaval Državni zbor, jasno zapisano, da se bo pristojno ministrstvo za izvedbo nove zakonodaje okrepilo z zaposlitvijo 10 – 15 novih javnih uslužbencev, ta pa potrebujejo 420.000 do 630.000 evrov letno. Zanimivo je, da imajo sedaj v naši državi vsi porabniki na svojih pipah dobro vodo tudi brez teh dodatnih 10 – 15 zaposlenih. Toliko o racionalnosti.

Po vsej verjetnosti je pred nami zanimivo obdobje ter veliko izzivov in dela nam definitivno ne bo zmanjkalo.

3.6 ZAKLJUČEK

Prikaz opravljenega dela v letu 2025 kaže, da smo svoje naloge, ki so nam bile zaupane, enako kot v prejšnjih letih, opravili v celoti, odgovorno in strokovno. Porabniki so bili oskrbljeni z dovolj velikimi količinami pitne vode in ta je bila zdravstveno ustrezna oziroma skladna z vsemi zahtevami naše zakonodaje. V minulem letu je bilo narejeno tudi veliko razvojnih izboljšav, opravljeno je bilo opazno delo na področju obnove javnega vodovodnega omrežja in vzdrževanja le-tega ter tudi na vzdrževanju in obnovi hišnih priključkov. Sledili smo tudi zahtevam zakonodaje o meroslovju in zamenjali potrebno število vodomero. Poleg izvedbe zahtevnega in obsežnega dela na področju osnovne dejavnosti smo dosegli tudi zelo dobre rezultate na področju dopolnilne dejavnosti. S prihodki, ustvarjenimi na tem področju, smo si izboljšali likvidnost in hkrati zmanjšali stroške na osnovni dejavnosti (in posredno pripomogli k nižji ceni pitne vode) ter tudi na ta način omogočili pozitiven finančni rezultat izvajanja te dejavnosti. Tudi končni finančni izid je, glede na vse opisane značilnosti minulega leta, zelo zadovoljiv. Maksimalno smo nudili pomoč našim občinam pri vseh vprašanjih, ki se nanašajo na področje oskrbe s pitno vodo (tudi pri črpanju nepovratnih sredstev). Državi smo pravočasno posredovali tudi vse podatke in poročila, ki jih ta zahteva, za vsako občino posebej smo izdelali štiriletni program oskrbe s pitno vodo, ob koncu leta pa smo izdelali tudi elaborat cen za leto 2026. Z Občino Velike Lašče se aktivno pogovarjamo za prevzem njihovih vodovodov v upravljanje.

Tako velik obseg opravljenih del ne bi bil mogoč brez velikega angažiranja vseh zaposlenih, saj je bilo celotno prikazano delo v letu 2025 v pretežni meri narejeno z lastnim kadrom oziroma z lastno opremo. Torej so prikazani dosežki rezultat kolektivnega dela vseh zaposlenih. Na Hydrovodu imamo relativno majhno in prilagodljivo ekipo, ki obvlada dosti široko področje znanj ter zna in zmore opravljati svoje naloge. Poslovno leto 2025 smo začeli in zaključili s 37 zaposlenimi. V letu 2025 nismo imeli nobene upokojitve, v letu 2026 pa nas čakata vsaj dve. Sta pa nas zapustila dva delavca, ki smo jih tudi nadomestili.

Večkrat smo že opozorili, da je izvajanje naše dejavnosti zahtevno, potrebno je dobro poznavanje stroke in omrežja, veliko je tudi fizičnega dela in težko pridemo do primernih kadrov, kljub temu, da ne postavljamo zahtevnih pogojev za nov kader (zelo odprti smo pri poklicih, ki lahko pridejo v izbor). Iskanje novih sodelavcev tako ostaja velik izziv in neuspešni razpisi za delavce niso nobena redkost. Pogoji dela na Hydrovodu niso lahki in niso vabljivi, dela se pretežno na terenu, največ je ročnih in fizično napornih del, občasno tudi dvigovanje težkih bremen, delo tudi ni »čisto« (zemlja, blato, prah), dela se na odprtem v vseh vremenskih pogojih (visoka temperatura, sončno sevanje, voda, mraz, veter, vlaga, dež, sneg, ...). Samo delo je občasno tudi nevarno in tvegano, velikokrat se dela tudi v pogojih interventnega dela, v popoldanskem času, ob vikendih in praznikih. Prisotno je tudi dežurstvo, ki omejuje gibanje posameznika v popoldanskem času in ob prostih dnevih (sobota, nedelja, prazniki), kar je za mnoge velika ovira. Skratka, delo naših delavcev je raznoliko, obsežno, težko in zahtevno, hkrati pa premalo znano, premalo cenjeno, premalo vabljivo in, žal, glede na dejstvo, da pravega kadra ne dobimo, očitno premalo plačano (prejeto plačilo resnično ne pokriva vseh naporov in tveganj za zdravje zaposlenih).

Ob tem so zahteve naših porabnikov, stroke in zakonodaje vse višje in se pogosto tudi spreminjajo, temu pa se moramo hitro prilagajati, kar dostikrat ni enostavno. Zato so zahteve sindikatov komunale po višjem standardu zaposlenih popolnoma upravičene. Glede na vse stavke, ki jih pogosto spremljamo po medijih, bi bilo pravo presenečenje, da se tudi v komunalni dejavnosti ne bi pojavljale zahteve po boljših plačah. Dejavnost oskrbe s pitno vodo zahteva veliko znanja in posledično šolske izobrazbe (nekdanjih fizičnih - nekvalificiranih delavcev za ročne izkope ni več, to delo se bolj redko izvaja (tudi sicer delavca za ta dela ne moreš ni dobiti) in je nadomeščeno s strojnimi izkopi, ki spet zahtevajo šolsko izobrazbo, psihofizične sposobnosti in izkušnje). Glede na pomanjkanje delavcev določenih profilov v naši državi, nas skrbi, kako bo s kadrovske sestavo čez 10 ali 20 let. Poskušali smo tudi s štipendiranjem dijakov, a žal ni bilo interesa.

Z dobrim delom in mnogimi napori naši zaposleni vsako leto dosegajo zelo dobre rezultate na področju dopolnilne dejavnosti in posledično ustvarimo določen pozitiven finančni rezultat. S tem se v družbi ohranja oziroma izboljšuje likvidnost, delno se uporablja za razvojne namene, del pa se enostavno porabi za pokrivanje izgube na osnovni dejavnosti in s tem v subvencioniranje cene pitne vode (porabniki bi zagotovo plačevali bistveno višjo ceno pitne vode, če stroški izvajanja te dejavnosti ne bi bili delno pokriti iz pozitivnega rezultata, ustvarjenega z izvajanjem dopolnilne dejavnosti). To sicer ni skladno z evropsko direktivo, ki zahteva oblikovanje cen po načelu »povzročitelj plača povzročene stroške«, a je takšen način vodenja poslovne politike prisoten že vrsto let. Pred gospodarsko krizo, ki je izbruhnila leta 2008, je bila stalna praksa, da se zaposlene za dobro delo na dopolnilni dejavnosti stimulira z delom zaslužka dopolnilne dejavnosti (približno 30 %), od tedaj pa ne več. Mogoče je čas za razmislek o ponovnem vračanju takšne poslovne politike. Participacija delavcev pri dobičku bi morala postati praksa. V zasebnem sektorju se ta oblika nagrajevanja (stimulacija tistih, ki ustvarjajo dobiček) praviloma redno izvaja. Je pa bila zakonska sprememba, uvedena ob koncu lanskega leta kot zimski regres, s strani zaposlenih zelo dobro sprejeta.

Hydrovod dolga leta svojega delovanja ni poznal problematike migracij delavcev. Mnogi zaposleni delavci so vso svojo delovno kariero ali vsaj njen največji del preživeli na Hydrovodu. Tega, žal, danes ni več. Migracija delavcev se dogaja tudi pri nas in posamezniki praviloma odhajajo iz podjetja izključno zaradi višje plače (tudi če je nova plača nekaj deset evrov višja) in lažjih pogojev dela. Glede na zahtevnost in pomen našega dela ter njegove specifičnosti, so ti odhodi za nas izredno negativni, nezaželeni in nevarni, in sicer iz več razlogov. Da do novih dobrih, strokovnih in zanesljivih delavcev, ki jih naša dejavnost zahteva, težko pridemo, smo že opozorili.

Znano je, da živimo v času nizke demografije in hkrati v času visoke zaposljivosti, kar je pripeljalo do velikega povpraševanja po delovni sili, tako pri nas, v naši državi, kot tudi v razvitem delu Evrope. Ker je kadrovske bazen v naši državi in tudi v sosedstvu prazen, se vse pogosteje dogaja, da si delodajalci zaradi kadrovskega pomanjkanja dejansko »kradejo« kadre. Tudi gotovo 150.000 tujih delavcev, ki so že angažirani v našem gospodarstvu, še vedno ni dovolj za zadovoljevanje vseh trenutnih potreb gospodarstva. Ni dvoma, da imamo tudi mi

veliko dobrih in zelo sposobnih delavcev, ki so potencialno zanimivi za mnoge delodajalce. Odnos do lojalnosti samo enemu delodajalcu se je pri novih generacijah delavcev bistveno spremenil. Spremenil se je tudi odnos do dela. Zamenjava težkega terenskega dela za delo v zaprtem prostoru, pod streho, v boljših delovnih pogojih, ki je poleg tega tudi bolje plačano, manj odgovorno ali pa ponuja več prostega časa, je lahko hitro zanimiva in vabljiva.

Težava pri iskanju primerne zamenjave, je zgolj ena slaba stran migracij delavcev iz Hydrovoda. Druga je povezana z dejstvom, da porabimo nekaj let, da novega sodelavca usposobimo za samostojno delo. To je čas, ki ga potrebuje, da spozna teren (da se na terenu »ne izgubi«), vodovodne sisteme in njihov način obratovanja, tehniko, materiale, opremo, zunanje sodelavce, itd. Ob vsaki spremembi je torej potrebno ponavljati vajo in vlagati čas in denar. Ni potrebno posebej navajati, da je to za nas (pa ne samo za nas, posredno tudi za lokalne skupnosti in vse naše porabnike), ki izvajamo dejavnost, ki sodi med kritične dejavnosti, kjer je kadrovska stabilnost zelo zaželeno, velika škoda in ovira. Zato si vodstvo podjetja močno prizadeva za ohranitev zdravega jedra v našem podjetju ter za njegovo dolgoročno stabilnost, veliko naporov pa se vlaga tudi v negovanje dobrega in pozitivnega vzdušja ter medčloveških odnosov. Ali je to dovolj, je vprašanje, ki ga pogosto zastavljamo. Sprejeta zakonodaja o minimalni plači ter vsakoletna določitev le-te poskrbi samo za dvig najnižjih plač, hkrati pa vedno prispeva k nastanku določene uravnilovke, kar med zaposlenimi ni sprejeto z odobravanjem. Tudi Gospodarska zbornica Slovenije v svoji analizi posledic zakonodaje o minimalni plači navaja, da prihaja do uravnilovke, ki utegne imeti že srednjeročno negativne posledice na klimo v podjetjih, na motivacijo zaposlenih in posledično na produktivnost.

Število zaposlenih je pri nas podobno že več kot 25 let, kljub dejstvu, da smo v tistem času skrbeli za polovico krajše javno omrežje, imeli dobro tretjino manj vodovodnih sistemov v upravljanju in nismo skrbeli za hišne priključke. Ta podatek nam veliko pove. Nekoč so bili v času gradbene sezone, ko so se izvajale mnoge investicije na terenu, zaposleni tudi dodatni delavci. Seveda so to bili drugi časi, tudi zakonodaja je bila drugačna. V letih, ko je bila cena pitne vode zamrznjena oziroma nerealno nizka, je bilo ohranjanje finančne likvidnosti poseben izziv vodstvu podjetja. Potrebno je bilo delati racionalizacije in nižati stroške, to pa je bilo najlažje doseči z manjšanjem števila zaposlenih (delno je bil s tem zmanjšan tudi standard vodooskrbe oziroma obseg vzdrževanja).

Ne glede na te težave, so se potrebe po pitni vodi na terenu stopnjevale, obseg javnega omrežja se je iz leta v leto povečeval z dograditvijo odsekov omrežja na obstoječih vodovodnih sistemih, gradili so se tudi novi vodovodni objekti, zgradili pa smo tudi nove vodovodne sisteme in prevzemali v upravljanje nekoč vaške vodovode (skupaj 12 novih vodovodov), s pitno vodo smo začeli oskrbovati tudi več kot 40 dodatnih vasi, od katerih imajo nekatere zelo nizko porabo vode in nam povzročajo več stroškov kot zberemo sredstev od zbrane vodarine in omrežnine. Javno vodovodno omrežje je zraslo iz 290 na več kot 500 km dolžine, tej dolžini pa je potrebno prišteti še dolžino 9.337 hišnih priključkov, ki znaša več kot 125 km. S skrbjo za tako obsežno infrastrukturo, ki se nahaja na področju petih občin (in manjšem delu šeste) oziroma na površini cca. 1.000 km², nismo več samo malo podeželsko - lokalno podjetje, temveč smo postali pomemben dejavnik oskrbe s pitno vodo na državnem nivoju. Tudi naš

regionalni vodovod ni samo cevovod med Sodražico in Kočevjem, ki ima lokalni značaj, temveč je njegova teža dosti večja, ker oskrbuje porabnike v petih občinah, kmalu tudi v šesti.

Za vso infrastrukturo, ki jo imamo v upravljanju, smo v preteklem letu primerno skrbeli. Na vseh vodovodnih sistemih, tudi na tistih najmanjših, smo izvajali vse potrebno, da so ti lahko normalno obratovali. Z doslednim izvajanjem HACCP načrta smo skrbeli za zagotavljanje varne oskrbe s pitno vodo. Vsi naši vodovodni sistemi so s strani Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano ocenjeni kot sistemi, ki so porabnikom v letu 2025 zagotavljali zdravstveno ustrezno pitno vodo. Povečan obseg dela, ki se je občasno pojavljal, smo reševali tudi z dodatnim popoldanskim delom in pa z delom v prostih dnevih (sobota, nedelja, prazniki). Torej smo s primernim prizadevanjem uspeli premostiti kadrovske podhranjenosti ter uspeli odgovoriti na skoraj vse nujne naloge na področju vzdrževanja vodovodne infrastrukture ter ob tem uspeli izvesti še določen obseg izvajanja tržnih oziroma dopolnilnih dejavnosti. Bilo bi nam lažje, če bi bile naše naloge bolj enakomerno razporejene in če bi nam vremenske razmere dovoljevale več terenskih delovnih dni. Žal je to s sedanjo rešitvijo upravljanja z infrastrukturo nemogoče.

Zaradi vsega navedenega nas pogled nazaj na leto 2025 veseli, ker imamo kaj pokazati. Se pa dobro zavedamo, da ti rezultati ne bi bili tako dobri brez polne podpore naših lastnikov, ki nam zaupajo, za kar smo jim hvaležni. Veseli nas tudi pozitiven izid poslovanja, ki je rezultat dobro opravljenega timskega dela. Vsak je svoj del naloge dobro opravil. Režijski delavci so poskrbeli za ustrezno organizacijo in zakonitost poslovanja ter poslovno okolje, delavci operativci pa so

Delavci Hydrovoda ob proslavi 60. letnice delovanja (oktober 2019)

s svojim prizadevanjem in učinkovitostjo poskrbeli, da je bilo na terenu narejeno vse tisto, kar je v poročilu opisano. Tudi vodstveno osebje je izredno dobro pripravljalo, organiziralo in vodilo delovne procese ter zastopalo podjetje. Torej smo timsko delovali zelo usklajeno in dobro. Če vsega tega ne bi bilo, ne bi bilo mogoče opraviti prikazanega dela.

Letno poročilo predstavlja prerez našega dela v minulem letu. Ali bi lahko naredili še kaj več, drugače ali boljše? Najbrž lahko. Vedno je mogoče narediti kaj drugače, boljše ali pa več, še posebej, če se ozremo nazaj. Dejstvo je, da se učimo celo življenje. Zaradi tega si tudi na podlagi izkušenj iz preteklih let postavljamo cilje za jutri, za naslednja leta.

Še enkrat poudarjamo, da naše delo ne bi bilo tako uspešno brez podpore občin - naših ustanoviteljic, strokovnih služb teh občin in tudi vseh županov, ki so vedno imeli posluh za

dejavnost oskrbe s pitno vodo. Hydrovod je v lastništvu več občin in na uspešnost poslovanja Hydrovoda pomembno vpliva vsaka občina lastnica oziroma ustanoviteljica Hydrovoda. Zelo pomembno je tudi dobro medsebojno sodelovanje predstavnikov občin, članov Nadzornega sveta, predvsem pa županov teh občin, ki skozi delovanje v organih javnega podjetja skrbijo za nemoteno in uspešno delovanje. Skratka, delali smo v stabilnih pogojih in zato smo bili uspešni in dobri. Tudi v bodoče si želimo takšnega sodelovanja in podpore.

Upamo, da bodo po pregledu celotnega poročila našo oceno uspešnosti dela delili tudi ostali, predvsem pa naši ustanovitelji.

Direktor:
Antun Gašparac, univ.dipl.ing.gr.

HYDROVOD d.o.o.
K O C E V J E

4 POSLOVNO POROČILO

4.1 ANALIZA POSLOVANJA DRUŽBE V LETU 2025

Podjetje Hydrovod d.o.o. izvaja obvezno gospodarsko javno službo oskrbe s pitno vodo na področju petih občin. V letu 2025 je družba poslovala v skladu z zastavljenimi cilji in nalogami. S prihodki, ki jih pridobivamo s prodajo storitev gospodarske javne službe in drugih storitev, gospodarimo racionalno, ob upoštevanju osnovnih ciljev kot so kvalitetna in zadostna količina pitne vode za porabnike ter upoštevanju veljavne zakonodaje. Poleg gospodarske javne službe opravljamo po tržnih principih še različne storitve fizičnim in pravnim osebam, predvsem povezane z izvedbo del na javnih vodovodih in odpravo poškodb na vodovodnih priključkih ter izgradnjo novih vodovodnih priključkov.

Za komunalne dejavnosti in tudi za naše podjetje je značilno, da imamo velik delež stalnih stroškov (amortizacija, energija, najemnina, analize pitne in odpadne vode,...), na katere podjetje ne more bistveno vplivati. Spremenljivih stroškov je relativno malo, se pa trudimo, da jih z raznimi ukrepi racionalizacije obvladujemo in znižujemo. Stroški in prihodki v zvezi z dopolnilnimi dejavnostmi se spremljajo posebej in se ne obravnavajo kot opravljanje gospodarske javne službe, temveč kot opravljanje drugih dopolnilnih (tržnih) dejavnosti. Stroške, ki se nanašajo na obe dejavnosti in se jih ob nastanku, na podlagi izvirne knjigovodske listine, ne more razporediti na eno izmed dejavnosti, razporejamo v skladu s strani lastnikov sprejetimi sodili.

V poslovnem letu 2025 smo na dopolnilnih dejavnostih dosegli dobiček v višini 64.276,49 €, na osnovni dejavnosti pa izgubo v višini 15.951,63 €. Na nivoju podjetja je bil tako dosežen dobiček pred obdavčitvijo v višini 48.324,86 €.

Tabela 1: Finančni rezultat po dejavnostih

POSTAVKA	SKUPAJ	OSNOVNA DEJAVNOST	DOPOLNILNE DEJAVNOSTI
VODARINA	2.120.412,31	2.120.412,31	/
OMREŽNINA	1.845.560,21	1.845.560,21	/
PRIHODKI OD STORITEV	837.206,90	/	837.206,90
SUBVENCije	0,00	0,00	0,00
DRUGI POSLOVNI PRIHODKI	33.918,59	25.143,59	8.775,00
SKUPAJ PRIHODKI OD POSLOVANJA	4.837.098,01	3.991.116,11	845.981,90
FINANČNI PRIHODKI	1.088,88	807,18	281,70
IZREDNI PRIHODKI	26.912,79	23.696,85	3.215,94
SKUPAJ PRIHODKI	4.865.099,68	4.015.620,14	849.479,54
SKUPAJ ODHODKI	4.816.774,82	4.031.571,77	785.203,05
DOBIČEK / IZGUBA PRED OBDAVČITVIJO	48.324,86	-15.951,63	64.276,49
DAVEK OD DOHODKA	7.962,86		
ČISTI DOBIČEK / IZGUBA	40.362,00		

Izkaze poslovnega izida podjetja ter poslovnega izida po dejavnostih smo izdelali na podlagi računovodskih standardov ter sodil za razporejanje splošnih stroškov, sprejetih na skupščini podjetja, dne 15. 12. 2014.

Analiza doseženih poslovnih izidov po dejavnostih in občinah pokaže, da na vodarini izkazujemo pozitiven rezultat. V manjših občinah je izredno težko načrtovati in izvajati vzdrževalna in druga dela na infrastrukturi. Zbranih sredstev oz. prihodkov je malo, večinoma so namenjena pokrivanju stalnih stroškov, »prostih« sredstev pa je relativno malo. Pogosto se zgodi, da nam že en nepredviden dogodek (npr. večja okvara) poruši načrte in povzroči izgubo na dejavnosti, za večja vzdrževalna dela pa sredstev ni.

Tabela 2: Osnovna dejavnost – PI po stroškovnih mestih

OSNOVNA DEJAVNOST	VODARINA		VSE OBČINE SKUPAJ			
	A. PRIHODKI VODARINA S SUBVENCIJO	2.120.412,31				
	B. DRUGI PRIHODKI (FINANČNI,IZREDNI) - VODARINA	39.186,18				
	C. ODHODKI - VODARINA	2.132.389,81				
	I. RAZLIKA A+B-C)	27.208,68				
	OMREŽNINA	SORIKO	LOŠKI POTOK	KOSTEL	SKUPAJ	
	D. PRIHODKI OMREŽNINA S SUBVENCIJO	1.632.885,04	131.247,58	81.427,59	1.845.560,21	
	E. DRUGI PRIHODKI (FINANČNI,IZREDNI) - OMREŽNINA	9.167,74	692,76	600,94	10.461,44	
	F. ODHODKI - OMREŽNINA	1.675.254,18	134.343,21	89.584,56	1.899.181,96	
	II. RAZLIKA D+E-F (HIŠNI PRIKLJUČKI)	-33.201,40	-2.402,87	-7.556,04	-43.160,31	
	III. REZULTAT OSNOVNE DEJAVNOSTI	-15.951,63				
DOPOLNILNA DEJAVNOST.	IV. DELITEV DOBIČKA DOPOLNILNIH DEJAVNOSTI	58.703,72	4.004,43	1.568,35	64.276,49	
POSLOVNI IZID	V. FINANČNI REZULTAT PODJETJA KOT CELOTE - PRED OBDAVČITVIJO	48.324,86				

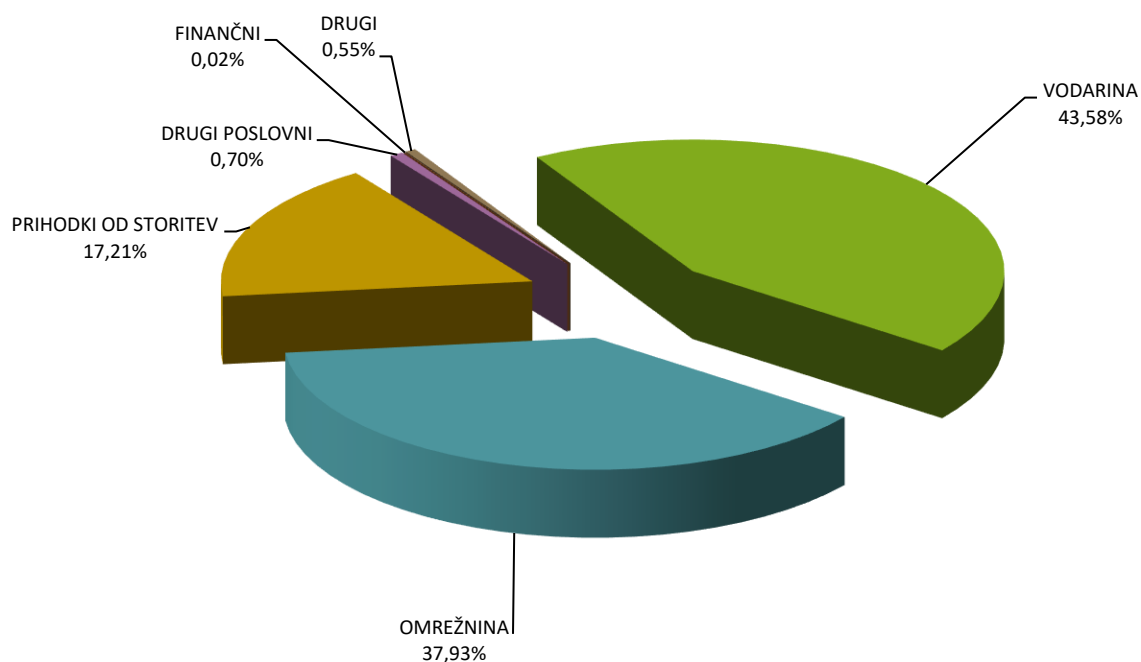
Kot je razvidno iz prejšnje tabele, je bil na področju vodarine dosežen pozitiven rezultat, na področju omrežnine pa negativen.

Na dopolnilnih (tržnih) dejavnostih smo dosegli pozitiven rezultat. Poslovni prihodki teh dejavnosti so bili za 35,03 % višji od plana, kar pomeni, da smo z dopolnilnimi dejavnostmi v večji meri »prispevali« k zniževanju skupnih stroškov.

4.1.1 Prihodki in njihova struktura

Z opravljanjem osnovne in dopolnilnih dejavnosti smo skupaj ustvarili za 4.865.099,68 € prihodkov, kar predstavlja kar 3,33 % rast glede na preteklo leto. V osnovni dejavnosti so bili doseženi celotni prihodki v višini 4.015.620,14 € (4,14 % rast glede na preteklo leto), kar znaša 82,54 % celotnih prihodkov. Ostalo predstavljajo prihodki od dopolnilnih dejavnosti.

Graf 1: Struktura prihodkov po vrstah

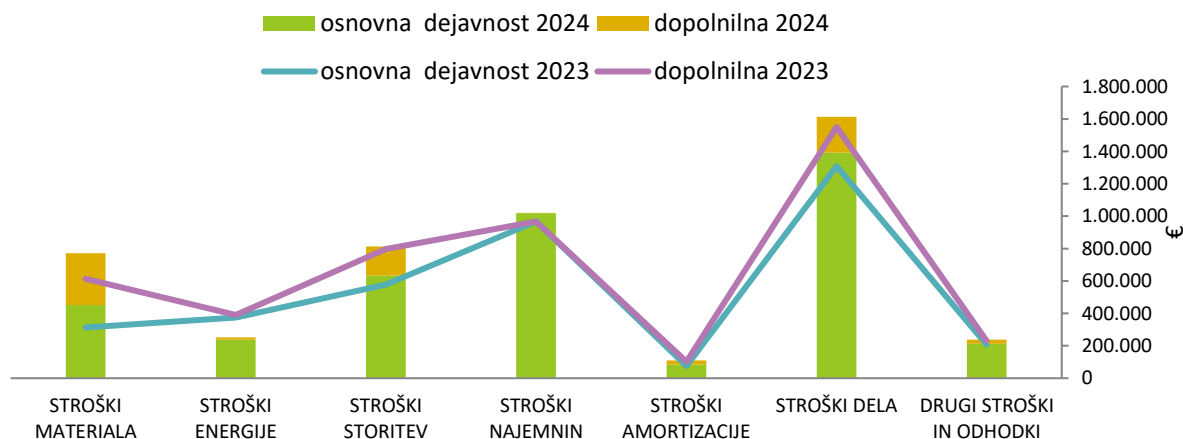

Z izvajanjem dopolnilnih (tržnih) dejavnosti so bili doseženi prihodki v višini 849.479,54 €, kar je za 0,32 % manj kot v predhodnem letu.

4.1.2 Odhodki in njihova struktura

Pri izvajanju osnovne in dopolnilnih dejavnosti smo evidentirali skupaj za 4.816.774,82 € odhodkov, kar predstavlja 3,57 % rast glede na preteklo leto. V osnovni dejavnosti so bili evidentirani odhodki v višini 4.031.571,77 € (5,45 % rast glede na preteklo leto), kar znaša 83,7 % vseh odhodkov. Ostalo predstavljajo odhodki dopolnilnih dejavnosti.

Graf 2: Odhodki po dejavnostih in letih

Stroški materiala in energije

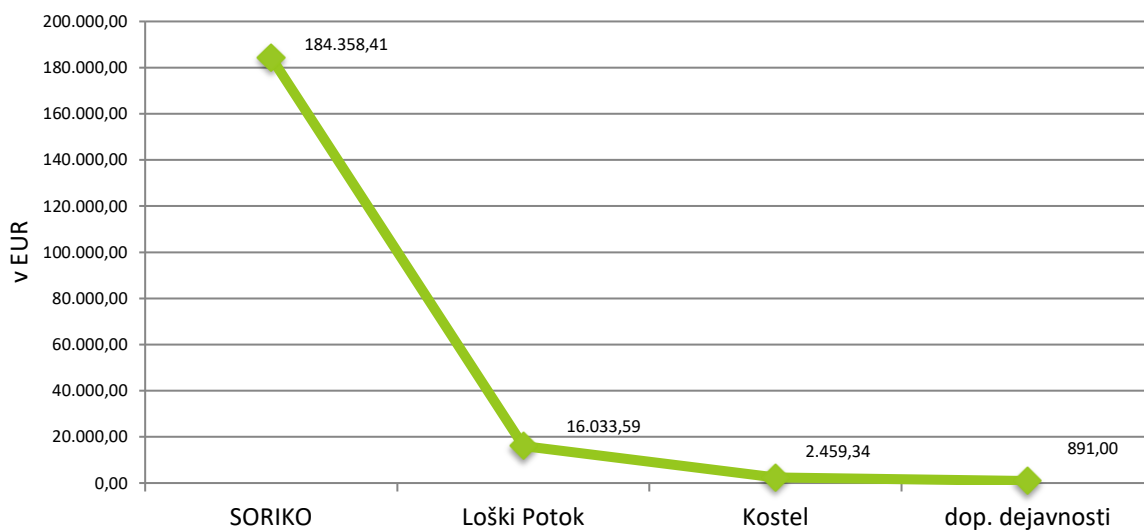
Stroški porabe materiala so se v primerjavi s preteklim letom zvišali za 25,77 %. Na višino stroškov materiala (in tudi storitev) vpliva tudi vrsta vlaganj v infrastrukturo, saj se posamezne investicije lahko pomembno razlikujejo glede deleža stroškov materiala oz. storitev v celotni investiciji. Pri nabavi in porabi materiala smo se obnašali racionalno in gospodarno (nabava je potekala skladno z zakonodajo o javnem naročanju) ter pri izvedbi del težili h kvalitetni izvedbi z uporabo standardiziranih in kakovostnih materialov. Zavedamo se, da bomo z infrastrukturo, v katero vlagamo sredstva, tudi upravljali in jo vzdrževali. Z vgradnjo kakovostnih in standardiziranih materialov (materiali in proizvodi, ki prihajajo v stik s pitno vodo, ne smejo glede fizikalnih, kemijskih ali mikrobioloških lastnosti vplivati na skladnost pitne vode) ter z dobro izvedbo neposredno vplivamo na bodoče stroške vzdrževanja, ki bodo zaradi takšnega ravnanja nedvomno nižji.

Velik delež v stroških materiala predstavljajo stroški energije, ki so se v primerjavi s preteklim letom znižali za 35,5 %. Predstavljali so znaten delež vseh odhodkov – 5,21 % oz. 203.742,33 €. Večji del stroškov energije odpade na električno energijo, ki je potrebna za obratovanje vodarn in črpalšč.

Graf 3: Stroški električne energije

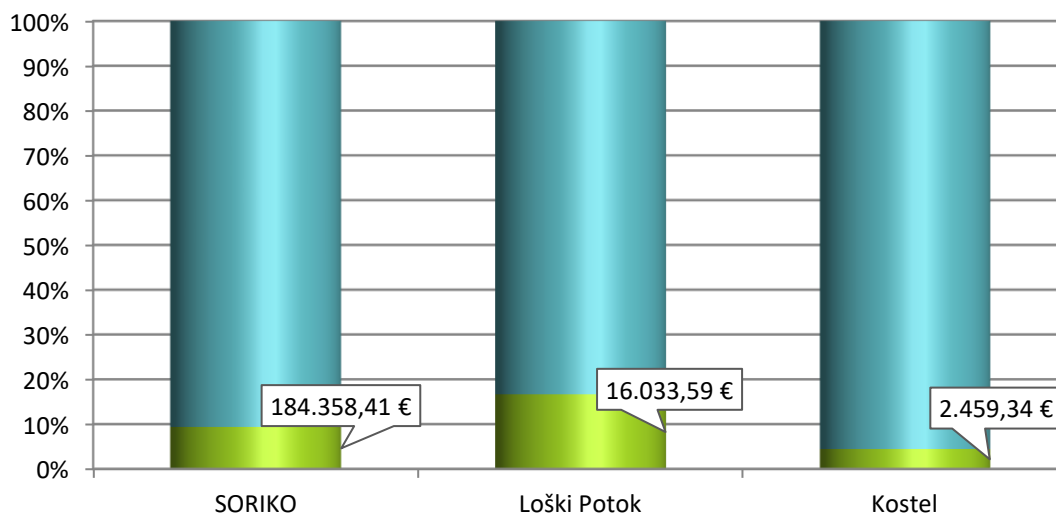

Graf 4: Stroški električne energije

Za nakup električne energije za obratovanje vodovodnih sistemov smo porabili 9,57 % prihodkov od prodaje pitne vode.

Graf 5: Delež električne energije v prihodkih od vodarine

Stroški storitev

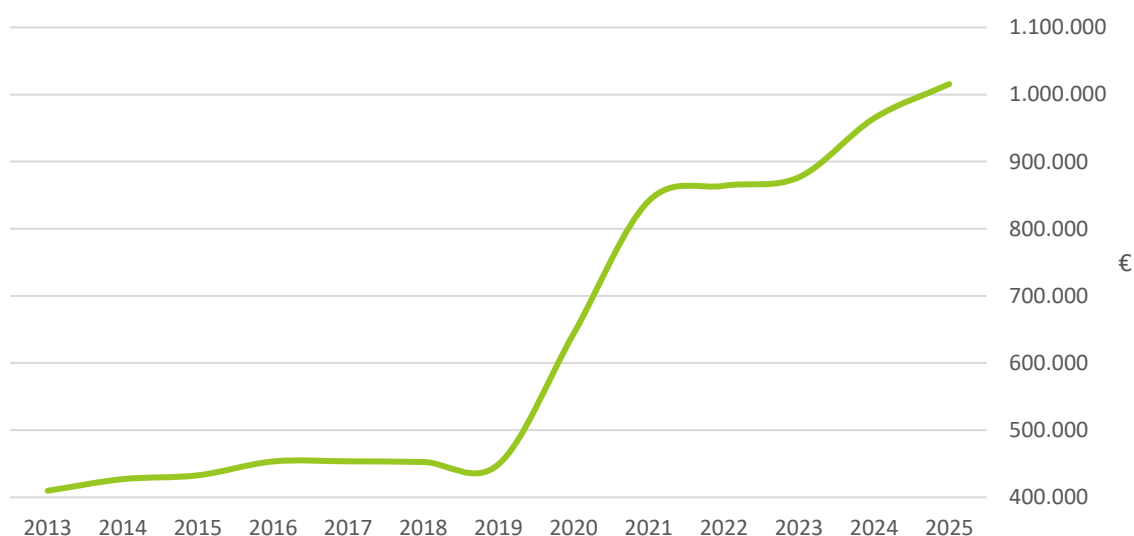
Stroški storitev so v primerjavi z lanskim letom nekoliko višji in so presegle planirane za 11,68%. Z 38,05 % imajo pomemben delež v celotnih odhodkih. Večji stroški storitev so:

- stroški najemnin 1.019 tisoč €
- analize pitne in odpadne vode 58 tisoč €
- zavarovalne premije 62 tisoč €
- storitve za vzdrževanje infrastrukture in osnovnih sredstev 310 tisoč €
- stroški izstavitve in pošiljanja računov za vodarino 87 tisoč €
(v letu 2025 smo izdali 107.384 računov za vodarino)

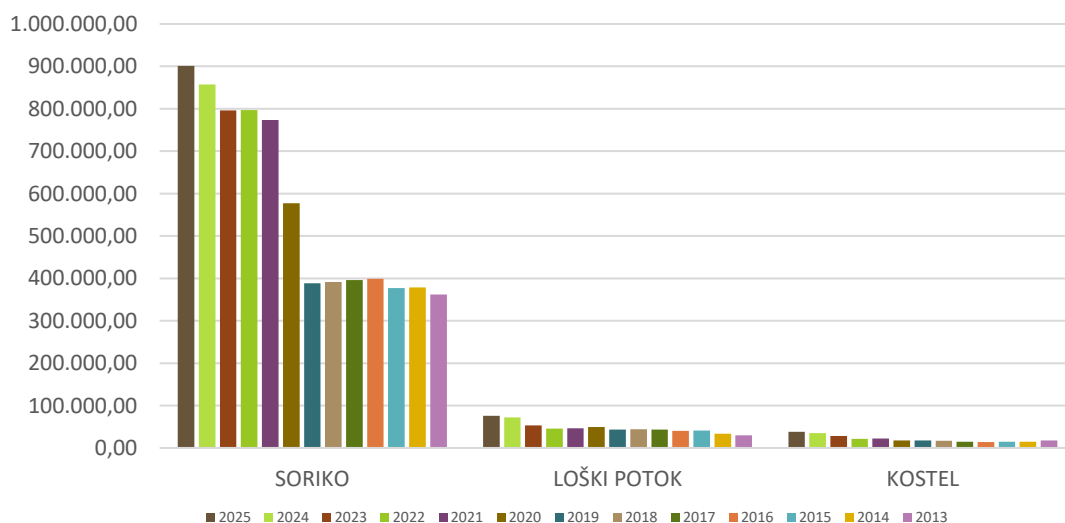
V okviru stroškov storitev precejšen delež predstavljajo tudi stroški storitev podizvajalcev, ki jih moramo najeti, ko določena dela sami nismo zmožni izvesti. Tako npr. sami ne razpolagamo z zadostnimi kapacitetami težke gradbene mehanizacije, zato za nekatera zemeljska dela, predvsem pri izvajanju dopolnilnih dejavnosti, najemamo zunanje izvajalce. Prav tako na trgu poiščemo izvajalca del za izdelavo elementov vodovoda, ki so iz nerjaveče pločevine. Glede na inflacijska gibanja v preteklem letu je jasno, da je v višjih stroških storitev delno vgrajena tudi inflacija.

Velik strošek predstavljajo najemnine za infrastrukturo ter storitev za vzdrževanje infrastrukture in osnovnih sredstev. Te so bile v letu 2025 višje za več kot 21 tisoč evrov kot v letu 2024.

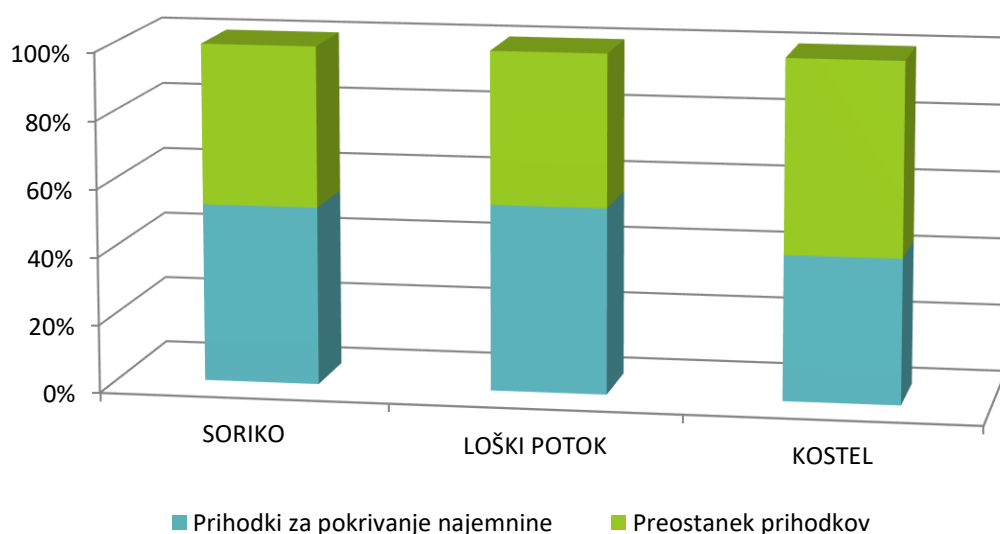
Graf 6: Najemnina po letih

Graf 7: Najemnina po letih in stroškovnim mestih

Graf 8: Delež najemnine v prihodkih od omrežnine

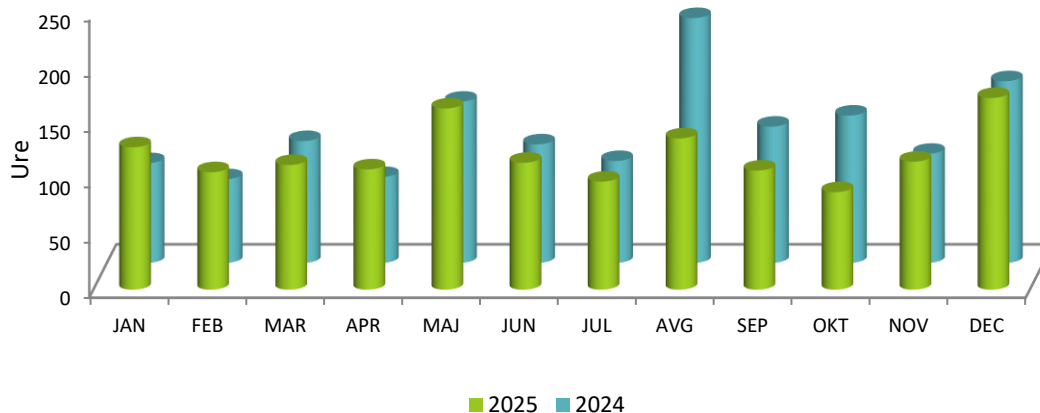
Stroški dela

Stroški dela so bili nekoliko nižji od planiranih, v celotnih odhodkih predstavljajo 33,49 % delež. Plače in nadomestila ter ostali stroški dela so se izplačevali v skladu z veljavno panožno kolektivno pogodbo. Zadnja leta se pojavlja nekaj fluktuacije zaposlenih, ki je za nas nezaželena, prav tako pa opazamo, da je vse težje dobiti ustrezne delavce. Potrebujemo namreč kar nekaj let, da delavca usposobimo za samostojno delo ter da spozna izredno obsežen teren, trase vodovodov in številne objekte, s katerimi upravljamo.

V letu 2025 je bilo skupno stroškov dela za 1.613.148,52 €. Znano je, da narava našega dela ne omogoča izvedbe vseh obveznosti v rednem delovnem času, zaradi tega je potrebno angažiranje zaposlenih tudi izven njega. Gre za obveznost opravljanja dežurne službe, 24-urno spremljanje delovanja bistvenih vodovodnih sistemov in naprav ter potrebo po interventni odpravi okvar, če do njih pride. Imamo štiri dežurne ekipe, v katere so razporejeni praktično vsi delavci, razen režije. Skupine so oblikovane tako, da lahko v vsakem trenutku poskrbijo za različne okvare oz. druge nepredvidljive situacije. Vsaka skupina ima tako delavce, usposobljene za raznovrstna dela (spremljanje delovanja čistilnih naprav, telemetrije, spremljanje in odprava težav na dezinfekcijskih napravah, strojnik, monter, električar).

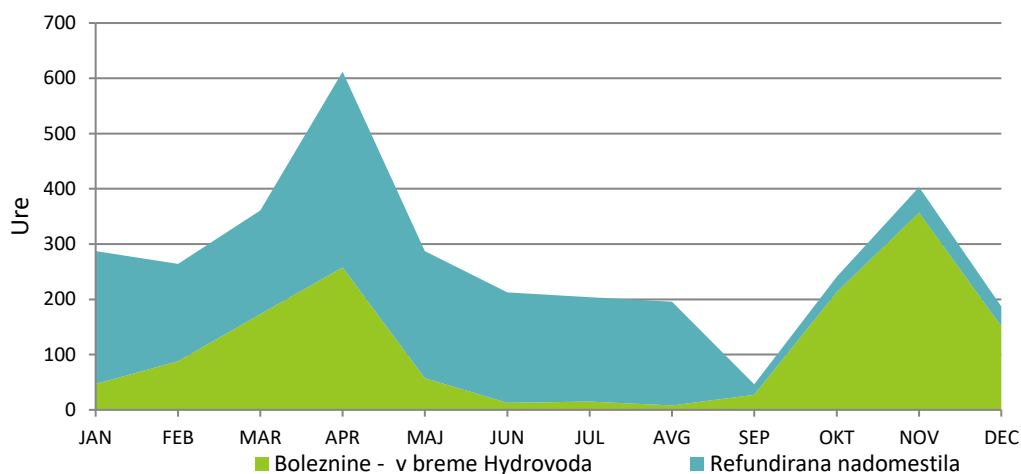
Redni obhodi pomembnejših vodarn in spremljanje telemetrije, kar izvajajo vodje dežurnih ekip izven rednega časa, so preventivna dejanja, ki zmanjšujejo možnost, da pride do izpadov pri izvedbi redne oskrbe s pitno vodo. S tem je povezana tudi potreba po interventni odpravi okvar, ki se zgodijo izven rednega delovnega časa. Preložitev popravila nekaterih okvar bi lahko pripeljala do izpraznitve sistemov, izpada pri oskrbi s pitno vodo in posledično ogrožanja varne oskrbe s pitno vodo ter povzročitve gospodarske škode. Občasno dodatno popoldansko oz. sobotno delo zahteva tudi izvedba posameznih investicijskih del zaradi zahtev investorjev in soglasodajalcev (npr. cestne zapore,...) kot tudi menjava vodomeroev pri lastnikih, ki so v dopoldanskih urah odsotni od doma.

Graf 9: Opravljene nadure in primerjava s predhodnim letom

V letu 2025 je bilo za 24,17 % manj odsotnosti zaradi bolniške kot v preteklem letu (3.301 ur, kar znaša preračunano 1,58 zaposlenega) od tega 38,53 % v breme Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Graf 10: Struktura bolezni

Stroške dela razporejamo na stroškovna mesta na osnovi opravljenih ur neposrednega dela na posamezni dejavnosti oz. občini.

Stroški amortizacije

Obračunana amortizacija je nekoliko višja od načrtovane in znaša 110.293,733 € oz. 2,29 % vseh odhodkov. Gre za obračun amortizacije od osnovnih sredstev v lasti podjetja. Tudi v letu 2025 smo obračunavali amortizacijo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja. Amortizacija se obračunava od nabavne vrednosti neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev. Osnovna sredstva se amortizirajo po stopnjah, ki se določijo ob aktiviranju vsakega

posameznega osnovnega sredstva in so usklajene z določili *Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Ur. l. 87/2012)*. Amortizacijske stopnje se v letu 2025 niso spreminjale.

Drugi stroški

V okviru drugih stroškov izkazuje podjetje stroške vodnih povračil, ki se plačujejo od načrpane vode. Vodna povračila so sestavni del cene vodarine in se evidentirajo kot stroški poslovanja.

Kazalniki poslovanja

V naslednji tabeli smo pripravili nekaj kazalnikov poslovanja podjetja v obravnavanem letu in tudi v preteklih letih.

Tabela 3: Kazalniki

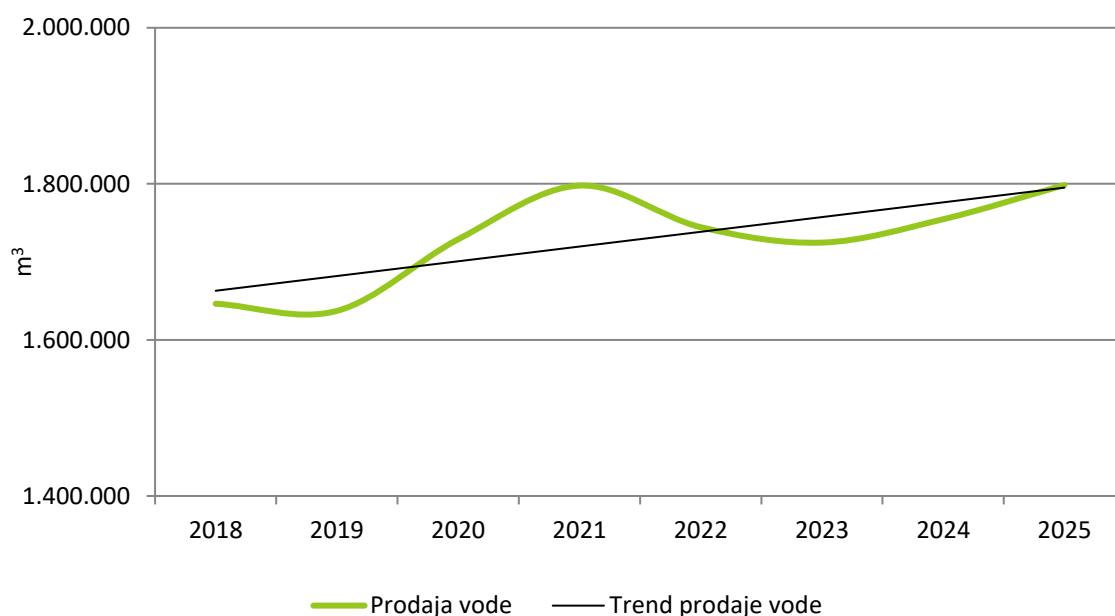
Naziv kazalnika		EM	2025	2024	2023	2022	indeks 25/24
FINANČNI KAZALNIKI							
1.	Število opravljenih ur dela, ki bremenijo podjetje	ura	75.112,50	75.880,00	75.432,00	74.295,00	98,99
2.	Število zaposlenih na zadnji dan v letu	zaposl.	37	37	36	37	100,00
3.	Število zaposlenih iz ur v breme podjetja	zaposl.	35,97	36,34	36,13	35,58	98,99
4.	Izhodiščna plača na zadnji dan v letu	€	799,98	756,26	713,45	648,59	105,78
5.	Stroški dela / št. zaposlenih iz ur v breme podjetja	€	44.842,79	42.646,97	39.965,56	37.210,76	105,15
6.	Čisti prihodki v obdobju	€	4.837.098,01	4.679.743,14	4.388.722,23	4.163.171,18	103,36
7.	Celotni prihodki v obdobju	€	4.865.099,68	4.708.326,12	4.412.505,79	4.187.450,77	103,33
8.	Prihodki iz poslovanja / zaposlenega	€	134.463,11	128.773,11	121.482,29	117.002,51	104,42
9.	Celotni stroški v obdobju	€	4.816.774,82	4.650.859,75	4.357.786,46	4.178.852,94	103,57
10.	Delež stroškov amortizacije v celotnih stroških	%	2,29	2,19	2,22	1,96	104,56
11.	Delež prihodkov tržne dejavnosti	%	17,46	18,10	18,23	23,22	96,47
12.	Poslovni izid - čisti	€	40.362,00	49.769,13	48.383,95	5.546,74	81,10
13.	Poslovni izid na zaposlenega	€	1.122,00	1.369,50	1.339,29	155,89	81,93
14.	Kapital - celotni	€	1.778.720,86	1.741.303,16	1.701.168,14	1.658.545,07	102,15
15.	Osnovni kapital	€	1.350.000,00	1.350.000,00	1.350.000,00	1.350.000,00	100,00
16.	Delež osnovnega kapitala v celotnem kapitalu	%	75,90	77,53	81,68	81,40	97,90
17.	Dodana vrednost	€	1.755.765,79	1.693.463,35	1.605.499,37	1.398.218,15	103,68
18.	Dodana vrednost / zaposlenega iz ur v breme podjetja	€	48.807,31	46.599,26	44.441,12	39.295,77	104,74
DRUGI KAZALNIKI							
1.	Količina prodane vode - skupaj	m ³	1.798.497	1.754.664	1.724.709	1.744.477	102,50
2.	Količina prodane vode - drugi porabniki	m ³	603.453	559.181	545.941	535.876	107,92
3.	Količina prodane vode - gospodinjstva	m ³	1.195.044	1.195.483	1.178.768	1.208.601	99,96
4.	Povprečna poraba vode na OM z DN 20 vodomero	m ³	10,32	10,40	10,27	10,57	99,23
5.	Število odjemnih mest	kos	9.337	9.273	9.231	9.204	100,69
6.	Število zamenjanih vodomero	kos	1.870	1.768	1.897	1.837	105,77
7.	Število okvar na vodovodnem omrežju	kos	69	86	80	98	80,23

4.2 IZVAJANJE JAVNE GOSPODARSKE SLUŽBE – OSKRBA S PITNO VODO

4.2.1 Prodaja pitne vode

Prodaja vode, ki predstavlja našo osnovno dejavnost, je bila v letu 2025 za 2,50% višja od prodaje v preteklem letu. Od tega smo gospodinjstvom prodali za 0,04 % manj, drugim porabnikom pa za 7,92 % več kot v preteklem letu. Pri pregledu celotne prodaje vode po občinah ugotavljamo, da je bila prodaja višja v vseh občinah, razen v občini Kostel, kjer smo zabeležili padec prodaje vode.

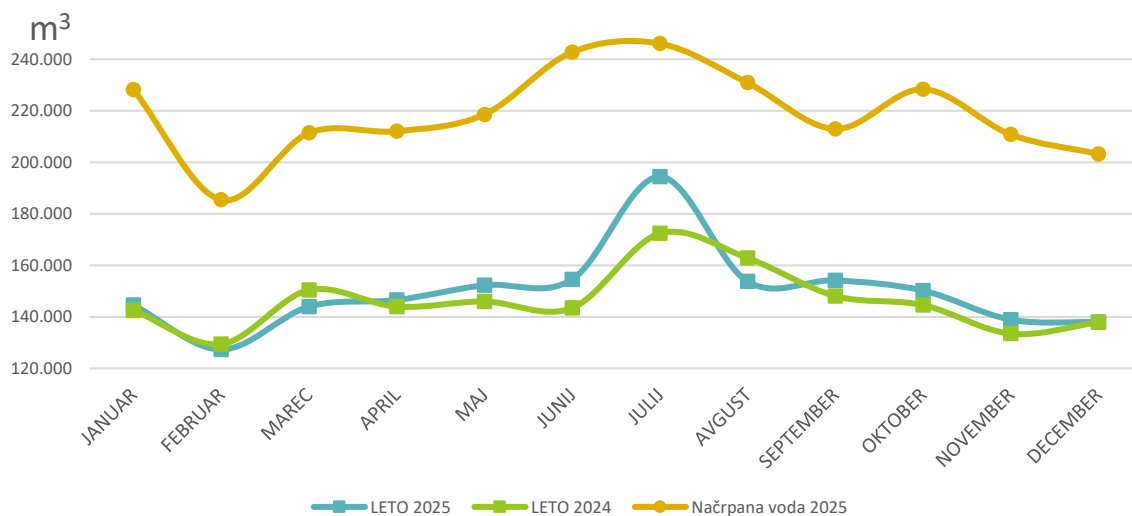
Graf 11: Prodaja vode po letih

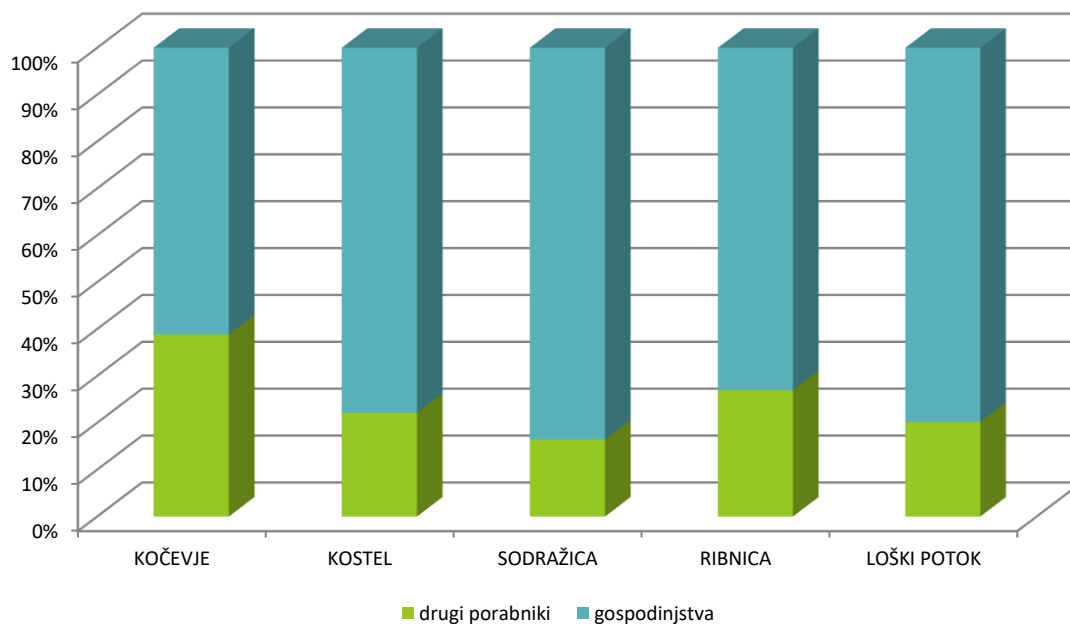
Prodali smo približno 44 tisoč m³ več vode kot v preteklem letu. Pri primerjavi porabe smo ugotovili, da so gospodinjiski porabniki porabili približno količino enako vode kot v preteklem letu, razen v občini Kostel, kjer je padec prodaje gospodinjiskim porabnikom znašal 4,33%. Pri ostalih porabnikih (industrija, javni sektor,..) smo zaznali rast prodane vode v vseh občinah, kjer izvajamo vodopreskrbo.

Skupaj smo prodali 1.798.497 m³ pitne vode, od tega gospodinjstvom 1.195.044 m³ (oz. 66,4 %), drugim porabnikom pa 603.453 m³ (oz. 33,6 %).

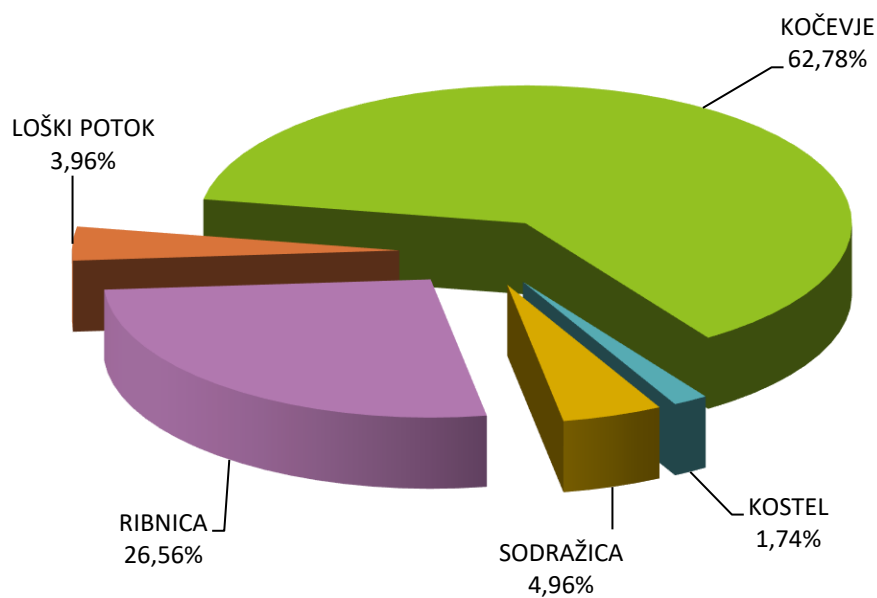
Graf 12: Prodaja pitne vode po mesecih

Graf 13: Prodaja pitne vode po občinah in dejavnostih

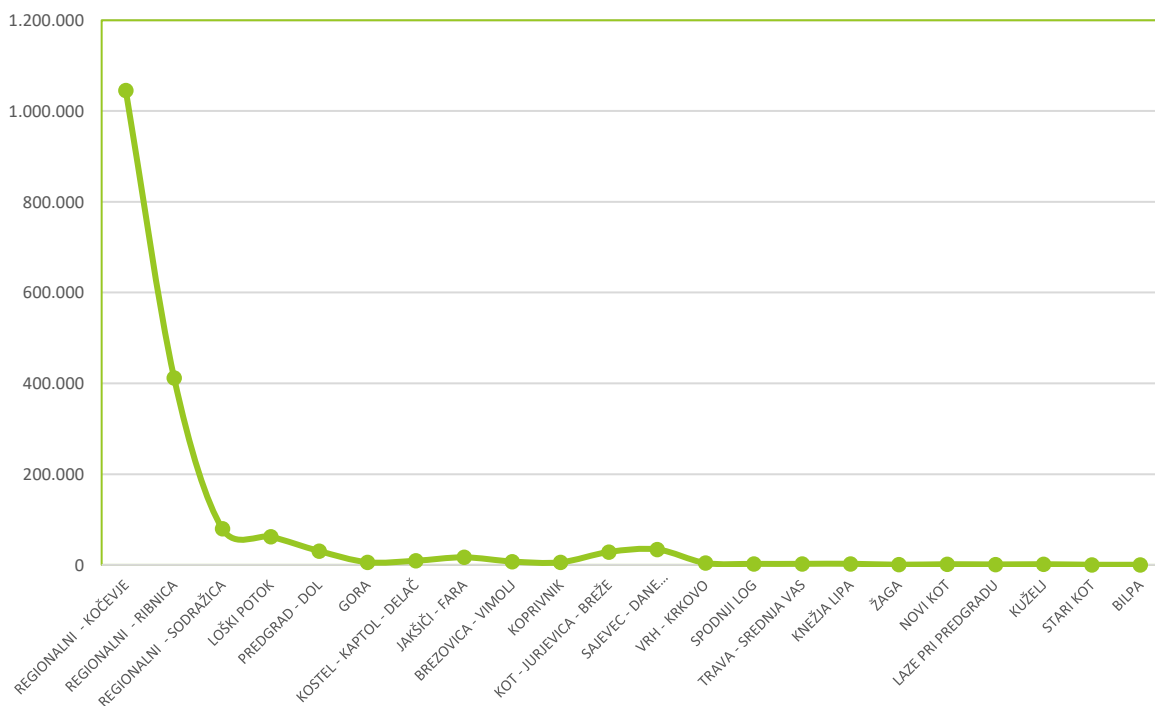

Graf 14: Prodaja pitne vode po občinah

V letu 2025 smo obratovali oz. ločeno evidentirali porabo v 20 vodovodnih sistemih.

Graf 15: Prodaja pitne vode po vodovodnih sistemih

Povprečna poraba gospodinjstev je relativno nizka in znaša v povprečju 10,40 m³ mesečno.

Tabela 4: Poraba pitne vode v m³ glede na dimenzijo vodomera

Dimenzija vodomera	Povprečna poraba v letu 2025 v m ³ /mesec
DN 15	7,75
DN 20	10,32
DN 25	39,33
DN 32	85,73
DN 40	94,06
DN 50	75,96

4.2.2 Odjemna mesta

Število odjemalcev se je zaradi nekaj novih priklopov povečalo. Na dan 31. 12. 2025 smo imeli skupaj 9.337 (v preteklem letu 9.273) odjemnih mest.

Vgrajenih vodomero je precej več od števila odjemnih mest, saj imajo določena odjemna mesta tudi odštevne oz. delilne vodomere (npr. stanovanjski bloki, ki imajo poleg glavnega vodomera vgrajene tudi odštevne vodomere za vsako stanovanje posebej). Trenutno je vgrajenih 9.518 vodomero različnih dimenzij. Najpogostejša dimenzija vodomera je DN 20, trenutno jih imamo vgrajenih 8.770.

Graf 16: Odjemna mesta po občinah

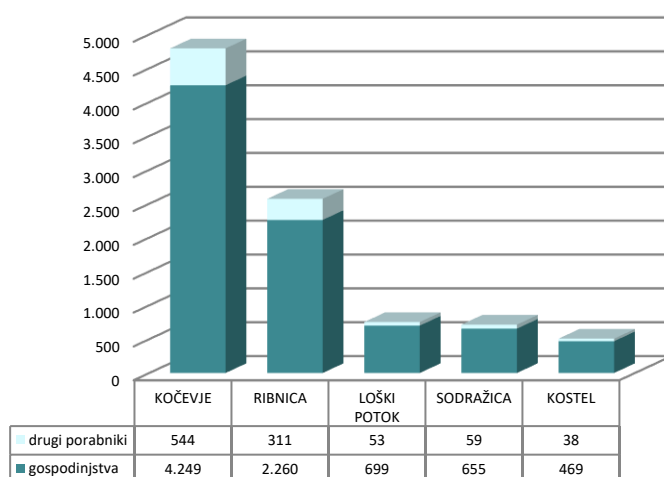
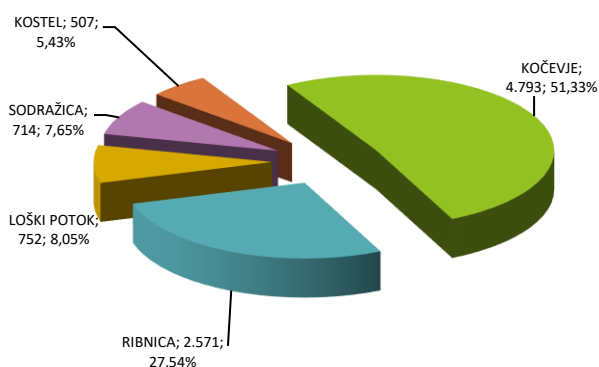
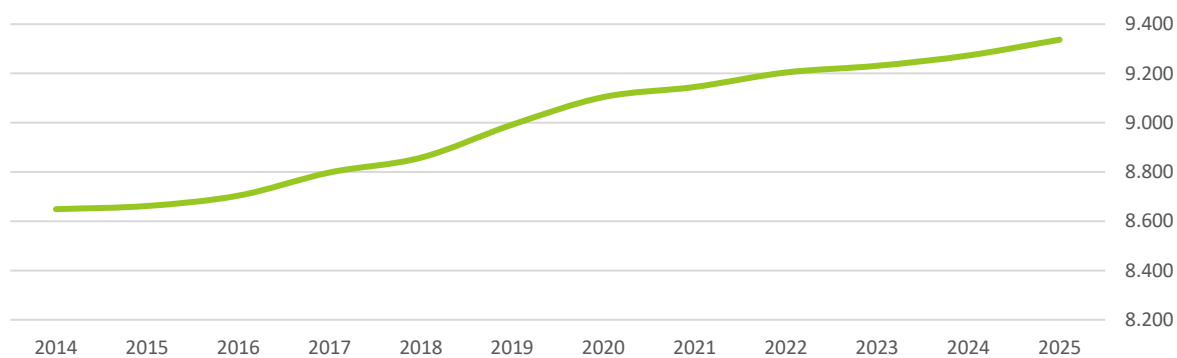

Tabela 5: Odjemna mesta po vodovodnih sistemih

NAZIV SISTEMA	ŠIFRA	ŠT. OM
KOČEVJE - RIBNICA - SODRAŽICA - Kočevje	1092	4.221
KOČEVJE - RIBNICA - SODRAŽICA - Ribnica	1092	2.131
KOČEVJE - RIBNICA - SODRAŽICA - Sodražica	1092	612
LOŠKI POTOK	1093	650
DOL	1094	144
DOL - Črnomelj	1094	285
GORA	1095	80
KOSTEL - KAPTOL - DELAČ	1096	171
JAKŠIČI - FARA	1097	200
BREZOVICA - VIMOLJ	1098	64
KOPRIVNIK	1100	38
KOT - JURJEVICA - BREŽE (Ribnica)	1103	180
KOT - JURJEVICA - BREŽE (Sodražica)	1103	22
SAJEVEC DANE (FRANČIŠEK)	1104	260
VRH - KRKOVO	1106	96
SPODNJI LOG	1108	5
TRAVA - SREDNJA VAS	1110	49
STARI KOT	1910	17
KNEŽJA LIPA	1111	9
ŽAGA	1112	8
NOVI KOT	1500	36
LAZE PRI PREDGRADU	1501	23
KUŽELJ	1909	32
BILPA	3021	4
SKUPAJ	/	9.337

Graf 17: Odjemna mesta število po letih

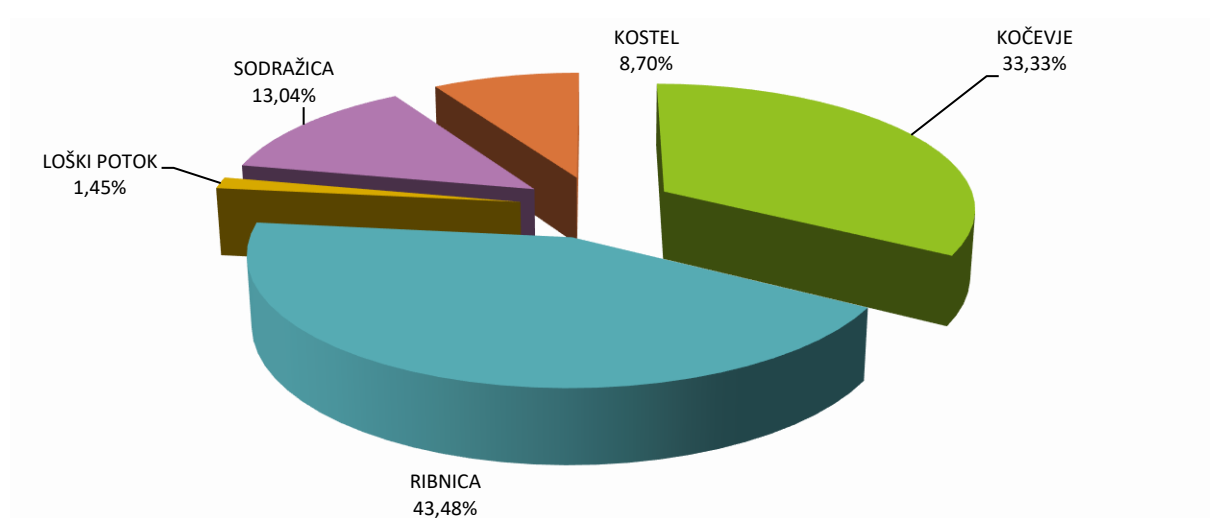
V vseh občinah imamo le še 1 pavšalnega porabnika. Gre za prazen objekt, kjer ne pridemo do ustreznega dogovora z lastniki, saj trenutno vode ne potrebujejo.

4.2.3 Okvare na vodovodnem omrežju

Tabela 6: Število okvar na vodovodnem omrežju

OBČINA	LETO 2025		LETO								
	število	delež	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
KOČEVJE	23	33,33	26,00	26	27,00	41	45	59	73	57	69
RIBNICA	30	43,48	40,00	29	44,00	23	38	40	50	51	62
LOŠKI POTOK	1	1,45	4,00	5	11,00	7	4	7	8	6	11
SODRAŽICA	9	13,04	6,00	16	9,00	11	11	9	2	10	12
KOSTEL	6	8,70	10,00	4	7,00	3	4	0	4	4	8
SKUPAJ	69	100,00	86,00	80,00	98,00	85,00	102,00	115	137	128	162

Graf 18: Okvare na vodovodnih sistemih – po občinah

Poleg okvar, ki so posledica dotrajanosti omrežja, smo v preteklem letu evidentirali in odpravili tudi kar nekaj okvar, ki so jih na javnem omrežju povzročile tretje osebe. Je pa dejstvo, da je na omrežju veliko manjših puščanj na cevovodih ali na spojih, ki jih žal ne uspemo detektirati.

4.2.4 Cena vode

V skladu s 16. členom *Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja*, je cena storitve oskrbe s pitno vodo sestavljena iz:

- **Vodarine**

Vodarina predstavlja variabilni del cene storitve javne službe. Porabnikom se praviloma obračunava mesečno, v odvisnosti od količine dobavljene pitne vode. V skladu z določili Uredbe, cene za istovrstne storitve izvajanja javnih služb ne smejo biti diferencirane.

- **Omrežnine**

Omrežnina je fiksni del cene oskrbe s pitno vodo in zajema poleg stroškov javne infrastrukture (amortizacija, najemnina, zavarovanje infrastrukture,...) tudi stroške

obnove in vzdrževanja priključkov na javni vodovod ter stroške rednih menjav vodomero. Omrežnina je praviloma odvisna od dimenzije vgrajenega vodomera.

V okviru omrežnine je vključeno tudi vzdrževanje hišnih priključkov in redne menjave vodomero. Poudariti velja, da skladno z veljavnimi občinskimi odloki v okviru vzdrževanja hišnih priključkov, izvajamo tudi postopno prestavitev gospodinjskih merilnih mest v vodomerno jaške izven objektov, kar ima precejšen vpliv na višino omrežnine, hkrati pa prinaša veliko koristi ter je pri strankah zelo dobro sprejeto, zato imamo tudi veliko povpraševanje po teh delih.

Tabela 7: Cene oskrbe s pitno vodo

OBČINA	Vodarina na dan 1. 1. 2026 za m ³ brez DDV			Datum uveljavitve cene	Zaračunana cena z DDV
	Potrjena cena	Subvencija	Zaračuna cena		
KOČEVJE	1,1591	0,00%	1,1591	1. 5. 2024	1,2692
KOSTEL	1,7741	0,00%	1,7741	1. 11. 2021	1,9426
SODRAŽICA	1,1591	0,00%	1,1591	1. 5. 2024	1,2692
RIBNICA	1,1591	0,00%	1,1591	1. 5. 2024	1,2692
LOŠKI POTOK	1,3524	0,00%	1,3524	1. 11. 2021	1,4809

OBČINA	Omrežnina na dan 1. 1. 2026 za m ³ za vodomern DN 20 brez DDV			Datum uveljavitve cene	Zaračunana cena z DDV
	Potrjena cena	Subvencija	Zaračuna cena		
KOČEVJE	8,7495	0,00%	8,7495	1. 5. 2024	9,5806
KOSTEL	11,3344	0,00%	11,3344	1. 5. 2024	12,4112
SODRAŽICA	8,7495	0,00%	8,0762	1. 5. 2024	8,8434
RIBNICA	8,7495	0,00%	8,7495	1. 5. 2024	9,5807
LOŠKI POTOK	12,9354	0,00%	12,9354	1. 1. 2026	14,1643

Cene so se, na podlagi pripravljenih elaboratov in sklepa Ustanoviteljskega organa, spremenile v začetku leta 2024, z izjemo cene omrežnine v Loškem Potoku, ki se je zaradi velikih vlaganj v letu 2025, spremenila s 1. 1. 2026.

Kot smo že navedli, je *Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja* uvedla omrežnino, ki pokriva letne stroške javne infrastrukture: amortizacijo, najemnino, stroške obnove in vzdrževanja hišnih priključkov ter nekatere druge stroške. Omrežnina se določi glede na faktorje, oblikovane po različnih zmogljivostih priključkov, določenih premerov vodomera, skladno s preglednico iz 17. člena uredbe. To pomeni, da je zaračunana omrežnina porabnikom odvisna od velikosti vgrajenega vodomera in ne od porabljene količine vode. Bistveni del omrežnine predstavlja najemnina, ki jo javno podjetje plačuje občinam za najem javne vodovodne infrastrukture. Občinski odloki z novo Uredbo še niso usklajeni.

V skladu z *Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja* mora cena storitve javne službe zajemati vse stroške, ki so potrebni in upravičeni za opravljanje javne službe, torej tudi celotno amortizacijo oz. najemnino. Občina ima možnost subvencioniranja cene storitve javne službe, pri čemer subvencija ni več omejena.

Ob navedbi cene pitne vode je porabnikom vedno zanimiva primerjava z drugimi. Pri tem dostikrat sploh ne poznajo posebnosti posameznih področij in načina pridobivanja ter distribucije pitne vode, zato vsaka primerjava ne da realne slike glede razlike v ceni. Na stroške izvajanja javne službe pa pomembno vplivajo:

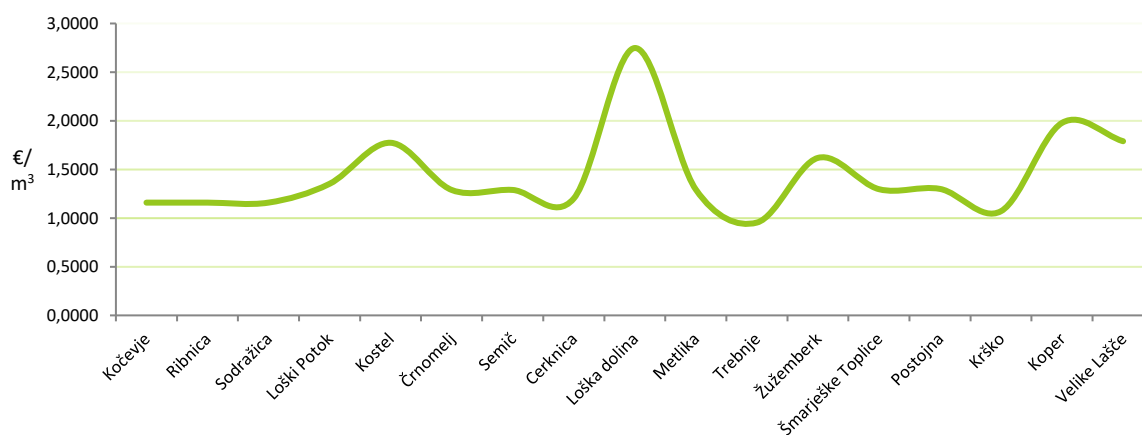
- dolžina omrežja,
- količina prodane vode,
- število porabnikov,
- število in gostota odjemnih mest ter struktura odjema,
- število faktorjev omrežnine, kar je povezano z dimenzijami vgrajenih vodomero,ov,
- zmogljivost in izkoriščenost kapacitet javne infrastrukture,
- gostota poseljenosti in velikost oskrbovalnega področja,
- število in velikost vodooskrbnih sistemov in terenske značilnosti,
- struktura vodnih virov in kvaliteta vode na viru (priprava vode),
- starost infrastrukture, itd.

Razmere v dveh občinah niso nikoli popolnoma enake, kljub temu pa v nadaljevanju navajamo pregled cen vode sosednjih občin, ki imajo razmere, vsaj približno primerljive našim pogojem izvajanja javne službe oskrbe s pitno vodo.

Tabela 8: Primerjava cen vodarine (31. 12. 2025)

OBČINA	Vodarina	
	Cena za m ³ v € brez DDV	Indeks (osnova cena Kočevje)
Kočevje	1,1591	100,00
Ribnica	1,1591	100,00
Sodražica	1,1591	100,00
Loški Potok	1,3524	116,68
Kostel	1,7741	153,06
Črnomelj	1,2892	111,22
Semič	1,2892	111,22
Cerknica	1,2008	103,60
Loška dolina	2,7478	237,06
Metlika	1,2940	111,64
Trebnje	0,9540	82,31
Žužemberk	1,6186	139,64
Šmarješke Toplice	1,2973	111,92
Postojna	1,3000	112,16
Krško	1,0710	92,40
Koper	1,9788	170,72
Velike Lašče	1,7900	154,43

Graf 19: Primerjava cen vodarine s sosednjimi občinami (december 2025)

Nekatere parametre, ki vplivajo na višino stroškov izvajanja javne službe, smo zbrali v naslednji tabeli:

Tabela 9: Izvajanje javne službe – parametri po vodovodnih sistemih

OBČINA / VODOVODNI SISTEM	Cevovodi v m	Število OM	Poraba v m³ / letno	Poraba v m³ dnevno	Poraba v m³ letno / m cevovoda	Poraba v m³ mesečno / OM	Število OM / km cevovoda	Strošek električne energije letno	Strošek električne energije / m³ prodane vode	Strošek električne energije / OM
OBČINA ČRNOMELJ	13.801	285	21.594	59	1,56	6,31	20,65	5.011,81	0,23	17,59
OBČINA KOČEVJE	237.891	4.508	1.107.572	3.034	4,66	20,47	18,95	97.400,16	0,09	21,61
OBČINA KOSTEL	38.968	507	31.206	85	0,80	5,13	13,01	2.307,32	0,07	4,55
OBČINA LOŠKI POTOK	47.614	752	71.224	195	1,50	7,89	15,79	15.796,46	0,22	21,01
OBČINA RIBNICA	113.854	2.571	477.709	1.309	4,20	15,48	22,58	68.582,46	0,14	26,68
OBČINA SODRAŽICA	53.606	714	89.192	244	1,66	10,41	13,32	11.200,09	0,13	15,69
SKUPNA VSOTA	505.734	9.337	1.798.497	4.927	3,56	16,05	18,46	200.298,30	0,11	21,45

Analiza zapisanih parametrov daje zanimive in logične odgovore. Hkrati daje tudi odgovor, zakaj cena pitne vode v manjših občinah nekoliko odstopa.

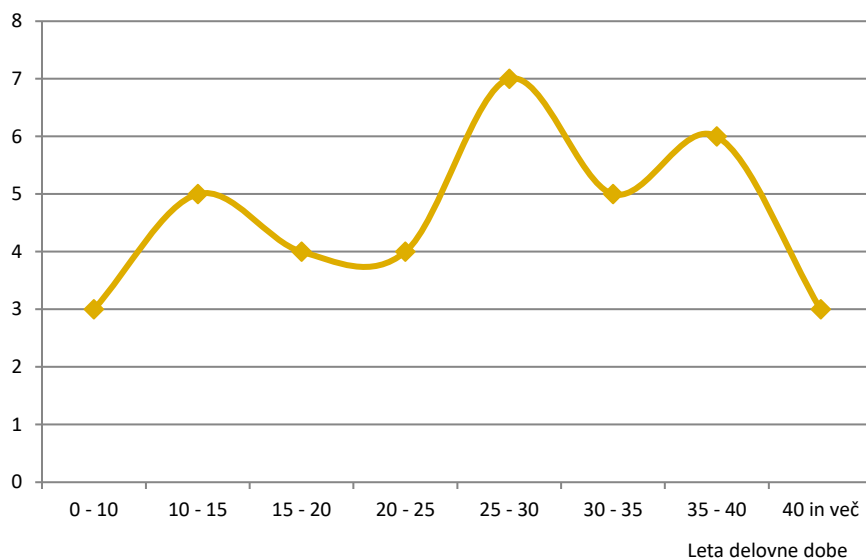
4.3 ZAPOSLENI

Povprečno število zaposlenih v letu 2025, izračunano na podlagi delovnih ur, je znašalo 37,00, če upoštevamo ure bolniške odsotnosti, pa 35,30 delavca.

Število delavcev smo v zadnjih letih ohranjali na enakem nivoju, kljub temu, da smo sprejemali nove naloge ter pridobivali v upravljanje dodatne vodovodne sisteme, odseke in naselja, ki pomenijo dodaten obseg dela. Tako se nam je v zadnjih dvajsetih letih javno vodovodno omrežje povečalo za cca. 50 %, v upravljanje in gospodarjenje pa smo dobili tudi hišne priključke, kar pomeni zelo povečano obremenitev za vse nas. Ne glede na dejstvo, da ima pretežni del na javno vodovodno omrežje na novo priključenih vasi izredno nizko porabo (kar pomeni tudi nizke prihodke), ima upravljavec z le-temi enake obveznosti, enake skrbi in enak obseg dela, kot pri sistemih z veliko porabo.

V letnih poročilih že vrsto let opozarjamo, da je za Hydrovod značilno, da ima visok delež starejših delavcev. Glede strokovnega obvladovanja vodovodnih sistemov je to dober podatek, zaradi narave in pogojev dela (terensko delo, neprijazni vremenski pogoji: visoka temperatura, mraz, dež, sneg, vlaga,..) pa dokaj neugoden. Zato smo imeli v preteklosti veliko število delovnih invalidov in tudi invalidskih upokojevanj. V zadnjih letih se je starostna struktura nekoliko izboljšala.

Graf 20: Število zaposlenih glede na skupno delovno dobo

Že nekaj let izvajamo pomladitve zaposlenega osebja s postopnimi kadrovskimi menjavami, a kljub temu nas v nekaj letih čaka še kar nekaj upokojitev. V tem trenutku trije delavci že izpolnjujejo pogoje za upokojitev. Čez noč poiskati primerno nadomestilo za kader, ki je usposobljen za vsa specifična dela na vodovodu in, kar je še posebej pomembno, je samostojen, pozna ves teren, vse vodovodne sisteme (ki jih ni malo) in princip delovanja letih, je nemogoče (uvajanje novih sodelavcev v delo preprosto zahteva dovolj dolgo obdobje), na kar smo opozorili že v dosedanjem delu tega poročila. Poleg tega ustreznega kadra (monterji, kovinarji, vodoinštalaterji, ipd.) na našem področju ni, zaradi tega smo prisiljeni zaposlovati tudi kandidate, ki nimajo ustrezne izobrazbe ter jih potem sami izobraziti za delo, ki ga opravljamo. Ob tem je vredno omeniti, da mnoge mlade ljudi zaradi neugodnih terenskih pogojev dela, dežurstev pa tudi plače, zaposlitev na vodovodu preprosto ne zanima (tudi v zasebnem sektorju teh poklicev primanjkuje). Tako se nam je v preteklosti že nekajkrat zgodilo, da kljub objavljenemu razpisu za monterska dela nismo dobili ustreznega delavca, pa tudi plača, ki jo lahko ponudimo, očitno ni dovolj stimulativna. Kadrovska problematika je dolgoročno največji izziv za podjetje.

V letu 2016 so se delavci Hydrovoda, ki so bili organizirani v sindikat podjetja Hydrovod, odločili, da sindikat razpustijo. Vsi so iz sindikata izstopili, sam sindikat pa ukinili. Navedeno je verjetno posledica dejstva, da podjetje do zaposlenih redno izpolnjuje vse svoje obveznosti. Pravice zaposlenih se zaradi ukinitve sindikata niso spremenile.

Ker se zavedamo, da je terensko delo težko, vlagamo veliko naporov, da z dobavo potrebne opreme in voznega parka izboljšamo pogoje dela, kolikor je to mogoče (ocenjujemo, da tudi zaradi tega v zadnjih letih nimamo več novih delovnih invalidov).

V podjetju veliko pozornosti posvečamo varstvu in zdravju pri delu. V ta namen redno organiziramo usposabljanja zaposlenih skladno s Pravilnikom o varstvu pri delu, skladno z veljavno zakonodajo pa delavce tudi redno napotujemo na zdravstvene preglede.

S kadrovskimi menjavami izboljšujemo tudi izobrazbeno strukturo zaposlenih. Ta se je v zadnjih desetih letih izrazito izboljšala in sedaj lahko z razpoložljivim kadrom poleg izvajanja rednih vzdrževalnih del na vodovodu tudi kandidiramo in izvajamo vse večje investicije oziroma gradnje vodovodov, za kar imamo tudi ustrezno registracijo.

4.4 NABAVNA FUNKCIJA IN JAVNA NAROČILA

Na področju javnega naročanja smo v letu 2025 začeli in uspešno izvedli dva postopka oddaje naročila male vrednosti; prvega za izvedbo storitev servisiranja vodomero v 2-letnem pogodbenem obdobju in drugega za storitve analiz voda za leto 2026.

Preostalo naročanje po vrednosti večjih predmetov naročila je potekalo na osnovi predhodno izvedenih postopkov oddaje javnih naročil oziroma okvirnih sporazumov in pogodb iz teh postopkov. Največji delež teh naročil v letu predstavlja vodovodni material, katerega dobave so bile v prvem mesecu leta 2025 realizirane še na osnovi okvirnih sporazumov iz leta 2024, v preostanku leta pa na osnovi skupno petih okvirnih sporazumov, sklenjenih že v letu 2025.

Poleg vodovodnega materiala so bila v letu 2025, na osnovi predhodno izvedenih postopkov oddaje javnega naročila oz. v teh postopkih sklenjenih pogodb, realizirana še naročila električne energije, storitev servisiranja vodomero, tiskarskih in poštnih storitev, zavarovalniških storitev, storitev analiz voda in dobave goriv.

Vse preostalo naročanje v letu 2025 se je, glede na ocenjene vrednosti posameznih naročil, izvajalo ob upoštevanju določb internega navodila za oddajo naročil pod pragi zakona in temeljih načel javnega naročanja. Skupno je bilo za leto 2025 beleženih oz. oddanih 481 evidenčnih naročil.

4.5 SODELOVANJE Z JAVNOSTJO

Sodelovanje z javnostjo je pomemben del delovanja upravljavca vodovodnih sistemov v lokalnem okolju. Pri svojem delu evidentiramo komunikacijo z javnostjo na naslednjih sklopih:

- odčitavanje, obračun in plačevanje porabljene pitne vode,
- sistem javljanja napak na vodovodnem sistemu,
- upravljanje z vodovodnim sistemom in izdajanje pogojev ter soglasij za priključitev,

- drugo komuniciranje v zvezi z razvojem vodovodnih sistemov in varstvo vodnih virov,
- reševanje reklamacij porabnikov,
- sporočanje stanja vodovodnega sistema (kakovost pitne vode, izpadi, sanacije, idr.),
- spletna stran podjetja www.hydrovod.si, preko katere naše porabnike redno obveščamo o dogodkih v zvezi z dobavo pitne vode.

Sodelovanje javnosti pri upravljanju z vodovodnimi sistemi je zelo pomembno, saj je prav javnost tista, ki lahko najbolj široko in učinkovito bdi nad stanjem vodovodnega sistema, pravočasno javlja napake in pripombe, ki se nanašajo na varno in učinkovito delovanje vodovodnega sistema in zaščito vodnih virov. Upoštevajoč to dejstvo želimo svoje delo čim bolj približati našim porabnikom. Zato so le-ti o vseh pomembnih zadevah in zanimivih informacijah redno obveščeni. Pri tem največkrat uporabljamo lokalno radijsko postajo, kamor posredujemo različna obvestila, občasno pa tudi polurne oddaje, ki gredo v živo, z možnostjo zastavljanja vprašanj poslušalcev. Poleg tega načina informiranja občasno posredujemo informacije tudi v občinskih glasilih ali v drugih tiskanih medijih. Vsa obvestila redno objavljamo tudi na naši spletni strani. V izjemnih primerih, ko gre za manjši vodovodni sistem, posredujemo pomembne informacije na oglasne deske naselij ali pa neposredno na naslove vseh porabnikov. Občasno komuniciramo z vsemi porabniki tudi s posredovanjem pisnih informacij, ki jih na naslove porabnikov posredujemo skupaj z računom za opravljeno storitev. Stranke obveščamo o aktualnih dogajanjih na področju vodooskrbe, o kvaliteti pitne vode, načinih obveščanja, ipd. S strani porabnikov smo prejeli precej pozitivnih odzivov, zato bomo s takim načinom obveščanja nadaljevali tudi v bodoče, ker se zavedamo, da medsebojne komunikacije ni nikoli preveč.

Ob izvedbi vzdrževalnih del, odpravi okvar ali v primeru pomanjkanja vode v sušnih obdobjih (za to obvestilo v zadnjih nekaj letih ni bilo potrebe), informacije najpogosteje posredujemo prek lokalne radijske postaje večkrat na dan, pa tudi z objavo obvestil na spletni strani.

Če je bilo potrebno podati neposredno pojasnilo ali opraviti usklajevanje glede določenih vprašanj, ki so se nanašala na konkretno naselje, krajevno skupnost ali vodovodni sistem, smo organizirali sestanke ter se odzvali na vabila, ki so prišla na naš naslov.

4.6 RAZVOJ IN NAČRTI ZA PRIHODNOST

4.6.1 Oskrba s pitno vodo

Dejavnost oskrbe s pitno vodo se danes srečuje z mnogimi manjšimi in večjimi težavami, ki so podobne pri gotovo vseh upravljavcih vodovodnih sistemov. Naj jih omenimo:

- dotrajanost vodovodnih sistemov,
- vodne izgube na vodovodnih sistemih,
- nelegalni odvzemi pitne vode,
- nepooblaščen in nedovoljen poseganje na javne hidrante,
- cevovodi neprimernih dimenzij (poddimenzionirani ali predimenzionirani cevovodi),

- veliko zmanjšanje izdatnosti določenih zajetij v sušnih obdobjih,
- pojav povečane motnosti ob neugodnih vremenskih pogojih,
- nedefinirani rezervni vodni viri,
- zajetja z onesnaženo vodo zaradi neustreznega odvajanja odpadnih voda,
- visoka ranljivost vodnih virov na kraškem območju,
- klimatske spremembe in spremembe vodnih režimov,
- neustrezne bilance vodnih količin vodnih virov (dolgoročno zmanjševanje izdatnosti posameznega zajetja), itd.

Za odpravo in blaženje naštetih težav že nekaj let uspešno izvajamo različne ukrepe, enako pa bo tudi v prihodnosti. Prizadevali si bomo za:

- pravočasno obnovo dotrajane vodovodne infrastrukture,
- zmanjševanje vodnih izgub,
- zagotavljanje rezervnih vodnih virov,
- iskanje dodatnih vodnih virov, ki imajo stabilno izdatnost ter vodo, ki ne zahteva posebne dodatne priprave,
- dograditev nekaterih obstoječih vodovodnih sistemov s sistemi za pripravo vode,
- dograditev sistema daljinskega spremljanja delovanja vodovodne infrastrukture,
- hidravlične izboljšave omrežja,
- vzdrževanje in nadgradnjo operativnega katastra vodovodne infrastrukture,
- nadaljnji razvoj daljinskega spremljanja delovanja naših vodovodov.

Prikazani cilji so jasni in zelo razumljivi, niso pa enostavno dosegljivi, zahtevajo čas in denar. Povezani so s stalnimi aktivnostmi, ker je oskrba s pitno vodo takšna dejavnost, ki zahteva stalno pozornost in stalno prisotnost. Celoten proces oskrbe s pitno vodo se dogaja v naravi, stanje v naravi pa se nenehno spreminja. Temu se je potrebno sproti prilagajati, vedno je mogoče še kaj dograditi in izboljšati. Govorimo o nikoli dokončanem procesu.

S soglasjem naših lastnikov smo začeli pogovore z Občino Velike Lašče za prevzem v upravljanje njihovih vodovodov. Na področju te občine trenutno izvaja javno službo oskrbe s pitno vodo zasebni koncesionar, kar je v nasprotju z določili novega Zakona o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode. Trenutno smo v fazi pregledovanja zatečenega stanja in zbiranja informacij o vodovodni infrastrukturi. Gre za zahtevno fazo, kar je logično. Vsi vemo, da ni enostavno sprejeti v upravljanje vaški vodovod, sprejeti v upravljanje celotno infrastrukturo ene občine pa je neprimerno težje. Gre za izziv za vse zaposlene. Zakaj to počnemo? Prej ali slej bo prišlo do reduciranja števila upravljavcev vodovodnih sistemov v naši državi, ker jih je preprosto preveč in bo ta ukrep zahtevala že ekonomska logika. To dogajanje smo že videli v Italiji in ga trenutno gledamo na Hrvaškem. Sami si želimo, da ohranimo svoj pravni status, ker je to v interesu občin, ki so naše lastnice. Če bomo s svojim delovanjem pokrivali celotno območje od Ljubljane do Kolpe, imamo večje možnosti, da ob morebitni reformi komunalnega sektorja (ki se bo ob uvedbi pokrajinske zagotovo zgodil) zadržimo svoj samostojen status.

5 RAČUNOVODSKI IZKAZI

5.1 IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

	Postavka	tekoče leto	predhodno leto	indeks
A.	ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	4.803.179,42	4.640.642,27	103,50
	- čisti prihodki, pridobljeni z opravljanjem gospod. javnih služb	3.965.972,52	3.804.235,06	104,25
	- čisti prihodki od drugih dejavnosti	837.206,90	836.407,21	100,10
B.	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NED. PROIZVODNJE	0,00	0,00	/
b	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NED. PROIZVODNJE	0,00	0,00	/
Č.	USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI IN LASTNE STORITVE	0,00	0,00	/
D.	SUBVENCIJE, DOTACIJE POVEZANE S POSLOVNIMI UČINKI	0,00	1.350,00	0,00
E.	DRUGI POSLOVNI PRIHODKI	33.918,59	37.750,87	89,85
F.	KOSMATI DONOS OD POSLOVANJA (A+B+B+Č+D)	4.837.098,01	4.679.743,14	103,36
G.	POSLOVNI ODHODKI (I+II+III+IV)	4.810.551,18	4.645.426,66	103,55
I.	Stroški blaga, materiala in storitev	2.855.898,71	2.768.586,87	103,15
1.	NV prodanih blaga in materiala ter stroški porabljenega materiala	1.023.152,67	1.003.179,65	101,99
	- stroški materiala	760.084,35	598.990,25	126,89
	- stroški energije	251.124,00	389.355,68	64,50
	- drugi stroški materiala	11.944,32	14.833,72	80,52
2.	Stroški storitev	1.832.746,04	1.765.407,22	103,81
	- transportne storitve	111.423,30	98.906,95	112,65
	- najemnine	1.018.884,33	967.443,92	105,32
	- povračila stroškov zaposlencem v zvezi z delom	2.498,23	1.415,84	176,45
	- drugi stroški storitev	699.940,18	697.640,51	100,33
II.	Stroški dela	1.613.148,52	1.549.833,33	104,09
1.	Stroški plač	1.189.678,00	1.162.589,01	102,33
2.	Stroški pokojninskih zavarovanj	126.195,55	123.447,07	102,23
3.	Drugi stroški socialnih zavarovanj	92.750,61	84.607,78	109,62
4.	Drugi stroški dela	204.524,36	179.189,47	114,14
III.	Odpisi vrednosti	111.118,21	104.741,00	106,09
1.	Amortizacija	110.293,70	101.850,33	108,29
2.	Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	0,00	362,98	0,00
3.	Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	824,51	2.527,69	32,62
IV.	Drugi poslovni odhodki	230.385,74	222.265,46	103,65
H.	DOBIČEK IZ POSLOVANJA (F-G)	26.546,83	34.316,48	77,36
I.	IZGUBA IZ POSLOVANJA (G-F)	0,00	0,00	/
J.	FINANČNI PRIHODKI (I+II+III)	1.088,88	856,85	127,08
I.	Finančni prihodki iz deležev	0,00	0,00	/
II.	Finančni prihodki iz danih posojil	0,00	0,00	/
II.	Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	1.088,88	856,85	127,08
K.	FINANČNI ODHODKI (I+II+III)	5.008,05	5.017,44	99,81
I.	Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	0,00	0,00	/
II.	Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	0,00	0,00	/
III.	Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	5.008,05	5.017,44	99,81

L.	DRUGI PRIHODKI	26.912,79	27.726,13	97,07
M.	DRUGI ODHODKI	1.215,59	415,65	292,46
N.	CELOTNI DOBIČEK (H-I+J-K-L-M)	48.324,86	57.466,37	84,09
O.	CELOTNA IZGUBA (-H+I-J+K-L+M)	0,00	0,00	/
P.	DAVEK IZ DOBIČKA	7.962,86	7.697,24	103,45
R.	ODLOŽENI DAVKI	0,00	0,00	/
S.	ČISTI DOBIČEK OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (N-P-R)	40.362,00	49.769,13	81,10
Š.	ČISTA IZGUBA OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (O+P+R)	0,00	0,00	/

5.2 BILANCA STANJA

	Postavka	Tekoče leto	Predhodno leto	Indeks
	SREDSTVA:	2.519.956,98	2.445.392,68	103,05
A	DOLGOROČNA SREDSTVA	985.533,27	985.524,87	100,00
I.	Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	1.571,77	2.290,69	68,62
1.	Neopredmetena sredstva	1.571,77	2.290,69	68,62
a.	Dolgoročne premoženjske pravice	1.571,77	2.290,69	68,62
2.	Dolgoročne aktivne časovne razmejitve	0,00	0,00	/
II.	Opredmetena osnovna sredstva	983.961,50	983.234,18	100,07
1.	Zemljišča	55.015,03	55.015,03	100,00
2.	Zgradbe	475.426,85	486.986,57	97,63
3.	Proizvajalne naprave in stroji	395.933,35	397.261,11	99,67
4.	Druge naprave in oprema	42.100,47	38.572,67	109,15
5.	Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo	15.485,80	5.398,80	286,84
6.	Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	0,00	0,00	/
III.	Naložbene nepremičnine	0,00	0,00	/
IV.	Dolgoročne finančne naložbe	0,00	0,00	/
1.	Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	0,00	0,00	/
2.	Dolgoročna posojila	0,00	0,00	/
V.	Dolgoročne poslovne terjatve	0,00	0,00	/
VI.	Odložene terjatve za davek	0,00	0,00	/
B.	KRATKOROČNA SREDSTVA	1.528.277,96	1.456.337,54	104,94
I.	Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0,00	0,00	/
II.	Zaloge	201.672,49	221.299,56	91,13
1.	Material	201.672,49	221.299,56	91,13
2.	Proizvodi	0,00	0,00	/
III.	Kratkoročne finančne naložbe	0,00	0,00	/
1.	Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	0,00	0,00	/
2.	Kratkoročna posojila	0,00	0,00	/
IV.	Kratkoročne poslovne terjatve	543.597,15	523.232,61	103,89
1.	Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	452.040,72	442.068,43	102,26
2.	Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	91.556,43	81.164,18	112,80
V.	Denarna sredstva	783.008,32	711.805,37	110,00
C.	KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	6.145,75	3.530,27	174,09
	ZUNAJBILANČNA SREDSTVA	42.349.153,85	41.306.844,11	102,52
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV:	2.445.392,68	2.361.640,99	103,55
A.	KAPITAL	1.741.303,16	1.701.168,14	102,36
I.	Vpoklicani kapital	1.350.000,00	1.350.000,00	100,00

1.	Osnovni kapital	1.350.000,00	1.350.000,00	100,00
2.	Nevpoklicani kapital	0,00	0,00	/
II.	Kapitalske rezerve	0,00	0,00	/
III.	Rezerve iz dobička	424.883,43	375.114,30	113,27
1.	Zakonske rezerve	178.456,91	178.456,91	100,00
2.	Rezerve za lastne deleže	0,00	0,00	/
3.	Lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka)	0,00	0,00	/
4.	Druge rezerve iz dobička	246.426,52	196.657,39	125,31
IV.	Revalorizacijske rezerve	0,00	0,00	/
V.	Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti	-36.051,09	-33.580,27	107,36
VI.	Preneseni čisti poslovni izid	0,00	0,00	/
VII.	Čisti poslovni izid poslovnega leta	39.888,52	49.769,13	80,15
B.	REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PČR	234.361,53	208.688,23	112,30
1.	Rezervacije	234.361,53	208.688,23	112,30
2.	Dolgoročne pasivne časovne razmejitev	0,00	0,00	/
C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	0,00	0,00	/
I.	Dolgoročne finančne obveznosti	0,00	0,00	/
II.	Dolgoročne poslovne obveznosti - druge	0,00	0,00	/
III.	Odložene obveznosti za davek	0,00	0,00	/
Č.	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	498.985,30	485.414,59	102,80
I.	Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	0,00	0,00	/
II.	Kratkoročne finančne obveznosti	0,00	0,00	/
III.	Kratkoročne poslovne obveznosti	498.985,30	485.414,59	102,80
a.	Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	367.327,65	360.962,62	101,76
b.	Druge kratkoročne poslovne obveznosti	131.657,65	124.451,97	105,79
D.	KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	7.889,29	9.986,70	79,00
	ZUNAJBILANČNA SREDSTVA	42.349.153,85	41.306.844,11	102,52

5.3 RAZKRITJA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

5.3.1 Izkaz poslovnega izida

Ad A) Čisti prihodki od prodaje (4.803 tisoč €)

Čisti prihodki od prodaje so evidentirani na analitičnih kontih skupine 760 in so vodeni za vsako dejavnost posebej. Pri opravljanju osnovne dejavnosti smo evidentirali naslednje čiste prihodke:

- Prihodki od prodaje – gospodarska javna služba 3.966 tisoč €
- Prihodki od prodaje – dopolnilne dejavnosti 837 tisoč €

Ad G.I) Stroški blaga, materiala in storitev (2.856 tisoč €)

V tej postavki so zajeti stroški porabljenega materiala in opravljenih storitev. Pomembnejše skupine stroškov materiala so:

- Stroški materiala 740 tisoč €
- Stroški energije 251 tisoč €
- Nadomestni deli in material za vzdrževanje 7 tisoč €

- Stroški pisarniškega materiala in strokovne literature 13 tisoč €

Zaloge materiala vodimo po sistemu zadnjih cen, poraba pa se prav tako obračunava po zadnjih cenah.

Pomembnejše skupine stroškov storitev:

- Stroški storitev v zvezi z vzdrževanjem 310 tisoč €
- Stroški transportnih storitev 111 tisoč €
- Stroški analiz vode 59 tisoč €
- Stroški zavarovalnih premij 62 tisoč €
- Stroški plačilnega prometa in bančnih storitev 7 tisoč €

Stroški storitev so v poslovnih knjigah izkazani na podlagi prejetih in potrjenih računov oz. pogodb. Kot stroški storitev se izkazujejo le vrednosti tistih storitev, ki so jih za družbo opravili drugi. Vrednost storitev, ki jih podjetje opravi samo, se izkazuje po izvirnih vrstah stroškov. Kot stroške storitev v zvezi z vzdrževanjem, podjetje obravnava stroške, ki nastajajo pri vzdrževanju in obnavljanju lastnih osnovnih sredstev in najete infrastrukture, če pri tej obnovi ne prihaja do pomembnih izboljšav v delovanju teh sredstev oziroma do podaljšanja dobe koristnosti ter pri vzdrževanju infrastrukturnih objektov in naprav.

Ad G.II) Stroški dela (1.613 tisoč €)

Med stroški dela izkazujemo kosmate zneske plač in nadomestila plač, ki pripadajo zaposlencem, stroške socialnih zavarovanj, druga plačila in povračila zaposlencem ter dajatve, ki bremenijo izplačevalca. Med stroške dela se evidentirajo tudi stroški nadomestil, ki se refundirajo. Pri izplačilu plače in nadomestil ter ostalih stroškov dela podjetje spoštuje veljavno *Panožno kolektivno pogodbo*. V skladu z določbami *Panožne kolektivne pogodbe* ter *Sistemizacije delovnih mest* je vsako delovno mesto razvrščeno v ustrezni tarifni razred in ovrednoteno s koeficientom, ki odraža razmerje do najenostavnejšega dela. Plača zaposlenega je sestavljena iz osnovne plače, dodatka za minulo delo v višini 0,5 % za vsako dopolnjeno leto delovne dobe, dodatka na stalnost ter dela plače na podlagi delovne uspešnosti. Delavci, ki so razporejeni v dežurne ekipe, prejema tudi dodatek za pripravljenost na domu. Delavcem, ki so pristopili k pokojninskemu načrtu v skladu z določili kolektivne pogodbe, podjetje plačuje dogovorjeni znesek dodatnega pokojninskega zavarovanja (v letu 2025 v skupnem znesku 17 tisoč €).

Ad G.III) Odpisi vrednosti (105 tisoč €)

1.) Amortizacija (111 tisoč €)

Tudi v letu 2025 smo obračunavali amortizacijo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja. Amortizacija se obračunava od nabavne vrednosti neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev. Osnovna sredstva se amortizirajo po stopnjah, ki se določijo ob aktiviranju vsakega posameznega osnovnega sredstva in so usklajene z določili *Uredbe o*

metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Url. 87/2012). Amortizacijske stopnje glavnih amortizacijskih skupin znašajo:

Amortizacijska skupina	Amortizacijska stopnja v %
Elektro in strojna oprema (črpalni agregati, elektro agregati, črpalke in druga oprema)	10,0
Laboratorijska oprema	15,0
Merilna in druga podobna oprema	15,0
Oprema za vodenje in prenos podatkov (telemetrija)	7,0
Pisarniška oprema	12,0
Računalniška, strojna in programska oprema ter tehnično varovanje	14,3 - 25,0
Upravne stavbe in skladišča	1,67
Vozni park - osebna vozila	12,5
Vozni park - tovorna vozila	14,0
Zunanja ureditev upravnih stavb in skladišč	4,0

2.,3.) Prevrednotovalni poslovni odhodki (0,8 tisoč €)

Prevrednotovalni poslovni odhodki (konti 720,721) zajemajo oblikovanje popravka vrednosti terjatev do kupcev ter prevrednotovalne poslovne odhodke obratnih sredstev. Podjetje oblikuje popravek vrednosti terjatev v višini 1 % od stanja terjatev na 31. 12. obravnavanega leta in ga usklajuje enkrat letno ob koncu poslovnega leta.

Ad IV.) Drugi poslovni odhodki (230 tisoč €)

V tej postavki so zajeti stroški vodnih povračil, ki jih plačujemo od načrpane pitne vode ter drugi poslovni odhodki, ki po vsebini ne spadajo v nobeno od prejšnjih postavk.

Ad J.) Finančni prihodki (1,1 tisoč €)

V tej postavki so zajeti finančni prihodki od obresti bančnih depozitov ter drugi finančni prihodki.

Ad L) Drugi prihodki (27 tisoč €)

Drugi prihodki zajemajo prejete odškodnine s strani zavarovalnice na podlagi prijavljenih škod ter druge prihodke (opomini, neobičajne postavke,..).

Ad M.) Drugi odhodki (1,2 tisoč €)

Drugi odhodki leta 2025 so izkazani v minimalnem znesku in zajemajo razne neobičajne postavke, ki se ne pojavljajo redno in pogosto.

Podjetje je imelo ob zaključku obravnavanega leta 37 zaposlenih. Povprečno število zaposlenih v letu 2025 (iz števila opravljenih ur) pa znaša 37,02.

5.3.2 Bilanca stanja

A) Dolgoročna sredstva (986 tisoč €)

Ad I) Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR

Neopredmetena sredstva sestavljajo dolgoročne premoženjske pravice (računalniški programi) ter neopredmetena sredstva v izdelavi. Vsa sredstva so bila pridobljena z nakupom od drugih pravnih oseb in so ovrednotena z nakupno ceno, povečano za vse stroške, povezane s pridobitvijo teh sredstev. Družba je sredstva razvrstila na neopredmetena sredstva s končnimi dobami koristnosti, ki se amortizirajo, za merjenje po pripoznanju neopredmetenih sredstev pa je izbrala model nabavne vrednosti.

Ad II) Opredmetena osnovna sredstva (984 tisoč €)

Opredmetena osnovna sredstva sestavljajo zemljišča, zgradbe, oprema, stroji, naprave in opredmetena osnovna sredstva v gradnji oziroma izdelavi. Analitične evidence osnovnih sredstev so vzpostavljene ločeno, glede na namen uporabe posameznega osnovnega sredstva.

B) Kratkoročna sredstva

Ad II) Zaloge (201 tisoč €)

Zaloge materiala se izkazujejo po zadnjih nabavnih cenah in vključujejo tudi neposredne stroške nabave. Nakupna cena se zmanjša za dobljene popuste. Kot material se šteje tudi drobni inventar z dobo koristnosti do enega leta, pa tudi tisti drobni inventar z dobo koristnosti več kot leto dni, čigar posamična nabavna cena po dobaviteljevem računu ne presega 500 €.

Ad IV) Kratkoročne poslovne terjatve (544 tisoč €)

Kratkoročne terjatve do kupcev vzpostavimo na podlagi izstavljenih računov po opravljenih storitvah oz. dobavljenem materialu. Poslovne terjatve zajemajo:

• Terjatve do kupcev	452 tisoč €
• Druge kratkoročne poslovne terjatve	92 tisoč €

Podjetje svojih terjatev nima posebej zavarovanih. Pri terjatvah do občanov je izterjava zaradi nizkih zneskov in specifičnih primerov v nekaterih primerih otežena (preselitve, smrti,...). Poplačilo terjatev skušamo doseči z rednim opominjanjem, izvršbami ter tudi z omejitvami dobave pitne vode. Podjetje ima oblikovan popravek vrednosti terjatev v višini 4,6 tisoč €. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih zajemajo terjatve za vstopni DDV, terjatve do ZZS, terjatve za obresti, ipd.

Ad V) Denarna sredstva (783 tisoč €)

Denarna sredstva predstavljajo sredstva, ki jih ima podjetje na svojih transakcijskih računih ter sredstva, vezana v kratkoročnih bančnih depozitih.

C) KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (6 tisoč €)

Gre za kratkoročno odložene stroške, ki ob svojem nastanku še ne bremenijo dejavnosti in v tekočem letu ne vplivajo na poslovni izid (stroški bodo vračunani v naslednjem letu) ter za kratkoročne nezaračunane prihodke. Kratkoročno nezaračunani prihodki so zneski, ki jih v poslovnem letu utemeljeno upoštevamo kot prihodke, za katere pa še ni bilo prejeto plačilo in jih tudi še ni bilo mogoče zaračunati.

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

A) KAPITAL (1.779 tisoč €)

Ad I.1) Osnovni kapital (1.350 tisoč €)

Podjetje je v 100 % lasti občin Kočevje (60,68 %), Ribnica (24,80 %), Loški Potok (6,23 %), Sodražica (5,85 %) in Kostel (2,44 %). Osnovni kapital podjetja znaša 1.350.000,00 EUR, v letu 2025 ni bilo sprememb.

Ad A.III) Rezerve iz dobička (425 tisoč €)

Rezerve iz dobička so sestavljene iz zakonskih rezerv in drugih rezerv iz dobička. Na 31.12. 2025 zakonske rezerve znašajo 178.456,91 €, druge rezerve iz dobička pa 246.426,52 €. Zakonske rezerve se lahko porabljajo zgolj za povečanje osnovnega kapitala oz. kritje izgube.

Ad A.V) Rezerve, nastale zaradi vrednotenja po poštenu vrednosti (-36 tisoč €)

V tej postavki so zajeti aktuarski dobički oz. izgube iz naslova odpravnin ob upokojitvi.

Ad A.VIII) Čisti poslovni izid poslovnega leta (39 tisoč €)

Čisti poslovni izid poslovnega leta je enak 39.888,52 €. Bilančni dobiček poslovnega leta pa znaša:

čisti poslovni izid poslovnega leta	39.888,52
+ preneseni čisti dobiček	0,00
- prenesena čista izguba	0,00
+ zmanjšanje rezerv iz dobička	0,00
- povečanje zakonskih rezerv po sklepu uprave	0,00
BILANČNI DOBIČEK	39.888,52

Ad B/1) Rezervacije (234 tisoč €)

Skladno s SRS 10 podjetje oblikuje rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine, ki jih bo v prihodnosti (ob upokojitvi oziroma dopolnjeni delovni dobi v podjetju) izplačalo svojim zaposlencem. Izračune vsako leto opravi pooblaščen aktuar.

Ad Č/III) Kratkoročne poslovne obveznosti (499 tisoč €)

V tej postavki so zajete kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v višini 367 tisoč € ter druge kratkoročne finančne in poslovne obveznosti v višini 132 tisoč €. Kratkoročni dolgovi so v knjigah izkazani z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku. Podjetje plačuje obveznosti v roku.

Večji dobavitelji v letu 2025:

Coma Commerce d. o. o., CMC Group d. o. o., GEN-I d.o.o., Enerkon d.o.o., EPPS d.o.o.

Ad D) Kratkoročne pasivne časovne razmejitve (8 tisoč €)

Kratkoročne pasivne časovne razmejitve so kratkoročno odloženi prihodki in kratkoročno vnaprej vračunani stroški oziroma kratkoročno vnaprej vračunani odhodki.

Zunajbilančna evidenca (42 mio €)

V zunajbilančni evidenci podjetje izkazuje prejete in dane instrumente finančnih zavarovanj ter vodovodno infrastrukturo občin, ki jo imamo v najemu.

5.3.3 Druga razkritja

1. Podjetje nima zalog proizvodov.
2. Podjetje vsako leto preveri obračanje, uporabnost in unovčljivost zalog materiala. V poslovnem letu 2025 je podjetje odpisalo material v višini 0 €.
3. Podjetje nima deležev v kapitalu drugih družb.
4. Podjetje ni družbenik v drugih družbah.
5. Podjetje nima lastnih deležev.

5.4 RAZPOREJANJE SKUPNIH IN SPLOŠNIH STROŠKOV

Skupščina podjetja Hydrovod d.o.o. je dne 15. 12. 2014 sprejela Sodila za razporejanje splošnih in skupnih stroškov in prihodkov, ki so usklajena z določili *Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Ur. list RS 87/2014, 109/2012)*.

Osnovna določila sprejetih sodil:

Zaradi večje transparentnosti poslovanja in tudi zakonskih zahtev se poslovanje podjetja spremlja na več nivojih. Podjetje za vsako dejavnost oblikuje svoje stroškovno mesto, ki se deli še na podrejena stroškovna mesta:

1. Temeljna stroškovna mesta:

- **Javna gospodarska služba** - oskrba s pitno vodo, ki se deli na:
 - *Pripravo in distribucijo pitne vode ter vzdrževanje javne infrastrukture.* Le-ta se naprej deli na podrejena stroškovna mesta, ki predstavljajo občino, kjer stroški oz. prihodki nastanejo. Izjema od tega pravila je t. i. infrastruktura v mešani lasti*.
 - *Omrežnino (vzdrževanje hišnih priključkov).* Le ta se naprej deli na podrejena stroškovna mesta, ki predstavljajo občino, kjer stroški oz. prihodki nastanejo.

* *infrastruktura v mešani lasti* – v tem primeru se vsi stroški in odhodki na občine delijo v skladu z deležem lastništva oz. na podlagi dogovora med občinami solastnicami infrastrukture.

- **Dopolnilne dejavnosti**

2. Skupna stroškovna mesta:

- **Skupno stroškovno mesto za vse dejavnosti** - skupni stroški, odhodki oz. prihodki, ki se nanašajo na obe dejavnosti.
- **Skupno stroškovno mesto za dejavnost javne gospodarske službe** - skupni stroški, odhodki oz. prihodki, ki se nanašajo le na osnovno dejavnost (javno službo), se pa nanašajo na več občin.

Na temeljna stroškovna mesta se v prvi fazi že med letom knjižijo vsi neposredni stroški, odhodki in prihodki. To so tisti prihodki, odhodki oz. stroški, kjer lahko na podlagi knjigovodskih listin ugotovimo, na katero dejavnost in/oz. občino spadajo.

Veliko poslovnih dogodkov je take narave, da jih ni mogoče sproti ali vsakega posebej razporejati in knjižiti na posamezno občino oz. dejavnost. Vsi stroški, odhodki oz. prihodki (posredni stroški oz. prihodki), ki se jih ne more evidentirati neposredno iz knjigovodskih listin na temeljna stroškovna mesta, se med letom knjižijo na skupna stroškovna mesta. V drugi fazi (konec leta) pa se, na podlagi sprejetih sodil, prenašajo na temeljna stroškovna mesta. Podjetje lahko za namene natančnejšega spremljanja vsako temeljno oz. skupno stroškovno mesto razdeli na več podrejenih stroškovnih mest.

Sodila za delitev skupnih stroškov, odhodkov in prihodkov

- Sodilo za razporejanje splošnih stroškov ter tudi odhodkov in prihodkov na posamezne dejavnosti je:
delež proizvodnih stroškov posamezne dejavnosti
v vseh dejavnostih, ki jih izvaja podjetje.
- Sodilo za razporejanje splošnih stroškov, odhodkov in prihodkov, ki odpadejo na javno službo med posamezne občine, je:

delež proizvodjalnih stroškov posamezne občine

v skupnih proizvodjalnih stroških javne gospodarske službe vseh.

Za izračun obeh sodil se uporabljajo podatki tekočega leta. Pri izračunu proizvodjalnih stroškov lahko podjetje izloči večje storitve, ki jih le posreduje.

V skladu z navedenimi sodili smo za obravnavano leto izračunali naslednja sodila:

Naziv sodila	Osnovna dejavnost	Dopolnilne dejavnosti	Občina				
			Kočevje	Loški Potok	Ribnica	Kostel	Sodražica
Splošno sodilo	74,13	25,87	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX
Sodilo občin	XXXXX	XXXXX	51,56	9,29	24,07	5,95	9,12

6 PREDLOG SKLEPA

Uprava podjetja predlaga, da skupščina sprejme naslednji sklep:

Na podlagi 17. člena Družbene pogodbe, sprejema skupščina družbe naslednji

S K L E P

1. Sprejme se Letno poročilo podjetja Hydrovod d.o.o., družbe za komunalno dejavnost, za leto 2025 v predloženem besedilu.
2. Čisti dobiček iz poslovnega leta 2025 v višini 39.888,52 € se razporedi v druge rezerve iz dobička.
3. Direktorju podjetja se podeli razrešnica za leto 2025.

Predsednik skupščine podjetja Hydrovod d.o.o.

Kočevje, dne _____

Številka: _____

7 SEZNAM TABEL, GRAFIKONOV, PRILOG

Seznam grafikonov:

Graf 1: Struktura prihodkov po vrstah	122
Graf 2: Odhodki po dejavnostih in letih	122
Graf 3: Stroški električne energije	123
Graf 4: Stroški električne energije	124
Graf 5: Delež električne energije v prihodkih od vodarine	124
Graf 6: Najemnina po letih	125
Graf 7: Najemnina po letih in stroškovnim mestih	125
Graf 8: Delež najemnine v prihodkih od omrežnine	126
Graf 9: Opravljene nadure in primerjava s predhodnim letom	127
Graf 10: Struktura bolezni	127
Graf 11: Prodaja vode po letih	129
Graf 12: Prodaja pitne vode po mesecih	130
Graf 13: Prodaja pitne vode po občinah in dejavnostih	130
Graf 14: Prodaja pitne vode po občinah	131
Graf 15: Prodaja pitne vode po vodovodnih sistemih	131
Graf 16: Odjemna mesta po občinah	132
Graf 17: Odjemna mesta število po letih	133
Graf 18: Okvare na vodovodnih sistemih – po občinah	134
Graf 19: Primerjava cen vodarine s sosednjimi občinami (december 2025)	137
Graf 20: Število zaposlenih glede na skupno delovno dobo	138

Seznam tabel:

Tabela 1: Finančni rezultat po dejavnostih	120
Tabela 2: Osnovna dejavnost – PI po stroškovnih mestih	121
Tabela 3: Kazalniki	128
Tabela 4: Poraba pitne vode v m ³ glede na dimenzijo vodomera	132
Tabela 5: Odjemna mesta po vodovodnih sistemih	133
Tabela 6: Število okvar na vodovodnem omrežju	134
Tabela 7: Cene oskrbe s pitno vodo	135
Tabela 8: Primerjava cen vodarine (31. 12. 2025)	136
Tabela 9: Izvajanje javne službe – parametri po vodovodnih sistemih	137

Seznam prilog

Tabela 1: Prodaja vode v primerjavi s predhodnim letom	154
Tabela 2: Prihodki in primerjava s predhodnim letom	155
Tabela 3: Odhodki in primerjava s predhodnim letom	156
Tabela 4: Osnovna sredstva v lasti podjetja - stanje na dan 31. 12. 2025	157

Tabela 1: Prodaja vode v primerjavi s predhodnim letom

OBČINA	I-XII 2025				skupaj	I-XII 2024				skupaj	Plan 2025	Indeks			
	drugi porabniki		gospodinjstva			drugi porabniki		gospodinjstva				skupaj	skupaj	drugi	gospodinjstva
	m³	delež	m³	delež		m³	delež	m³	delež			2025 / 2024	Plan / 2025	2025 / 2024	2025 / 2024
KOČEVJE	438.547	38,8	690.619	61,2	1.129.165	405.465	37,0	690.163	63,0	1.095.628	1.109.320	103,06	101,79	108,16	100,07
KOSTEL	6.902	22,1	24.305	77,9	31.206	6.891	21,3	25.404	78,7	32.295	33.867	96,63	92,14	100,15	95,67
SODRAŽICA	14.642	16,4	74.550	83,6	89.192	13.283	15,1	74.855	84,9	88.138	89.014	101,20	100,20	110,23	99,59
RIBNICA	128.973	27,0	348.736	73,0	477.709	122.780	26,0	349.350	74,0	472.130	480.892	101,18	99,34	105,04	99,82
LOŠKI POTOK	14.389	20,2	56.835	79,8	71.224	10.761	16,2	55.712	83,8	66.473	67.532	107,15	105,47	133,71	102,02
SKUPAJ	603.453	33,6	1.195.044	66,4	1.798.497	559.181	31,9	1.195.483	68,1	1.754.664	1.780.625	102,50	101,00	107,92	99,96

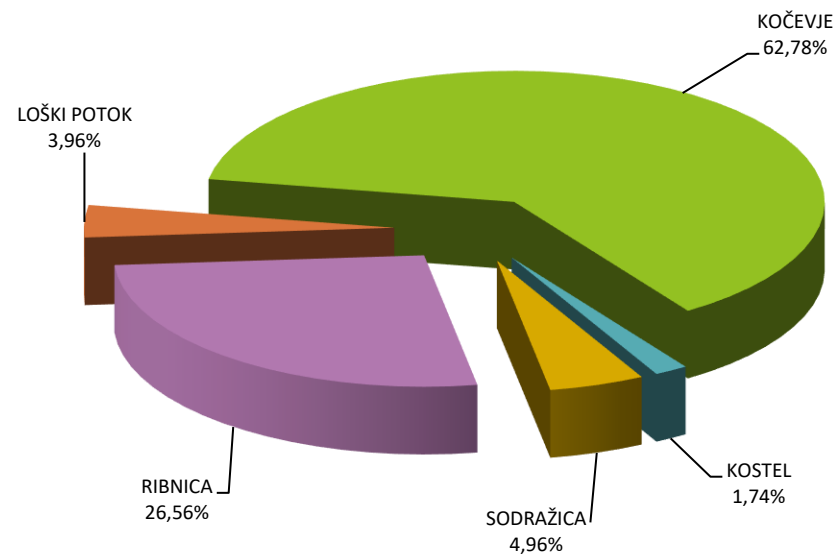
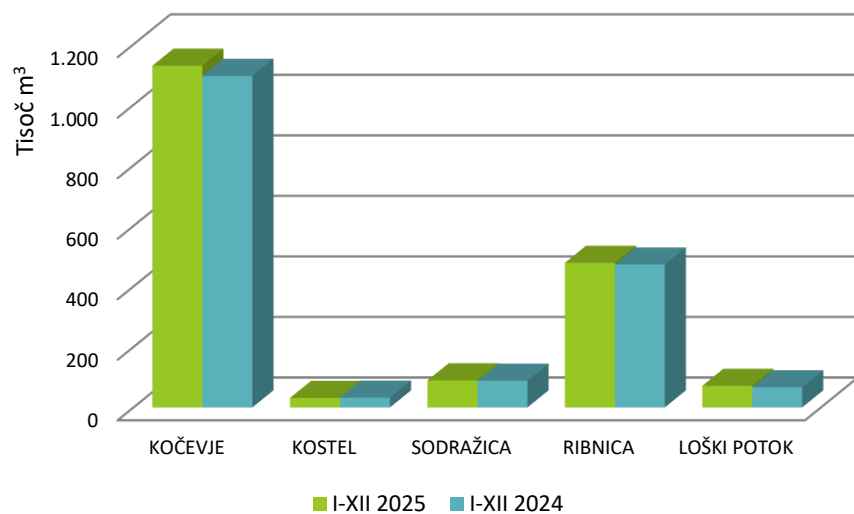

Tabela 2: Prihodki in primerjava s predhodnim letom

VRSTA PRIHODKA		PRIHODKI							INDEKS		DELEŽ		
		I-XII 2025			I-XII 2024			PLAN	I-XII 2025 / I-XII 2024	I-XII 2025 / PLAN	2025	2024	PLAN
		OSNOVNA DEJAVNOST	OSTALE DEJAVNOSTI	SKUPAJ	OSNOVNA DEJAVNOST	OSTALE DEJAVNOSTI	SKUPAJ	2025					
POSLOVNI PRIHODKI	VODARINA VSE OBČINE	2.120.412,31	/	2.120.412,31	2.024.108,86	/	2.024.108,86	2.052.769,66	104,76	103,30	43,58	42,99	45,19
	OMREŽNINA SORIKO	1.632.885,04	/	1.632.885,04	1.585.179,92	/	1.585.179,92	1.614.993,20	103,01	101,11	33,56	33,67	35,55
	OMREŽNINA - LOŠKI POTOK	131.247,58	/	131.247,58	123.379,31	/	123.379,31	127.187,78	106,38	103,19	2,70	2,62	2,80
	OMREŽNINA KOSTEL	81.427,59	/	81.427,59	71.566,97	/	71.566,97	75.738,51	113,78	107,51	1,67	1,52	1,67
	OMREŽNINA SKUPAJ	1.845.560,21	/	1.845.560,21	1.780.126,20	/	1.780.126,20	1.817.919,50	103,68	101,52	37,93	37,81	40,02
	PRIHODKI OD STORITEV	/	837.206,90	837.206,90	0,00	836.407,21	836.407,21	620.000,00	100,10	135,03	17,21	17,76	13,65
	DRUGI POSLOVNI PRIHODKI	25.143,59	8.775,00	33.918,59	27.915,65	11.185,22	39.100,87	27.000,00	86,75	125,62	0,70	0,83	0,59
SKUPAJ POSLOVNI PRIHODKI		3.991.116,11	845.981,90	4.837.098,01	3.832.150,71	847.592,43	4.679.743,14	4.517.689,16	103,36	107,07	99,42	99,39	99,45
FINANČNI PRIHODKI		807,18	281,70	1.088,88	611,74	245,11	856,85	900,00	127,08	120,99	0,02	0,02	0,02
DRUGI PRIHODKI		23.696,85	3.215,94	26.912,79	23.334,20	4.391,93	27.726,13	24.000,00	97,07	112,14	0,55	0,59	0,53
SKUPAJ PRIHODKI		4.015.620,14	849.479,54	4.865.099,68	3.856.096,65	852.229,47	4.708.326,12	4.542.589,16	103,33	107,10	100,00	100,00	100,00
DELEŽ		82,54	17,46	100,00	81,90	18,10	100,00	/	/	/	/	/	/

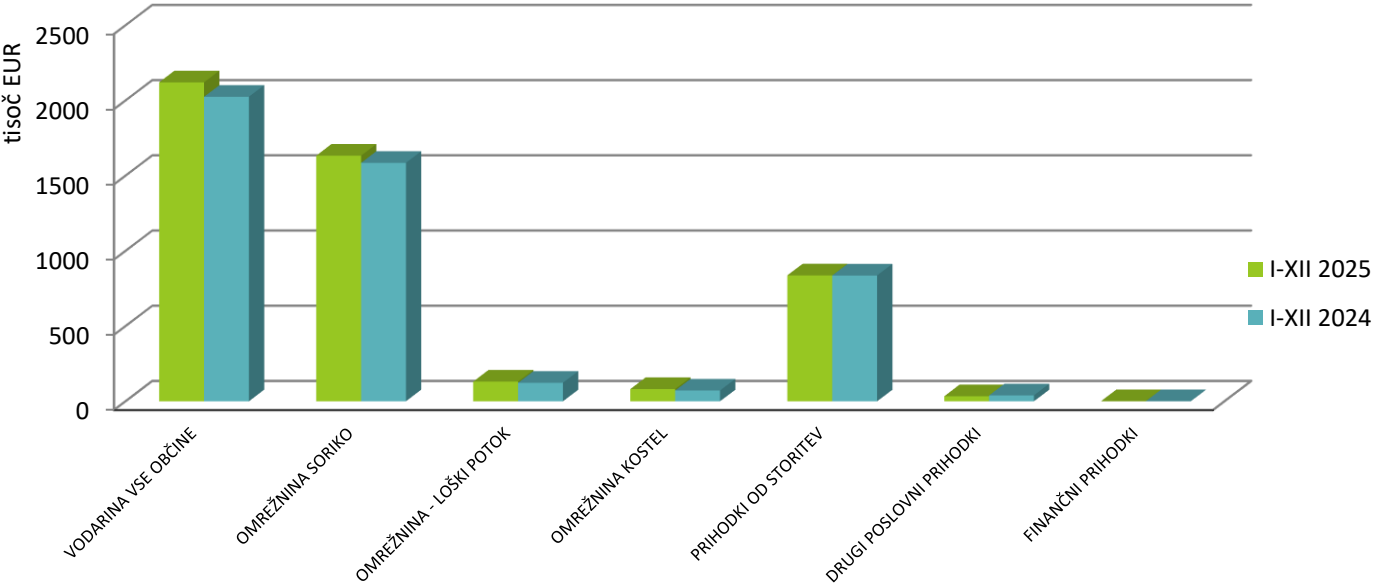

Tabela 3: Odhodki in primerjava s predhodnim letom

VRSTA STROŠKA / ODHODKA	ODHODKI						INDEKS			DELEŽ		
	I-XII 2025			I-XIII 2024			Plan	I-XII 2025/	I-XII 2025/	2025	2024	PLAN
	OSNOVNA DEJAVNOST	OSTALE DEJAVNOSTI	SKUPAJ	OSNOVNA DEJAVNOST	OSTALE DEJAVNOSTI	SKUPAJ		I-XIII 2024	PLAN			
STROŠKI MATERIALA	690.730,39	332.422,28	1.023.152,67	687.594,04	315.585,61	1.003.179,65	886.480,34	101,99	115,42	21,24	21,57	19,62
- stroški materiala	452.135,81	319.892,86	772.028,67	312.537,38	301.286,59	613.823,97	507.785,53	125,77	152,04	16,03	13,20	11,24
- stroški energije	238.594,58	12.529,42	251.124,00	375.056,66	14.299,02	389.355,68	378.694,82	64,50	66,31	5,21	8,37	8,38
STROŠKI STORITEV	1.652.224,03	180.522,01	1.832.746,04	1.544.063,23	221.343,99	1.765.407,22	1.641.038,50	103,81	111,68	38,05	37,96	36,32
- transportne storitve	107.084,64	4.338,66	111.423,30	94.313,93	4.593,02	98.906,95	99.000,00	112,65	112,55	2,31	2,13	2,19
- storitve v zvezi z vzdrževanjem OS	297.384,30	12.422,04	309.806,34	304.422,91	13.700,18	318.123,09	227.000,00	97,39	136,48	6,43	6,84	5,02
- najemnine	1.018.021,28	863,05	1.018.884,33	966.640,36	803,56	967.443,92	997.751,28	105,32	102,12	21,15	20,80	22,08
- nadomestila zaposlencem	1.851,92	646,31	2.498,23	1.010,82	405,02	1.415,84	1.650,00	176,45	151,41	0,05	0,03	0,04
- intelektualne in osebne storitve	103.930,95	8.196,52	112.127,47	77.258,18	5.294,76	82.552,94	90.000,00	135,82	124,59	2,33	1,78	1,99
- reklama in reprezentanca	0,00	2.877,44	2.877,44	0,00	6.171,84	6.171,84	8.200,00	46,62	35,09	0,06	0,13	0,18
- ostale storitve	123.950,94	151.177,99	275.128,93	100.417,03	190.375,61	290.792,64	217.437,22	94,61	126,53	5,71	6,25	4,81
STROŠKI AMORTIZACIJE	84.632,35	25.661,35	110.293,70	75.688,73	26.161,60	101.850,33	102.912,60	108,29	107,17	2,29	2,19	2,28
DOLGOROČNE REZERVACIJE	3.671,05	1.281,18	4.952,23	3.264,52	1.308,02	4.572,54	0,00	108,30	/	0,10	0,10	0,00
STROŠKI OBRETI	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	/	/	0,00	0,00	0,00
STROŠKI DELA	1.391.538,26	221.610,26	1.613.148,52	1.308.332,55	241.500,78	1.549.833,33	1.680.524,51	104,09	95,99	33,49	33,32	37,20
- plače, regres, povračila zaposlenim	1.027.853,90	188.088,94	1.215.942,84	935.990,25	203.461,79	1.139.452,04	1.253.839,45	106,71	96,98	25,24	24,50	27,75
- nadomestila plač	186.340,92	0,00	186.340,92	206.253,00	0,00	206.253,00	215.735,79	90,35	86,37	3,87	4,43	4,78
- prispevki, druge dajatve, rezervacije	177.343,44	33.521,32	210.864,76	166.089,30	38.038,99	204.128,29	210.949,27	103,30	99,96	4,38	4,39	4,67
DRUGI STROŠKI IN ODHODKI	208.775,68	23.705,98	232.481,66	204.135,83	21.880,85	226.016,68	206.993,99	102,86	112,31	4,83	4,86	4,58
- vodna povračila	172.118,33	0,00	172.118,33	165.748,59	0,00	165.748,59	158.993,99	103,84	108,25	3,57	3,56	3,52
- drugo	36.657,35	23.705,98	60.363,33	38.387,24	21.880,85	60.268,09	48.000,00	100,16	125,76	1,25	1,30	1,06
SKUPAJ STROŠKI IN ODHODKI	4.031.571,77	785.203,05	4.816.774,82	3.823.078,89	827.780,86	4.650.859,75	4.517.949,95	103,57	106,61	100,00	100,00	100,00

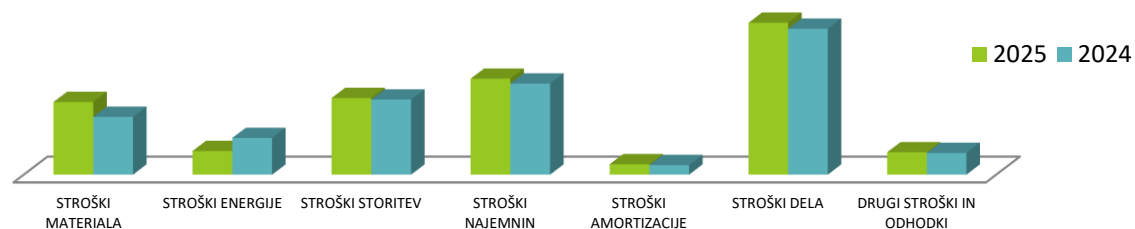

Tabela 4: Osnovna sredstva v lasti podjetja - stanje na dan 31. 12. 2025

Vrsta osnovnega sredstva		2025				2024				Indeks
		Nabavna vrednost	Popravek	Neodpisana vrednost	% odpisanosti	Nabavna vrednost	Popravek	Neodpisana vrednost	% odpisanosti	2025/2024
I.	Neopredmetena dolg. sredstva	26.900,06	25.328,29	1.571,77	94,16	28.808,52	26.517,83	2.290,69	92,05	68,62
1.	Računalniški programi,...	26.900,06	25.328,29	1.571,77	94,16	28.808,52	26.517,83	2.290,69	92,05	68,62
II.	Opredmetena osnovna sredstva	2.232.245,27	1.263.769,57	968.475,70	56,61	2.185.298,96	1.207.463,58	977.835,38	55,25	99,04
1.	Zemljišča	55.015,03	0,00	55.015,03	0,00	55.015,03	0,00	55.015,03	0,00	100,00
2.	Gradbeni objekti	657.951,28	182.524,43	475.426,85	27,74	657.951,28	170.964,71	486.986,57	25,98	97,63
3.	Oprema za opravljanje dejavnosti	1.048.857,65	778.745,60	270.112,05	74,25	1.027.005,36	756.663,15	270.342,21	73,68	99,91
4.	Elekt. in računalniška oprema	84.343,58	48.463,03	35.880,55	57,46	77.043,13	40.901,17	36.141,96	53,09	99,28
5.	Pisarniško pohištvo	58.552,83	52.289,16	6.263,67	89,30	58.552,83	50.573,76	7.979,07	86,37	78,50
6.	Oprema za servisiranje in vzdrževanje	121.189,65	61.704,54	59.485,11	50,92	119.761,28	56.733,69	63.027,59	47,37	94,38
7.	Merilne in kontrolne naprave	136.204,49	112.012,52	24.191,97	82,24	127.385,04	107.614,76	19.770,28	84,48	122,37
8.	Druga oprema	70.130,76	28.030,29	42.100,47	39,97	62.585,01	24.012,34	38.572,67	38,37	109,15
	SKUPAJ	2.259.145,33	1.289.097,86	970.047,47	57,06	2.214.107,48	1.233.981,41	980.126,07	55,73	98,97

Osnovna sredstva podjetja glede na odpisanost

